

UZASADNIENIE

Projekt ustawy – Prawo komunikacji elektronicznej, zwany dalej „pke” kompleksowo reguluje między innymi kwestie wykonywania działalności polegającej na świadczeniu usług komunikacji elektronicznej, regulowania rynków komunikacji elektronicznej, warunki gospodarowania częstotliwościami, zasobami orbitalnymi oraz zasobami numeracji, a także prawa i obowiązki użytkowników, zasady przetwarzania danych telekomunikacyjnych i ochrony tajemnicy komunikacji elektronicznej. Dotychczas materia ta była regulowana ustawą z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne, zwana dalej „Pt”, która zostanie zastąpiona niniejszą ustawą.

Opracowanie nowej ustawy podyktowane jest przede wszystkim koniecznością wdrożenia do polskiego porządku prawnego postanowień Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej (dalej również: „EKŁE”). Za wprowadzeniem nowego aktu prawnego przemawia zakres i ilość zmian oraz konieczność uporządkowania, przereformowania i niejednokrotnie uproszczenia dotychczas funkcjonujących przepisów z zakresu prawa telekomunikacyjnego.

Celem zwiększenia przejrzystości przepisów i ich uporządkowania przyjęto nową systematykę ustawy, która w dużej mierze bazuje na systematyce przyjętej w EKŁE. Przepisy ustawy zostały pogrupowane w oddziały, rozdziały, te z kolei w następujące działy według następującej systematyki:

DZIAŁ I. Postanowienia ogólne (w tym wpis do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych i rejestru jednostek samorządu terytorialnego, obowiązki informacyjne i sprawozdawcze przedsiębiorców, opłaty, postępowania konsultacyjne i konsolidacyjne, bezpieczeństwo sieci i usług oraz obowiązki na rzecz bezpieczeństwa państwa)

DZIAŁ II. Gospodarowanie częstotliwościami i zasobami numeracji (w tym gospodarowanie częstotliwościami, używanie i obsługa urządzeń radiowych i zarządzanie zasobami numeracji)

DZIAŁ III. Dostęp (w tym dostęp symetryczny telekomunikacyjny, koordynacja dostępu, i decyzje generalne)

DZIAŁ IV. Regulowanie rynku komunikacji elektronicznej (w tym analiza rynków, nakładanie obowiązków regulacyjnych, obowiązki na rynkach hurtowych, ograniczenia na rynkach detalicznych, szczegółowe warunki inwestowania oraz rachunkowość regulacyjna i kalkulacja kosztów)

DZIAŁ V. Operator multipleksu i dostęp do multipleksu

DZIAŁ VI. Urządzenia telekomunikacyjne i urządzenia radiowe

DZIAŁ VII. Usługi (w tym prawa użytkowników końcowych, regulacje dotyczące usługi powszechnej, odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług)

komunikacji elektronicznej, tajemnicy komunikacji elektronicznej, a także kwestie cyfrowych transmisji radiofonicznych i telewizyjnych)

DZIAŁ VIII. Organy właściwe w sprawach komunikacji elektronicznej i poczty, działalność kontrolna Prezesa UKE

DZIAŁ IX. Przepisy karne i kary pieniężne

Szczegółowe regulacje

I. DZIAŁ I. Postanowienia ogólne

Rozdział 1 Zakres ustawy

Art. 1

Zasadniczy zakres regulacji ustawy - Prawo komunikacji elektronicznej (podmiotowy i przedmiotowy) został wskazany w jej art. 1. W myśl tego przepisu ustawa reguluje zasady wykonywania i kontroli działalności polegającej na świadczeniu usług komunikacji elektronicznej, prawa i obowiązki uczestników rynku komunikacji elektronicznej w tym przedsiębiorców komunikacji elektronicznej, użytkowników końcowych oraz użytkowników urządzeń radiowych, warunki podejmowania i wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu sieci i udogodnień towarzyszących oraz świadczeniu usług telekomunikacyjnych, zadania i obowiązki na rzecz bezpieczeństwa sieci i usług oraz bezpieczeństwa państwa, warunki gospodarowania częstotliwościami, zasobami orbitalnymi oraz zasobami numeracji, zasady dostępu oraz warunki regulowania rynku telekomunikacyjnego, wymagania, jakim powinny odpowiadać urządzenia radiowe, warunki przetwarzania danych, w tym danych osobowych, w ramach świadczenia usług komunikacji elektronicznej oraz ochrony tajemnicy komunikacji elektronicznej oraz funkcjonowanie organów właściwych w sprawach komunikacji elektronicznej, ich współdziałania z innymi organami krajowymi oraz instytucjami Unii Europejskiej w zakresie regulacji komunikacji elektronicznej.

Art. 2

Projektowana ustawa częściowo powtarza definicje zawarte już w dotychczas obowiązującej ustawie Pt, przy czym w niektórych przypadkach zmienia je dostosowując je do brzmienia EKŁE lub zmieniających się realiów rynkowych.

Definicja abonenta - W art. 2 pkt 1 zdefiniowane zostało pojęcie abonenta, oznaczające użytkownika końcowego będącego stroną umowy z dostawcą usług komunikacji elektronicznej. Definicja ta nie ma odpowiednika w przepisach EKŁE. W ustawie Pt występuje pojęcie abonenta, jednak w znaczeniu węższym odwołującym się wyłącznie do usług telekomunikacyjnych. W projektowanej ustawie definicja ta występuje w przepisach dotyczących relacji wynikających z umów o świadczenie publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej.

Definicja aparatu publicznego – zdefiniowane jest pojęcie aparatu publicznego rozumianego jako publicznie dostępny telefon, w którym połączenie opłacane jest automatycznie, w szczególności za pomocą monety, żetonu, karty telefonicznej lub karty płatniczej. Definicja ta nie ma odpowiednika w przepisach EKŁE, występuje zaś w ustawie Pt.

Definicja aparatury – projekt ustawy przyjmuje tę definicję w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 2388).

W rozumieniu art. 6 pkt 1 ustawy o kompatybilności elektromagnetycznej aparaturą jest każdy gotowy wyrób lub zespół wyrobów, które są dostępne w obrocie jako odrębne jednostki funkcjonalne przeznaczone do używania lub do montażu przez użytkownika oraz zdolne do wywoływania zaburzeń elektromagnetycznych lub podatne na nie. Zasadnicze wymagania stawiane aparaturze dotyczą tego, aby nie wywoływała w swoim środowisku zaburzeń elektromagnetycznych o wartościach przekraczających odporność na zaburzenia innego urządzenia występujące w tym środowisku oraz sama posiadała wymaganą odporność na zaburzenia elektromagnetyczne.

Definicja bezpieczeństwa sieci i usług – projektowana definicja odpowiada w swojej treści definicji bezpieczeństwa i usług zawartej w art. 2 pkt 21 EKŁE.

Definicja częstotliwości zharmonizowanych - projektowana definicja stanowi wdrożenie art. 2 pkt 25 EKŁE. Częstotliwościami zharmonizowanymi są te częstotliwości, których dostępność i efektywne wykorzystanie uregulowano za pomocą zharmonizowanych warunków ustanowionych w drodze technicznego środka wykonawczego zgodnie z art. 4 Decyzji nr 676/2002/WE. Proponowana definicja zawiera zatem, tak samo jak EKŁE, odniesienie do Decyzji nr 676/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie ram regulacyjnych dotyczących polityki spektrum radiowego we Wspólnocie Europejskiej (tzw. decyzja o spektrum radiowym). Celem decyzji jest ustanowienie w Unii Europejskiej polityki i prawnych ram dla zapewnienia koordynacji koncepcji politycznych, a tam gdzie sytuacja tego wymaga, harmonizacja warunków dostępności i skutecznego korzystania ze spektrum radiowego koniecznych do ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego w obszarach objętych polityką Wspólnoty, takich jak łączność elektroniczna, transport oraz badania i rozwój. Aby osiągnąć ten cel Komisja, na podstawie art. 4 decyzji, przedkłada Komitetowi ds. Spektrum Radiowego, właściwe techniczne środki wykonawcze w celu zapewnienia zharmonizowanych warunków dostępności i skutecznego wykorzystania spektrum radiowego.

Definicja dostarczania sieci telekomunikacyjnej – jest to jedna z kluczowych definicji, ponieważ istotnie wpływa na wyznaczenie zakresu działalności telekomunikacyjnej. Pojęcie to oznacza przygotowanie sieci telekomunikacyjnej w sposób umożliwiający świadczenie w niej usług, jej eksploatację, nadzór nad nią lub umożliwianie dostępu telekomunikacyjnego. Definicja ta jest odpowiednikiem definicji „dostarczania sieci łączności elektronicznej” zawartej w art. 2 pkt 16 EKŁE.

Definicja dostawcy publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej – w art. 2 pkt 7 zdefiniowane zostało pojęcie dostawcy usługi komunikacji elektronicznej rozumiane jako dostawca usługi telekomunikacyjnej lub podmiot świadczący usługę komunikacji interpersonalnej niewykorzystującą numerów. Pojęcie to nie występuje w ustawie Pt.

Definicja dostępu – jest odpowiednikiem definicji dostępu zawartej w art. 2 pkt 27 EKŁE. Przy czym w projekcie ustawy posłużono się definicją „dostępu”, która nie jest tak szeroko opisana jak ta zawarta w dyrektywie. Definicja z projektu ustawy wydaje się przez to bardziej czytelna. Wyszczególnia ona zasoby, które mogą być udostępniane innemu przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu do świadczenia usług telekomunikacyjnych. Nie jest to jednak zamknięta lista zasobów, gdyż w definicji posłużono się wyrażeniem „w szczególności”.

Definicja dostępu do lokalnej pętli abonenckiej – dostęp do sieci polegający na korzystaniu z lokalnej pętli abonenckiej lub lokalnej podpętli abonenckiej przez innego przedsiębiorcę komunikacji elektronicznej.

Definicja elektronicznego przewodnika po programach - w art. 2 pkt 10 zdefiniowane zostało pojęcie elektronicznego przewodnika po programach rozumianego jako środek lub rozwiązanie techniczne umożliwiające wybór programów, stosowane w systemach telewizji cyfrowej, zawierające dodatkowe dane opisujące programy występujące w cyfrowym sygnale telewizyjnym. Definicja ta nie ma odpowiednika w przepisach EKŁE. Pojęcie to występuje w ustawie Pt oraz w przepisach projektu regulujących cyfrowe transmisje radiofoniczne i w przepisach z zakresu dostępu telekomunikacyjnego.

Definicja fal radiowych - definicja fal radiowych wynika z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/53/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych i uchylająca dyrektywę 1999/5/WE z dnia 16 kwietnia 2014 r. (Dz.Urz.U.E.L Nr 153, str. 62) i jest jednocześnie zgodna z definicją zawartą w art. 1 Regulaminu Radiokomunikacyjnego.

Definicja wskazuje, że pod pojęciem fal radiowych należy rozumieć fale elektromagnetyczne o częstotliwościach niższych niż 3000 GHz, rozchodzące się w przestrzeni bez pomocy sztucznego przewodnika. Definicja w takim samym brzmieniu była zawarta w ustawie Pt (art. 2 pkt 7a).

Definicja ta jest powiązana z definicją urządzenia radiowego, które jest szczególnym rodzajem urządzenia telekomunikacyjnego i emituje lub odbiera fale radiowe na potrzeby radiokomunikacji lub radiolokacji, lub urządzenia telekomunikacyjnego, które musi zostać uzupełnione o dodatkowy element, aby mogło celowo emitować lub odbierać fale radiowe na potrzeby radiokomunikacji lub radiolokacji.

Definicja incydentu bezpieczeństwa – zgodnie z projektowaną definicją przez incydent należy rozumieć każde zdarzenie, które rzeczywisty, niekorzystny skutek dla bezpieczeństwa sieci lub usług.

Definicja infrastruktury telekomunikacyjnej – projektowana definicja stanowi powtórzenie definicji infrastruktury telekomunikacyjnej zawartej w art. 2 pkt 8 Pt.

Definicja instrukcji – art. 2 pkt 14 definiuje instrukcję czyli dokument stanowiący podstawę do przygotowania przez przedsiębiorcę komunikacji elektronicznej rocznego sprawozdania z prowadzonej rachunkowości regulacyjnej, do którego zobowiązany jest przedsiębiorca komunikacji elektronicznej, na którego nałożono obowiązek prowadzenia rachunkowości regulacyjnej na podstawie art. 180 lub art. 197. Definicja instrukcji wynika z celu rachunkowości regulacyjnej, określonego w art. 218. Szczegółowa treść instrukcji wynika z przedmiotu i sposobu prowadzenia działalności przez przedsiębiorcę, ale musi ona być zgodna z przepisami ustawy oraz rozporządzenia wydawanego na podstawie art. 220. Instrukcja podlega zatwierdzeniu przez Prezesa UKE (art. 222 ust. 2), a następnie publikacji na stronie podmiotowej BIP UKE (art. 223 ust. 1).

Definicje interfejsu oraz interfejsu programu aplikacyjnego – w art. 2 pkt 14 i 15 zdefiniowane zostały odpowiednio pojęcia interfejsu i interfejsu programu aplikacyjnego. Interfejs oznacza układ elektryczny, elektroniczny lub optyczny, z oprogramowaniem lub bez oprogramowania, umożliwiający łączenie, współpracę i wymianę sygnałów o określonej postaci pomiędzy urządzeniami połączonymi za jego pośrednictwem zgodnie z odpowiednią specyfikacją techniczną. Definicja ta nie ma odpowiednika w przepisach EKŁE, występowała zaś w ustawie Pt. Pojęcie interfejsu programu aplikacyjnego rozumiane jest jako oprogramowanie

umożliwiający łączenie, współpracę, wymianę informacji pomiędzy aplikacjami dostarczonymi przez nadawców lub dostawców usług a urządzeniami telewizji cyfrowej służącymi do przekazywania cyfrowych sygnałów umożliwiającymi świadczenie usług telewizyjnych lub radiowych. Definicja ta odpowiada definicji z art. 2 pkt 18 EKŁE.

Definicja interoperacyjności usług - oznacza zdolność sieci telekomunikacyjnych do efektywnej współpracy w celu zapewnienia wzajemnego dostępu użytkowników do usług świadczonych w tych sieciach. Dzięki interoperacyjności możliwe jest niezakłócone korzystanie z usług telekomunikacyjnych przez użytkowników różnych sieci i urządzeń.

Definicja kalkulacja kosztów – projektowany art. 2 pkt 18 definiuje kalkulację kosztów, do prowadzenia której zobowiązany jest przedsiębiorca komunikacji elektronicznej, na którego nałożono ten obowiązek na podstawie art. 181 lub art. 197. Kalkulacja kosztów jest odpowiednikiem zapisanego w art. 74 EKŁE systemu księgowania kosztów. Ogólne zasady prowadzenia kalkulacji kosztów, w tym różne sposoby kalkulacji kosztów wynikają z ustawy i rozporządzenia wydawanego na podstawie art. 220, zaś szczegółowe warunki – z opisu kalkulacji kosztów przygotowanego przez zobowiązanego przedsiębiorcę i zatwierdzonego przez Prezesa UKE na podstawie art. 222 ust. 2. Efekty prowadzenia kalkulacji kosztów zapisane są przez przedsiębiorcę komunikacji elektronicznej w dokumencie nazwanym przez ustawodawcę wyniki kalkulacji kosztów.

Definicja kolokacji - oznacza ona udostępnianie fizycznej przestrzeni lub urządzeń technicznych w celu umieszczenia i podłączenia niezbędnego sprzętu operatora podłączającego swoją sieć do sieci innego operatora lub korzystającego z dostępu do lokalnej pętli abonenckiej. Definicja określa, że przedmiotem świadczenia między operatorami jest udostępnienie fizycznej przestrzeni lub urządzeń technicznych przystosowanych do umieszczenia i podłączenia sprzętu telekomunikacyjnego. Kolokacja dotyczy umieszczania sprzętu współpracującego operatora w obiekcie, w którym następuje połączenie sieci lub realizowany jest dostęp do pętli abonenckiej.

Definicja komunikatu – zgodnie z projektowaną definicją komunikatem jest każda informacja wymieniana lub przekazywana między określonymi użytkownikami za pośrednictwem publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej; nie obejmuje on informacji przekazanej jako część transmisji radiowych lub telewizyjnych transmitowanych poprzez sieć telekomunikacyjną, z wyjątkiem informacji odnoszącej się do możliwego do zidentyfikowania abonenta lub użytkownika otrzymującego informację.

Definicja konsumenta - w art. 2 pkt 21 zdefiniowane zostało pojęcie konsumenta rozumianego jako osoba fizyczna wnosząca o świadczenie publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej lub korzystająca z takich usług dla celów niezwiązanych bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub wykonywaniem zawodu. Definicja ta odpowiada definicji z art. 2 pkt 15 EKŁE. Do pojęcia konsumenta odwołują się w największej mierze przepisy działu VII regulujące uprawnienia konsumenta w relacji z dostawcą usług.

Definicje lokalnej pętli abonenckiej i lokalnej podpętli abonenckiej - lokalna pętla abonencka jest obwodem, który łączy zakończenie sieci zainstalowane u użytkownika końcowego z punktem dostępu do sieci stacjonarnej. Pojęcie lokalnej pętli abonenckiej łączy się z definicją lokalnej podpętli abonenckiej, która jest częściową lokalną pętlą abonencką łączącą zakończenie sieci z pośrednim punktem dostępu do stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej, w szczególności z koncentratorom lub innym urządzeniem dostępu pośredniego do stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej. Definicja ta pokrywa się

częściowo z definicją lokalnej pętli abonenckiej, zaś różnica dotyczy punktu, w którym obwód ten ulega zakończeniu po stronie sieciowej. Podpętla nie sięga bowiem do przełącznicy głównej, ale kończy się na koncentratorze lub innym urządzeniu dostępu pośredniego do publicznej stacjonarnej sieci telefonicznej.

Definicja lokalnej sieci radiowej – definicja lokalnej sieci radiowej jest wprowadzona w związku z projektowanymi postanowieniami art. 5 ust. 3, art. 298-299 i art 332 ust. 5 Prawa komunikacji elektronicznej. Zgodnie z propozycją, lokalną sieć radiową definiuje się jako system dostępu bezprzewodowego o niskiej mocy i bliskim zasięgu, stwarzający niskie ryzyko zakłóceń dla innych tego typu systemów stosowanych w pobliżu przez innych użytkowników, wykorzystujący na zasadzie niewyłączności widmo radiowe, dla którego warunki dostępności i efektywnego użytkowania zharmonizowano na poziomie unijnym. Punkty dostępu do lokalnej sieci radiowej stanowią zazwyczaj rozszerzenie usługi świadczonej przez dostawcę za pośrednictwem łącza stacjonarnej. Lokalne sieci radiowe zapewniają dostęp do internetu m.in. w różnego rodzaju budynkach, zarówno prywatnych jak i budynkach użyteczności publicznej. Korzystanie z lokalnych sieci radiowych przez użytkowników końcowych, jak, w szczególności wewnątrz budynków, może zastępować transmisję danych w ramach usług mobilnych i zmniejszać obciążenie sieci ruchomych, co zostało wskazane w motywie 137 EKŁE.

Definicja multipleksu – w art. 2 pkt 25 zdefiniowane zostało pojęcie multipleksu rozumianego jako zespolony strumień danych cyfrowych, składający się z dwóch lub więcej strumieni utworzonych z danych wchodzących w skład treści programów radiofonicznych lub telewizyjnych, oraz danych dodatkowych, obejmujących w szczególności dane związane z systemem dostępu warunkowego lub usługami dodatkowymi. Definicja ta nie ma odpowiednika w przepisach EKŁE, występuje zaś w ustawie Pt. Projekt posługuje się tą definicją w dziale V dotyczącym obowiązków operatora multipleksu oraz zasad dostępu do multipleksu.

Definicja numeru alarmowego - w art. 2 pkt 26 zdefiniowano pojęcie numeru alarmowego rozumianego jako numer ustalony w ustawie lub w planie numeracji krajowej dla publicznych sieci telekomunikacyjnych udostępniany służbom ustawowo powołanym do niesienia pomocy. Definicja ta nie ma wprost odpowiednika w przepisach EKŁE, występowała zaś w ustawie Pt. Pojęcie to jest wykorzystywane w przepisach określających status numeru 112 oraz dotyczących lokalizacji wywołań alarmowych.

Definicja numeru geograficznego i niegeograficznego - w art. 2 pkt 27 i 28 zdefiniowano pojęcia numeru geograficznego i niegeograficznego. Numer geograficzny został scharakteryzowany jako numer zawierający wskaźnik obszaru geograficznego, wykorzystywany do kierowania połączeń do stałej lokalizacji zakończenia sieci. Z kolei numer niegeograficzny zdefiniowano jako nieposiadający wskaźnika, z doprecyzowaniem, że są to w szczególności numery zakończenia sieci ruchomej, numery do których połączenia są bezpłatne albo o podwyższonej opłacie. Odpowiedniki powyższych definicji zawarte są w art. 2 pkt 33 i 34 EKŁE. Projekt odwołuje się do rozróżnienia na numery geograficzne i niegeograficzne w szczególności w przepisach regulujących przenoszenie numeru w ramach tej samej sieci oraz do sieci innego dostawcy usług.

Definicje odbiornika radiofonii cyfrowej, odbiornika sygnału telewizyjnego oraz samochodowego odbiornika radiofonicznego - w art. 2 pkt 29, 30 i 51 zdefiniowane zostały różne urządzenia konsumenckie służące do odbioru transmisji cyfrowych tj. Pojęcia te nie są definiowane w EKŁE. Dotychczas w ustawie Pt definiowane było jedynie pojęcie odbiornika

cyfrowego, które zakresem odpowiada projektowanej definicji odbiornika sygnału telewizyjnego. W związku z nowymi wymogami EKŁE dotyczącymi odbiorników radiofonicznych wbudowanych do pojazdów kategorii M zasadne jest uzupełnienie dotychczasowego katalogu definicji. Przez odbiornik radiofonii cyfrowej należy rozumieć urządzenie konsumenckie służące do odbioru cyfrowych transmisji radiofonicznych zawierające co najmniej tuner obejmujący głowicę wysokiej częstotliwości i demodulator, a także demultiplekser i dekodery oraz antenę. Odbiornikiem sygnału telewizyjnego jest urządzenie konsumenckie służące do odbioru cyfrowych transmisji telewizyjnych zawierające co najmniej tuner obejmujący głowicę wysokiej częstotliwości i demodulator, demultiplekser i dekodery oraz wyświetlacz obrazu albo niezawierające takiego wyświetlacza. Samochodowym odbiornikiem radiofonicznym jest odbiornik radiofonii cyfrowej, który jest wbudowany do pojazdów kategorii M (osobowych).

Definicja operatora multipleksu - w art. 2 pkt 31 zdefiniowane zostało pojęcie operatora multipleksu, niemające odpowiednika w EKŁE, występujące zaś w ustawie Pt. Przez operatora multipleksu należy rozumieć podmiot, który uzyskał rezerwację częstotliwości na rozpowszechnianie lub rozprowadzanie programów telewizyjnych lub radiofonicznych w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną w multipleksie oraz prowadzący działalność telekomunikacyjną i posiadający własną infrastrukturę telekomunikacyjną lub posiadający umowę o świadczenie usługi transmisji sygnału multipleksu z operatorem sieci nadawczej.

Definicja operatora sieci nadawczej – w definicji wskazano, że jest to przedsiębiorca telekomunikacyjny świadczący usługi transmisji sygnałów radiodyfuzyjnych drogą rozsiewczą naziemną.

Definicja połączenia – oznacza fizyczne lub logiczne połączenie telekomunikacyjnych urządzeń końcowych pozwalające na przesłanie przekazów telekomunikacyjnych. Połączenie służy do przesyłania treści rozmów telefonicznych i innych informacji przekazywanych za pomocą sieci telekomunikacyjnych.

Definicja połączenia głosowego - w art. 2 pkt 34 zdefiniowane zostało połączenie głosowe rozumiane jako połączenie ustanowione za pomocą publicznie dostępnej usługi telekomunikacyjnej, pozwalające na dwukierunkową komunikację głosową. Odpowiednik tej definicji zawarty jest w art. 2 pkt 31 EKŁE. Pojęcie połączenia głosowego zastępuje zakresowo tożsame pojęcie połączenia telefonicznego występujące w ustawie Pt.

Definicja połączenia sieci - oznacza współdziałanie dwóch podmiotów, które ustanawiają połączenie dwóch infrastruktur sieciowych. Połączenie sieci jest szczególnym przypadkiem dostępu

Definicja powiązanych zasobów i powiązanych usług - zgodnie z zaproponowaną definicją powiązanych zasobów, są to: powiązane usługi, infrastruktura techniczna, okablowanie pomiędzy zakończeniami sieci w obiekcie budowlanym a najbliższym punktem dystrybucji, anteny i urządzenia, powiązane z siecią telekomunikacyjną lub usługami telekomunikacyjnymi, które umożliwiają lub wspierają dostarczanie usług za pośrednictwem tych sieci lub usług lub które mogą służyć do tego celu.

Zgodnie z obecnie obowiązującą definicją zawartą w art. 2 pkt 44 uchylanego Prawa telekomunikacyjnego, udogodnienia towarzyszące składają się m.in. z infrastruktury fizycznej, budynków, wejść do budynków, kanałów, masztów, szafek, anten, wież i innych konstrukcji nośnych. Wszystkie wskazane desygnaty mieszczą się w pojęciu infrastruktury technicznej

zawartej w ustawie o wspieraniu rozwoju. Natomiast zgodnie z art. 2 pkt 6 ustawy o wspieraniu rozwoju, infrastrukturę techniczną stanowi każdy element sieci, który może służyć do umieszczenia w nim lub na nim elementów sieci telekomunikacyjnej, nie stając się jednocześnie aktywnym elementem tej sieci telekomunikacyjnej, taki jak rurociągi, kanalizacja, maszty, kanały, komory, studzienki, szafki, budynki i wejścia do budynków, instalacje antenowe, konstrukcje wsporcze anten i urządzeń radiowych, wieże i słupy. Wyłączone z zakresu definicji zostały wprost: kable, w tym włókna światłowodowe; elementy sieci wykorzystywane do zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz kanały technologiczne.

Ze względu na potrzebę wprowadzenia większej przejrzystości przepisów gałęzi prawa telekomunikacyjnego, proponuje się ujednoczenie siatki pojęciowej. Definiowane wyrażenie „powiązane zasoby” cechuje się większą precyzją, jednoznacznością i zrozumiałością niż „udogodnienia towarzyszące”. Dotychczasowe tłumaczenie z języka angielskiego, zdefiniowanego w art. 2 lit. e dyrektywy ramowej oraz w art. 2 pkt 10 EKŁE określenia „associated facilities” jako udogodnień towarzyszących, nie może zostać uznane za nazbyt trafne. Występujący we frazie przymiotnik „associated” powinien zostać przetłumaczony jako „powiązane”, ew. „związane”. Odnosząc się natomiast do określenia „udogodnienia” (w wersji angielskiej „facilities”) należy zauważyć, w języku prawnym i prawniczym występuje ono najczęściej w kontekście rozwiązań zapewniających dostępność urządzeń lub usług dla osób z niepełnosprawnościami, tak jak pojęcie to jest rozumiane w świetle projektowanego art. 241 ust. 1 pkt 6 Prawa komunikacji elektronicznej. „Powiązane”, będące pierwszą częścią pojęcia definiowanego wskazuje związek desygnatów pojęcia z siecią telekomunikacyjną lub usługami telekomunikacyjnymi, natomiast druga część („zasób”) kładzie akcent na cel, któremu mają służyć.

W celu zwiększenia przejrzystości przepisów, proponuje się również definicję „powiązanych usług” zastępującą, mniej intuicyjną definicję „usług towarzyszących”. Zgodnie z art. 2 pkt 36 Prawa komunikacji elektronicznej, powiązane usługi to usługi związane z siecią lub usługami telekomunikacyjnymi, które umożliwiają lub wspierają dostarczanie usług za pośrednictwem tych sieci lub usług, lub które mogą służyć do tego celu, i obejmują między innymi systemy translacji numerów lub systemy o równoważnych funkcjach, systemy dostępu warunkowego i elektroniczne przewodniki po programach, jak również inne usługi, takie jak usługi identyfikacji, lokalizacji oraz sygnalizowania obecności. Proponowana zmiana w zakresie wyrażenia definiowanego nie wiąże się z rozszerzeniem lub zawężeniem wyrażenia definiującego.

Definicja przedsiębiorcy telekomunikacyjnego – zaproponowana definicja odpowiada treścią dotychczasowej definicji przedsiębiorcy telekomunikacyjnego zawartej w art. 2 pkt 27 Pt. Przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi są przedsiębiorcy i inne podmioty dostarczające sieci publiczne, świadczące usługi telekomunikacyjne oraz powiązane usługi. Zachowano podział na dostawcę usług telekomunikacyjnych, którym jest podmiot świadczący usługi telekomunikacyjne, oraz na operatora, którym jest podmiot dostarczający publiczne sieci telekomunikacyjne lub świadczący powiązane usługi. Wdrażając EKŁE zdecydowano się na pozostawienie tej definicji oraz dodanie szerszej definicji – przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej.

Definicja przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej – wprowadzenie definicji przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej wynika z rozszerzenia w EKŁE zakresu podmiotowego i objęcie regulacjami, poza tradycyjnymi przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi, również podmiotów,

dotąd pozostających poza regulacją pakietu dyrektyw telekomunikacyjnych, tj. podmiotów świadczących usługę komunikacji interpersonalnej niewykorzystującej numerów. Przyjęcie nowej szerokiej definicji oraz pozostawienie zarazem definicji przedsiębiorcy telekomunikacyjnego podyktowane jest różnym zakresem podmiotowym poszczególnych przepisów. Ponadto należy wskazać, że wpisowi do rejestru będą podlegali wyłącznie przedsiębiorcy telekomunikacyjni, natomiast podmioty świadczące usługę komunikacji interpersonalnej niewykorzystującej numerów nie będą podlegać takiemu wpisowi. Wynika to z brzmienia art. 12 ust. 2 EKŁE, który to przepis wyłącza te podmioty z podlegania ogólnemu zezwoleniu.

Definicja przekazu telekomunikacyjnego – artykuł 2 pkt 40 definiuje przekaz telekomunikacyjny jako treści rozmów głosowych i innych informacji przekazywanych za pomocą sieci telekomunikacyjnych. Definicja ta nie ma odpowiednika w EKŁE, występuje w art. 2 pkt 27a ustawy Pt w takim samym brzmieniu jak projektowane.

Definicja przyłącza telekomunikacyjnego – definicja ta powtarza treść definicji zawartej w art. 2 pkt 27b Pt. Jest to odcinek od złącza rozgałęźnego do zakończenia linii lub kanalizacji w obiekcie budowlanym lub system bezprzewodowy.

Definicja publicznej sieci telekomunikacyjnej – jest to sieć telekomunikacyjna wykorzystywana głównie do świadczenia publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych. W tym zakresie projektowana definicja stanowi powtórzenie definicji zawartej w art. 2 pkt 29 Pt.

Definicja publicznie dostępnej usługi komunikacji elektronicznej – w art. 2 pkt 43 zdefiniowana została publicznie dostępna usługa komunikacji elektronicznej rozumiana jako usługa komunikacji elektronicznej dostępna dla ogółu użytkowników.

Definicja publicznie dostępnej usługi komunikacji interpersonalnej – zgodnie z definicją jest to usługa komunikacji interpersonalnej dostępna dla ogółu użytkowników.

Definicja publicznie dostępnej usługi komunikacji głosowej - w art. 2 pkt 44 zdefiniowano publicznie dostępną usługę komunikacji głosowej rozumianą jako usługę telekomunikacyjną dostępną dla ogółu użytkowników, dla inicjowania i odbierania, bezpośrednio lub pośrednio, połączeń głosowych krajowych lub krajowych i międzynarodowych, za pomocą numeru lub numerów ustalonych w krajowym lub międzynarodowym planie numeracji. W ustawie Pt odpowiednikiem tej definicji jest pojęcie publicznie dostępnej usługi telefonicznej.

Definicja publicznie dostępnej usługi telekomunikacyjnej - artykuł 2 pkt 45 definiuje publicznie dostępną usługę telekomunikacyjną jako usługę telekomunikacyjną dostępną dla ogółu użytkowników.

Definicja punktu dystrybucji – proponowana definicja jest związana z obowiązkiem udzielenia dostępu do instalacji wewnątrzbudynkowej, rozszerzonym – w odpowiednich przypadkach – także na odcinek do pierwszego punktu koncentracji lub dystrybucji (art. 145 ust. 1 Prawa komunikacji elektronicznej). Zgodnie z propozycją definicji, punkt dystrybucji to fizyczny punkt, w którym możliwe jest zapewnienie dostępu wymagającego połączenia elementów sieci telekomunikacyjnej przedsiębiorcy telekomunikacyjnego z elementami sieci telekomunikacyjnej lub powiązаныmi zasobami znajdującymi się pomiędzy tym punktem a zakończeniami sieci, takiego jak dostęp do pętli lokalnej.

Definicja rachunkowości regulacyjnej – projektowany art. 2 pkt 47 definiuje rachunkowość regulacyjną, do prowadzenia której zobowiązany jest przedsiębiorca komunikacji

elektronicznej, na którego nałożono ten obowiązek na podstawie art. 180 lub art. 197. Rachunkowość regulacyjna jest odpowiednikiem zapisanej w art. 71 EKŁE rozdzielnosci księgowej. Ogólne zasady prowadzenia rachunkowości regulacyjnej wynikają z ustawy, rozporządzenia wydawanego na podstawie art. 220, zaś szczegółowe warunki – z instrukcji przygotowanej przez zobowiązanego przedsiębiorcę i zatwierdzonej przez Prezesa UKE na podstawie art. 222 ust. 2. Efekty prowadzenia rachunkowości regulacyjnej zapisane są przez przedsiębiorcę komunikacji elektronicznej w dokumencie nazwanym przez ustawodawcę roczne sprawozdanie z prowadzonej rachunkowości regulacyjnej.

Definicja rachunkowości regulacyjnej odwołuje się do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351, 1495, 1571, 1655 i 1680), z czego wynika, że wszystkie ogólne reguły dotyczące rachunkowości zapisane w ww. ustawie o rachunkowości powinny być stosowane przez przedsiębiorcę komunikacji elektronicznej podczas prowadzenie przez niego rachunkowości regulacyjnej, zresztą rozporządzenie wydawane na podstawie art. 220 ustawy w niektórych przepisach wprost odwołuje się do ustawy o rachunkowości.

Prowadzenie rachunkowości regulacyjnej nie wpływa na obowiązki wynikające z ustawy o rachunkowości.

Definicja radiolokacji – definicja implementowana z dyrektywy 2014/53/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych i uchylającej dyrektywę 1999/5/WE z dnia 16 kwietnia 2014 r. (Dz.Urz.UE.L Nr 153, str. 62). Radiolokacja oznacza określanie położenia, prędkości lub innych parametrów obiektu lub uzyskiwanie informacji dotyczących tych parametrów dzięki właściwościom propagacyjnym fal radiowych. Ustawa odwołuje się do radiolokacji w kontekście używania urządzeń radiowych służących radiolokacji, które to urządzenia wysyłają oraz odbierają fale elektromagnetyczne odbite od obiektów podlegających pomiarom.

Definicja w takim samym brzmieniu była zawarta w ustawie Pt (art. 2 pkt 32a)

Definicja ruchomej publicznej sieci telekomunikacyjnej – zgodnie z projektowaną definicją ruchoma publiczna sieć telekomunikacyjna jest publiczną sieć telekomunikacyjną, w której zakończenia sieci nie mają stałej lokalizacji.

Definicja rynku detalicznego – rynek ten to rynek wyrobów i usług w zakresie usług telekomunikacyjnych dla użytkowników końcowych. Definicja ta ma szczególne znaczenia w kontekście przepisów dotyczących regulowania rynku telekomunikacyjnego. Ponadto odwołuje się do definicji użytkownika końcowego, gdyż rynki detaliczne są rynkami na których po stronie popytowej występuje użytkownik końcowy.

Definicja sieci dostępu – siecią dostępu jest część sieci telekomunikacyjnej pomiędzy zakończeniem sieci a punktem, w którym możliwe jest uzyskanie dostępu, obejmującą w szczególności łącza abonenckie, urządzenia do koncentracji łączy abonenckich lub urządzenia do zarządzania siecią dostępu. Bazuje ona na trzech innych definiowanych pojęciach: sieci telekomunikacyjnej, zakończenia sieci, dostępu telekomunikacyjnego

Definicja sieci o bardzo dużej przepustowości - wymagania dotyczące możliwości sieci łączności elektronicznej stale rosną. Podczas gdy w przeszłości odnosiły się one głównie zwiększania przepustowości łącza dostępnego ogólnie i dla poszczególnych użytkowników, obecnie na znaczeniu zyskują inne parametry jakościowe związane z opóźnieniem i

niezawodnością sieci. Ze względu na rosnące potrzeby, światłowody są instalowane coraz bliżej użytkownika, a sieci o bardzo dużej przepustowości wymagają parametrów wydajności równoważnych tym, jakie może zapewnić sieć oparta na elementach światłowodowych przynajmniej na odcinku do punktu dystrybucji w miejscu świadczenia usługi. W przypadku połączeń stacjonarnych odpowiada to wydajności sieci równoważnej wydajności, jaką można osiągnąć dzięki instalacji światłowodu na odcinku do budynku wielorodzinnego uznawanego za miejsce świadczenia usługi. W przypadku połączeń bezprzewodowych odpowiada to wydajności sieci podobnej do tej, jaką można osiągnąć dzięki instalacji światłowodu na odcinku do stacji bazowej uznawanej za miejsce świadczenia usługi. Różnice w subiektywnym odczuciu, doświadczeniu użytkowników końcowych, wynikające z różnych właściwości mediów, za pomocą których sieć ostatecznie łączy się z zakończeniem sieci, nie powinny być brane pod uwagę do celów ustalania, czy daną sieć bezprzewodową można uznać za zapewniającą podobną wydajność sieciową. Zgodnie z zasadą neutralności technologicznej nie należy wykluczać innych technologii i mediów transmisyjnych, jeżeli pod względem możliwości są porównywalne z siecią opartą na elementach światłowodowych, w tym m.in. przyszłych generacji sieci bezprzewodowych, opartych o ulepszone interfejsy radiowe i gęstszą architekturę sieci.

Sieć o bardzo dużej przepustowości to sieć telekomunikacyjna, która składa się z linii światłowodowych przynajmniej na odcinku do punktu dystrybucji w miejscu świadczenia usługi lub sieć telekomunikacyjna, która jest w stanie zapewnić w typowych warunkach panujących w czasie największego natężenia ruchu podobną wydajność sieci do parametrów uzyskiwanych na liniach światłowodowych, w szczególności pod względem:

- a) zdolności do świadczenia usług szerokopasmowego dostępu do internetu o przepływności co najmniej 100 Mb/s zarówno w kierunku do, jak i od użytkownika końcowego,
- b) bezpieczeństwa,
- c) parametrów związanych z jakością transmisji wyrażonych w sekundach z błędami,
- d) opóźnień zbliżających interakcje prowadzoną między urządzeniami do czasu rzeczywistego.

Definicja sieci o bardzo dużej przepustowości stanowi transpozycję art. 2 pkt 2 EKŁE. Zgodnie z art. 82 EKŁE, szczegółowe kryteria dotyczące wymogów, które mają być spełnione przez sieć aby została uznana za sieć o bardzo dużej przepustowości zostaną określone w Wytycznych BEREC. Rzeczone wytyczne zostaną wydane po przeprowadzeniu konsultacji z zainteresowanymi stronami oraz w ścisłej współpracy z Komisją, nie później niż do 21 grudnia 2020 r.

Definicja sieci telekomunikacyjnej – w myśl projektowanej definicji sieć telekomunikacyjna to systemy transmisyjne, a w stosownych przypadkach także urządzenia telekomunikacyjne, oprócz telekomunikacyjnych urządzeń końcowych, oraz inne zasoby, w tym nieaktywne elementy sieci, które umożliwiają przekazywanie sygnałów za pomocą przewodów, fal radiowych, optycznych lub innych środków wykorzystujących energię elektromagnetyczną, niezależnie od rodzaju przekazywanej informacji.

Definicja służby radiokomunikacyjnej - zgodnie z projektowanym brzmieniem ustawy pod pojęciem służby radiokomunikacyjnej należy rozumieć nadawanie, przesyłanie lub odbiór fal radiowych dla wypełnienia zadań określonych dla danej służby w międzynarodowych

przepisach radiokomunikacyjnych. Definicja ta była zawarta już w ustawie Pt (art. 2 pkt 36). Definicja nie określa zadań poszczególnych służb, a odsyła w tym zakresie do międzynarodowych przepisów radiokomunikacyjnych. Rodzaje służb zostały wskazane i usystematyzowane w Regulaminie Radiokomunikacyjnym, który wskazuje między innymi służbę stałą, służbę operacji kosmicznych, czy służbę ruchomą – ponad 40 służb.

Definicja służby radiokomunikacyjnej amatorskiej - zadania poszczególnych służb radiokomunikacyjnych wynikają zasadniczo z Regulaminu Radiokomunikacyjnego, jednak służba radiokomunikacyjna amatorska ma charakter szczególny, w związku z czym ustawa Pke, tak samo jak Pt, przewiduje w tym zakresie dodatkowe odrębne regulacje. Poprzez służbę radiokomunikacyjną amatorską należy rozumieć służbę radiokomunikacyjną mającą na celu nawiązywanie wzajemnych łączności, badania techniczne oraz indywidualne szkolenie wykonywane w celach niezarobkowych przez uprawnione osoby wyłącznie dla potrzeb własnych. Definicja ta również wynika z Regulaminu Radiokomunikacyjnego, a jej bardzo istotnym elementem jest wskazanie, że działalność radioamatorska nie może służyć celom zarobkowym.

Definicja stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej – zgodnie z projektowaną definicją jest to publiczna sieć telekomunikacyjna, w której zakończenia sieci mają stałą lokalizację.

Definicja sygnału multipleksu - W art. 2 pkt 58 zdefiniowany został sygnał multipleksu rozumiany jako sygnał radiowy transmitowany z użyciem kanału lub bloku częstotliwościowego w służbie radiodyfuzyjnej, przenoszący treści zawarte w multipleksie.

Definicja systemu dostępu warunkowego - w art. 2 pkt 59 występuje definicja systemu dostępu warunkowego rozumianego jako środki lub rozwiązania techniczne, które powodują, że dostęp do zrozumiałej formy zabezpieczonych transmisji radiowych lub telewizyjnych jest uwarunkowany posiadaniem abonamentu lub uprzednio uzyskanego indywidualnego zezwolenia. Definicja ta ma swój odpowiednik w art. 2 pkt 12 EKŁE oraz w art. 2 pkt 39 ustawy Pt.

Definicja szkodliwych zaburzeń elektromagnetycznych - definicja szkodliwego zaburzenia w takim samym brzmieniu była zawarta w ustawie Pt (art. 2 pkt 40). Szkodliwe zaburzenie elektromagnetyczne jest to zaburzenie elektromagnetyczne w rozumieniu przepisów ustawy o kompatybilności elektromagnetycznej, które przekracza dopuszczalne poziomy zaburzeń. Zgodnie zaś z tą ustawą zaburzenie elektromagnetyczne to dowolne zjawisko elektromagnetyczne, które może obniżyć jakość działania urządzeń albo niekorzystnie wpłynąć na materię ożywioną i nieożywioną.

Definicja szkodliwych zakłóceń - definicja szkodliwych zakłóceń stanowi wdrożenie art. 2 pkt 20 EKŁE. Przez szkodliwe zakłócenia należy rozumieć zakłócenia, które zagrażają funkcjonowaniu służby radionawigacyjnej lub innej służby radiokomunikacyjnej związanej z bezpieczeństwem lub w sposób poważny pogarszają, utrudniają lub wielokrotnie przerywają wykonywanie służby radiokomunikacyjnej działającej zgodnie z przepisami prawa. Pojęcie szkodliwych zakłóceń, inaczej niż to ma miejsce w przypadku pojęcia szkodliwego zaburzenia elektromagnetycznego, dotyczy wyłącznie funkcjonowania radiokomunikacji.

Definicje świadczenia usług telekomunikacyjnych oraz świadczenia usług komunikacji elektronicznej -artykuł 2 pkt 62 i pkt 63 definiuje świadczenie usług telekomunikacyjnych oraz świadczenie usług komunikacji elektronicznej. Definicje te uwzględniają wprowadzone w

projekcie rozróżnienie na usługi komunikacji elektronicznej oraz węższe zakresowo usługi telekomunikacyjne.

Definicja telekomunikacji – zgodnie z projektowaną definicją telekomunikacją jest nadawanie, odbiór lub transmisję informacji, niezależnie od ich rodzaju, za pomocą przewodów, fal radiowych bądź optycznych lub innych środków wykorzystujących energię elektromagnetyczną.

Definicje telekomunikacyjnego urządzenia końcowego oraz urządzenia telekomunikacyjnego - w art. 2 pkt 65 i pkt 69 zawarte zostały definicje telekomunikacyjnego urządzenia końcowego i urządzenia telekomunikacyjnego. Urządzeniem telekomunikacyjnym jest urządzenie elektryczne lub elektroniczne przeznaczone do zapewniania telekomunikacji. Natomiast telekomunikacyjnym urządzeniem końcowym jest urządzenie telekomunikacyjne przeznaczone do podłączenia bezpośrednio lub pośrednio do zakończeń sieci.

Definicja trwałego nośnika – pojęcie trwałego nośnika zostało zdefiniowane w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. z 2020 r. poz. 287). W myśl tego przepisu trwały nośnik jest materiałem lub narzędziem, które umożliwia konsumentowi lub przedsiębiorcy przechowywanie informacji, zapewniając mu dostęp do tych informacji przez czas odpowiedni do celów, którym informacje służą oraz pozwala na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci. W praktyce trwały nośnik musi spełniać te same funkcje co forma papierowa.

Definicja urządzenia radiowego – definicja urządzenia radiowego w takim samym brzmieniu była zawarta w ustawie Pt (art. 2 pkt 45) i stanowiła implementację nadal obowiązującej dyrektywy 2014/53/UE w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych. Urządzenie radiowe zgodnie z projektowaną definicją jest urządzeniem telekomunikacyjnym, a zatem urządzeniem elektrycznym lub elektronicznym przeznaczonym do zapewniania telekomunikacji, które celowo, samodzielnie lub z wykorzystaniem dodatkowego elementu, emituje lub odbiera fale radiowe.

Definicja usługi fakturowania - w art. 2 pkt 67 zdefiniowana została usługa fakturowania rozumiana jako usługa rozliczania przez dostawcę usług komunikacji elektronicznej nabycia towarów i usług innych niż usługi komunikacji elektronicznej, których wartość jest uwzględniana na rachunku za wykonane usługi komunikacji elektronicznej. Definicja ta nie ma odpowiednika w EKŁE oraz w ustawie Pt.

Definicja usługi komunikacji interpersonalnej - w art. 2 pkt 70 definiowana jest usługa komunikacji interpersonalnej rozumiana jako usługa umożliwiająca bezpośrednią interpersonalną i interaktywną wymianę informacji za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej między skończoną liczbą osób, gdzie osoby inicjujące połączenie lub uczestniczące w nim decydują o jego odbiorcy lub odbiorcach, z wyłączeniem usług, w których interpersonalna i interaktywna komunikacja stanowi wyłącznie funkcję podrzędną względem innej usługi podstawowej.

Definicje usługi komunikacji interpersonalnej niewykorzystującej numerów oraz usługi komunikacji interpersonalnej wykorzystującej numerów - w pkt 71 i 72 zdefiniowane zostały odpowiednio: usługa komunikacji interpersonalnej niewykorzystująca numerów oraz usługa komunikacji interpersonalnej wykorzystująca numery, a kryterium rozróżnienia tych usług jest możliwość połączenia z numerami z planu numeracji krajowej lub międzynarodowej.

Definicja usługi o wartości wzbożonej – zgodnie z projektowaną definicją jest to usługa komunikacji elektronicznej wymagająca przetworzenia danych o lokalizacji. Jest odpowiednikiem definicji usług tworzących wartość dodaną zdefiniowanych w art. 2 lit. g dyrektywy 2002/58/WE o prywatności.

Definicja usługi komunikacji elektronicznej - w art. 2 pkt 74 zdefiniowana została usługa komunikacji elektronicznej rozumiana jako usługa świadczona za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej, zwykle za wynagrodzeniem obejmująca:

a) usługę dostępu do internetu w rozumieniu art. 2 akapit drugi pkt 2 rozporządzenia (UE) 2015/2120,

b) usługę komunikacji interpersonalnej,

c) usługi polegające całkowicie lub głównie na przekazywaniu sygnałów, w tym usługi transmisyjne stosowane na potrzeby świadczenia usług komunikacji maszynowa – maszynowa oraz na potrzeby nadawania.

Z powyższego zakresu definicyjnego zostały wprost wyłączone usługi związane z zapewnianiem albo wykonywaniem kontroli treści przekazywanych przy wykorzystaniu sieci telekomunikacyjnych lub usług komunikacji elektronicznej. Taki zakres definicji odpowiada definicji usługi łączności elektronicznej z art. 2 pkt 4 EKŁE

Definicja usługi telekomunikacyjnej - usługa telekomunikacyjna jest pojęciem zakresowo węższym niż usługa komunikacji elektronicznej, gdyż nie obejmuje usług komunikacji interpersonalnej niewykorzystujących numery. Definicja ta jest zbliżona zakresowo do tradycyjnego rozumienia usług telekomunikacyjnych, o którym mowa w art. 2 pkt 48 ustawy Pt, jako usług polegających głównie na przekazywaniu sygnałów w sieci telekomunikacyjnej.

Definicja użytkownika cywilnego, użytkownika rządowego oraz użytkownika cywilno-rządowego - definicje te zostały przeniesione z Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości stanowiącej załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2013 r. w sprawie Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości. Definicje użytkownika cywilnego, rządowego i cywilno-rządowego powinny wynikać z aktu prawnego rangi ustawowej.

Definicja użytkownika - w art. 2 pkt 79 zdefiniowany został użytkownik rozumiany jako podmiot korzystający z publicznie dostępnej usługi komunikacji elektronicznej lub żądający świadczenia takiej usługi. Natomiast zgodnie z pkt 80 użytkownikiem końcowym jest podmiot korzystający z publicznie dostępnej usługi komunikacji elektronicznej lub żądający świadczenia takiej usługi, dla zaspokojenia własnych potrzeb. Zatem kryterium rozróżnienia powyższych dwóch kategorii użytkowników jest korzystanie z usług na własne potrzeby.

Definicja użytkownika końcowego - użytkownikiem końcowym jest podmiot korzystający z publicznie dostępnej usługi komunikacji elektronicznej lub żądający świadczenia takiej usługi, dla zaspokojenia własnych potrzeb.

Definicja użytkownika rządowego - zaproponowana definicja uwzględnia katalog podmiotów dotychczas wskazywanych w art. 4 Pt. Art. 4 Pt wskazywał, że przepisu dotyczącego wymogu posiadania pozwolenia radiowego, nie stosuje się do wykonywania działalności telekomunikacyjnej oraz używania urządzeń radiowych w przypadku wymienionych w tym przepisie podmiotów publicznych, w zakresie określonej przepisem działalności. Zatem przepis określał pośrednio grupę użytkowników, którzy w określonych okolicznościach są traktowani odmiennie od pozostałych użytkowników widma radiowego. Katalog ten pozostaje aktualny i

zawiera m.in. komórki organizacyjne i jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej, jednostki organizacyjne ABW, CBA, AW.

Definicja zakończenia sieci - art. 2 pkt 82 zdefiniowano pojęcie zakończenia sieci rozumianego jako fizyczny punkt, w którym abonent otrzymuje dostęp do publicznej sieci telekomunikacyjnej. W przypadku sieci stosujących komutację lub przekierowywanie, zakończenie sieci identyfikuje się za pomocą konkretnego adresu sieciowego, który może być przypisany do numeru lub nazwy abonenta.

Definicja zasobów orbitalnych – definicja wskazująca, że przez zasoby orbitalne należy rozumieć pozycje na orbicie geostacjonarnej lub orbity satelitarne, które są lub mogą być wykorzystywane do umieszczania sztucznych satelitów Ziemi przeznaczonych do zapewniania telekomunikacji, jest tożsama z definicją zawartą w ustawie Pt (art. 2 pkt 53). Orbita geostacjonarna to orbita okołozemska, zapewniająca krążącemu po niej satelicie zachowanie stałej pozycji nad wybranym punktem równika Ziemi. Orbita geostacjonarna jest orbitą kołową i przebiega na wysokości 35 786 km nad równikiem (42 160 km od środka Ziemi). Orbita satelitarna to z kolei droga, po której porusza się sztuczny satelita. W powyższym zakresie obowiązują regulacje międzynarodowe.

Art. 3.

Przepis art. 3 wskazuje na relację ustawy do aktów prawa międzynarodowego. Ratyfikowana umowa międzynarodowa, po jej ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw RP, staje się częścią krajowego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana, chyba że jej stosowanie jest uzależnione od wydania ustawy. W przypadku gdy przepisów ustawy nie da się pogodzić z postanowieniami umowy międzynarodowej ratyfikowanej za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, wówczas umowa taka ma pierwszeństwo przed ustawą.

Przepis ust. 3 upoważnia ministra właściwego do spraw informatyzacji do nadawania charakteru obowiązującego wymaganom i zaleceniom ustanawianym przez niektóre organizacje i instytucje międzynarodowe. Minister może to uczynić w drodze fakultatywnego rozporządzenia.

Art. 4.

Zgodnie z przepisem ust. 1 Prezes UKE uwzględnia przy stosowaniu ustawy wytyczne i zalecenia Komisji Europejskiej w ich aktualnym brzmieniu. Natomiast w przypadku odstąpienia od stosowania zaleceń przewiduje możliwość powiadamiania o tym fakcie Komisji Europejskiej. W sytuacji odstąpienia od stosowania zaleceń Prezes UKE ma obowiązek uzasadnić swoje stanowisko. Przepis stanowi wdrożenie art. 38 i 64 EKŁE.

Przepis ust. 2 stanowi implementację art. 10 ust. 2 EKŁE, który zobowiązuje państwa członkowskie, przy podejmowaniu decyzji w zakresie rynków krajowych, do uwzględniania w jak największym stopniu wytycznych, opinii, zaleceń, wspólnych stanowisk, najlepszych praktyk oraz metodologii przyjmowanych przez BEREC. Przepis art. 3a doprecyzowuje, że chodzi o uwzględnianie wytycznych, opinii, zaleceń, wspólnych stanowisk, najlepszych praktyk oraz metodologii w ich aktualnym brzmieniu.

ROZDZIAŁ 2. Wykonywanie gospodarczej działalności telekomunikacyjnej

Oddział 1. Wpis do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych i jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane art. 5-19 dotyczące funkcjonowania rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych i rejestru jednostek samorządu terytorialnego wykonujących działalność w zakresie telekomunikacji stanowią wdrożenie art. 12 i 14 EKŁE.

Przepisy EKŁE stanowią, że stosowany przez państwa członkowskie system zezwoleń powinien być jak najmniej restrykcyjny, umożliwiać dostarczanie sieci i świadczenie usług telekomunikacyjnych i tak skonstruowany, aby sprzyjać rozwojowi nowych usług i sieci, ograniczając wszelkie wymogi proceduralne jedynie do wymogu zgłoszenia deklaratywnego.

Przepisy unijne wyłączyły z ogólnego zezwolenia dostawców usług łączności interpersonalnej niewykorzystującą numerów.

Uznanie działalności telekomunikacyjnej (prowadzonej jako działalność gospodarcza) za działalność regulowaną oznacza, że do jej podjęcia konieczne będzie złożenie wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych, zwanego dalej „rejestrem pt”.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego wykonujących działalność w zakresie telekomunikacji konieczne będzie złożenie wniosku o wpis do rejestru jednostek samorządu terytorialnego zwanego „rejestrem jst”.

Oba rejestry są jawne i prowadzone przez Prezesa UKE w systemie teleinformatycznym.

Przepisy tego rozdziału określają treść wniosków o wpis do rejestru pt i rejestru jst, proces dokonywania przez Prezesa UKE wpisu do w/w rejestrów, przekazywania potwierdzenia dokonania wpisu oraz przesłanki wykreślenia z przedmiotowych rejestrów. Dodatkowo projekt ustawy precyzuje, jakie informacje mają być opublikowane w samym rejestrze.

Podmioty wpisane do rejestru pt lub rejestru jst zobowiązane są do aktualizowania danych z wniosku o wpis, w przypadku gdy uległy one zmianie w terminie 7 dni od dnia ich zmiany.

Wpis do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych został zwolniony z opłaty skarbowej, jako że prowadzenie rejestru należy zaliczyć do zadań z zakresu regulacji rynku telekomunikacyjnego, które to zadania powinny być finansowane z opłaty administracyjnej.

W odniesieniu do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych, należy stwierdzić, że jest on rejestrem działalności regulowanej w rozumieniu art. 43 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018 r. poz. 646). Należy stwierdzić, że treść rozdziału 2 w Dziale I odpowiada wymogom tej ustawy.

Dodatkowo Prezes UKE na podstawie przepisów EKŁE został zobowiązany do przekazywania do BEREC drogą elektroniczną wszystkich wniosków, na podstawie których dokonano wpisu do rejestru pt, przy czym należy wskazać, że wpisem do jest również zmiana wpisu albo wykreślenie podmiotu wpisanego do rejestru. BEREC będzie prowadził od grudnia 2020 r. bazę danych dotyczącą wszystkich zgłoszeń (w przypadku Polski – wniosków).

Projektowany art. 5 ust. 3 przesądza, że czynność polegająca na umożliwianiu korzystania z dostępu do publicznej sieci telekomunikacyjnej za pośrednictwem lokalnej sieci radiowej nie jest działalnością podlegającą wpisowi do rejestru, pod warunkiem że jest to działalność dodatkowa w stosunku do wykonywanej przez podmiot działalności, innej niż telekomunikacyjna. Sam fakt zapewnienia dostępu do sieci telekomunikacyjnej poprzez

lokalną sieć radiową nie stanowi przejawu działalności telekomunikacyjnej. Przepis ten będzie miał zastosowania w sytuacji gdy podmiot umożliwiający korzystanie z dostępu do publicznej sieci telekomunikacyjnej za pośrednictwem lokalnej sieci radiowej w przestrzeni prywatnej, bądź na ograniczonej przestrzeni publicznej na zasadach niekomercyjnych lub w charakterze usługi stanowiącej dodatek do innego rodzaju działalności, która nie jest zależna od takiego dostępu. Przepis ten stanowi transpozycję art. 56 ust. 1 oraz ust. 6 lit. a.

Oddział 2. Obowiązki informacyjne i sprawozdawcze

Art. 20

Projektowany przepis jest implementacją art. 20 ust. 1 EKŁE i stanowi podstawę do gromadzenia i przekazywania danych o działalności przedsiębiorców komunikacji elektronicznej przez organ regulacyjny. Przepis art. 20 zobowiązuje wszystkich przedsiębiorców komunikacji elektronicznej, a także dysponentów zasobów częstotliwościowych, numeracyjnych oraz pozycji orbitalnych uzyskanych na podstawie uprawnień indywidualnych, z wyłączeniem jednostek prowadzących działalność telekomunikacyjną w administracji do przekazywania informacji na żądanie Prezesa UKE skierowane indywidualnie do zobowiązanego podmiotu. Zakres informacji, do których udostępnienia zobowiązany jest podmiot obejmuje informacje niezbędne do wykonywania przez Prezesa UKE uprawnień i obowiązków określonych w projektowanej ustawie. Zakres żądania powinien dotyczyć jedynie informacji niezbędnych dla Prezesa UKE oraz powinien być proporcjonalny do realizowanego celu. W przypadku gdy informacje pozyskane są niewystarczające Prezes UKE może pozyskiwać te informacje od innych podmiotów działających w sektorze komunikacji elektronicznej lub innych sektorach ściśle powiązanych z sektorem komunikacji elektronicznej. Przy czym podmioty te mają obowiązek przedstawienia informacji na żądanie organu regulacyjnego. Do pozyskania informacji Prezes UKE może opracować formularz, który służyć ma ujednoczeniu i spójności pozyskiwanych danych.

Art. 21

Przepis art. 21 przewiduje obowiązki informacyjne przedsiębiorców, które realizowane są w sposób stały, tj. są przekazywane corocznie oraz wykonywane bez wezwania Prezesa UKE. Obowiązkiem objęci są przedsiębiorcy wpisani do rejestru pt. Przedmiotem obowiązku informacyjnego są dane o rodzaju i zakresie działalności telekomunikacyjnej oraz wielkości sprzedaży usług telekomunikacyjnych. Dane powinny być przekazywane do dnia 31 marca za poprzedzający rok kalendarzowy. Zgodnie z ust. 2 obowiązkowi przedłożenia sprawozdania z działalności telekomunikacyjnej podlega również podmiot wykreślony z rejestru pt, za okres wykonywanej działalności telekomunikacyjnej w roku, w którym nastąpiło wykreślenie z rejestru.

Przepis art. 21 ust. 3 zawiera delegację do wydania rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw informatyzacji określającego wzory formularzy służących do przekazywania danych wraz z objaśnieniami do ich wypełniania oraz sposób i elektroniczny format przekazywania tych danych, co mam usprawnić i ujednoczyć proces przekazywania danych do Prezesa UKE.

Nieprzedłożenie danych o zakresie i rodzaju działalności telekomunikacyjnej i wielkości sprzedaży albo udzielenie informacji nieprawdziwych lub niepełnych jest sankcjonowane karą pieniężną nakładaną na przedsiębiorcę przez Prezesa UKE.

Art. 22

Przepis stanowi implementację niektórych postanowień art. 20 EKŁE, który stanowi m. in. o współdziałaniu władz regulacyjnych z odpowiednimi organami w innych państwach członkowskich oraz z Komisją Europejską, poprzez wymianę informacji. Przepis art. 22 stanowi ogólną podstawę do przekazywania informacji otrzymanych od przedsiębiorców telekomunikacyjnych i mówi o tym, że Prezes UKE zapewnia dostęp do informacji otrzymanych od przedsiębiorców komunikacji elektronicznej, a także dysponentów zasobów częstotliwościowych, numeracyjnych oraz pozycji orbitalnych uzyskanych na podstawie uprawnień indywidualnych, organom regulacyjnym innych państw członkowskich oraz państw członkowskich EFTA, BEREC i Komisji Europejskiej. Jednocześnie Prezes UKE jest zobligowany do powiadomienia podmiotów, od których uzyskał informacje na żądanie, o udostępnieniu tych informacji.

Art. 23

Przepis jest kontynuacją implementacji art. 20 EKŁE. Projektowany przepis dotyczy ochrony tajemnicy podmiotu wykonującego obowiązek informacyjny. Dotyczy więc obowiązku realizowanego przez przedsiębiorców komunikacji elektronicznej, a także dysponentów zasobów częstotliwościowych, numeracyjnych oraz pozycji orbitalnych uzyskanych na podstawie uprawnień indywidualnych, innych podmiotów działających w sektorze komunikacji elektronicznej lub innych sektorach ściśle powiązanych z sektorem komunikacji elektronicznej, z wyłączeniem jednostek prowadzących działalność telekomunikacyjną w administracji. Wymienione podmioty mogą zastrzec informacje, dokumenty lub ich części zawierające tajemnicę przedsiębiorstwa, dostarczane na żądanie Prezesa UKE lub na podstawie przepisów ustawy. Zastrzegając część informacji lub dokumentu podmiot przekazuje również wersję informacji lub dokumentu niezawierającą zastrzeżonych części. W przypadku nieprzekazania wersji informacji lub dokumentu niezawierającej zastrzeżonych części, zastrzeżenie uważa się za nieskuteczne. Projektowane przepisy przyznają Prezesowi UKE możliwość uchylecia zastrzeżenia w drodze decyzji, jeżeli uzna, że dane te są niezbędne. Dokumenty przekazuje się innym organom krajowym, zagranicznym organom regulacyjnym, Komisji Europejskiej lub BEREC wraz z zastrzeżeniem oraz pod warunkiem jego przestrzegania.

ROZDZIAŁ 3. Opłaty

Art. 24

Projektowany przepis przewiduje uiszczanie rocznej opłaty telekomunikacyjnej przez podmioty korzystające z zezwolenia ogólnego na pokrycie kosztów funkcjonowania organów regulacyjnych, tj. Prezesa UKE oraz ministra właściwego ds. informatyzacji. Wysokość tych kosztów, jak również wpływów z opłaty telekomunikacyjnej będzie podlegała publikacji w Biuletynie UKE. W projektowanym przepisie zastosowano mechanizm przewidziany w art. 16 EKŁE, zgodnie z którym państwa członkowskie mogą zdecydować o niepobieraniu opłat administracyjnych od przedsiębiorstw, których obroty nie przekraczają określonego progu lub których działalność nie pozwala uzyskać minimalnego udziału w rynku lub ma bardzo ograniczony zasięg terytorialny. W związku z tym zostały przewidziane uregulowania uzależniające obowiązek uiszczania i wysokość tej opłaty od wysokości przychodów w roku obrotowym poprzedzającym o dwa lata rok za który opłata jest należna oraz od okresu prowadzenia działalności objętej zgłoszeniem. Dodatkowo z obowiązku uiszczania rocznej opłaty administracyjnej zwolnieni zostali przedsiębiorcy, w pierwszych dwóch latach prowadzonej działalności.

Szczegółowy sposób ustalania wysokości wskaźnika rocznej opłaty zostanie określony w rozporządzeniu ministra właściwego ds. informatyzacji. Z kolei, coroczna wysokość tego wskaźnika będzie określana przez ministra właściwego ds. informatyzacji w drodze komunikatu. Zasady dotyczące ustanowienia rocznej opłaty telekomunikacyjnej stanowią wdrożenie art. 16 EKŁE.

Art. 25

Kwestie związane z opłatami za częstotliwości były przedmiotem regulacji art. 185 Pt. Proponowany przepis jest zasadniczo tożsamy z funkcjonującymi dotychczas regulacjami w tym zakresie.

Utrzymana zostaje generalna zasada, zgodnie z którą podmiot, który uzyskał prawo do dysponowania częstotliwością w rezerwacji częstotliwości, uiszcza roczną opłatę za prawo do dysponowania częstotliwością. Wysokość opłaty zostanie określona w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przy czym w ustawie Pke wskazane są górne limity opłat w poszczególnych służbach radiokomunikacyjnych. Limity nie zostały zmienione w stosunku do limitów obowiązujących w ustawie Pt.

Zachowano także przewidziane już w ustawie Pt przepisy określające sytuacje, w których limit opłaty ulega obniżeniu do 50% oraz sytuacje kiedy, ze względu na sposób wykorzystywania widma, nie pobiera się w ogóle opłat za prawo do dysponowania częstotliwością.

W drodze rozporządzenia Rady Ministrów zostanie także uregulowana wysokość, termin i sposób uiszczania opłat w przypadku dysponowania częstotliwością przez użytkowników rządowych.

Do wniesienia opłaty za dysponowanie częstotliwością obowiązane są także podmioty nieposiadające rezerwacji częstotliwości, które uzyskały prawo do wykorzystywania częstotliwości w pozwoleniu.

Należy zauważyć, że oprócz obowiązku uiszczania opłaty rocznej, która związana jest z przysługującym podmiotowi prawem do dysponowania lub wykorzystywania częstotliwości, ustawa przewiduje utrzymanie opłaty dodatkowej. Zgodnie z ust. 6 podmiot, na rzecz którego dokonano rezerwacji częstotliwości w drodze postępowania rezerwacyjnego po postępowaniu selekcyjnym uiszcza dodatkową opłatę za dokonanie rezerwacji częstotliwości, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości, w kwocie zadeklarowanej w postępowaniu selekcyjnym, nie niższej niż opłata roczna za prawo do dysponowania częstotliwością, ustalonej zgodnie z warunkami podanymi w rezerwacji częstotliwości. Tak samo podmiot na rzecz którego dokonano rezerwacji częstotliwości na kolejny okres jest obowiązany uiszczyć, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości, jednorazową opłatę za dokonanie rezerwacji częstotliwości na kolejny okres. W takim przypadku opłata będzie stanowić iloczyn wartości częstotliwości o szerokości 1 MHz dla takiego samego obszaru i wykorzystania uzyskanej w wyniku przeprowadzonego ostatniego postępowania selekcyjnego na częstotliwości z danego zakresu, ilości widma objętego rezerwacją na kolejny okres oraz średniorocznych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Opłatę określa się proporcjonalnie do okresu, na jaki dokonywana jest rezerwacja częstotliwości. Natomiast w przypadku złożenia wniosku o dokonanie rezerwacji częstotliwości na kolejny okres z zakresu, dla którego nie było wcześniej przeprowadzone i rozstrzygnięte postępowanie selekcyjne, kwotę opłaty ustala Prezes UKE na podstawie opinii

powołanego przez siebie biegłego lub biegłych. Koszt opinii biegłego lub biegłych ponosi podmiot, który złożył wniosek o odnowienie rezerwacji częstotliwości na kolejny okres, w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia wnioskodawcy przez Prezesa UKE o sporządzeniu opinii.

Art. 26

Projektowany przepis reguluje kwestie wysokości opłat za prawo wykorzystywania zasobów numeracji.

Art. 27

Przepis wskazuje, iż opłaty, o których mowa w art. 24-26 pke są pobierane przez UKE, co ma charakter czynności materialno-technicznej. Opłaty te stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 28

Projektowany przepis stanowi, iż do opłat o których mowa w art. 24-26 pke stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym. Kwestię tę reguluje dział II. – egzekucja należności pieniężnych ustawy z dnia z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Egzekucji podlega należność główna oraz odsetki ustawowe. Prezes UKE, będący wierzycielem składa wniosek do organu egzekucyjnego (jakim jest właściwy naczelnik urzędu skarbowego), który to organ na podstawie wystawionego przez Prezesa UKE tytułu wykonawczego wszczyna egzekucje administracyjną.

Art. 29

Projektowany przepis zawiera, analogiczną do dotychczas obowiązującej na gruncie ustawy Prawo telekomunikacyjne, regulację, zgodnie z którą w zakresie nieuregulowanym w ustawie pke do opłat, o których mowa w art. 24-26, stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 5-9 działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa. Uprawnienia organów podatkowych określone w tych przepisach przysługują Prezesowi UKE. Rozdziały 5-9 oraz 13-15 Działu III Ordynacji podatkowej dotyczą zobowiązań podatkowych i regulują kwestie zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę, wygaśnięcia zobowiązań podatkowych, ulg, przedawnień, nadpłaty, odpowiedzialności solidarnej i podatkowej osób trzecich, a także praw i obowiązki następców prawnych i podmiotów przekształconych.

Art. 30

Przepis ma na celu uregulowanie sytuacji, kiedy przydzielenie rezerwacji częstotliwości lub zasobów orbitalnych wiąże się z dodatkowymi kosztami administracyjnymi związanymi z rejestracją w ITU. W takiej sytuacji obowiązany do poniesienia tych kosztów będzie podmiot, który złożył wniosek o rezerwację częstotliwości lub zasobów orbitalnych – czyli podmiot, który uzyska prawo do dysponowania cennymi zasobami dla własnych potrzeb.

ROZDZIAŁ 4. Konsultacje

Oddział 1. Postępowanie konsultacyjne – art. 31-35

Projektowane art. 31-35 dotyczące postępowania konsultacyjnego stanowią wdrożenie art. 23 EKŁE.

Prezes UKE, zgodnie z art. 31, obowiązkowo przeprowadza z zainteresowanymi podmiotami konsultacje przed podjęciem rozstrzygnięcia mającego znaczący wpływ na rynek właściwy. Ustawa zawiera przy tym zamknięty katalog spraw objętych obowiązkiem przeprowadzania

konsultacji – są to sprawy wskazane w art. 31 ust. 1 (wymienione wprost w art. 31 ust. 1 lub poprzez odesłanie do innych przepisów Pt oraz innych przepisów ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych). Są to m.in. projekty rozstrzygnięć w sprawach określenia rynku właściwego, nałożenia, zniesienia, utrzymania lub zmiany obowiązków regulacyjnych w stosunku do przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej o znaczącej pozycji lub nieposiadającego takiej pozycji.

EKŁE podobnie jak dyrektywa ramowa wskazuje, które postępowania nie są objęte obowiązkiem przeprowadzenia postępowania konsultacyjnego – są to sprawy dotyczące rozstrzygnięcia sporów między przedsiębiorcami, rozstrzygnięcia sporów transgranicznych, a także sytuacje gdy organ w wyjątkowych okolicznościach, gdy zachodzi pilna potrzeba podjęcia działania w celu ochrony konkurencji i interesów użytkowników, tymczasowo przyjął dane rozstrzygnięcie bez przeprowadzania postępowania konsolidacyjnego. Ostatni z przypadków został wdrożony w projektowanym art. 33 dotyczącym kwestii pominięcia konsultacji. EKŁE nie wskazuje na jaki okres może zostać w tym przypadku wydane rozstrzygnięcie tymczasowe. W projekcie ustawy przyjęto, tak jak dotychczas, iż zostaje ono wydane na okres nieprzekraczający 6 miesięcy.

Projektowane przepisy doprecyzowują wymagania zawarte w EKŁE, wskazując, że konsultacjom poddaje się projekt rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem. Projekty rozstrzygnięć, stanowiska zgłaszane przez uczestników konsultacji zamieszczane są na stronie podmiotowej BIP UKE. Strona ta stanowi jeden punkt informacyjny, który umożliwia dostęp do wszystkich bieżących konsultacji – zgodnie z wymogiem art. 23 ust. 3 EKŁE. Postępowanie konsultacyjne, stosownie do postanowień EKŁE, będzie trwało co najmniej 30 dni (termin ten jest analogiczny do dotychczasowego terminu określonego w przepisach Pt).

Należy podkreślić, że art. 23 EKŁE w przeważającej części powtarza treść art. 6 dyrektywy ramowej. Z tego względu również treść projektowanych przepisów nie odbiega znacznie od brzmienia dotychczas obowiązujących art. 15-17 Pt. Wprowadzone przepisy mają charakter porządkujący i zwiększający przejrzystość regulacji dotyczącej postępowania konsultacyjnego.

Podobnie jak dotychczasowa ustawa – Prawo telekomunikacyjne, również projektowana ustawa zawiera w art. 35 wyłączenie stosowania, do spraw objętych postępowaniem konsultacyjnym – art. 79a ustawy z dnia 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego. Zgodnie z art. 79a kpa w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. W terminie wyznaczonym na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, strona może przedłożyć dodatkowe dowody celem wykazania spełnienia w/w przesłanek. Zasadne jest utrzymanie wyłączenia stosowania art. 79a kpa. Instytucja postępowania konsultacyjnego, które przeprowadza Prezes UKE przed podjęciem rozstrzygnięcia w określonych w projektowanym art. 31 sprawach, ma już na celu umożliwienie zainteresowanym podmiotom wyrażenie, w określonym terminie, stanowiska do projektu rozstrzygnięcia. Projektowany art. 32 ust. 1 zawiera przy tym wymóg, aby Prezes UKE ogłosił rozpoczęcie postępowania konsultacyjnego, określając przedmiot i termin tego postępowania i udostępniając projekt rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem. Projektowane przepisy nie precyzują wprawdzie, jakie elementy ma zawierać uzasadnienie, należy jednak wskazać, że w przypadku projektów postanowień i decyzji uzasadnienie powinno odpowiadać wymaganiom kpa. Dzięki wymogowi

udostępnienia uzasadnienia zainteresowany podmiot ma możliwość zapoznania się z przesłankami, jakie zaważyły na rozstrzygnięciu sprawy. Uwzględniając powyższe argumenty, należy uznać, że przewidziane w projektowanym art. 31 i n. postępowanie konsultacyjne jest procedurą zbliżoną do instytucji zawartej w art. 79a kpa, gwarantującą stronie otrzymanie informacji o kierunku w jakim zmierza postępowanie, zanim zostanie wydana decyzja.

Oddział 2. Postępowanie konsolidacyjne – art. 36-39

Projektowane przepisy stanowią wdrożenie art. 32 i 33 EKŁE.

Postępowanie konsolidacyjne przeprowadzane jest po zakończeniu postępowania konsultacyjnego i dotyczy rozstrzygnięć mogących mieć wpływ na stosunki handlowe między państwami członkowskimi. W takim przypadku Prezes UKE ma obowiązek przed wydaniem rozstrzygnięcia przesłać Komisji Europejskiej, BEREC i organom regulacyjnym innych państw członkowskich projekty rozstrzygnięć wraz z ich uzasadnieniem. Projektowane przepisy określają kolejne etapy postępowania, kompetencje i obowiązki Prezesa UKE, które przy tym związane są z kompetencjami Komisji Europejskiej i BEREC (badającymi czy projektowane rozstrzygnięcie będzie stanowiło przeszkodę w funkcjonowaniu jednolitego rynku). Postępowanie konsolidacyjne jest jednym z instrumentów zapewniających jednolite stosowanie przepisów EKŁE we wszystkich państwach członkowskich.

Krajowy organ regulacyjny, zgodnie z art. 32 ust. 8 EKŁE powinien uwzględniać w jak największym stopniu uwagi innych krajowych organów regulacyjnych, BEREC i Komisji Europejskiej. Taki przepis wskazuje, iż Prezes UKE nie ma obowiązku uwzględnienia tych uwag w całości. Kodeks przewiduje jednak w tym zakresie wyjątek, kiedy to organ jest zobowiązany uwzględnić stanowisko Komisji Europejskiej, co zostało również przewidziane w projektowanym art. 37 ust. 2. Przypadek dotyczy wydania przez Komisję Europejską decyzji wzywającej do wycofania projektu rozstrzygnięcia w zakresie ustalenia znaczącej pozycji rynkowej oraz w zakresie zdefiniowania rynku właściwego różnego od tych, które zdefiniowano w zaleceniu Komisji Europejskiej w sprawie właściwych rynków produktów i usług w sektorze łączności elektronicznej podlegających regulacji ex ante. Przepis ten jest zgodny z dotychczasowym brzmieniem art. 19 ust. 2 Pt.

W zakresie konsolidacji rynku wewnętrznego przepisy EKŁE w dużej mierze stanowią powtórzenie treści art. 7 dyrektywy ramowej. Nowym fragmentem, który jest wdrażany w projektowanym art. 37 ust. 5, jest umożliwienie krajowemu organowi regulacyjnemu wycofania w każdej chwili projektowanego środka.

Istotna zmiana została przewidziana w art. 33 EKŁE regulującym procedurę spójnego stosowania środków naprawczych. Procedura ta odnosi się do projektów rozstrzygnięć dotyczących dostępu i wzajemnych połączeń, analizy rynku w związku ze środkami naprawczymi dotyczącymi dostępu nałożonymi na przedsiębiorstwa o znaczącej pozycji rynkowej, ograniczeń regulacyjnych w usługach detalicznych. Procedura ta jest stosowana gdy Komisja Europejska uzna, że projekt rozstrzygnięcia stanowiłby przeszkodę do tworzenia jednolitego rynku lub że istnieją poważne wątpliwości co do zgodności tego rozstrzygnięcia z prawem Unii Europejskiej. Nowym przepisem jest dodanie w katalogu możliwych działań Komisji Europejskiej uprawnienia do podjęcia decyzji zobowiązującą krajowy organ regulacyjny do wycofania planowanego środka w przypadku, gdy objęty jest art. 61 ust. 3 akapit 2 lub art. 76 ust. 2 EKŁE (m.in. rozszerzanie obowiązku udzielania dostępu poza pierwszym punktem koncentracji lub dystrybucji; regulacje w zakresie nowych elementów sieci o bardzo dużej przepustowości). Krajowy organ regulacyjny ma obowiązek uwzględnić

decyzje Komisji. Dotychczas w ramach procedury dotyczącej spójnego stosowania środków naprawczych Komisja Europejska mogła jedynie zgłosić wątpliwości, czy wydać zalecenie dokonania zmiany lub wycofania planowanego środka. Nowe uprawnienie Komisji i związany z tym obowiązek Prezesa UKE uwzględnienia decyzji Komisji zawarto w art. 38 ust. 7.

ROZDZIAŁ 5. Bezpieczeństwo sieci i usług oraz obowiązki na rzecz bezpieczeństwa państwa

Oddział 1. Bezpieczeństwo sieci i usług – art. 40-45

W Rozdziale 5 oddział 1 uregulowane zostały kwestie dotyczące obowiązku stosowania przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych środków zapewniających bezpieczeństwo sieci lub usług oraz obowiązku sporządzania planu działań w sytuacjach szczególnych zagrożeń

W **art. 40** nakładany jest na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego ogólny obowiązek brania pod uwagę w swojej działalności możliwości wystąpienia sytuacji szczególnych zagrożeń. Katalog tych zagrożeń jest katalogiem otwartym, jednakże obligatoryjne jest uwzględnienie kwestii związanych ze (1) współpracą z organami administracji publicznej wykonującymi zadania w zakresie ratownictwa, niesienia pomocy, zarządzania kryzysowego, utrzymania porządku publicznego oraz obronności i bezpieczeństwa państwa, (2) ograniczeniami w działalności telekomunikacyjnej oraz (3) występowaniem incydentów bezpieczeństwa.

W **art. 41** określone zostały obowiązki przedsiębiorców telekomunikacyjnych dotyczące stosowania środków zapewniających poziom bezpieczeństwa proporcjonalny do stopnia ryzyka, co stanowi implementację art. 40 ust. 1 EKŁE. Wskazane zostały obligatoryjne obszary obejmujące minimalny zakres tych środków, wynikające z motywu 94 EKŁE, które zostaną szczegółowo określone w rozporządzeniu, bazując na treści ww. motywu.

Na żądanie Prezesa UKE przedsiębiorca telekomunikacyjny informuje go, zgodnie z art. 41 ust. 2 lit. a EKŁE, o podjętych środkach, celem umożliwienia Prezesowi UKE realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 41 ust. 3 EKŁE. W określonych w ust. 5 przypadkach, Prezes UKE może nałożyć na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego, w drodze decyzji, obowiązek zastosowania dodatkowych środków zapewniających bezpieczeństwo sieci lub usług, co stanowi implementację art. 41 ust. 1 EKŁE, albo poddania się audytowi bezpieczeństwa, co stanowi implementację art. 41 ust. 2 lit. b EKŁE, którego wyniki udostępni Prezesowi UKE. Szczegółowe wymagania dotyczące wyboru audytora zostaną określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego ds. informatyzacji.

W **art. 42** uregulowano obowiązki informacyjne przedsiębiorcy telekomunikacyjnego. Po wykryciu incydentu bezpieczeństwa, który spełnia określone w rozporządzeniu kryteria, przekazuje on Prezesowi UKE informację o jego wystąpieniu, podjętych działaniach zapobiegawczych i środkach naprawczych. Stanowi to implementację art. 40 ust. 2 zdanie pierwsze EKŁE. Informacja ta będzie przekazywana według określonego w rozporządzeniu wzoru oraz w ustalonym zakresie, sposobie i trybie. W odrębnym rozporządzeniu zostaną określone kryteria, których spełnienie będzie skutkowało przekazaniem powyższej informacji Prezesowi UKE, co stanowi implementację art. 40 ust. 2 zdanie drugie (z wyliczeniem) EKŁE, oraz inne niezbędne przesłanki wynikające z narodowych uwarunkowań.

Ponadto, przedsiębiorca telekomunikacyjny będzie zobowiązany do zamieszczania na swojej stronie internetowej informacji o charakterze edukacyjnym (ust. 4) związanych z potencjalnymi zagrożeniami związanymi z korzystaniem z usług telekomunikacyjnych i środkach zaradczych, co stanowi implementację art. 40 ust. 3 EKŁE.

Zgodnie z art. 40 ust. 3 (drugie zdanie) EKŁE, w odniesieniu do incydentu bezpieczeństwa, który miał miejsce, przedsiębiorca telekomunikacyjny będzie zobowiązany w ust. 5 do publicznego informowania o wystąpieniu tego incydentu, jeśli uzna że jego wpływ ma świadczone usługi ma znaczący charakter.

Przedsiębiorca może też informować innych przedsiębiorców telekomunikacyjnych i podmioty wchodzące w skład krajowego systemu cyberbezpieczeństwa o incydentach bezpieczeństwa i wykrytych podatnościach (ust. 6).

W **art. 43** określono obowiązki informacyjne Prezesa UKE. Prezes UKE przekazuje:

- informację do właściwego dla przedsiębiorcy CSIRT - w przypadku gdy incydent bezpieczeństwa dotyczy incydentów w rozumieniu ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, zgodnie z art. 41 ust. 5 EKŁE,
- informację o wystąpieniu incydentu bezpieczeństwa do organów regulacyjnych innych państw członkowskich oraz ENISA, jeżeli uzna charakter tego naruszenia za istotny, zgodnie z art. 40 ust. 2 (ostatni akapit, pierwsze zdanie) EKŁE; Prezes UKE może podać do publicznej wiadomości lub nakazać, w drodze decyzji, przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu publikowanie tej informacji, jeśli uzna, że leży to w interesie publicznym, zgodnie z art. 40 ust. 2 (przedostatni akapit, drugie zdanie),
- Komisji Europejskiej oraz ENISA sprawozdanie za rok poprzedni, zawierające informacje o incydentach bezpieczeństwa, zgodnie z art. 40 ust. 2 (ostatnie zdanie) EKŁE.

Ponadto Prezes UKE może zwrócić się do CSIRT z żądaniem udzielenia pomocy, w szczególności jeśli sytuacja dotyczy incydentu bezpieczeństwa. Obowiązek udzielenia pomocy został nałożony na CSIRT MON, CSIRT ABW i CSIRT NASK w drodze zmiany w ustawie o krajowym systemie bezpieczeństwa (patrz przepisy zmieniające). Stanowi to implementację art. 41 ust. 4 EKŁE.

W **art. 44** uregulowane zostały kwestie dotyczące zadań planistycznych przedsiębiorcy telekomunikacyjnego. Stanowią one kontynuację aktualnych przepisów art. 176a ustawy – Prawo telekomunikacyjne.

Utrzymany został obowiązek sporządzania przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego planu działań na wypadek wystąpienia szczególnych zagrożeń, jednakże ze zmienionymi przesłankami wystąpienia takich sytuacji, co zostało uregulowane w art. 40.

Nowe elementy zawartości planu dotyczą:

- 1) ewidencji i gromadzenia rezerw przedsiębiorcy lub współpracy z dostawcami sprzętu oraz usług serwisowych i naprawczych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa łańcucha dostaw i usług serwisowych, z uwzględnieniem systemu usług zewnętrznych oraz bezpośrednich inwestycji zagranicznych – co wynika z działań NATO dotyczących poprawy zdolności obronnych Sojuszu w zakresie zapewnienia ciągłości świadczenia łączności w państwach członkowskich,
- 2) zapewnienia zasilania w energię elektryczną infrastruktury telekomunikacyjnej służącej utrzymaniu ciągłości świadczenia usług telekomunikacyjnych, w przypadku przerw w dostawach energii elektrycznej – co wynika z doświadczeń dotyczących skutków anomalii pogodowych w poprzednich latach.

Podobnie jak do tej pory, Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zawartość planu oraz tryb jego sporządzania i aktualizacji oraz określi – jeśli uzna za racjonalne - rodzaje działalności telekomunikacyjnej lub rodzaje przedsiębiorców telekomunikacyjnych niepodlegających obowiązkowi sporządzania planu. Ponadto w rozporządzeniu zostanie organ uprawniony do oceny kompletności planu oraz tryb jego uzupełniania.

W art. 45 utrzymane zostają przepisy art. 178 ustawy – Prawo telekomunikacyjne, dotyczące uprawnienia Prezesa UKE do utrzymania, w drodze decyzji, ciągłości świadczenia usług telekomunikacyjnych lub dostarczania sieci albo wprowadzania ograniczeń w tym zakresie.

Oddział 2. Obowiązki na rzecz bezpieczeństwa państwa – art. 46-56

W Rozdziale 5 oddział 2 (**Obowiązki na rzecz bezpieczeństwa państwa**) ujęte zostały kwestie dotyczące:

- zapewnienia przez przedsiębiorców warunków dostępu i utrwalania,
- udostępniania przetwarzanych danych uprawnionym podmiotom oraz sądowi i prokuratorowi,
- zatrzymywania, przechowywania i udostępniania danych,

Powyższe przepisy, w porównaniu z obecnymi przepisami, zostały przereformowane w taki sposób, aby wyróżnić poszczególne sposoby prowadzenia działań operacyjnych. Ponadto ujęto regulacje dotyczące:

- blokowania połączeń i skradzionych lub zagubionych telefonów,
- danych dotyczących infrastruktury telekomunikacyjnej.

Celem zmian w jest:

- doprecyzowanie i uporządkowanie treści przepisów obecnie obowiązujących art. 179 i 180d ustawy – Prawo telekomunikacyjne, co uniemożliwiało skuteczne wydanie rozporządzenia na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 179 ust. 12 tej ustawy,
- nałożenie na przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązku udostępniania danych, o których mowa w art. 54 ust. 1, zwanych dalej w uzasadnieniu „danymi retencyjnymi”, w formatach określonych w rozporządzeniu z art. 54 ust. 2,
- uzupełnienie przepisów w zakresie wspólnej realizacji obowiązków oraz obowiązków informacyjnych wobec Prezesa UKE.

W art. 46 ust. 1 został ujęty ogólny obowiązek przedsiębiorcy telekomunikacyjnego dotyczący systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, w tym obroną państwa. W porównaniu z obecnymi przepisami dodano możliwość zawierania stosownych umów z przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi w tym zakresie również przez organy administracji rządowej. Biorąc pod uwagę fakt, że tylko określone przedsiębiorcy mogą spełniać wymogi operacyjne, wyłączono spod ustawy – Prawo zamówień publicznych zamówienia publiczne w tym zakresie.

Obecnie obowiązujący art. 179 ust. 3 pkt 1 Pt nakłada na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązek zapewnienia warunków technicznych i organizacyjnych umożliwiających uprawnionym podmiotom (Policji, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Żandarmerii Wojskowej, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Krajowej Administracji Skarbowej, Straży Granicznej, Biuru Nadzoru

Wewnętrznego oraz Służbie Ochrony Państwa) uzyskiwanie i utrwalanie przekazów telekomunikacyjnych i danych z nimi związanych. Obowiązek ten nazywany jest zapewnieniem „warunków dostępu i utrwalania”.

Ten sam obowiązek nakładany jest w obecnym art. 180d, wraz z obowiązkiem udostępniania uprawnionym podmiotom tych samych danych związanych ze świadczoną usługą telekomunikacyjną, jak w przypadku zapewnienia warunków dostępu i utrwalania, lecz nieobejmujących przekazów telekomunikacyjnych. Taka treść art. 180d powoduje, że jest on niejednoznaczny i nieprecyzyjny. Projekt ustawy przewiduje wyraźne rozdzielenie obowiązków dotyczących danych obejmujących przekazy telekomunikacyjne (art. 46 ust. 2) od obowiązków dotyczących danych bez przekazów telekomunikacyjnych (art. 51 ust. 1).

Proponuje się następujące zmiany w tym zakresie:

- w obecnie obowiązującym art. 179 ust. 12 (projektowany art. 50 ust. 1) w celu rozdzielenia obowiązków określonych w art. 179 ust. 3 pkt 1 i art. 180d, w upoważnieniu zawartym w art. 50 ust. 1 skreśla się odwołanie do art. 180d (projektowany 51 ust. 1).
- w obecnie obowiązującym art. 180d (projektowany art. 51 ust. 1) skreślono obowiązek zapewnienia warunków dostępu i utrwalania, skoro już zostały nałożone w art. 179 ust. 3 pkt 1 (projektowany 46 ust. 2 pkt 1).
- w obecnie obowiązującym art. 182 (projektowany art. 50 ust. 2) usunięto odniesienie do art. 180d (projektowany art. 51 ust. 1) mając na uwadze, że tylko „warunki dostępu i utrwalania”, zgodnie z obecnym art. 179 ust. 4a Pt (projektowany art. 46 ust. 5), mogą być zapewnione za pomocą interfejsów.

Wspólne wykonywanie obowiązków przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych

Treść projektowanych ust. 3 i 4 w art. 51 wynika z potrzeby zapewnienia uprawnień przedsiębiorcy telekomunikacyjnego do wspólnego wykonywania obowiązku udostępniania danych albo powierzenia go innemu przedsiębiorcy. Takie rozwiązania zostały przewidziane w ustawie w odniesieniu do obowiązków dotyczących zapewnienia warunków dostępu i utrwalania (obecnie obowiązujące art. 179 ust. 4c i ust. 7, powtórzone w projektowanym art. 46 ust. 7 i art. 48 ust. 1) oraz zatrzymywania, przechowywania, udostępniania i ochrony danych retencyjnych (obecny art. 180b ust. 1 i 2, powtórzony w art. 53 ust. 1 i 2). W odniesieniu do danych, o których mowa w obecnym art. 180d, takie uprawnienia przedsiębiorcy telekomunikacyjnego w aktualnych przepisach nie istnieją.

Zmiany dotyczące wprowadzenia obowiązku informacyjnego wobec Prezesa UKE

Aktualne przepisy ustawy tylko w zakresie zapewnienia warunków dostępu i utrwalania regulują obowiązek informacyjny wobec Prezesa UKE w sytuacji wspólnego wykonywania obowiązku zapewnienia warunków dostępu i utrwalania albo jego powierzenia (obecnie obowiązujący art. 179 ust. 8 pkt 2 i 3, oraz ust. 8a Pt). Brak jest natomiast analogicznych przepisów dotyczących takiego obowiązku informacyjnego w odniesieniu do zatrzymywania, przechowywania, udostępniania i ochrony danych retencyjnych oraz udostępniania uprawnionym podmiotom oraz sądowi i prokuratorowi danych, o których mowa w obecnym art. 180d Pt (projektowany art. 51 ust. 1), związanych ze świadczoną usługą telekomunikacyjną.

W projekcie ustawy pke proponuje się:

- dodanie w art. 53 ust. 3 i 4 jako obowiązku informacyjnego analogicznego do zawartego w obecnie obowiązującym art. 179 ust. 8 pkt 2 i 3 i ust. 8a Pt (projektowany art. 48 ust. 2 pkt 2 i 3), polegającego na informowaniu przez operatora publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcę publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych Prezesa UKE o przedsiębiorcy telekomunikacyjnym, który w imieniu tego operatora lub dostawcy, lub wspólnie z nim, wykonywałby obowiązki zatrzymywania, przechowywania, udostępniania i ochrony danych retencyjnych,
- dodanie w art. 51 ust. 5 jako obowiązku informacyjnego, analogicznego do zawartego w art. 179 ust. 8 pkt 2 i 3 i ust. 8a Pt (projektowany art. 48 ust. 2 pkt 2 i 3), polegającego na informowaniu przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego Prezesa UKE o przedsiębiorcy telekomunikacyjnym, który w imieniu tego operatora lub dostawcy, lub wspólnie z nim, wykonywałby obowiązki udostępniania uprawnionym podmiotom oraz sądowi i prokuratorowi danych, o których mowa w art. 51 ust. 1, związanych ze świadczoną usługą telekomunikacyjną oraz o zmianach danych tego przedsiębiorcy.

Zmiany dotyczące wprowadzenia obowiązku przekazywania danych retencyjnych w ustalonych formatach:

Zmiana brzmienia obecnie obowiązującego art. 180c ust. 2 Pt (projektowany art. 54 ust. 2) polega na uzupełnieniu treści upoważnienia ustawowego, która ma na celu dodanie obowiązku dla operatorów publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, polegającego na dostosowaniu formatów udostępnianych danych retencyjnych do wymogów określonych w rozporządzeniu. Obecnie brak takich zasad skutkuje tym, że każdy operator lub dostawca udostępnia dane retencyjne w odmienny sposób, co powoduje trudności w procesie przetwarzania przez uprawnione podmioty oraz sąd i prokuratora udostępnionych danych retencyjnych. Zasadne jest zatem, celem znacznego przyśpieszenia czynności operacyjnych i procesowych, zwłaszcza tych wymagających przetworzenia bardzo dużej liczny danych, ustalenie jednolitych struktur udostępnianych danych retencyjnych.

Pozostałe zmiany:

- w obecnie obowiązującym art. 179 ust. 3 pkt 1 lit. a drugie tiret Pt (projektowany art. 46 ust. 2 pkt 1 lit. a drugie tiret) zastąpienie sformułowania „posiadanych przez przedsiębiorcę” (danych), sformułowaniem „przetwarzanych przez przedsiębiorcę”, co zapewni spójność terminologiczną z brzmieniem art. 51 ust. 1, niezmienionym w porównaniu z obecnym art. 180d,
- w obecnie obowiązującym art. 179 ust. 3 pkt 2 (projektowany art. 46 ust. 2 pkt 2) uzupełnienie treści przepisu o wyrazy „na własny koszt,”. Dodanie zwrotu „na własny koszt” wynika z uchylecia obecnego art. 179 ust. 3b,
- uchylenie obecnie obowiązującego art. 179 ust. 3b, z uwagi na fakt, że przepis ten z obecnym art. 179 ust. 3 pkt 2 (projektowany art. 46 ust. 2 pkt 2), różni się tylko wskazaniem, że przedsiębiorca telekomunikacyjny zapewnia utrwalanie na własny koszt; po uzupełnieniu art. 46 ust. 2 pkt 2, obecny przepis art. 179 ust. 3b stał się nadmiarowy,
- dodanie nowego ust. 2 w art. 51 pozwala na udostępnianie uprawnionym podmiotom oraz sądowi i prokuratorowi danych, o których mowa art. 51 ust. 1, za pomocą sieci telekomunikacyjnej, podobnie jak to ma miejsce w art. 52 ust. 8, w przypadku danych retencyjnych.

Przepisy dotyczące blokowania połączeń i skradzionych lub zagubionych telefonów oraz stosowania urządzeń uniemożliwiających telekomunikację (art. 55), jak również przepisy dotyczące gromadzenia danych dotyczących infrastruktury telekomunikacyjnej (art. 56) pozostały niezmienione w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy – Prawo telekomunikacyjne.

DZIAŁ II. Gospodarowanie częstotliwościami i numeracją

Gospodarowanie częstotliwościami (Dział II, Rozdział 1.)

Proponowane przepisy mają na celu wdrożenie Rozdziału II EKŁE [Spójne przeznaczenie widma radiowego] oraz Rozdziału III EKŁE [Dostęp do widma radiowego].

Projekt przewiduje, aby kwestie dotyczące gospodarowania częstotliwościami zostały zawarte w osobnym dziale ustawy. W ramach tego działu zawarte będą dodatkowo regulacje dotyczące używania i obsługi urządzeń radiowych (dotyczące m.in. pozwoleń radiowych), które w Pt zawarte były w Dziale VI. Infrastruktura, urządzenia telekomunikacyjne i urządzenia radiowe. Nowa systematyka zapewni większą przejrzystość przepisów i spójność bloków tematycznych. Poszczególne zagadnienia zawarte w projektowanym dziale zostały podzielone na mniejsze jednostki redakcyjne. Przepisy dotyczące procesu rozdysponowania częstotliwości radiowych zostały usystematyzowane pod względem poszczególnych etapów przydzielania i wykorzystywania częstotliwości, co również ma na celu zapewnienie większej czytelności i jasności przepisów.

Art. 57

Na potrzeby rozdziału I w dziale II w art. 57 utworzone zostało generalne odesłanie do przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r. poz. 798, z późn. zm.) (dalej „UOKiK”) dotyczące grupy kapitałowej.

Podobnie jak w przepisach UOKiK dotyczących kontroli koncentracji definicja przedsiębiorcy obejmie również niektóre inne podmioty (np. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, związki przedsiębiorców), a w szczególności osoby fizyczne (np. wykonujące zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub posiadające kontrolę nad co najmniej jednym przedsiębiorcą).

Intencją projektodawcy było takie zdefiniowanie przedsiębiorcy, aby uniknąć jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych odnośnie do tego, czy definicja przedsiębiorcy z UOKiK znajdzie zastosowanie. Należy bowiem wskazać, że w art. 4 pkt 1 lit. c UOKiK do definicji przedsiębiorcy zaliczono osobę fizyczną posiadającą kontrolę nad co najmniej jednym przedsiębiorcą (...), jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji.

W tym zakresie należy uznać, że definicja przedsiębiorcy nie miałyby zastosowania na gruncie projektowanej ustawy, ponieważ Prezes UKE nie dokonuje kontroli koncentracji. Zdecydowano zatem o wprowadzeniu odrębnej definicji grupy kapitałowej i przedsiębiorcy w Pke. Co więcej, definicja ta odnosić się ma wyłącznie do spraw uregulowanych w rozdziale regulującym gospodarkę częstotliwościami.

Art. 58

Projektowany przepis zasadniczo nie odbiega od dotychczasowej regulacji dającej podstawę do określenia w rozporządzeniu Rady Ministrów Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości (KTPCz). KTPCz jest to główny instrument gospodarowania częstotliwościami, który określa przeznaczenie dla poszczególnych służb radiokomunikacyjnych częstotliwości lub zakresów częstotliwości oraz ich użytkowanie. Częstotliwości mogą być przy tym użytkowane jako cywilne, rządowe oraz cywilno-rządowe.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie określa przeznaczenie częstotliwości poprzez wskazanie służby radiokomunikacyjnej (m.in. służba stała, ruchoma, radionawigacja, radiodyfuzja itp.). Zaznacza się przy tym to czy służba jest pierwszej czy drugiej ważności. Urządzenia radiowe wykorzystujące częstotliwości w służbie pierwszej ważności są chronione przed szkodliwymi zakłóceniami ze strony urządzeń wykorzystujących częstotliwości w służbie drugiej ważności oraz są chronione przed szkodliwymi zakłóceniami ze strony urządzeń wykorzystujących częstotliwości w tej samej służbie lub w innych służbach pierwszej ważności, którym częstotliwości zostały przydzielone w późniejszym terminie. Urządzenia radiowe wykorzystujące częstotliwości w służbie drugiej ważności nie podlegają ochronie przed szkodliwymi zakłóceniami ze strony urządzeń radiowych wykorzystujących częstotliwości w służbie pierwszej ważności, jednakże są chronione przed szkodliwymi zakłóceniami ze strony urządzeń radiowych wykorzystujących częstotliwości w tej samej służbie lub w innych służbach drugiej ważności, którym częstotliwości zostały przydzielone w późniejszym terminie.

Przy określaniu KRPCz Rada Ministrów, tak jak i obecnie, będzie zobowiązana wziąć pod uwagę m.in. międzynarodowe przepisy radiokomunikacyjne. Zasadnicze znaczenie mają tu postanowienia Regulaminu Radiokomunikacyjnego uchwalanego przez Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny (MZT) na podstawie ustaleń Światowych Konferencji Radiokomunikacyjnych (WRC). Regulamin Radiokomunikacyjny stanowi uzupełnienie Konstytucji i Konwencji MZT, które zostały ratyfikowane przez RP i ogłoszone w Dz.U. z 1998 r. Nr 35, poz. 196. Rada Ministrów powinna również brać pod uwagę unijne wieloletnie programy dotyczące polityki w zakresie widma radiowego.

Nowym elementem w delegacji do wydania rozporządzenia jest wskazanie, że należy uwzględnić zharmonizowane warunki ustanowione w drodze technicznych środków wykonawczych przyjętych zgodnie decyzją 676/2002/WE (decyzja o spektrum radiowym). W tym zakresie przepis wdraża art. 53 ust. 2 EKŁE. Art. 53 EKŁE dotyczy skoordynowanego terminu przyznawania praw. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu w przypadku gdy ustanowiono warunki w drodze technicznych środków wykonawczych zgodnie z decyzją 676/2002/WE w celu umożliwienia wykorzystania częstotliwości radiowych do celów sieci i usług bezprzewodowej szerokopasmowej łączności, państwa członkowskie powinny umożliwić użytkowanie tych częstotliwości możliwie jak najszybciej i zasadniczo najpóźniej 30 miesięcy po przyjęciu tego środka. Z tego względu konieczne jest uwzględnienie tej kwestii również przy opracowywaniu KTPCz.

Projektowany przepis w ust. 4 powiela również dotychczasową delegację do wydania przez ministra właściwego do spraw informatyzacji rozporządzenia określającego harmonogram rozdysponowania określonych zasobów częstotliwości użytkowanych jako cywilne w użytkowaniu cywilnym lub cywilno-rządowym. Delegacja ta została wprowadzona w celu zagwarantowania realizacji w obszarze gospodarowania widmem polityki rządu, w tym w szczególności krajowych i unijnych dokumentów strategicznych.

Art. 59

Podstawową funkcją planów zagospodarowania częstotliwości jest ustalenie sposobu wykorzystania widma radiowego, na poziomie bardziej szczegółowym niż wynika to z Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości. Plany są ustalane przez Prezesa UKE w miarę potrzeb i możliwości technicznych, przy czym odniesieniu do częstotliwości przeznaczonych do rozpowszechniania programów radiofonicznych i telewizyjnych Prezes UKE ustala plany zagospodarowania częstotliwości oraz zmiany tych planów w uzgodnieniu z Przewodniczącym KRRiT na jego wniosek lub z własnej inicjatywy.

Ustalając lub zmieniając plan zagospodarowania częstotliwości Prezes UKE uwzględnia w szczególności między innymi: politykę państwa w zakresie gospodarowania widmem, radiofonii i telewizji oraz telekomunikacji, uzgodnione przeznaczenia częstotliwości w ramach UE, konieczność zapewnienia neutralności technicznej i usługowej oraz konieczność spełnienia szeregu wymagań w tym dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa, czy też kompatybilności elektromagnetycznej.

Bardzo istotnym wymogiem, gwarantującym zachowanie podmiotom praw nabytych, jest przepis wprost przesądający, że plany zagospodarowania częstotliwości oraz ich zmiany nie mogą naruszać dokonanych rezerwacji częstotliwości.

Dla zapewnienia przejrzystości Prezes UKE jest obowiązany każdorazowo publikować na stronie podmiotowej BIP UKE informację o przystąpieniu do opracowania planu zagospodarowania określonego zakresu częstotliwości lub do opracowania jego zmiany wraz z konkretnym projektem planu. W tej sprawie przeprowadza się także postępowanie konsultacyjne. Regulacji tych nie stosuje się tylko do planu zagospodarowania częstotliwości przeznaczonych do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych w sposób analogowy. Takie rozwiązanie jest podyktowane względami praktycznymi – zmiany takich planów wprowadzane są nawet raz na tydzień i mają charakter wyłącznie techniczny.

Art. 60

Projektowany przepis stanowi nową regulację w porównaniu do dotychczas obowiązującej ustawy Prawo telekomunikacyjne. Przepis ma na celu wdrożenie art. 53 ust. 2 i następnego EKŁE, który to przepis dotyczy skoordynowanego terminu przyznawania praw. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu w przypadku gdy ustanowiono warunki w drodze technicznych środków wykonawczych zgodnie z decyzją 676/2002/WE w celu umożliwienia wykorzystania częstotliwości radiowych do celów sieci i usług bezprzewodowej szerokopasmowej łączności, państwa członkowskie powinny umożliwić użytkowanie tych częstotliwości możliwie jak najszybciej i zasadniczo najpóźniej 30 miesięcy po przyjęciu tego środka. EKŁE w ust. 3 i 4 wskazuje przypadki, w których państwo członkowskie może przedłużyć w/w termin, przy czym przedłużenie to, w zależności od przestanek, może mieć charakter bezterminowy lub być ograniczone do 30 miesięcy. Są to przykładowo sytuacje gdy konieczne jest m.in. zapewnienia realizacji celu leżącego w interesie publicznym w zakresie ochrony życia i zdrowia ludzi, promowania pluralizmu mediów; wystąpienia nierozstrzygniętych kwestii związanych z transgranicznymi koordynacjami częstotliwości z państwami z UE lub spoza Unii Europejskiej, skutkujących powstaniem szkodliwych zakłóceń; wystąpienia siły wyższej czy konieczności zagwarantowania bezpieczeństwa narodowego i obrony.

Art. 61

Przepis stanowi wdrożenie przepisu art. 45 ust. 3 EKŁE. W przypadku braku popytu na wykorzystanie częstotliwości zharmonizowanych w sposób określony w środku wykonawczym

Prezes UKE może umożliwić dysponowanie tym zasobem na inne potrzeby – czyli alternatywne wykorzystanie częstotliwości. Należy przy tym podkreślić, że takie wykorzystanie częstotliwości nie może utrudniać wykorzystania tego pasma w sposób zharmonizowany w innych państwach członkowskich ani też mieć negatywnego wpływu na długoterminowe korzyści wynikające z wykorzystania w taki sposób tego pasma w Unii Europejskiej. W celu zbadania popytu Prezes UKE jest obowiązany przeprowadzić postępowanie konsultacyjne. Jako że alternatywne wykorzystanie widma przewidziane jest jako wyjątek od przeznaczenia określonego zasobu zgodnie ze środkiem wykonawczym w sposób zharmonizowany na obszarze UE, Prezes UKE jest obowiązany do dokonywania cyklicznych lub inicjowanych na wnioski przeglądów w zakresie dalszego występowania przesłanek pozwalających na takie wykorzystanie. W przypadku zmiany okoliczności rynkowych, aby umożliwić jak najszybsze wykorzystanie częstotliwości zgodnie z określonym w UE przeznaczeniem, projektodawca wprowadził zasadę dokonania w jednej decyzji rezerwacji zgodnie ze środkiem wykonawczym i cofnięcia lub zmiany rezerwacji umożliwiającej alternatywne wykorzystanie w zakresie, w jakim znacząco utrudnia lub uniemożliwia wykorzystanie tych częstotliwości w sposób zharmonizowany.

O wyjątkowym, warunkowym charakterze instytucji alternatywnego wykorzystania świadczy również regulacja, zgodnie z którą częstotliwości alternatywnie wykorzystywane uważa się za dostępne na potrzeby wykorzystania w sposób zharmonizowany.

Art. 62

Projektowana ustawa nie wprowadza nowych rozwiązań w zakresie Europejskiego Systemu Zarządzania Ruchem Kolejowym. Przepis nie wynika z EKŁE, ale powstał w związku z decyzją Komisji 2006/679/WE z 28 marca 2006 r. dotyczącą technicznej specyfikacji dla interoperacyjności odnoszącą się do podsystemu sterowania ruchem kolejowym transeuropejskiego systemu kolei konwencjonalnych. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” podmiotem wyznaczonym ustawowo do realizacji zadań w zakresie GSM-R jest spółka akcyjna powołana do prowadzenia działalności w zakresie zarządzania liniami kolejowymi, działająca pod firmą "PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna". Wydanie rezerwacji częstotliwości dla użytkownika systemu GSM-R następuje po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw transportu. W związku z tym, że dysponent częstotliwości przeznaczonych dla systemu GSM-R jest wyznaczony ustawowo, to przy udzielaniu rezerwacji nie stosuje się procedury przetargowej.

Art. 63

Projektowana regulacja ma na celu zapewnienie odpowiednich zasobów częstotliwości dla potrzeb związanych z zarządzaniem sieciami energetycznymi. Po raz pierwszy została wprowadzona do polskiego systemu prawnego nowelizacją ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne w maju 2018 r. Przepis ust. 1 nakłada na Prezesa UKE obowiązek zapewnienia odpowiednich częstotliwości, w szczególności określając sposób ich wykorzystania do realizacji dwóch wskazanych w przepisie rodzajów wykorzystania, tj. łączności głosowej i transmisji danych. Przepis ust. 2 wyłącza możliwość stosowania procedur selekcyjnych wskazanych w art. 92 ust. 3 nawet w przypadku stwierdzenia ograniczonej zasobów częstotliwości dla realizacji wskazanych celów. Zgodnie z przepisem wybór podmiotu lub podmiotów, które powinny otrzymać rezerwację częstotliwości, należy do ministra

właściwego do spraw energii, który może wskazać jeden lub większą liczbę podmiotów uprawnionych.

Art. 64

Przepis wprowadza delegację dla wydania przez ministra właściwego do spraw informatyzacji fakultatywnego rozporządzenia do określenia szczegółowych warunków wykonywania określonych służb radiokomunikacyjnych. Analogiczna delegacja zawarta była w ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne, przy czym rozporządzenie nigdy nie zostało wydane. Rozporządzenie będzie musiało uwzględniać wymogi stosowane przy określaniu Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości.

Art. 65

W drodze rezerwacji częstotliwości przyznawane jest indywidualne prawo do dysponowania częstotliwościami lub zasobami orbitalnymi. Rezerwacja częstotliwości może obejmować zatem rezerwację częstotliwości w ścisłym znaczeniu, a także rezerwację zasobów orbitalnych.

Prawo do dysponowania częstotliwościami oznacza, że podmiot posiadający rezerwację może po uzyskaniu pozwolenia radiowego lub jeśli ma określone warunki wykorzystania częstotliwości, wykorzystywać przydzielone częstotliwości lub przenieść swoje uprawnienia na inny podmiot.

Rezerwacja częstotliwości dokonywana, zmieniana lub cofana jest w drodze decyzji przez Prezesa UKE. Rezerwacji częstotliwości na cele rozprowadzania lub rozpowszechniania programów radiofonicznych lub telewizyjnych, ze względu na jej specyfikę, Prezes UKE dokonuje, zmienia lub cofa w porozumieniu z Przewodniczącym KRRiT. Jednocześnie przepis wprowadza regulację, zgodnie z którą jeżeli Przewodniczący KRRiT nie zajmie stanowiska w terminie 30 dni oznacza to uzgodnienie projektu decyzji rezerwacyjnej.

Porozumienie z Przewodniczącym KRRiT nie jest wymagane w przypadku dokonania, zmiany lub cofnięcia rezerwacji częstotliwości na cele rozpowszechniania programów radiofonicznych w sposób analogowy, na które Przewodniczący KRRiT odpowiednio udzielił, zmienił lub cofnął koncesję – w takich przypadkach rezerwacja ma charakter niejako wtórny do koncesji.

Art. 66

Przepis określa wymogi które musi spełnić podmiot aby móc otrzymać rezerwację częstotliwości.

Po pierwsze częstotliwości muszą być dostępne – pojęcie to oznacza, że częstotliwości nie mogą być wykorzystywane lub oddane do dyspozycji innemu podmiotowi. Od tej zasady ustawa przewiduje dwa wyjątki. Pierwszy wynika z przyznanej Prezesowi UKE możliwości ogłaszania postępowania selekcyjnego w sytuacji, gdy dany zasób jest w danym momencie zajęty i data jego dostępności będzie znana najpóźniej w dniu ogłoszenia postępowania, co pozwala zapewnić efektywne i ciągłe wykorzystywanie częstotliwości. Drugim jest sytuacja kiedy dany zasób częstotliwości zharmonizowanych jest wykorzystywany w sposób alternatywny, to znaczy na potrzeby innych systemów niż systemy szerokopasmowe. Takie wykorzystanie widma może nastąpić tylko wyjątkowo, zgodnie z przesłankami i procedura określoną w ustawie, zatem częstotliwości alternatywnie wykorzystywane uważa się za dostępne na potrzeby systemów szerokopasmowych.

Kolejnym z warunków jest przeznaczenie w Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości dla wnioskowanej służby radiokomunikacyjnej i użytkowania oraz zgodność z planem

zagospodarowania częstotliwości – czyli aktami planistycznymi w zakresie gospodarki częstotliwościami.

Częstotliwości muszą być chronione przed szkodliwymi zakłóceniami. Szkodliwe zakłócenia to zakłócenia, które zagrażają funkcjonowaniu służby radionawigacyjnej lub innej służby radiokomunikacyjnej związanej z bezpieczeństwem lub w sposób poważny pogarszają, utrudniają lub wielokrotnie przerywają wykonywanie służby radiokomunikacyjnej działającej zgodnie z przepisami prawa.

Kolejnym z wymogów jest niepowodowania szkodliwych zakłóceń na terenie kraju i poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Regulacja stanowi przy tym implementację art. 28 ust. 1 EKŁE nakładające na państwa członkowskie i na właściwe organy obowiązek zapewnienia takich zasad gospodarowania widmem i korzystania z niego, które nie uniemożliwiają innym państwom członkowskim wykorzystywania częstotliwości zharmonizowanych zgodnie z prawem UE.

Istotne jest także aby przydział częstotliwości zapewnił efektywne ich wykorzystywanie.

Art. 67

Przepis stanowi wdrożenie art. 49 ust. 1 i 2 EKŁE. Ustawa przewiduje odmienne regulacje odnośnie okresu rezerwacji, w zależności od tego czy rezerwacja dotyczy częstotliwości zharmonizowanych na potrzeby systemów szerokopasmowych, czy też innego zasobu.

W przypadku częstotliwości zharmonizowanych na potrzeby systemów szerokopasmowych rezerwacji dokonuje się na czas nie krótszy niż 15 lat i nie dłuższy niż 20 lat. Należy przy tym zauważyć, że zgodnie z art. 49 ust. 2 EKŁE zapewniona jest przewidywalność regulacyjna dla posiadaczy praw w okresie co najmniej 20 lat ponieważ ustawa wprowadza nową instytucję przedłużenia praw dla częstotliwości zharmonizowanych.

Od powyższej reguły projektodawca przewidział, zgodnie z art. 49 ust. 3 i 4 EKŁE, wyjątki – rezerwacji można dokonać na czas krótszy w przypadku konieczności dostosowania czasu obowiązywania rezerwacji częstotliwości do innych rezerwacji częstotliwości o analogicznych właściwościach oraz w przypadku alternatywnego wykorzystania częstotliwości.

Okres rezerwacji częstotliwości innych niż częstotliwości zharmonizowane na potrzeby systemów szerokopasmowych projektodawca określił na nie dłuższy niż 15 lat.

Przepis określa również przesłanki, które bierze pod uwagę Prezes UKE wydając rezerwację i określając okres, na który zostanie ona wydana, zgodnie z ust. 1 art. 49 EKŁE.

Art. 68

Przepis stanowi wdrożenie art. 47 ust. 1 akapit 3 EKŁE. Zapewnia stronom postępowania rezerwacyjnego możliwość zapoznania się z wszystkimi warunkami i ograniczeniami wynikającymi z projektowanej decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości.

Art. 69

Zgodnie z tym przepisem Prezes UKE wydaje decyzję w sprawie rezerwacji częstotliwości w terminie 6 tygodni od dnia złożenia wniosku przez podmiot, który ubiega się o wydanie rezerwacji. Regulacja taka wynika bezpośrednio z przepisu art. 48 ust. 6 EKŁE. Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy dokonanie rezerwacji, ze względu na zainteresowanie zasobem częstotliwości wymaga przeprowadzenia postępowania selekcyjnego (aukcji, przetargu lub konkursu) albo uzgodnień międzynarodowych. W takich przypadkach Prezes UKE wydaje decyzję w sprawie

rezerwacji częstotliwości w terminie 6 tygodni od dnia ogłoszenia wyników postępowania selekcyjnego albo zakończenia uzgodnień międzynarodowych.

Art. 70

Przepis nakłada na Prezesa UKE obowiązek niezwłocznej publikacji na stronie podmiotowej BIP UKE decyzji dokonującej lub zmieniającej rezerwację częstotliwości. Przepis stanowi tym samym implementację art. 18 ust. 2 oraz art. 48 ust. 6 EKŁE. Celem regulacji jest zapewnienie jawności i przejrzystości w zakresie gospodarki widmem.

Art. 71

Przepis reguluje kwestię dopuszczalności dokonania rezerwacji na rzecz więcej niż jednego użytkownika. W takim przypadku kwestie warunków współużytkowania częstotliwości określa w decyzji Prezes UKE. Rozstrzygnięcia w tym zakresie nie są elementem decyzji rezerwacyjnej.

Art. 72

Przepis reguluje kwestie rozstrzygania spraw spornych dotyczących współużytkowania częstotliwości, czyli dotyczy sytuacji, kiedy rezerwacja częstotliwości została wydana dla więcej niż jednego użytkownika. Pierwszym etapem jest możliwość nałożenia przez Prezesa UKE obowiązku podjęcia negocjacji dotyczących współużytkowania. W przypadku niepodjęcia negocjacji lub braku porozumienia stron warunki współużytkowania częstotliwości określi w drodze decyzji Prezes UKE. W przypadku częstotliwości wykorzystywanych dla celów rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych, Prezes UKE wydaje decyzję w porozumieniu z Przewodniczącym KRRiT.

Art. 73

Projektowany przepis określa treść rezerwacji częstotliwości, jej elementy obligatoryjne i fakultatywne. Stanowi przy tym wdrożenie art. 47 EKŁE określającego warunki dotyczące indywidualnych praw użytkownika widma radiowego. Także przepis dyrektywy wskazuje warunki, które są obligatoryjne oraz takie, których uwzględnienie w danej decyzji rezerwacyjnej pozostawiono do decyzji krajowych organów regulacyjnych.

W rezerwacji częstotliwości obligatoryjnie określa się: uprawniony podmiot i jego dane, zakres częstotliwości lub pozycje orbitalne, obszar wykorzystania częstotliwości, rodzaj służby, okres obowiązywania rezerwacji oraz okresy wykorzystywania częstotliwości, warunki do wydania pozwolenia, wymagany poziom użytkowania wraz ze wskazaniem czy możliwe jest jego zapewnienie w drodze dzierżawy lub przekazania do użytkowania częstotliwości, a także zobowiązania podmiotu podjęte w ramach postępowania selekcyjnego, o ile zostały podjęte. Znaczna część wymogów stanowi zatem powtórzenie treści regulacji z ustawy Prawo telekomunikacyjne. Najistotniejszą zmianą jest dodanie, zgodnie z ust. 1 art. 47 EKŁE, obowiązku określenia w rezerwacji wymagań w zakresie wykorzystania częstotliwości. Takie wymagania Prezes UKE może określić w różny sposób, np. wskazując procentowy stopień pokrycia obszarowego, ludnościowego, liczbę uruchomionych stacji bazowych.

W ramach elementów fakultatywnych projekt wskazuje w szczególności warunki wykorzystania częstotliwości, wymagania w zakresie zapobiegania kolizjom z innymi prawami indywidualnymi, ograniczenia sposobu wykorzystania częstotliwości (wynikające z EKŁE a wcześniej z pakietu dyrektyw łączności elektronicznej), a także wynikający bezpośrednio z EKŁE katalog zobowiązań, które może nałożyć organ regulacyjny w celu zapewnienia efektywnego i wydajnego wykorzystania widma lub wspierania większego zasięgu. Prezes UKE

może zatem przewidzieć możliwość współużytkowanie częstotliwości lub infrastruktury telekomunikacyjnej służącej do wykorzystywania częstotliwości, budowy (rollout) sieci telekomunikacyjnej wspólnie z innym podmiotem, czy też zawierania umów roamingu krajowego. Powyższy katalog stanowi nowość w stosunku do instrumentów wynikających z pakietu dyrektyw.

W sytuacji kiedy w rezerwacji częstotliwości Prezes UKE określi warunki wykorzystywania częstotliwości podmiot może zostać zwolniony z obowiązku uzyskania pozwolenia radiowego, o ile zawarte zostały porozumienia międzynarodowe z państwami sąsiadującymi dotyczące warunków wykorzystywania częstotliwości w rejonach przygranicznych. W przypadku braku takich porozumień Prezes UKE nie może zezwolić na wykorzystywanie częstotliwości bez posiadania pozwolenia radiowego.

Dodatkowe elementy określa się w rezerwacji częstotliwości przeznaczonych do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną lub rozsiewczą satelitarną. W takiej sytuacji rezerwacja wskazuje składniki audiowizualne, uporządkowanie programów w multipleksie, określenie proporcji składników audiowizualnych i obszaru ich rozprowadzania lub rozpowszechniania. W przypadku multipleksu naziemnego rezerwacja określa ponadto wykorzystanie pojemności multipleksu oraz parametry i standardy techniczne transmisji cyfrowej.

Art. 74

Przepis art. 45 ust. 4 i 5 EKŁE wskazują odstępstwa od zasady neutralności technologicznej lub usługowej, które mogą wprowadzić państwa członkowskie. Projektowany przepis stanowi implementację tych ustępów określając, że ograniczenie sposobu wykorzystywania częstotliwości może wynikać min. z konieczności uniknięcia szkodliwych zaburzeń elektromagnetycznych lub szkodliwych zakłóceń, zapewnienia odpowiedniej jakości technicznej usługi, zapewnienia jak najszerzego współużytkowania częstotliwości, zagwarantowania efektywnego wykorzystania częstotliwości, czy też zapewnienia realizacji celu leżącego w interesie publicznym.

Art. 75

Przepis wprowadza generalną zasadę, zgodnie z którą rezerwacja częstotliwości nie może zostać zmieniona w sposób zwiększający zasób częstotliwości pozostających w dyspozycji danego podmiotu lub rozszerzający obszar rezerwacji. Dodatkowo zmiana rezerwacji częstotliwości nie może polegać na zamianie zasobów częstotliwości na inne zasoby, z wyjątkiem sytuacji, kiedy jest to konieczne dla realizacji zobowiązań wynikających z wiążących RP umów międzynarodowych lub aktów prawnych UE, dotyczących gospodarowania częstotliwościami, lub związane z reshufflingiem.

We wskazanych przypadkach, kiedy nie można zmienić rezerwacji częstotliwości, niezbędne będzie wydanie nowej decyzji rezerwacyjnej.

W przypadku radiofonii analogowej obszar wykorzystywania częstotliwości określany w rezerwacjach częstotliwości jest ściśle związany ze stacją nadawczą, której parametry techniczne są wpisywane do koncesji udzielanej przez Przewodniczącego KRRiT (w przypadku nadawców koncesjonowanych), a następnie są wpisywane do decyzji rezerwacyjnej. Zmiana koncesji może prowadzić do rozszerzenia obszaru objętego koncesją, co powoduje konieczność zmiany rezerwacji częstotliwości i rozszerzenia obszaru wykorzystania częstotliwości.

Konieczność zmiany rezerwacji częstotliwości i rozszerzenie obszaru wykorzystania częstotliwości zachodzi również w sytuacjach, w których rezerwacja nie jest udzielana łącznie z koncesją i nie znosi obowiązku jej posiadania. Konieczność zmiany rezerwacji i rozszerzenie obszaru wykorzystania częstotliwości mogą być spowodowane zmianą parametrów technicznych stacji nadawczej. Nieuwzględnienie w dokonanej już rezerwacji dodatkowego obszaru, na którym, w wyniku zmiany parametrów technicznych stacji, możliwe jest wykorzystanie częstotliwości przez daną stację, wpłynie na nieefektywne wykorzystanie częstotliwości. Natomiast konieczność wydania nowej decyzji rezerwacyjnej tylko na ten dodatkowy obszar wydaje się dużym utrudnieniem. Mogłoby to doprowadzić do konieczności wydania kilku rezerwacji, w oparciu o które pracowałaby jedna stacja nadawcza, emitująca ten sam program radiowy. Wygaśnięcie pierwotnej rezerwacji częstotliwości (na obszarze której zlokalizowana jest stacja nadawcza) wiązałoby się z brakiem możliwości wykorzystania częstotliwości na obszarze wskazanym w drugiej decyzji. Z tego tytułu przepis ust. 1 pkt 3 nie powinien mieć zastosowania do rezerwacji częstotliwości wydawanych na cele rozpowszechniania programów radiofonicznych w sposób analogowy drogą rozsiewczą naziemną.

Art. 76

Przepis stanowi wdrożenie art. 18 oraz art. 19 ust. 4 EKŁE. Nakłada on na Prezesa UKE obowiązek każdorazowego informowania na stronie podmiotowej BIP UKE o wszczęciu postępowania w sprawie zmiany rezerwacji i prowadzenia w tej sprawie postępowania konsultacyjnego.

Postępowanie konsultacyjne nie będzie wymagane w sytuacjach, kiedy zmiana ma charakter nieistotny i jest dokonywana na wniosek lub za zgodą podmiotu dysponującego rezerwacją częstotliwości – taka regulacja wynika wprost z art. 18 EKŁE. W związku z faktem, iż dyrektywa nie zawiera definicji zmiany nieistotnej, przepis wskazuje jedynie, jakiej zmiany w szczególności nie można uznać za zmianę nieistotną, natomiast nie określa zamkniętego katalogu czy definicji takich zmian. Między innymi ze względu na niemożność przewidzenia ewentualnych zmian nie jest właściwe formułowanie ich katalogu.

Jednocześnie w projektowanym ust. 3 doprecyzowuje się, że za zmianę nieistotną nie można w szczególności uznać zmiany, która prowadzi do rozszerzenia zakresu uprawnień wynikających z rezerwacji częstotliwości (takim rozszerzeniem byłoby np. dodanie kolejnej służby radiokomunikacyjnej).

Konsultacji nie będzie się przeprowadzać np. w przypadku, gdy zmiana rezerwacji częstotliwości będzie polegała na zmniejszeniu uprawnień podmiotu dysponującego rezerwacją częstotliwości (np. zmniejszenie obszaru rezerwacji, zmniejszenie wykorzystywanego zasobu częstotliwości) i jest dokonywana na wniosek lub za zgodą podmiotu dysponującego rezerwacją częstotliwości.

Przepis nie będzie miał także zastosowania do sytuacji wymagających pilnego działania ze względu na wystąpienie okoliczności prowadzących do zagrożenia obronności, bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego. W takiej sytuacji, ze względu na wagę powyższych okoliczności, zasadne jest całkowite wyłączenie obowiązku konsultowania zmiany rezerwacji częstotliwości. Jednocześnie podmiot posiadający tę rezerwację będzie stroną postępowania administracyjnego.

Wprowadza się także regulację wyłączającą stosowanie przepisu w sytuacjach gdy zmiana dotyczy rezerwacji częstotliwości na cele rozpowszechniania programów radiofonicznych w sposób analogowy drogą rozsiewczą naziemną. Jest to szczególna sytuacja, gdyż w takim przypadku rezerwacja ma charakter wtórny do koncesji. Zatem uzgodnienie treści zmian z uprawnionym podmiotem dokonywane jest w ramach postępowania koncesyjnego, a jednocześnie rezerwacja nie może odbiegać treścią od wydanej koncesji.

Art. 77

Przepis w tożsamym brzmieniu zawarty był w ustawie Prawo telekomunikacyjne, gdzie został dodany w związku z ustawą o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej. Reguluje on sytuację zwolnienia części pojemności multipleksu z powodu rezygnacji użytkownika tej części. W takiej sytuacji wykorzystanie zwolnionej pojemności nastąpi albo w sposób uzgodniony przez pozostałych uczestników, o ile Prezes UKE oraz KRRiT nie wyrażą sprzeciwu, albo w tej sprawie zostanie przeprowadzony konkurs.

Art. 78

Przedłużenie rezerwacji jest instytucją wynikającą z art. 49 ust. 2 EKłE, stanowiącą nowość w stosunku do regulacji przewidzianych w pakiecie dyrektyw łączności regulacyjnej. Zgodnie z Kodeksem przedłużenie rezerwacji będzie mieć zastosowanie wyłącznie do częstotliwości zharmonizowanych na potrzeby systemów szerokopasmowych. Możliwość przedłużenia rezerwacji wiąże się bezpośrednio z nałożonym na państwa członkowskie obowiązkiem zapewnienia przewidywalności regulacyjnej dla posiadaczy praw w okresie co najmniej 20 lat. Zatem jeżeli podmiot miał wydaną rezerwację na mniej niż 20 lat istnieje możliwość jej przedłużenia przy czym łączny czas obowiązywania rezerwacji częstotliwości nie może być dłuższy niż 20 lat. Ustawa wprost przewiduje sytuacje kiedy podmiot nie będzie mógł skorzystać z przedłużenia rezerwacji częstotliwości.

Prezes UKE zamieszcza na stronie internetowej urzędu informację o przedłużeniu lub odmowie przedłużenia rezerwacji częstotliwości oraz określa termin na przedstawienie stanowiska nie krótszy niż 3 miesiące.

Art. 79

Proponowany przepis przesądza, że w przypadku częstotliwości użytkowanych jako cywilno-rządowe przez użytkowników niebędących użytkownikami rządowymi Prezes UKE dokonuje rezerwacji częstotliwości w uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej. Na podstawie ustawy Prawo telekomunikacyjne Prezes UKE obowiązany był dokonywać uzgodnienia z zainteresowanymi podmiotami spośród użytkowników wskazanych w art. 4 Pł, co powodowało znaczne trudności w praktyce stosowania tej regulacji.

Art. 80

Ze względu na specyfikę użytkowania częstotliwości dla zastosowań nie cywilnych przepisów dotyczących rezerwacji częstotliwości nie stosuje się do użytkowników rządowych, dysponujących częstotliwościami przeznaczonymi w Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości dla użytkowania rządowego lub cywilno-rządowego. Jednocześnie ustawa wskazuje, że koordynacji wykorzystania częstotliwości przez użytkowników rządowych dokonuje Minister Obrony Narodowej. Ustawa Prawo telekomunikacyjne nie wskazywała organu odpowiedzialnego za częstotliwości wykorzystywane przez użytkowników rządowych co stanowiło swoistą lukę prawną, ponieważ kompetencji w tym obszarze nie miał również Prezes UKE. Ze względu na posiadane odpowiednie doświadczenie oraz kompetencje

proponuje się zatem aby organem tym był właśnie Minister Obrony Narodowej, w którego strukturach funkcjonuje Wojskowe Biuro Zarządzania Częstotliwościami.

Art. 81

Kwestia dokonania rezerwacji na kolejny okres, czyli jej odnowienia, była już regulowana w ustawie Prawo telekomunikacyjne, mimo iż pakiet dyrektyw nie przewidywał tożsamej regulacji. W związku z wprowadzeniem w EKŁE art. 50 i koniecznością jego implementacji do polskich przepisów prawa w projekcie ustawy proponuje się modyfikację tej instytucji.

Najważniejszą zmianą jest ograniczenie możliwości odnowienia rezerwacji wyłącznie do częstotliwości zharmonizowanych. Kolejna modyfikacja polega na tym, że rerezerwacja nie będzie już de facto prawem przysługującym podmiotowi o ile nie wystąpią przesłanki negatywne. Regulator rynku będzie podejmował decyzję, czy dla realizacji celów regulacyjnych bardziej wskazane jest odnowienie rezerwacji, czy też przeprowadzenie postępowania zmierzającego do ponownego rozdysponowania tych częstotliwości. Dopiero w kolejnym kroku nastąpi badanie określonych w ustawie przesłanek, występowanie których skutkować będzie odmową udzielenia rezerwacji na kolejny okres.

Decyzję w sprawie udzielenia rezerwacji częstotliwości zharmonizowanych na kolejny okres dokonuje się po przeprowadzeniu postępowania konsultacyjnego w tej sprawie. W przypadku złożenia w ramach postępowania konsultacyjnego wniosku o rezerwację częstotliwości przez podmiot, który nie posiada rezerwacji częstotliwości o analogicznych właściwościach, Prezes UKE może odmówić dokonania rezerwacji na kolejny okres, co skutkować będzie koniecznością przeprowadzenia procedury selekcyjnej.

Utrzymano obowiązującą pod rządami ustawy Prawo telekomunikacyjne regulację, zgodnie z którą Prezes UKE może z urzędu wydać decyzję, w której stwierdzi brak możliwości dokonania rezerwacji częstotliwości na kolejny okres.

Wniosek o odnowienie rezerwacji, należy złożyć nie wcześniej niż 5 lat przed upływem okresu wykorzystywania częstotliwości nie później niż rok przed upływem tego okresu. W przypadku rezerwacji częstotliwości wydanych na okres roku lub krótszy wniosek składa się nie później niż 6 miesięcy przed upływem okresu wykorzystywania częstotliwości. W stosunku do przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne wydłużono zgodnie z art. 50 ust. 1 EKŁE termin na złożenie wniosku z 4 do 5 lat.

Art. 82

Przepis określa termin na złożenie wniosku o rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania programów radiofonicznych w sposób analogowy drogą rozsiewczą naziemną oraz wniosku o dokonanie rezerwacji częstotliwości na cele rozpowszechniania i rozprowadzania programów telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną, w sytuacji kiedy podmiot otrzymał od KRRiT koncesję na kolejny okres. Regulacja ma na celu zapobieganie przedwczesnemu składaniu wniosków o rezerwację.

Art. 83

Kwestie przeniesienia (przekazanie lub dzierżawa) indywidualnych praw użytkowania widma radiowego uregulowane są w art. 51 EKŁE.

Generalna zasada wynikająca z dyrektywy obliguje państwa członkowskie do zapewnienia, że przedsiębiorcy będą mogli przekazywać lub wdzierżawiać swoje indywidualne prawa.

Odstępstwo od tej zasady może dotyczyć sytuacji kiedy prawo przyznano początkowo bezpłatnie lub przydzielono do celów nadawania.

W związku z powyższym, przewiduje się wprowadzenie dwóch możliwości zmiany podmiotu dysponującego częstotliwościami:

- 1) zmiana podmiotu dysponującego rezerwacją częstotliwości poprzez wydanie nowej decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości przez Prezesa UKE, zgodnie z wnioskiem podmiotu dysponującego rezerwacją po spełnieniu przesłanek ustawowych,
- 2) wydzierżawienie lub przekazanie do użytkowania na podstawie innego tytułu prawnego przez podmiot dysponujący rezerwacją częstotliwości objętych rezerwacją na rzecz innego podmiotu (obowiązek zawiadomienia o tym Prezesa UKE).

Prezes UKE dokonuje zatem, z wyłączeniem rezerwacji częstotliwości na cele rozpowszechniania programów radiofonicznych w sposób analogowy, zmiany podmiotu dysponującego rezerwacją częstotliwości w sytuacji kiedy podmiot nią dysponujący złoży wniosek, podmiot przejmujący wyrazi zgodę i spełnia wymagania ustawowe oraz nie zachodzą wskazane w ustawie przesłanki negatywne.

Ponadto, Prezes UKE będzie niezwłocznie ogłaszał na stronie podmiotowej BIP UKE informację o wydaniu decyzji o zmianie podmiotu dysponującego rezerwacją częstotliwości. Ogłoszenie to obejmowało będzie nazwę podmiotu, na rzecz którego przeniesiono rezerwację częstotliwości, zakres częstotliwości, obszar objęty rezerwacją oraz okres obowiązywania rezerwacji.

Art. 84

W odniesieniu do wtórnego obrotu częstotliwościami na podstawie umowy, zrezygnowano z wyłączenia w projektowanym przepisie rezerwacji częstotliwości na cele rozpowszechniania programów radiofonicznych lub telewizyjnych. Podkreślić należy, że to właśnie podmioty dysponujące rezerwacjami częstotliwości na cele rozpowszechniania programów radiofonicznych lub telewizyjnych są najbardziej zainteresowane możliwością dzierżawy lub przekazania na podstawie innego tytułu prawnego tych częstotliwości do użytkowania. W związku z tym, możliwość wydzierżawienia lub przekazania do użytkowania częstotliwości objętych rezerwacją częstotliwości na rzecz innego podmiotu powinna odnosić się do wszystkich rezerwacji częstotliwości.

Podmiot, na rzecz którego dokonano rezerwacji częstotliwości, zawiadamia Prezesa UKE, a w przypadku częstotliwości przeznaczonych na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych - także Przewodniczącego KRRiT, o wydzierżawieniu częstotliwości lub przekazaniu ich do użytkowania, nie później niż w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy.

Według projektowanych przepisów przesłankami do wydania przez Prezesa UKE decyzji zmieniającej warunki wykorzystywania częstotliwości lub zakazującej ich wykorzystywania przez podmiot, któremu częstotliwości zostały wydzierżawione lub przekazane do użytkowania są: wystąpienie okoliczności prowadzących do zagrożenia obronności, bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego, wykorzystywanie częstotliwości w sposób nieefektywny, a także w przypadku gdy wykorzystywanie częstotliwości przez podmiot mogłoby doprowadzić do zakłócenia konkurencji, w szczególności poprzez nadmierne skupienie częstotliwości przez ten podmiot lub grupę kapitałową.

Wtórny obrót częstotliwościami, o którym mowa w tym przepisie może wpłynąć na konkurencyjność rynku. Z uwagi jednak na fakt, że to Prezes UOKiK jest organem wspomagającym Prezesa UKE przy rezerwacji częstotliwości w ocenie konkurencyjności, konsekwentnie konieczna wydaje się jego opinia na temat potencjalnego zakłócenia konkurencji również w przypadkach opisanych w tym artykule.

W przypadku częstotliwości przeznaczonych na potrzeby rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych, Prezes UKE wydaje decyzję zmieniającą warunki wykorzystania częstotliwości lub zakazującą ich wykorzystania w porozumieniu z Przewodniczącym KRRiT.

Art. 85

W przypadku kiedy podmiot dysponujący rezerwacją częstotliwości nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań podjętych w ramach postępowania selekcyjnego, a Prezes UKE uzna, że pokrycie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zasięgiem sieci telekomunikacyjnych nie jest wystarczające, może podjąć działania zmierzające do zapewnienia realizacji przez podmiot tych zobowiązań. W tym celu może w drodze decyzji zobowiązać podmiot dysponujący rezerwacją częstotliwości do wykorzystywania częstotliwości w sposób zgodny z tymi zobowiązaniami, określając harmonogram realizacji pokrycia zasięgiem sieci telekomunikacyjnych oraz obszary, które mają zostać objęte zasięgiem sieci telekomunikacyjnych lub odsetek mieszkańców, który ma zostać objęty tym zasięgiem. Decyzja w tej sprawie podlegać będzie postępowaniu konsultacyjnemu.

Art. 86

Projektowany przepis stanowi wdrożenie do polskiego porządku prawnego wprowadzonego EKŁE przepisu art. 52 określającego specjalne środki mające na celu wspieranie konkurencji, które może zastosować Prezes UKE. Kodeks określa przy tym bardzo szeroki katalog środków, które państwa członkowie są obowiązane wprowadzić w swoich przepisach. Decyzja o ich zastosowaniu należy do krajowych organów regulacyjnych lub innych właściwych organów – w przypadku Polski do Prezesa UKE.

Zgodnie z art. 52 EKŁE Prezes UKE w celu wspierania równoprawnej i skutecznej konkurencji, w szczególności zapobiegania nadmiernemu skupieniu częstotliwości przez podmiot lub podmioty z grupy kapitałowej, przyznając, zmieniając lub odnawiając rezerwację częstotliwości będzie mógł min: ograniczyć zasoby częstotliwości przyznawane podmiotowi, nałożyć obowiązki w zakresie zapewnienia dostępu telekomunikacyjnego, w tym na potrzeby roamingu, w odniesieniu do danego zasobu częstotliwości lub zasobu o analogicznych właściwościach, odmówić przyznania całości lub części zasobu objętego wnioskiem jeżeli zachodzi potrzeba przeznaczenia tego zasobu dla nowego podmiotu, zakazać lub określić warunki zmiany podmiotu dysponującego rezerwacją częstotliwości lub wydzierżawienia lub przekazania do użytkowania częstotliwości objętych rezerwacją, gdy istnieje prawdopodobieństwo poważnego zakłócenia konkurencji, czy też odmówić zmiany rezerwacji częstotliwości, która prowadzi do zmiany sposobu wykorzystywania zasobu częstotliwości.

Przepis EKŁE stanowi samodzielną odrębną instytucję prawną i w taki też sposób zaproponowano jego wdrożenie w projektowanej ustawie.

Art. 87

Przepis określa przesłanki zmiany lub cofnięcia rezerwacji częstotliwości przez Prezesa UKE. Przepis stanowi pośrednio wdrożenie art. 18 ust. 1 oraz art. 19 EKŁE dotyczących zmiany praw

i obowiązków oraz ograniczenia lub cofnięcia praw. Zatem Prezes UKE może dokonać takiej ingerencji w prawa indywidualne wyłącznie w sytuacjach określonych w ustawie (katalog zamknięty), co zapewnia dokonywanie zmian tylko w przypadkach obiektywnie uzasadnionych i w sposób proporcjonalny.

Przesłanki nie różnią się od przesłanek funkcjonujących pod rządami ustawy Prawy telekomunikacyjne i obejmują w szczególności sytuacje stwierdzenia, że używanie urządzenia radiowego zgodnie z rezerwacją powoduje szkodliwe zakłócenia lub szkodliwe zaburzenia elektromagnetyczne, wystąpienia okoliczności prowadzących do zagrożenia obronności, bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego, nierozpoczęcia wykorzystywania częstotliwości objętych rezerwacją w terminie wskazanym w rezerwacji, wystąpienia powtarzających się naruszeń warunków wykorzystania częstotliwości lub obowiązku wnoszenia opłat za częstotliwości, niewywiązywania się z zobowiązań selekcyjnych, wystąpienia powtarzających się naruszeń warunków wykorzystania częstotliwości lub obowiązku wnoszenia opłat za częstotliwości, nieefektywnego wykorzystywania częstotliwości, czy też konieczności realizacji zobowiązań wynikających z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych lub aktów prawnych Unii Europejskiej, dotyczących gospodarowania częstotliwościami.

Projektowane przepisy powielają także przewidziane w PT rozwiązanie i dają Prezesowi UKE narzędzia w postaci możliwości cofnięcia rezerwacji częstotliwości w sytuacji, gdy w wyniku przekształceń własnościowych dojdzie do nadmiernego skupienia częstotliwości w rękach jednego podmiotu. Prezes UKE będzie badać kwestie skupienia częstotliwości przy ich rozdysponowywaniu, np. określając spectrum capy w postępowaniu selekcyjnym lub dokonując rezerwacji częstotliwości na kolejny okres. Przepisy ustawy powinny także regulować kwestie nadmiernego skupienia częstotliwości, do którego może dojść w wyniku przekształceń własnościowych i które może przykładowo całkowicie zmienić obraz rynku wynikający z założeń określonego postępowania selekcyjnego. Należy podkreślić, że uprawnienie Prezesa UKE jest całkowicie niezależne od uprawnień Prezesa UOKiK w zakresie koncentracji. Prezes UKE nie wypowiada się w zakresie samej możliwości dokonania określonej transakcji handlowej, a jedynie ma uprawnienie do cofnięcia rezerwacji, jeżeli ta transakcja doprowadzi do nadmiernego skupienia częstotliwości, przy czym podmiot może w łatwy i szybki sposób, jeszcze przed dokonaniem takiej transakcji, uzyskać pewność, czy organ regulacyjny będzie mógł skorzystać ze swojego uprawnienia.

Należy przy tym podkreślić, że przepis dotyczy sytuacji, gdy strony transakcji handlowej dysponują już rezerwacją częstotliwości. W przeciwnym razie nie doszłoby do nadmiernego skupienia częstotliwości przez podmiot lub grupę kapitałową. Jednocześnie druga strona transakcji nie musi bezpośrednio posiadać rezerwacji, ponieważ może nią dysponować inny podmiot grupy kapitałowej, do której należy np. podmiot przejmujący kontrolę. Dlatego przepis koncentruje się na skutku transakcji, czyli nadmiernym skupieniu częstotliwości.

Przepis nie określa terminu na zgłoszenie zamiaru przeprowadzenia transakcji – należy uznać, że regulacja taka jest zbędna, szczególnie, że funkcją tego przepisu jest danie podmiotowi określonego uprawnienia, z którego skorzystanie jest w pełni dobrowolne. Podmiot musi dokonać zgłoszenia przed dokonaniem transakcji, ponieważ przepis mówi wprost o „zamiarze” jej dokonania. Prezes UKE będzie miał zagwarantowany 30-dniowy termin na rozpatrzenie zgłoszenia i zawiadomienie stron o swoim stanowisku. W przypadku gdy strony dokonają transakcji zanim Prezes UKE rozpatrzy zgłoszenie – znajdzie zastosowanie art. 87 ust. 1 pkt 10, co powinien wziąć pod uwagę podmiot chcący skorzystać z projektowanego uprawnienia.

Uzasadnione jest przy tym określenie 30-dniowego terminu dla Prezesa UKE, biorąc pod uwagę uregulowany w KPA termin na załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego (co do zasady 1 miesiąc, a w przypadku sprawy szczególnie skomplikowanej – maksymalnie 2 miesiące).

Wprowadzono ponadto wyłączenie stosowania tego przepisu po upływie 5 lat od dnia dokonania transakcji handlowej. Podyktowane jest to potrzebą zagwarantowania pewności prawnej oraz ochroną dokonanych inwestycji, a ponadto zachowaniem spójności z przepisami zawartymi w UOKiK, które zawierają analogiczny termin w odniesieniu do kwestii koncentracji przedsiębiorców (art. 21 ust. 3 UOKiK).

Projektowany przepis ust. 6 pozwala na dokonanie zmian udzielonych już rezerwacji częstotliwości przez zamianę częstotliwości objętych rezerwacją na częstotliwości o analogicznych właściwościach, w celu uporządkowania przydziału widma w danym paśmie. Zamiana częstotliwości jest dopuszczona wyłącznie w ściśle określonych sytuacjach, niezbędnych z punktu widzenia prawidłowej gospodarki częstotliwościami, czyli reshufflingu i konieczności realizacji zobowiązań międzynarodowych. Należy również wskazać, że przepis ma umożliwić kontynuowanie działalności prowadzonej przy wykorzystaniu dotychczas posiadanych częstotliwości (np. podmioty, które świadczą usługę LTE będą oczekiwały, iż na podstawie projektowanego przepisu otrzymają częstotliwości o analogicznych właściwościach, tj. takie, które umożliwią im dalsze świadczenie tej samej usługi). Częstotliwościami analogicznymi powinny być przy tym takie, które mają to samo przeznaczenie (tj. przypisaną służbę) oraz użytkowanie – określone w Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości. Jednocześnie zgodnie z projektem ustawy wszelkie istotne zmiany rezerwacji będą podlegać obowiązkowym 30-dniowym konsultacjom, podczas których zainteresowane podmioty będą mogły wyrazić opinię, czy ich zdaniem przydzielane częstotliwości są analogiczne.

Zmiany będą mogły dotyczyć całości lub części częstotliwości objętych rezerwacją, zaś Prezes UKE będzie mógł wszczynać i prowadzić jedno postępowanie oraz wydać jedną decyzję lub odrębne decyzje dla każdej z rezerwacji albo prowadzić odrębne postępowania zakończone wydaniem odrębnych decyzji. W efekcie możliwe będzie wprowadzenie nowych technologii w rozdysponowanych już zasobach, a także zwiększenie jakości świadczonych usług.

Art. 88

Przepis wprowadza zamknięty katalog przesłanek skutkujących odmową udzielenia rezerwacji częstotliwości. Należy przy tym jednak pamiętać, że ocenie podlega także kwestia spełnienia pozytywnych przesłanek wydania rezerwacji np. częstotliwości muszą być dostępne.

Ust. 2 reguluje natomiast sytuację odmowy wydania lub cofnięcia pozwolenia radiowego w okresie ważności rezerwacji.

Art. 89

Przepis jest tożsamy z przepisem art. 123 ust. 13-14 Pt. Celem dodania ust. 13 i 14 było umożliwienie płynnego przeniesienia nadawców w zakres 470–694 MHz. Do realizacji tego celu niezbędne jest również dokonanie zmian w obowiązujących koncesjach w zakresie pasma 700 MHz. Aby móc wszcząć postępowanie w sprawie zmiany koncesji nadawców obecnych w paśmie 700 MHz, niezbędne jest wydanie przez Prezesa UKE decyzji o zmianie rezerwacji częstotliwości przeznaczonych do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów w sposób cyfrowy drogą naziemną, zawierającej takie dane jak: multipleks, obszar

rozpowszechniania oraz parametry sygnalizacyjne – identyfikatory ID. Dopiero na podstawie takiej ostatecznej decyzji Przewodniczący KRRiT może wszcząć postępowanie w sprawie zmiany koncesji, a co za tym idzie – dokonać zmiany koncesji.

Art. 90

Podmiot rozpowszechniający programy radiofoniczne lub telewizyjne obowiązany jest uzyskać koncesję (zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji) i rezerwację częstotliwości. Postępowania administracyjne w sprawie udzielenia, zmiany lub cofnięcia koncesji oraz rezerwacji częstotliwości są prowadzone niezależnie. Konieczne jest wskazanie wprost powiązania pomiędzy tymi postępowaniami, zwłaszcza w kwestii kolejności uzyskiwania tych uprawnień, szczególnie w przypadku cofnięcia koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych lub telewizyjnych i wygaśnięcia rezerwacji. Konieczne jest rozstrzygnięcie, że w takim przypadku wygaśnięcia koncesji wygasa również rezerwaacja częstotliwości udzielona w celu wykonania wynikających z koncesji uprawnień.

Art. 91

Zaproponowane przepisy mają charakter sankcyjny i nakładają na podmiot, któremu cofnięto rezerwację z powodu niewywiązywania się z obowiązku wnoszenia opłat za częstotliwości lub podmiot wyłoniony, na rzecz którego dokonano rezerwacji po przetargu, aukcji albo konkursie, a który nie uiścił dodatkowej opłaty za dokonanie rezerwacji lub będąc podmiotem wyłonionym w procedurze selekcyjnej zrezygnował z ubiegania się o rezerwację, zakaz ubiegania się o rezerwację przez określony czas (3 lub 6 lat).

Wprowadzane mechanizmy mają nie tylko charakter sankcyjny, ale również prewencyjny, zabezpieczający prawidłowy przebieg bieżącego oraz kolejnych postępowań selekcyjnych. Wskazany w ust. 2, 3 i 4 termin 6 lat będzie odpowiednim środkiem prewencyjnym wobec podmiotów startujących w procedurach selekcyjnych, których zamiarem nie jest uzyskanie rezerwacji częstotliwości, a jedynie prowadzenie działań mających na celu utrudnienie uzyskania stosownej rezerwacji przez konkurentów. Chronione są w ten sposób interesy innych uczestników, jak i Skarbu Państwa.

Zaproponowany termin jest adekwatny, biorąc pod uwagę fakt, że procedury selekcyjne (dotyczące najatrakcyjniejszych częstotliwości) przeprowadzane są coraz rzadziej (z uwagi na coraz mniejszą ilość widma radiowego, które może być przekazane do dysponowania). Sześcioletni okres zakazu jest zatem skorelowany z dotychczasową częstotliwością prowadzenia procedur selekcyjnych. Wprowadzenie krótszego okresu mogłoby doprowadzić do sytuacji, że taki nieuczciwy uczestnik procedury selekcyjnej nie poniósłby konsekwencji, a w związku z tym cel wprowadzenia ust. 2, 3 i 4 nie zostałby osiągnięty.

Art. 92

Proponowany przepis wskazuje, że Prezes UKE będzie miał obowiązek publikacji na stronie podmiotowej BIP UKE informacji o zasobach zajętych, aktualizowania jej nie rzadziej niż raz w miesiącu, oraz możliwość publikacji informacji o zasobach dostępnych. Publikacja informacji zarówno o zajętych, jak i dostępnych zasobach lepiej pozwoli zainteresowanym podmiotom na zapoznanie się ze stanem rozdysponowania częstotliwości.

Obowiązek publikacji jedynie informacji o zasobach zajętych podyktowany jest względami praktycznymi, ponieważ nie można obiektywnie, we wszystkich przypadkach określić danej częstotliwości jako dostępnej. W niektórych przypadkach należy znać parametry stacji, wskazane we wniosku podmiotu, aby dokonać analizy i stwierdzić, czy dane częstotliwości są

dostępne. Może to zostać zatem dokonane dopiero po wpłynięciu wniosku o rezerwację częstotliwości.

Prezes UKE będzie publikował niezwłocznie na stronie podmiotowej BIP UKE informację o wpłynięciu wniosku o rezerwację częstotliwości na dostępny zasób, od którego to momentu liczony będzie 14-dniowy termin na złożenie wniosku o rezerwację częstotliwości w wyniku zainteresowania. Wskazać należy, że informacja może przyjąć dowolną formę, także publikacji samego wniosku. Celem wprowadzenia 14-dniowego terminu jest zabezpieczenie przejrzystości postępowania rezerwacyjnego i zagwarantowanie, że decyzja rezerwacyjna na dostępny zasób nie zostanie przydzielona podmiotowi, który złożył wniosek jako pierwszy, jeżeli inne podmioty także byłyby w tym momencie zainteresowane uzyskaniem rezerwacji.

Wprowadzenie zmiany tego przepisu spowoduje także, że Prezes UKE będzie mógł dokonać rezerwacji na dostępny zasób częstotliwości nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia publikacji informacji o wniosku o rezerwację na ten zasób. Rozwiązanie takie ma na celu wyeliminowanie ryzyka rozdysponowania częstotliwości bez uwzględnienia ewentualnego zainteresowania innych podmiotów tym zasobem.

Jednocześnie należy wskazać, że powyższe rozwiązanie będzie miało zastosowanie również do sytuacji, gdy do Prezesa UKE wpłynę wnioski o rezerwację dostępnych częstotliwości, które nie zostały wskazane przez Prezesa UKE w informacji o dostępnym zasobie częstotliwości.

Zatem w przypadku wpłynięcia wniosku o rezerwację częstotliwości wskazanej jako dostępna Prezes UKE przeprowadza postępowanie administracyjne mające na celu wydanie rezerwacji częstotliwości. Jeżeli do czasu wydania decyzji rezerwacyjnej do Prezesa UKE nie wpłynę wnioski o dokonanie rezerwacji częstotliwości, czego wynikiem byłby brak dostatecznych zasobów częstotliwości, Prezes UKE wydaje decyzję bez procedury selekcyjnej.

Natomiast w przypadku braku dostatecznych zasobów częstotliwości podmiot, dla którego zostanie dokonana rezerwacja częstotliwości, jest wyłaniany w drodze postępowania selekcyjnego: konkursu w przypadku rezerwacji częstotliwości na cele rozpowszechniania w sposób cyfrowy lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych, a w pozostałych przypadkach przetargu lub aukcji.

Art. 93

Przepis wprost wskazuje, że postępowanie selekcyjne, czyli konkurs, przetarg lub aukcję przeprowadza Prezes UKE.

Art. 94

Prezes UKE ogłasza postępowanie selekcyjne nie tylko w przypadku, kiedy podmiot złożył wniosek o rezerwację częstotliwości, a brak jest dostatecznych zasobów, ale także może to zrobić z własnej inicjatywy. Zasadniczo postępowanie ogłasza się na częstotliwości dostępne, jednak projektowany przepis pozwala na ogłoszenie selekcji na zajęte zasoby częstotliwości w przypadku których termin, w którym staną się one dostępne, będzie znany najpóźniej w dniu ogłoszenia postępowania selekcyjnego.

Wprowadzenie możliwości ogłoszenia procedury selekcyjnej odnośnie do zasobów częstotliwości, które nie są jeszcze dostępne, pozwoli zapewnić efektywne i ciągłe wykorzystywanie częstotliwości. Odmienne rozwiązanie skutkowałoby tym, że częstotliwości nie byłyby wykorzystywane nie tylko przez okres przygotowania i prowadzenia procedury selekcyjnej, ale również przez czas, w którym dysponent rezerwacji częstotliwości uzyskuje

stosowne pozwolenia radiowe lub wpisy do rejestru urządzeń radiowych, które pozwolą mu na rozpoczęcie wykorzystywania częstotliwości i świadczenie usług. Proponowane rozwiązanie pozwoli zatem dysponentom rezerwacji częstotliwości na wcześniejsze przeprowadzenie prac związanych z planowaniem i budową sieci radiowej, co będzie skutkowało szybszym (po dacie, od której będzie obowiązywała rezerwacja) rozpoczęciem wykorzystywania częstotliwości i świadczenia usług. Przykładowo, do wcześniejszego rozdysponowania częstotliwości mogłoby dojść w sytuacji, w której podmiot dysponujący rezerwacją częstotliwości nie złożył w wymaganym terminie wniosku o dokonanie rezerwacji na kolejny okres lub też w przypadku, gdy Prezes UKE zawrze porozumienie z MON o przekazaniu przez MON w określonej przyszłości częstotliwości do wykorzystywania cywilnego.

Art. 95

Proponuje się utrzymanie rozwiązania, zgodnie z którym postępowanie selekcyjne jest postępowaniem odrębnym od postępowania rezerwacyjnego i nie stosuje się do niego przepisów KPA. Celem postępowania selekcyjnego jest niejako wyłonienie uczestników postępowania rezerwacyjnego.

Wskazanie w przepisie, że termin zakończenia postępowania selekcyjnego nie może być dłuższy niż 8 miesięcy od dnia wpłynięcia wniosku o rezerwację częstotliwości wynika wprost z konieczności implementacji art. 55 ust. 7 EKŁE. Należy podkreślić, że termin ten ma charakter procesowy.

Art. 96

Przepis stanowi wdrożenie art. 55 ust. 1, 2 i 3 EKŁE.

Zgodnie z proponowanym przepisem i ust. 1 art. 55 EKŁE przed rozpoczęciem postępowania selekcyjnego Prezes UKE przeprowadza postępowanie konsultacyjne w ramach którego udostępnia projekt rozstrzygnięcia, projekt ogłoszenia i projekt dokumentacji, a także podaje przyczyny wyboru trybu postępowania selekcyjnego oraz cele, których osiągnięciu ma służyć to postępowanie.

Przepis w ust. 2 wskazuje założenia jakimi oprócz wspierania równoprawnej konkurencji, która jest niejako celem nadrzędnym może kierować się Prezes UKE określając cele konkretnego postępowania. Oczywiście wybór zależeć będzie od sytuacji rynkowej, występujących na rynku problemów, celów polityki rządu itp.

Art. 97

Przepis dotyczy postępowania selekcyjnego zmierzającego do rozdysponowania częstotliwości zharmonizowanych na potrzeby świadczenia bezprzewodowych usług szerokopasmowych. W odniesieniu do tego zasobu art. 23 ust. 2 oraz 35 EKŁE przewiduje dodatkową procedurę wykorzystującą mechanizm koordynacji w ramach UE.

Zespół ds. Polityki Spektrum Radiowego (RSPG), na wniosek krajowego organu regulacyjnego lub innego właściwego organu lub wyjątkowo z własnej inicjatywy, zwołuje tzw. „forum wzajemnej oceny” do przeanalizowania projektowanych środków, zanim dane państwo członkowskie przyzna prawa użytkownika, czyli udzieli rezerwacji częstotliwości. Forum wzajemnej oceny jest instrumentem wzajemnego uczenia się i wymiany najlepszych praktyk.

Zgodnie z projektowanym przepisem wraz z wszczęciem postępowania konsultacyjnego Prezes UKE informuje RSPG o zamiarze i planowanych warunkach rozdysponowania w drodze

postępowania selekcyjnego zharmonizowanych częstotliwości na potrzeby świadczenia bezprzewodowych usług szerokopasmowych. Prezes UKE może zwrócić się do RSPG o zwołanie forum wzajemnej oceny, a w szczególnych przypadkach zwołanie forum następuje z inicjatywy RSPG.

W przypadku zwołania forum wzajemnej oceny Prezes UKE będzie obowiązany do udzielenia wskazanych w ustawie wyjaśnień.

Art. 98

Po zakończeniu postępowania konsultacyjnego Prezes UKE niezwłocznie ogłasza postępowanie selekcyjne. Na stronie podmiotowej BIP UKE publikuje się ogłoszenie o przetargu, aukcji albo konkursie, dokumentację przetargową, aukcyjną albo konkursową oraz projekt decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości. W ogłoszeniu informuje się o rozpoczęciu postępowania selekcyjnego oraz terminie na złożenie ofert.

Art. 99

Uregulowanie uprawniające Prezesa UKE do odwołania postępowania selekcyjnego w terminie wyznaczonym na złożenie ofert, który został określony w ogłoszeniu, jeżeli taka możliwość została zastrzeżona w treści dokumentacji jest uzasadnione potrzebą umożliwienia Prezesowi UKE rezygnacji z przeprowadzenia postępowania, jeżeli jego przeprowadzenie, z powodu zmienionych warunków, byłoby niezasadne. Ust. 2 reguluje kwestie zwrotu dokumentów oraz wadium.

Art. 100

Przepis określa elementy, które powinna zawierać dokumentacja postępowania selekcyjnego, przy czym należy zwrócić uwagę, że jest to katalog otwarty.

Dokumentację udostępnia się za opłatą, która nie może przekroczyć kosztów wykonania dokumentacji. Opłata jest pobierana przez Urząd Komunikacji Elektronicznej.

Art. 101

Przepis określa uprawnienia Prezesa UKE w zakresie stosowania w aukcji i przetargu tzw. *spectrum caps*, które są narzędziem powszechnie używanym w Europie i na świecie w celu kształtowania przez regulatora popytu na częstotliwości zgłaszanego w ramach konkurencyjnych procedur selekcyjnych. Celem *spectrum caps* jest zapewnienie takiej dystrybucji zasobów częstotliwości pomiędzy uczestników rynku, która będzie wspierać, a nie przeciwdziałać równoprawnej konkurencji między tymi podmiotami. W szczególności chodzi o zapobieganie gromadzeniu nadmiernych zasobów częstotliwości w rękach danego podmiotu lub grupy kapitałowej. Konieczne z regulacyjnego punktu widzenia może się również okazać wspieranie takiej dystrybucji widma, aby komplementarne zasoby częstotliwości znajdowały się w rękach jednego podmiotu (grupy kapitałowej), gdyż wówczas będą one najefektywniej wykorzystywane.

Przepis w postulowanym brzmieniu będzie pozwalać Prezesowi UKE na następujące działania:

- wykluczenie od udziału w przetargu (aukcji) danego podmiotu, jeśli ten podmiot posiada już określony zasób częstotliwości lub jeśli posiada go grupa kapitałowa, do której ten podmiot należy;
- ograniczenie popytu, jaki w przetargu (aukcji) może zgłosić dany podmiot, jeśli ten podmiot posiada już określony zasób częstotliwości lub jeśli posiada go grupa kapitałowa, do

której ten podmiot należy – w praktyce warunki przetargu mogłyby np. wskazywać, że dany podmiot może ubiegać się w przetargu/aukcji o taką ilość widma, która łącznie z posiadanym już (w ramach grupy kapitałowej) zasobem nie przekroczy x MHz;

– wskazanie, że w przetargu (aukcji) może wziąć udział tylko taki podmiot, który już posiada określony zasób częstotliwości lub też posiada go grupa kapitałowa, do której ten podmiot należy – dotyczy to sytuacji, gdy nie jest wskazane wprowadzanie na rynek podmiotu niedysponującego (samodzielnie lub w ramach grupy kapitałowej) określonym zasobem częstotliwości. Sytuacja taka może wystąpić, gdy częstotliwości przeznaczone do rozdysponowania mają stanowić dopełnienie już rozdysponowanego zasobu i wpłynąć na poprawę jakości świadczonych usług;

Należy przy tym podkreślić, że w każdym z powyższych przypadków badanie posiadanych zasobów częstotliwości odbywa się na poziomie całej grupy kapitałowej, a nie pojedynczych podmiotów, zgodnie z doktryną *single economic unit* wypracowaną na gruncie prawa ochrony konkurencji. Innymi słowy Prezes UKE zlicza zasoby częstotliwości posiadane przez wszystkie podmioty należące do danej grupy kapitałowej i na tej podstawie ocenia, czy dany podmiot należący do tej grupy może/nie może wziąć udziału w przetargu (aukcji), i o jaki zasób może się w tej procedurze ubiegać.

Przepis ust. 2 doprecyzowuje, iż określając warunki uczestnictwa w przetargu, aukcji albo konkursie zgodnie, Prezes UKE może wskazać wymagania, jakie powinien posiadać podmiot składający ofertę, w szczególności dotyczące jego wiarygodności finansowej lub doświadczenia w wykonywaniu działalności telekomunikacyjnej. Umożliwi to Prezesowi UKE wykluczenie już na etapie wstępnej oceny ofert tych podmiotów, które nie dają rękojmi przystąpienia do procedury selekcyjnej z rzeczywistą wolą ubiegania się o rezerwację częstotliwości lub zdolności do efektywnego wykorzystania przyznanej rezerwacji. Ma to na celu zabezpieczenie prawidłowego toku i efektywności postępowania selekcyjnego oraz zapobieżenie zniekształceniu jego wyników.

Przepis wprowadza także dodatkowe uprawnienie dla Prezesa UKE do dopuszczenia do udziału w konkretnym postępowaniu selekcyjnym tylko jednego podmiotu z danej grupy kapitałowej. Celem regulacji jest zapewnienie konkurencyjności postępowania i przeciwdziałanie zakłóceniu konkurencji na rynku, w szczególności przez nadmierne skupienie częstotliwości. Przepis ma przeciwdziałać szeregowi niepożądanych sytuacji, np. obchodzenia limitów określonych uprawnień przewidzianych dokumentacją dla jednego uczestnika, powstaniu zмовy między członkami grupy startującymi w selekcji jako odrębni uczestnicy, teoretycznie konkurujący ze sobą o przydział częstotliwości.

Art. 102

Instytucja wadium ma służyć między innymi ograniczeniu udziału w procedurze selekcyjnej uczestników, których celem nie jest uzyskanie rezerwacji częstotliwości, ale zakłócenie procesu selekcyjnego. Na konieczność określenia odpowiedniej wysokości wadium wskazywała Komisja Europejska w uwagach do aukcji na pasma 800 MHz i 2,6 GHz, w której podmiot wyłoniony po zakończeniu aukcji zrezygnował z rezerwacji po aktywnej licytacji. Ustalenie wysokiego wadium i możliwość jego wpłacenia jest jednym z czynników pozwalających na zbadanie wiarygodności finansowej uczestnika aukcji/przetargu.

W praktyce może się okazać, że wadium zostanie ustalone na dużo niższym poziomie niż 5000% opłaty rocznej za prawo do dysponowania częstotliwością. Minimalna wysokość

wadium wynosi bowiem 5% tej opłaty. Należy również wskazać, że zgodnie z projektem wysokość wadium będzie ustalana przez Prezesa UKE z uwzględnieniem społecznego i gospodarczego znaczenia danego pasma. Te czynniki będą miały zatem wpływ na to, jaka wysokość wadium zostanie ustalona w przypadku konkretnej aukcji czy przetargu.

Jednocześnie wysokość wadium jest określana w dokumentacji, która jest konsultowana z rynkiem. Należy wskazać, że w konsultacjach aukcji na pasmo 800 MHz przedsiębiorcy telekomunikacyjni wskazywali na konieczność określenia wyższego wadium, w celu zabezpieczenia postępowania, co nie było możliwe w świetle obowiązujących przepisów.

Wycofanie oferty z przetargu albo aukcji po upływie terminu na składanie ofert, niezadeklarowanie kwoty pierwszego postąpienia w aukcji, niewniesienie wymaganego depozytu lub rezygnacja przez podmiot wyłoniony z uzyskania rezerwacji częstotliwości będzie powodować utratę wadium.

Jednocześnie wadium wniesione przez podmiot zwycięski w postępowaniu zostanie zaliczone na poczet jednorazowej opłaty za częstotliwości.

Przepis określa też zasady zwrotu wadium po zakończonym postępowaniu.

Art. 103

W przypadku stosowania trybu aukcyjnego konieczne jest wprowadzenie na poziomie ustawy instytucji depozytu, którego wnoszenie ma na celu m.in. zabezpieczenie postępowania selekcyjnego przed nierzetelnym zachowaniem uczestników oraz zapobieganie składaniu tzw. pozornych ofert w aukcji. Instytucja depozytu, funkcjonująca już w ustawie Prawo telekomunikacyjne w proponowanym kształcie, będzie stanowiła, obok obowiązku wniesienia wadium, gwarancję prawidłowego przebiegu postępowania selekcyjnego. Wniesienie wadium ma na celu zabezpieczenie wykonania obowiązku polegającego na uczestnictwie w przetargu lub aukcji (m.in. obowiązek zadeklarowania pierwszego postąpienia w aukcji) oraz zabezpieczenie przed wycofaniem się z oferty po upływie terminu na składanie ofert. Wysokość wadium powiązana jest przy tym z wartością częstotliwości. Główną funkcją depozytu jest natomiast zabezpieczenie przede wszystkim prawidłowego przebiegu licytacji, w związku z czym powiązany jest z wysokością złożonych już przez uczestnika ofert. Depozyt ma na celu dodatkowe zabezpieczenie jedynie postępowania aukcyjnego, gdyż w przypadku tego trybu rozdysponowania częstotliwości długotrwałość postępowania, wielość rund licytacji, wiąże się ze szczególnym ryzykiem składania pozornych ofert. Oferty takie służą do sztucznego podbijania najwyższej zadeklarowanej kwoty w kolejnych rundach aukcji bez rzeczywistego zamiaru uzyskania rezerwacji, a jedynie w celu opóźnienia uzyskania rezerwacji przez pozostałych uczestników licytacji lub podniesienia ceny, po jakiej uzyskają oni rezerwację częstotliwości.

Należy zatem wprowadzić całościową regulację dotyczącą zasad wnoszenia depozytu, sposobu ustalania jego wysokości oraz, tak jak w przypadku wadium, jego zaliczenia na poczet opłaty za rezerwację częstotliwości, zwrotu i utraty.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę cel instytucji depozytu, wprowadzono zasadę, w świetle której wniesiony depozyt ulega przepadkowi, w przypadku rezygnacji podmiotu pierwotnie wyłonionego, o którym mowa.

Art. 104

Ofertę zarówno w przetargu, aukcji jak i konkursie należy sporządzić zgodnie z wymogami dokumentacji oraz złożyć w terminie określonym w ogłoszeniu o wszczęciu danego postępowania selekcyjnego. Przepis określa wymogi formalne w zakresie oferty.

Art. 105

Projektowana ustawa powieli przepisy ustawy Prawo telekomunikacyjne w zakresie kryteriów oceny ofert. Zatem jedynym kryterium w przypadku aukcji będzie cena, natomiast w przypadku przetargu ustawa przewiduje dodatkowo kryterium zachowania warunków konkurencji oraz inne wskazane w dokumentacji, a w odniesieniu do konkursu kryterium zachowania warunków konkurencji lub inne zamieszczone w dokumentacji konkursowej.

W sprawie zachowania warunków konkurencji Prezes UKE zasięga opinii Prezesa UOKiK.

Art. 106

Badanie ofert w każdym postępowaniu selekcyjnym odbywa się w dwóch etapach i przeprowadza je komisja powołana przez Prezesa UKE.

Przepis ten precyzuje także, że w aukcji można wycofać ofertę jedynie do momentu zadeklarowania kwoty pierwszego postąpienia (kwota ta jest deklarowana w drugim etapie aukcji), czyli rozpoczęcia licytacji. Po zadeklarowaniu kwoty pierwszego postąpienia uczestnik aukcji może natomiast przestać składać kolejne oferty w aukcji (nie spowoduje to utraty wadium, jeżeli nie zostaną spełnione inne przesłanki wskazane w art. 102 ust. 3 Pt).

Możliwość wycofania oferty w dowolnym momencie licytacji może, co do zasady, zniekształcić wyniki i przebieg aukcji. Aby zapewnić stabilność i przejrzystość aukcji, należy wprowadzić domyślne rozwiązanie polegające na uniemożliwieniu wycofania przez uczestnika aukcji jego oferty po rozpoczęciu licytacji.

Wycofanie oferty z aukcji po upływie terminu na składanie ma dla procesu zupełnie inne skutki niż wycofanie oferty w trakcie trwającej już licytacji. Wprowadzenie projektowanego przepisu ma na celu uniknięcie sytuacji, w której uczestnik sztucznie zawyża wartość częstotliwości, a następnie wycofuje się z aukcji, nie ponosząc żadnych konsekwencji poza utratą wadium.

Art. 107

Proponowany przepis ma na celu przede wszystkim określenie warunków wskazujących, który uczestnik postępowania selekcyjnego zostaje podmiotem wyłonionym. Precyzuje on, że konstrukcja listy (list) wyników przetargu, aukcji albo konkursu jest zależna od postanowień dokumentacji, tj. dana lista może obejmować wyniki zarówno dla jednej, jak i dla kilku rezerwacji częstotliwości.

Prezes UKE do publikuje wyniki procedury selekcyjnej w formie jednej bądź kilku list, zależnie od postanowień dokumentacji.

Przepis określa też co się dzieje w przypadku rezygnacji podmiotu wyłonionego z rezerwacji częstotliwości lub niespełniania przez ten podmiot określonych w przepisie warunków ustawowych – w takim przypadku podmiotem wyłonionym staje się uczestnik postępowania selekcyjnego zajmujący kolejną pozycję na liście.

Art. 108

Zaproponowany przepis jest zgodny z ustaloną w krajach UE praktyką, zgodnie z którą podmiot wyłoniony po zakończeniu postępowania selekcyjnego w ciągu kilku dni uzyskuje przydział częstotliwości i może rozpocząć wykorzystywanie częstotliwości. Postępowanie

rezerwacyjne toczące się w oparciu o wyniki procedury selekcyjnej powinno cechować się swoistym automatyzmem, tj. przyznaniem rezerwacji podmiotowi wyłonionemu, z zastrzeżeniem enumeratywnie wymienionych w ustawie wyjątków.

Wobec powyższego proponuje się, aby rezerwacja częstotliwości w oparciu o wyniki procedury selekcyjnej była dokonywana z urzędu, zaś stroną postępowania był jedynie podmiot wyłoniony, z zastrzeżeniem sytuacji kiedy przed postępowaniem selekcyjnym częstotliwości były wykorzystywane w sposób alternatywny zgodnie z art. 61.

Jednocześnie podmioty uczestniczące w procedurze selekcyjnej zachowują uprawnienie do kwestionowania wyników postępowania selekcyjnego w procedurze postępowania o unieważnienie przetargu, konkursu albo aukcji.

Mając na względzie konieczność zapewnienia podmiotowi wyłonionemu możliwości jak najszybszego przystąpienia do wykorzystania częstotliwości i rozwoju sieci oraz słuszny interes społeczny, decyzja powinna posiadać rygor natychmiastowej wykonalności.

W interesie społecznym leży bowiem konieczność umożliwienia podmiotowi wyłonionemu jak najszybszego świadczenia usług telekomunikacyjnych na bazie zarezerwowanej częstotliwości. Przyczyni się to do przyspieszenia rozwoju konkurencji w zakresie świadczenia usług telekomunikacyjnych oraz zapewnienia użytkownikom dostępu do różnorodnych pod względem ceny i jakości usług telekomunikacyjnych. Należy przy tym wskazać, że rozpoczęcie świadczenia usług w oparciu o rezerwację, jak również realizacja zobowiązań aukcyjnych lub przetargowych, stanowią niezbędny element budowy społeczeństwa informacyjnego, co jest także czynnikiem wspierającym rozwój gospodarczy oraz zapewniającym poprawę jakości życia mieszkańców danego obszaru. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż brak możliwości natychmiastowego korzystania przez podmiot wyłoniony z prawa do dysponowania częstotliwościami objętymi rezerwacją oznaczałoby w konsekwencji brak możliwości świadczenia przez ten podmiot usług telekomunikacyjnych z wykorzystaniem przedmiotowych częstotliwości.

Jednocześnie wskazano, iż kompetencja Prezesa UKE do wszczęcia i prowadzenia jednego postępowania ma charakter fakultatywny, a Prezes UKE wydaje także i w takim przypadku odrębne decyzje dla każdej z rezerwacji częstotliwości.

Art. 109

Zgodnie z projektowanym przepisem Prezes UKE uznaje, w drodze decyzji, przetarg, aukcję albo konkurs za nierozstrzygnięty w dwóch przypadkach: jeżeli żaden z uczestników nie spełnił warunków uczestnictwa w postępowaniu, bądź nie osiągnął minimum kwalifikacyjnego, jeżeli zostało określone w dokumentacji oraz w przypadku, gdy na liście, nie ma żadnych uczestników. W przypadku przetargu, aukcji albo konkursu, które dotyczyły różnych rezerwacji częstotliwości, uznanie przetargu, konkursu lub aukcji za nierozstrzygnięte odnosi się tylko do rezerwacji częstotliwości, dla której na liście nie ma innych uczestników. Wskazuje się ponadto, iż przetarg, aukcja albo konkurs są nierozstrzygnięte, jeżeli w terminie wskazanym w dokumentacji do przetargu, aukcji albo konkursu nie przystąpił żaden podmiot. Informacja w tej sprawie jest publikowana na stronie podmiotowej BIP UKE.

Art. 110

Zgodnie z projektowanym brzmieniem przepisu, Prezes UKE z urzędu lub na wniosek uczestnika postępowania selekcyjnego złożony w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia jego wyników, w drodze decyzji, unieważnia postępowanie, jeżeli zostały rażąco naruszone

przepisy prawa lub interesy uczestników przetargu, aukcji albo konkursu. Jak wynika zatem z brzmienia wyżej przywołanego przepisu, przesłankami unieważnienia przetargu są rażąco naruszenie przepisów prawa lub interesów uczestników postępowania, co oznacza, że zachodzi ono w przypadku naruszenia przepisu, którego treść bez żadnych wątpliwości interpretacyjnych może być ustalona w bezpośrednim rozumieniu, bądź naruszenie prawa lub interesu uczestnika przetargu wywołuje skutki społeczno-gospodarcze, niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia praworządności. Warto przy tym podnieść, że nie wszystkie stwierdzone w przetargu, aukcji albo konkursie uchybienia, które skutkowały ich unieważnieniem, w praktyce mogły doprowadzić do wyłonienia w przetargu, aukcji albo konkursie podmiotu innego niż podmiot wyłoniony.

Uczestnikowi postępowania selekcyjnego nie przysługuje inny tryb kontroli rozstrzygnięć podejmowanych w postępowaniu selekcyjnym niż określony w projektowanym przepisie.

Art. 111

Należy podkreślić, że nie w każdym przypadku zaistnienia podstaw do unieważnienia przetargu, aukcji albo konkursu, za rażąco naruszające przepisy prawa lub interesy uczestników przetargu, aukcji lub konkursu należy uznać wszystkie czynności podejmowane w ramach przetargu, aukcji lub konkursu.

Ewentualne uchybienia, które wprawdzie będą stanowiły podstawę do unieważnienia postępowania, lecz których skutki ograniczają się do nieprawidłowego wykonania określonej czynności proceduralnej na jednym z etapów oraz nie mają żadnego negatywnego wpływu na ocenę zgodności z prawem pozostałych czynności (w szczególności tych podjętych wcześniej), nie powinny stanowić podstawy do powtarzania wszystkich czynności w ramach całego przetargu, aukcji albo konkursu. Przyjęcie odmiennej interpretacji spowodowałoby bowiem podjęcie działań nieproporcjonalnych z punktu widzenia osiągnięcia celu, jakim powinno być usunięcie stwierdzonego rażącego naruszenia prawa lub interesów uczestników przetargu, aukcji albo konkursu.

Dlatego też właściwym rozwiązaniem, w pełni pozwalającym na wyeliminowanie w danym postępowaniu selekcyjnym negatywnych następstw dokonania określonej wadliwej czynności proceduralnej, jest przeprowadzenie przez Prezesa UKE tylko tych czynności, na których podjęcie bądź wyniki miało rzeczywisty wpływ „dokonane” wcześniejsze rażąco naruszenie prawa lub interesów uczestników przetargu, aukcji lub konkursu. Racjonalnie usprawiedliwione jest w takim wypadku powtórzenie czynności podjętych w ramach przetargu, aukcji albo konkursu dopiero od momentu, w którym podjęta została czynność dotknięta wadą kwalifikowaną o znamionach rażącego naruszenia prawa lub interesów uczestników przetargu, aukcji lub konkursu. Sytuacja taka uzasadniona jest w szczególności, gdy stwierdzone w przetargu, aukcji albo konkursie uchybienia w praktyce nie miały wpływu na to, który podmiot został podmiotem wyłonionym w przetargu, aukcji albo konkursie (np. błędy obliczeniowe dotyczące uczestnika, który nawet po prawidłowym przeliczeniu punktacji i tak nie zostałby podmiotem wyłonionym).

Należy jednak wskazać, że w niektórych przypadkach proponowanego przepisu będzie oznaczało konieczność ponownego przeprowadzenia przez Prezesa UKE przetargu, aukcji albo konkursu.

W pozostałym zakresie, taka sytuacja zaistnieje w szczególności wówczas, gdy już ogłoszenie przetargu, aukcji albo konkursu nastąpiło w sposób tak wadliwy, że zachodzić będzie

konieczność powtórzenia całego postępowania, a zatem powinien zostać ogłoszony nowy proces wyboru podmiotu. Natomiast w sytuacji, gdy rażące naruszenie przepisów prawa lub interesów uczestników przetargu, aukcji albo konkursu, zaistniało na późniejszym etapie albo dotyczyło tylko pewnej części przetargu, aukcji albo konkursu, np. dotyczącej tylko jednego uczestnika, ale bez wpływu na wynik przetargu, aukcji albo konkursu, konieczne będzie przeprowadzenie jedynie tych czynności, które są niezbędne do usunięcia naruszeń stanowiących przyczynę unieważnienia przetargu, aukcji albo konkursu.

Zasadne jest zatem uwzględnienie tego, kiedy i na jakim etapie wystąpiło rażące naruszenie prawa lub interesów uczestników przetargu, aukcji albo konkursu oraz jakie były jego faktyczne następstwa dla prawidłowości podjęcia i przeprowadzenia poszczególnych czynności w przetargu, aukcji albo konkursie. Zgodnie bowiem z zasadą proporcjonalności wywodzoną z art. 2 Konstytucji RP, niecelowe oraz nieproporcjonalne byłoby przeprowadzanie przez Prezesa UKE przetargu, aukcji albo konkursu od nowa w sytuacji, gdy tylko niektóre czynności związane z przeprowadzeniem przetargu, aukcji albo konkursu obarczone były wadami stanowiącymi przyczynę unieważnienia przetargu, aukcji albo konkursu. W związku z tym, zasadne wydaje się wskazanie w ustawie zakresu przeprowadzanych czynności niezbędnych do usunięcia naruszeń przepisów prawa lub interesów uczestników przetargu, aukcji albo konkursu.

Wskazać dodatkowo należy, że decyzja co do tego, czy unieważniony przetarg, aukcja albo konkurs zostanie przeprowadzony od nowa, czy też zostaną dokonane jedynie określone czynności, nie będzie dokonywana w sposób dowolny. Wynika to z faktu, iż zakres naruszeń przepisów prawa lub interesów uczestników wskazany zostanie w decyzji w sprawie unieważnienia postępowania selekcyjnego, która podlegać będzie weryfikacji w ramach wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, a następnie kontroli sądowej. Podstawę do ustalenia przez Prezesa UKE, czy konieczne jest przeprowadzenie ponownie wszystkich czynności w ramach przetargu, aukcji albo konkursu, czy też wystarczy przeprowadzenie tylko niektórych czynności (tzn. powtórzenie czynności wykonanych wadliwie oraz ewentualnie innych następujących po nich czynności, na które ta wadliwość mogła mieć wpływ), bądź też wykonanie po raz pierwszy czynności, które nie zostały przeprowadzone a powinny być przeprowadzone, stanowić będzie zatem decyzja w sprawie unieważnienia przetargu, aukcji albo konkursu.

Należy przy tym podnieść, że przeprowadzenie przez Prezesa UKE czynności niezbędnych do usunięcia naruszeń, które stanowiły przyczynę unieważnienia przetargu, aukcji albo konkursu, bez potrzeby przeprowadzania całego procesu od początku ma również na celu skrócenie postępowania (nie ma bowiem konieczności np. przeprowadzania kolejnych konsultacji, ponownego ogłaszania przetargu) oraz nieobciążanie popełnionym przez organ błędem podmiotów, które złożyły prawidłowe oferty w przetargu, aukcji albo konkursie. Przeprowadzając bowiem przetarg, aukcję albo konkurs od początku, postępowanie to wydłuża się co najmniej o kilka miesięcy, a dodatkowo podmioty obciążane są kosztami ponownego przygotowania ofert. Ponadto warto zauważyć, że przeprowadzenie przez Prezesa UKE jedynie czynności niezbędnych do usunięcia naruszeń, które stanowiły przyczynę unieważnienia przetargu, aukcji albo konkursu, bez potrzeby przeprowadzania całego procesu ma korzystny wpływ na gospodarowanie zasobami częstotliwości oraz leży w interesie społecznym. Takie działanie oznacza bowiem możliwość szybszego zweryfikowania prawidłowości podjętej po przeprowadzeniu przetargu, aukcji albo konkursu decyzji

w przedmiocie rezerwacji częstotliwości i usunięcie w związku z tym stanu niepewności prawnej zarówno po stronie podmiotu na rzecz, którego udzielono przedmiotowej rezerwacji, jak i innych uczestników przetargu, aukcji albo konkursu.

Czynności niezbędne do usunięcia naruszeń powinny być przeprowadzone w oparciu o warunki uczestnictwa w postępowaniu selekcyjnym, wymagania, jakim powinna odpowiadać oferta oraz kryteria oceny ofert określone przed unieważnieniem postępowania w dokumentacji. Ponadto Prezes UKE powinien podjąć stosowne czynności wyłącznie w stosunku do ofert złożonych przed unieważnieniem postępowania selekcyjnego w terminie składania ofert. Powyżej określony sposób procedowania obowiązuje jednakże pod warunkiem, iż jest możliwe usunięcie w ten sposób naruszeń przepisów prawa lub interesów uczestników przetargu, aukcji albo konkursu, które stanowiły przyczynę unieważnienia przetargu, aukcji albo konkursu.

Wskazać jednak należy, iż w przypadku gdy w ramach czynności niezbędnych do usunięcia naruszeń przepisów prawa lub interesów uczestników przetargu, aukcji albo konkursu, które stanowiły przyczynę unieważnienia danego postępowania, Prezes UKE będzie oceniał oferty będzie zasięgał opinii Prezesa UOKiK w stosunku do tych ofert.

W projektowanym przepisie proponuje się również, aby podmiotem ponownie wyłonionym w przetargu, aukcji albo konkursie nie mógł zostać podmiot, który został wyłoniony przed unieważnieniem postępowania selekcyjnego i zrezygnował z rezerwacji częstotliwości przed jej dokonaniem lub nie uiścił zadeklarowanej jednorazowej opłaty. Natomiast w przypadku, gdy zgodnie z warunkami przetargu, aukcji albo konkursu uczestnik złożył więcej niż jedną ofertę, powyższa zasada stosuje się wyłącznie do oferty, w stosunku do której podmiot wyłoniony przed unieważnieniem przetargu, aukcji albo konkursu zrezygnował z rezerwacji częstotliwości przed jej dokonaniem lub nie uiścił zadeklarowanej jednorazowej opłaty. Celem przedmiotowej regulacji jest wyeliminowanie możliwości uzyskania rezerwacji częstotliwości przez podmiot, który nie dopełnił uprzednio ustawowych warunków koniecznych do uzyskania rezerwacji częstotliwości po przeprowadzeniu unieważnionego postępowania selekcyjnego.

Art. 112

Zgodnie z proponowanym przepisem jedynie zmiana wyników postępowania selekcyjnego będąca konsekwencją unieważnienia przetargu, aukcji albo konkursu, powinna stanowić podstawę do wznowienia postępowania w sprawie rezerwacji częstotliwości dokonanej po przeprowadzeniu przetargu, aukcji albo konkursu. Powyższe oznacza, iż w sytuacji, gdy ponownie przeprowadzony przetarg, aukcja lub konkurs zostaną zakończone tym samym wynikiem, co unieważnione, wówczas nie będzie istniała podstawa do wznowienia postępowania w sprawie rezerwacji częstotliwości, co jest właściwym rozwiązaniem z punktu widzenia celowości przeprowadzenia tego nadzwyczajnego trybu weryfikacji ostatecznej decyzji administracyjnej. Skoro bowiem na skutek ponownego przeprowadzenia przetargu, aukcji lub konkursu, nie uległ zmianie podmiot lub podmioty wyłonione, to bezcelowe jest przeprowadzenie weryfikacji decyzji rezerwacyjnej, przyznającej częstotliwości temu podmiotowi.

W związku z powyższym, stwierdzić należy, iż przesłanką wznowienia postępowania w sprawie rezerwacji częstotliwości powinna być zmiana wcześniejszych wyników postępowania selekcyjnego, w tym również wynikająca z unieważnienia go w całości i przeprowadzenia nowego. Przed zmianą wyników przetargu, aukcji albo konkursu, wznowienie postępowania w sprawie rezerwacji jest przedwczesne – nie wiadomo bowiem, jakie rozstrzygnięcia miałyby

zapaść w wyniku wznowienia, w szczególności zaś nie można zakładać, że dotychczas uprawniony podmiot utraci rezerwację przyznaną mu częstotliwości. Zmiana wyników powinna obejmować również sytuację, w której dotychczasowy uprawniony podmiot zostaje ponownie wyłoniony w nowym przetargu (aukcji albo konkursie), jednakże na innych warunkach niż dotychczasowe (np. inna deklarowana kwota za rezerwację lub inne zobowiązania rezerwacyjne itp.), co może się zdarzyć w przypadku gdy ten sam podmiot jest uprawniony do złożenia w postępowaniu selekcyjnym więcej niż jednej oferty.

Proponuje się także utrzymanie przewidzianych już w Prawie telekomunikacyjnych rozwiązań, zgodnie z którymi postępowania w sprawie rezerwacji częstotliwości nie wznowia się, jeżeli od dnia ogłoszenia wyników postępowania selekcyjnego upłynęło 10 lat, a decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości nie uchyla się, jeżeli od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia upłynęło 10 lat.

Art. 113

Projektowany przepis zawiera obligatoryjną delegację do wydania przez ministra właściwego do spraw informatyzacji rozporządzenia regulującego organizację postępowań selekcyjnych.

Art. 114

Przepis stanowi wdrożenie przepisu art. 37 EKŁE dotyczącego możliwości przeprowadzenia procedury selekcyjnej wspólnie z właściwym organem innego państwa członkowskiego. Przepis daje podstawę do udziału w postępowaniu selekcyjnym właściwego organu innego państwa członkowskiego UE.

W przypadku gdy pomimo zgłoszonego przez uczestników rynku zainteresowania takim wspólnym przeprowadzeniem postępowania selekcyjnego państwa członkowskie zdecydują się nie prowadzić wspólnie postępowania, Prezes UKE informuje tych uczestników rynku o powodach odmowy.

ROZDZIAŁ 2. Używanie i obsługa urządzeń radiowych

Art. 115

Używanie urządzenia radiowego, a więc wykorzystywanie częstotliwości wymaga, z pewnymi wyjątkami, uzyskania pozwolenia radiowego. Pozwolenie takie wydaje obecnie Prezes UKE w drodze decyzji – projektowany przepis utrzymuje funkcjonujące od wielu lat rozwiązanie.

Art. 116

Regulacji dotyczącej pozwoleń radiowych nie stosuje się do urządzeń radiowych wykorzystywanych przez użytkowników rządowych w zakresach częstotliwości przeznaczonych do użytkowania rządowego.

Art. 117

Przepis wskazuje obligatoryjne i fakultatywne elementy pozwolenia.

Wśród elementów obligatoryjnych znajdują się dane podmiotu uprawnionego, dane urządzenia radiowego, warunki wykorzystywania częstotliwości, warunki używania urządzenia, okres ważności oraz termin rozpoczęcia wykorzystywania częstotliwości.

Pozwolenie może zawierać przydział sygnałów identyfikacyjnych lub znaków wywoławczych, Znaki wywoławcze nie podlegają zmianie w okresie obowiązywania pozwolenia. Proponowana regulacja, chociaż w swoim brzmieniu, dotyczy wszystkich pozwoleń, to ukierunkowana jest

na pozwolenia amatorskie, gdzie praktyka czasowej zmiany znaku jest rozpowszechniona, a znaki wywoławcze zmieniane są nawet kilkadziesiąt razy, w trakcie ważności pozwolenia radiowego. Zgodnie z art. 19.4 Regulaminu Radiokomunikacyjnego ITU, wszystkie transmisje w służbie amatorskiej muszą zawierać sygnały identyfikacyjne, zgodnie z art. 19.16 RR ITU, jednym z rodzajów sygnału identyfikacyjnego jest znak wywoławczy, a zgodnie z art. 25.9 RR ITU, stacja amatorska musi w czasie transmisji, w krótkich odstępach czasu, nadawać swój znak wywoławczy. Należy podkreślić, że stację amatorską identyfikuje się za pomocą znaku wywoławczego.

Znak wywoławczy (lub numer MMSI w służbie morskiej), ze względu na swoją unikalność, jest jedynym rodzajem sygnału identyfikacyjnego, który w jednoznaczny i nie budzący wątpliwości sposób, identyfikuje stację radiową w całym okresie jej wykorzystywania, zgodnie z wydanym pozwoleniem radiowym. W żadnej innej służbie radiokomunikacyjnej, oprócz amatorskiej, użytkownicy pozwoleń nie wnoszą o zmianę znaków wywoławczych.

Zmiana znaku wywoławczego, w trakcie ważności pozwolenia radiowego, stoi w ocenie projektodawcy w sprzeczności z powyższymi zasadami identyfikacji stacji i transmisji radiowej, prowadzonej z jej wykorzystaniem.

Art. 118

Warunki wykorzystania częstotliwości określa się w pozwoleniu radiowym lub w rezerwacji częstotliwości. Projektowany przepis wskazuje otwarty katalog warunków wykorzystywania częstotliwości dla urządzenia radiowego naziemnego lub rezerwacji częstotliwości w celu świadczenia usług telekomunikacyjnych za pomocą takich urządzeń oraz dla naziemnej stacji satelitarnej lub rezerwacji częstotliwości dla świadczenia usług telekomunikacyjnych za pomocą nadawczo-odbiorczego urządzenia radiowego umieszczonego na sztucznym satelicie Ziemi.

Art. 119

Przepis stanowi wdrożenie art. 28 ust. 1 EKŁE w zakresie pozwoleń radiowych i określa warunki wydawania pozwoleń radiowych.

Prezesowi UKE ma min. możliwość odmówienia wydania pozwolenia radiowego w przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia szkodliwych zaburzeń elektromagnetycznych bądź kolizji, w stosunku do urządzeń mogących pracować na podstawie wcześniej przyznanych uprawnień, a urządzenia pracujące w oparciu o tę decyzję nie mogą być chronione przed szkodliwymi zakłóceniami.

Dostępność częstotliwości nie oznacza możliwości zapewnienia kompatybilności pomiędzy systemami (pracującymi i planowanymi), w tych samych lub sąsiednich zakresach częstotliwości. Niejednokrotnie okazuje się, że uważane za dostępne częstotliwości dla określonej lokalizacji lub systemu radiokomunikacyjnego będą niedostępne dla innego systemu.

Jedną z przesłanek do wydania pozwolenia jest to, że częstotliwości objęte wnioskiem zostały międzynarodowo uzgodnione w zakresie i formie określonej w międzynarodowych przepisach radiokomunikacyjnych lub umowach, których Rzeczypospolita Polska jest stroną, w przypadku gdy zachodzi możliwość powodowania szkodliwych zakłóceń poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, skróci czas rozpatrywania wniosków operatorów telekomunikacyjnych o wydanie lub zmianę pozwolenia radiowego.

Stacje radiowe są uzgadniane międzynarodowo z następujących powodów:

- a) możliwości powodowania szkodliwych zakłóceń poza terytorium RP;
- b) konieczności zapewnienia ochrony przed zakłóceniami, które mogą powstać przy uruchomieniu nowych zagranicznych stacji nadawczych;
- c) wymogu zgłaszania nowych urządzeń radiowych działających w pasie przygranicznym wynikającego z umów międzynarodowych. Stacje te nie powodują zakłóceń oraz nie muszą być chronione przed zakłóceniami pochodzącymi z zagranicy.

Należy zauważyć, że uzgodnienia międzynarodowe są procesem długotrwałym, trwającym często ponad 6 miesięcy. Jednocześnie, tylko w przypadku wyszczególnionym w punkcie a), wydanie pozwolenia radiowego musi zostać poprzedzone uzyskaniem zgody innej administracji. W pozostałych przypadkach, oczekiwanie na zakończenie koordynacji niepotrzebnie przedłuża czas wydania pozwolenia radiowego.

Natomiast propozycja załączania do wniosku dokumentu potwierdzającego uzyskanie zgody operatora satelity na wykorzystywanie transpondera w przypadku pozwolenia na używanie urządzenia w służbie stałej satelitarnej wynika ze specyfiki działania transponderów satelitarnych i ma na celu uniknięcie sytuacji przesyłania niepożądanego sygnału z Ziemi do satelity. Wydając decyzję w sprawie rezerwacji lub pozwolenia Prezes UKE powinien mieć na uwadze aby urządzenia pracujące w oparciu o tę decyzję nie wywoływały szkodliwych zakłóceń, a jednocześnie rozważyć czy urządzenia pracujące w oparciu o tę decyzję mogą być chronione przed szkodliwymi zakłóceniami.

Pozwolenia radiowe dla służb radiokomunikacyjnych innych niż służba radiokomunikacyjna amatorska są wydawane na okres nieprzekraczający 10 lat.

Art. 120

Projektowany przepis wskazuje rodzaje urządzeń radiowych, które nie wymagają pozwolenia. Generalnemu wyłączeniu podlegać będą, tak jak i obecnie, urządzenia radiowe przeznaczone wyłącznie do odbioru, czego przykładem jest w szczególności odbiornik radiofoniczny i telewizyjny.

Przepis wymienia również określone rodzaje urządzeń radiowych nadawczych i nadawczo-odbiorczych, których używanie również nie wymaga pozwolenia. Są to m.in. urządzenia używane przez zagraniczne statki powietrzne morskie, żeglugi śródlądowej; używane w służbie amatorskiej przez cudzoziemca w czasie pobytu na terytorium RP przez okres nie dłuższy niż 90 dni; określone urządzenia końcowe; urządzenia zwolnione z uzyskania pozwolenia jeżeli warunki wykorzystywania częstotliwości zostały określone w rezerwacji, czy też stanowiące urządzenia klasy 1, czyli urządzenia radiowe, wobec których państwa członkowskie UE nie stosują ograniczeń w zakresie wprowadzania ich do obrotu lub oddawania do użytku.

Rozszerzenie określonego w ustawie katalogu zwolnień z wymogu posiadania pozwolenia radiowego może nastąpić w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw informatyzacji wydanym na podstawie ust. 3.

Art. 121

Generalną zasadą jest, że do cofnięcia, zmiany lub odmowy pozwolenia radiowego stosuje się odpowiednio regulacje dotyczące rezerwacji częstotliwości. Pozwolenie radiowe wygasa także w przypadku wygaśnięcia rezerwacji.

Ustawa przewiduje także dodatkowe, samodzielne przesłanki cofnięcia pozwolenia lub zmiany warunków wykorzystywania częstotliwości związane min. ze stwierdzonym zakłócaniem pracy innych urządzeń lub sieci.

Art. 122

Używanie urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego, niewymagającego pozwolenia w związku z wykorzystywaniem zakresów częstotliwości zarezerwowanych na rzecz podmiotu uprawnionego do dysponowania częstotliwością, o ile rezerwacja częstotliwości przewiduje zwolnienie z obowiązku uzyskania pozwolenia i określa warunki wykorzystywania częstotliwości, podlega wpisowi do rejestru urządzeń radiowych używanych bez pozwolenia, który jest zwany „rejestrem urządzeń”. Organem prowadzącym rejestr urządzeń jest Prezes UKE, rejestr prowadzony jest w systemie informatycznym. Rejestr urządzeń jest jawny i jest publikowany na stronie podmiotowej BIP UKE.

Art. 123

Przepis określa dane, które powinien zawierać wniosek o wpis do rejestru urządzeń oraz inne wymagane od podmiotu wnioskującego dokumenty.

Do wniosku o wpis do rejestru urządzeń będzie miał zastosowanie odpowiednio art. 64 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Wniosek o wpis do rejestru urządzeń, załączniki dołączone do tego wniosku oraz wpis do rejestru nie będą podlegały opłacie skarbowej.

Art. 124

Zgodnie z proponowanym przepisem Prezes UKE jest obowiązany dokonać wpisu urządzenia do rejestru urządzeń w terminie do 14 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku wraz z oświadczeniem. W przypadku gdy Prezes UKE nie dokona wpisu w terminie, a od dnia otrzymania wniosku o wpis do rejestru urządzeń upłynęło 21 dni roboczych, podmiot uprawniony do dysponowania częstotliwością może rozpocząć jej wykorzystywanie za pomocą urządzenia, którego dotyczył wniosek, po uprzednim zawiadomieniu pisemnie Prezesa UKE. Uprawnienie takie nie będzie dotyczyć przypadku, w którym Prezes UKE wezwał podmiot uprawniony do dysponowania częstotliwością do uzupełnienia wniosku przed upływem terminu.

Art. 125

Przepis określa sytuacje, w których może nastąpić wykreślenie wpisu z rejestru urządzeń. Są to sytuacje związane z wystąpieniem szkodliwych zaburzeń elektromagnetycznych, zmian w Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości, okolicznościami prowadzącymi do zagrożenia obronności, bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz koniecznością realizacji zobowiązań międzynarodowych.

Jednocześnie wpis do rejestru urządzeń wykreśla się w przypadku wygaśnięcia rezerwacji częstotliwości – jest to zatem obligatoryjna przesłanka wykreślenia z rejestru.

Art. 126

Przepis reguluje szczególną sytuację czasowego używania urządzenia radiowego w celu zapewnienia przekazu informacji na okres nieprzekraczający 30 dni. Instytucja ta występowała już w ustawie Pt jako okazjonalny przekaz informacji i została wprowadzona w celu umożliwienia udzielania uprawnień niezbędnych do używania urządzeń radiowych w

niedługich okresach np. do obsługi informacyjnej ważnych wydarzeń, w tym także sportowych. W takich przypadkach nie jest i nie będzie wydawane przez Prezesa UKE pozwolenie radiowe, a jedynie decyzja pozwalająca na używanie określonego urządzenia, na określonych warunkach, przez wskazany w decyzji okres nieprzekraczający 30 dni.

Jeżeli częstotliwości są przeznaczone do użytkowania jako rządowe, Prezes UKE wydaje decyzję, po uzyskaniu pisemnej zgody Ministra Obrony Narodowej, chyba że nie zajmie on stanowiska w terminie 7 dni od wpłynięcia wniosku.

Art. 127

Przepis, tak samo jak jest to uregulowane w ustawie pt, wprowadza możliwość dopuszczenia czasowego używania urządzenia radiowego w celu przeprowadzenia badań, testów lub eksperymentów, pod warunkiem przedstawienia ich celu oraz harmonogramu prowadzenia. Decyzja taka będzie mogła być wydana na okres nie przekraczający roku, przy czym będzie mogła być przedłużona tylko jeden raz na kolejny okres nie przekraczający roku. Przepis będzie stanowić znaczne ułatwienie przy wprowadzaniu i rozwoju nowych rodzajów sieci i usług.

Wprowadzenie możliwości dopuszczenia urządzenia do używania bez konieczności uzyskiwania pozwolenia w celu przeprowadzenia testów i eksperymentów również z wykorzystaniem urządzeń niecertyfikowanych, jest podyktowane min. faktem, iż stan zajętości widma powoduje konieczność weryfikacji wyników komputerowych analiz propagacyjno-sieciowych celem uniknięcia problemów zakłóceń stacji nadawczych. Jedyną metodą skutecznej weryfikacji jest przeprowadzenie badań technicznych połączonych z pomiarami jakości odbioru.

W przypadku częstotliwości przeznaczonych do użytkowania jako rządowe, Prezes UKE wydaje decyzję po uzyskaniu pisemnej zgody Ministra Obrony Narodowej chyba że nie zajmie on stanowiska w terminie 7 dni od wpłynięcia wniosku. Natomiast decyzję dotyczącą używania urządzeń radiowych służących do rozprowadzania lub rozpowszechniania programów radiofonicznych lub telewizyjnych, Prezes UKE wydaje w porozumieniu z Przewodniczącym KRRiT. Niezajęcie stanowiska przez Przewodniczącego KRRiT w terminie 14 dni o dnia otrzymania projektu decyzji będzie równoznaczne z uzgodnieniem projektu.

Art. 128

Przepis obowiązuje Prezesa UKE do publikowania na stronie podmiotowej BIP UKE informacji o wydanych pozwoleniach, decyzjach o rezerwacji częstotliwości oraz decyzjach o zezwoleniu na czasowe używanie urządzeń radiowych, o których mowa w art. 126 oraz art. 127.

Przepis zapewnia zatem pełną jawność i przejrzystość w zakresie wydanych praw indywidualnych do wykorzystywania widma radiowego stanowiąc w tym zakresie także wdrożenie art. 48 ust. 6 EKŁE.

Art. 129

Przepis określa warunki uzyskiwania uprawnień do używania urządzeń radiowych przez misje dyplomatyczne, urzędy konsularne, zagraniczne misje specjalne oraz przedstawicielstwa organizacji międzynarodowych, korzystające z przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów i zwyczajów międzynarodowych, mające swe siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepisy te wyłączają zatem stosowanie do tych podmiotów ogólnych reguł dotyczących uzyskiwania uprawnień do używania urządzeń radiowych.

Przewiduje się zatem, podobnie jak wynikało to z ustawy Pt, obowiązek uzyskania zgody krajowego organu regulacyjnego na wykorzystywanie urządzeń radiowych służących do komunikacji zarówno w systemie naziemnym, jak i satelitarnym. W niniejszym projekcie proponuje się aby zgoda ta była wydawana na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych.

Potrzeba utrzymania takiego obowiązku wynika z konieczności zapewnienia poprawnego funkcjonowania wszystkich urządzeń radiowych działających na obszarze kraju. Brak koordynacji w tym zakresie prowadzi do powstawania zakłóceń i niepoprawnego funkcjonowania urządzeń radiowych zarówno wskazanych wyżej podmiotów zagranicznych, jak i podmiotów krajowych. Wskazanie ministra właściwego do spraw zagranicznych jako organu pośredniczącego w kontaktach pomiędzy regulatorem a podmiotem korzystającym z przywilejów i immunitetów międzynarodowych jest konieczne z uwagi na fakt, iż jest to organ odpowiedzialny za kreowanie i monitorowanie stanu stosunków dyplomatycznych, a także ze względu na potrzebę dokonania wszechstronnej analizy, uwzględniającej m.in. aktualny stan stosunków dwustronnych czy zastosowanie zasady wzajemności.

Art. 130

Przepis określa zasadę, zgodnie z którą obsługiwane urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego używanego w służbie radiokomunikacyjnej amatorskiej wymaga posiadania świadectwa operatora urządzeń radiowych.

Ustawa Pt w art. 149, art. 150 i art. 151 znacznie szerzej reguluje kwestie wydawania świadectw operatora urządzeń radiowych ponieważ obejmuje oprócz służby amatorskiej także inne służby radiokomunikacyjne: lotniczą, morską i żeglugi śródlądowej. Akty wykonawcze w tym zakresie wydawane są przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, a same świadectwa przez organ regulacyjny rynku telekomunikacyjnego - Prezesa UKE. Należy przy tym podkreślić, że organy właściwe w sprawach telekomunikacji nie mają wiedzy o potrzebach innych służb niż służba radiokomunikacyjna amatorska. Zatem obecny system oparty jest na pewnej fikcji, że to organy odpowiadające za telekomunikację regulują kwestie świadectw w służbie lotniczej, morskiej i żeglugi śródlądowej, kiedy w rzeczywistości to jedynie organy faktycznie odpowiadające za te działy mogą przesądzić jakie powinny być wymogi egzaminacyjne, określić wymiar wymaganej praktyki, zdecydować o możliwości odnowienia świadectwa itp. Próbą rozwiązania tej niepożądanego sytuacji było określenie w ustawie możliwości powierzenia przez Prezesa UKE przeprowadzania egzaminów w służbie morskiej i żeglugi śródlądowej Centralnej Morskiej Komisji Egzaminacyjnej lub centralnej komisji egzaminacyjnej działającej przy dyrektorze urzędu żeglugi śródlądowej, a w służbie lotniczej wpisanie na poziomie ustawy, że egzaminy przeprowadza Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego. Co więcej obecna sytuacja może rodzić problemy dla adresatów przepisów, np. lotników i marynarzy, dla których właściwe ustawy przewidują określone wymogi, w tym też kwestie konieczności pozyskania świadectw czy certyfikatów, nie regulując tej kwestii kompleksowo, poprzez pozostawienie części niezbędnych wymogów w ustawie Prawo telekomunikacyjne. W związku z powyższym, należy dostosować stan prawny do rzeczywistych kompetencji organów, tak aby odpowiadały one za całość procesu, tzn. określenie wymogów, przeprowadzenie egzaminów i wydanie świadectwa. W związku z tym projekt Pke przewiduje regulowanie jedynie służby radioamatorskiej, a pozostałe służby powinny zostać uregulowane w odpowiednich, dotyczących danej dziedziny aktach prawnych: w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludzie śródlądowej, ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze i ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim.

Art. 131

Świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radioamatorskiej wydawać będzie Prezes UKE, organ ten też odpowiadać ma za przeprowadzenie egzaminu z wiadomości i umiejętności. Utrzymano jednak także funkcjonujące na gruncie Pt rozwiązanie, zgodnie z którym Prezes UKE może powierzyć przeprowadzanie egzaminów w służbie radiokomunikacyjnej amatorskiej organizacji zrzeszającej radioamatorów.

Szczegółowe wymogi w tym zakresie zostaną określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw informatyzacji.

ROZDZIAŁ 3. Gospodarowanie zasobami numeracji

W art. 132 wskazano zasady przyznawania prawa do wykorzystania zasobów numeracji. Prawo do wykorzystywania zasobów numeracji przyznaje Prezes UKE, w drodze decyzji, w oparciu o Plan Numeracji Krajowej (PNK). W ust. 1 wymienione zostały podmioty, które mogą ubiegać się o prawo do wykorzystania zasobów numeracji tj. przedsiębiorcy telekomunikacyjni, jednostki samorządu terytorialnego prowadzące działalność w zakresie telekomunikacji niebędące przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi, podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 81 lit. a, b, d i h czyli jednostki administracji rządowej wykorzystujące sieci telekomunikacyjne dla potrzeb administracji oraz podmioty wskazane przez ministra właściwego do spraw energii do wykonywania zadań z zakresu komunikacji głosowej i transmisji danych do zarządzania sieciami przesyłu lub dystrybucji paliw lub energii elektrycznej, o których mowa w art. 63 ust. 1.

Istotną zmianą względem dotychczasowych przepisów ustawy Pt jest wprowadzenie możliwości przydzielania prawa do wykorzystywania zasobów numeracji podmiotom uprawnionym do prowadzenia działalności gospodarczej, innym niż przedsiębiorcy telekomunikacyjni, na potrzeby świadczenia określonych usług, niebędących usługami komunikacji elektronicznej np. na potrzeby zarządzania inteligentnymi licznikami energii lub flotami samochodów. Zmiana ta wynika z implementacji art. 93 ust. 2 EKŁE. Artykuł 132 ust. 2 precyzuje warunki takiego przydziału tj. zdolność do efektywnego gospodarowania zasobami numeracji przez wnioskujący o przydział podmiot oraz brak ryzyka wyczerpania dostępnej numeracji. Spełnienie powyższych warunków będzie oceniane przez Prezesa UKE w trakcie rozpatrywania wniosku o przydział prawa do wykorzystania zasobów numeracji. Zakres dostępnej numeracji zostanie określony w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 135.

W kolejnych ustępach art. 132 uregulowany został przebieg procedury w sprawie przyznawania prawa do wykorzystania zasobów numeracji, w tym kwestie przetargu w przypadku większej liczby podmiotów zainteresowanych określonymi zasobami numeracji oraz wskazano obowiązujące terminy na rozpatrywanie wniosków. Przepisy te stanowią implementację art. 94 EKŁE regulującego procedurę przyznawania praw użytkowania zasobów numeracyjnych.

Ustęp 3 określa maksymalny termin załatwienia wniosku o przyznanie prawa do wykorzystania zasobów numeracji wynoszący 3 tygodnie od dnia złożenia wniosku. Zasady postępowania w przypadku wpłynięcia więcej niż jednego wniosku o przydział danego zakresu numeracji reguluje ust. 4. W przypadku wpłynięcia więcej niż jednego wniosku o przyznanie prawa do wykorzystania zasobów numeracji Prezes UKE przeprowadza postępowanie konsultacyjne. Na podstawie wyników postępowania konsultacyjnego Prezes UKE decyduje o zasadności

przeprowadzenia przetargu. Postępowanie o przyznanie prawa do wykorzystywania numeracji powinno zakończyć się w terminie nie dłuższym niż 6 tygodni od dnia złożenia pierwszego wniosku. Zgodnie z ust. 5 przetarg przeprowadza Prezes UKE, a ogłoszenie o przetargu powinno zostać opublikowane w prasie codziennej o zasięgu ogólnokrajowym oraz na stronie podmiotowej BIP UKE. Ustęp 6 zawiera obowiązek odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących przetargu, aukcji i konkursu na rezerwację częstotliwości w przypadku przetargu na przyznanie prawa do wykorzystywania zasobów numeracji. Zgodnie z ust. 7 decydującym kryterium przy ocenie ofert jest wysokość kwoty zadeklarowanej przez podmiot wnioskujący o przyznanie prawa do wykorzystywania zasobów numeracji. W ust. 8 wskazane zostały warunki jakie Prezes UKE może zawrzeć w decyzji przyznającej prawo do wykorzystania przydzielonej numeracji odnoszące się do: usług, które mają być świadczone w oparciu o przydzielane zasoby numeracji, zobowiązań wynikających z przetargu, zasad dostępu innych przedsiębiorców do zasobów numeracji oraz warunków przyznawania numeracji, która będzie wykorzystywana transgranicznie na terenie UE.

Obligatoryjna odmowa przydziału numeracji, zgodnie z art. 133 następuje w przypadku, gdy przeznaczenie numeracji nie jest zgodne z PNK. Ustęp 2 przewiduje dodatkowo okoliczności kiedy Prezes UKE może odmówić przydziału, odnoszące się do nieefektywnego wykorzystywania przydzielonej wcześniej numeracji.

Uprawnienia Prezesa UKE w zakresie gospodarowania numeracją odnoszą się nie tylko do decyzji w zakresie przydziału lub odmowy przydziału, ale również kontroli wykorzystywania już przydzielonej numeracji. Prezes UKE może w drodze decyzji cofnąć lub zmienić zakres przydziału. Przesłanki cofnięcia przydziału numeracji lub zmiany jego zakresu określa art. 134 wskazując na zmiany w PNK, nieefektywne lub niezgodne z warunkami przydziału wykorzystywanie przyznanej numeracji oraz niewnoszenie opłat za prawo do wykorzystywania numeracji. Każdorazowo cofnięcie lub zmiana przydziału powinny być poprzedzone wezwaniem do usunięcia przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości (ust. 2 pkt 2). Jednocześnie decyzja o cofnięciu lub zmianie przydziału nie może naruszać ciągłości świadczenia usług (ust. 2 pkt 1).

Artykuł 135 zawiera delegacje ustawowe do wydania rozporządzeń regulujących kwestie merytoryczne związane z użytkowaniem zasobów numeracji. W rozporządzeniu w sprawie planu numeracji krajowej zostaną określone zakresy wprowadzonych do użytkowania zasobów numeracji w formie tabeli oraz formaty numerów i schematy ich wybierania. W rozporządzeniu zostaną również określone zakresy numeracji dla transgranicznego użytkowania zasobów numeracji na terenie Unii oraz warunki ich wykorzystania.

Artykuł 136 nakłada na Prezesa UKE obowiązek opracowywania Tablic Zagospodarowania Numeracji oraz nieodpłatnego informowania w tym przedmiocie zainteresowanych podmiotów.

W art. 137 przedstawione zostały zasady udostępniania numeracji przez podmiot, który uzyskał prawo do wykorzystywania zasobów numeracji. Podmiot posiadający to prawo w przypadku, gdy posiada odpowiednie zasoby numeracji i nie zachodzi ryzyko w postaci utrudnienia lub ograniczenia jego działalności, powinien udostępniać zasoby numeracji innym podmiotom współpracującym z jego siecią telekomunikacyjną oraz podmiotom dostarczającym usługi telekomunikacyjne, na ich wniosek i na podstawie pisemnej umowy o udostępnianiu lub umowy o dostępie telekomunikacyjnym i połączeniu sieci. Informacje o udostępnianiu zasobów numeracji powinny być przekazywane do Prezesa UKE w terminie 14

dni. Zgodnie z ww. przepisami możliwość udostępniania zasobów numeracji została przyznana wyłącznie podmiotom, które posiadają przydział numeracji, zatem podmiot, któremu udostępniono numerację nie ma prawa jej dalszego udostępniania.

Artykuł 138 ustala w ust. 1 numer „112” jako wspólny numer alarmowy dla wszystkich służb ustawowo powołanych do niesienia pomocy. W ust. 2 ustalono numery rozpoczynające się od „116” jako zharmonizowane numery przeznaczone dla usług o szczególnym znaczeniu społecznym.

Artykuł 139 wskazuje, które przepisy z zakresu gospodarowania numeracją mają być stosowane w przypadku przydziału, odmowy przydziału lub cofania przydziału znaków identyfikujących abonenta oraz do ich udostępniania lub odmowy udostępnienia.

Artykuł 140 reguluje kwestie związane z wymaganymi procedurami postępowania w przypadku planowanej zmiany użytkowanej numeracji przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego. Ustęp 1 wskazuje na uprawnienie podmiotu, który uzyskał prawo do wykorzystywania zasobów numeracji do dokonywania zmian numeracji dla określonych obszarów sieci oraz zmian indywidualnych numerów przydzielonych abonentom. Zmiany mogą być wprowadzane tylko w przypadku zmiany przydziału zakresu numeracji albo przebudowy lub rozbudowy eksploatowanej sieci publicznej i wyłącznie niezbędnym zakresie. Z uwagi na fakt, że zmiana numeru abonenckiego nie jest sytuacją korzystną dla abonenta, informacja o planowanych zmianach powinna być podana do publicznej wiadomości z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym – 90 dni przed wprowadzeniem zmian (ust. 2). Jednocześnie abonent powinien zostać indywidualnie powiadomiony o zmianie numeru i nowym przydzielonym numerze na piśmie na udostępniony dostawcy usług adres korespondencyjny również z wyprzedzeniem 90-dniowym. Skrócenie okresu powiadomienia możliwe jest jedynie po uzyskaniu zgody Prezesa UKE. Jeżeli abonent nie udostępnił adresu korespondencyjnego, a udostępnił inne dane, o których mowa w art. 246 ust. 3 zawiadomienie jest doręczane drogą elektroniczną na adres poczty elektronicznej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (ust. 3). Obowiązkiem podmiotu, który dokonuje zmian numeracji jest również zapewnienie bezpłatnej, automatycznej informacji słownej o wprowadzonych zmianach pod poprzednimi numerami. Informacja taka ma być dostępna przez okres co najmniej 12 miesięcy.

DZIAŁ III. Dostęp

ROZDZIAŁ 1. Dostęp symetryczny telekomunikacyjny – art. 141-150

Art. 141

W ramach otwartego i konkurencyjnego rynku nie powinny istnieć ograniczenia, które uniemożliwiałyby przedsiębiorstwom negocjowanie pomiędzy sobą porozumień, w tym porozumień transgranicznych, dotyczących dostępu i wzajemnych połączeń, stosownie do reguł konkurencji ustanowionych w TFUE. W kontekście kreowania bardziej efektywnego, konkurencyjnego ogólnoeuropejskiego rynku, cechującego się większym wyborem i bardziej konkurencyjnymi cenami dla użytkowników końcowych, przedsiębiorstwa, które otrzymują wnioski o dostęp lub wzajemne połączenia od innych przedsiębiorstw, powinny co do zasady zawierać takie porozumienia według reguł handlowych oraz prowadzić negocjacje w dobrej wierze.

W odniesieniu do rynków, na których nadal występują duże różnice w pozycji negocjacyjnej pomiędzy poszczególnymi przedsiębiorstwami, i gdzie niektóre przedsiębiorstwa bazują przy świadczeniu swoich usług na cudzej infrastrukturze, EKŁE wskazuje na potrzebę ustanowienia ram regulacyjnych, które gwarantowałyby skuteczne funkcjonowanie rynku. W przypadku Polski, Prezes UKE powinien mieć uprawnienia do zabezpieczenia odpowiedniego dostępu, wzajemnych połączeń oraz interoperacyjności usług ze względu na interes użytkowników końcowych w sytuacji, gdy negocjacje handlowe okażą się bezowocne.

W projektowanym art. 141 ust. 1 przewidziany jest ogólny obowiązek uwzględniania obowiązków nałożonych na podmiot prowadzących negocjacje umowy o dostęp. Do takich obowiązków należą zarówno obowiązki symetryczne jak i obowiązki nałożone w związku posiadaniem przez przedsiębiorcę znaczącej pozycji rynkowej. Należy podkreślić, że poza przedsiębiorcami telekomunikacyjnym stroną negocjacji mogą być innego rodzaju podmioty – operatorzy sieci w rozumieniu ustawy o wspieraniu rozwoju, jednostki samorządu terytorialnego, właściciele, użytkownicy wieczysti lub zarządcy.

Negocjacje są trybem zawarcia umowy. Zgodnie z art. 72 § 1 Kodeksu cywilnego (dalej „KC”)¹, jeżeli strony prowadzą negocjacje w celu zawarcia oznaczonej umowy, umowa zostaje zawarta, gdy strony dojdą do porozumienia co do wszystkich jej postanowień, które były przedmiotem negocjacji. Zgodnie z projektowanym art. 141 ust. 2 negocjacje są obowiązkowe w przypadku gdy przedsiębiorca telekomunikacyjny wyrazi chęć zawarcia z innym przedsiębiorcą telekomunikacyjnym umowy o dostępie w zakresie połączenia sieci. Przedsiębiorcy powinni w negocjacjach zmierzać do zapewnienia świadczenia publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych i interoperacyjność w obrębie całej Unii Europejskiej. Rzeczony obowiązek oraz cel są wyraźnie określone w art. 60 ust. 1 zdanie pierwsze EKŁE. Interoperacyjność usług jest pożądana w szczególności ze względu na korzyści jakie przynosi użytkownikom końcowym.

Projektowany art. 141 ust. 3 przesądza, że informacje uzyskane w związku z negocjacjami mogą być wykorzystane wyłącznie zgodnie z ich przeznaczeniem i podlegają obowiązkowi zachowania poufności. W ten sposób uwzględniony został wymóg nałożony na państwo członkowskie na podstawie art. 60 ust. 2 EKŁE.

Operator z państwa członkowskiego ubiegający się o dostęp, nie jest, zgodnie z projektowanym art. 141 ust. 4, obowiązany uzyskać wpisu do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych, jeżeli nie wykonuje działalności telekomunikacyjnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten odzwierciedla cel zawarty w art. 59 ust. 1 EKŁE zdanie drugie, zgodnie z którą przedsiębiorcy nie świadczący usług i nie obsługujący sieci w danym państwie członkowskim nie muszą podlegać ogólnemu zezwoleniu.

Projektowany art. 141 ust. 5 stanowi podstawę do wydania przez ministra właściwego do spraw informatyzacji szczegółowych wymagań związanych z zapewnienia dostępu telekomunikacyjnego w celu zapewnienia skutecznej konkurencji na rynku telekomunikacyjnym i ochrony użytkowników końcowych. Rozporządzenie ma określić:

- prowadzenia negocjacji w sprawie połączenia sieci telekomunikacyjnych;
- wykonywania obowiązków związanych z połączeniem sieci telekomunikacyjnych dotyczących spełniania wymagań w zakresie interoperacyjności usług, integralności

¹ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz. U. 2019, poz. 1145 ze zm.).

sieci, postępowań w sytuacjach szczególnych zagrożeń i awarii oraz zachowania tajemnicy telekomunikacyjnej;

- zapewnienia podmiotom, o których mowa w art. 2 pkt 81 lit. a, b, d, e, g oraz h, dostępu telekomunikacyjnego do publicznej sieci telekomunikacyjnej;
- zachowania poufności informacji związanych z zapewnieniem dostępu telekomunikacyjnego;
- rozliczeń z tytułu wzajemnego korzystania z sieci telekomunikacyjnej oraz niewykonania lub nienależytego wykonania świadczonych wzajemnie usług telekomunikacyjnych.

Art. 142

Projektowany art. 142 ust. 1, stanowiący transpozycję art. 61 ust. 2 lit. a-b EKŁE, nadaje Prezesowi UKE kompetencje do nakładania na przedsiębiorców telekomunikacyjnych dwóch rodzajów obowiązków. Po pierwsze, obowiązków niezbędnych dla zapewnienia użytkownikom końcowym możliwości komunikowania się, obejmujących obowiązek połączenia sieci oraz zapewnienia interoperacyjności usług (art. 142 ust. 1 pkt 1). Po drugie, obowiązków zapewnienia dostępu do interfejsów programowania aplikacyjnego oraz elektronicznych przewodników po programach, na sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminujących warunkach, o ile jest to niezbędne dla korzystania przez użytkowników końcowych z cyfrowych usług radiowych i telewizyjnych oraz powiązanych usług uzupełniających (art. 142 ust. 1 pkt 2).

Zgodnie z projektowanym art. 142 ust. 2 Prezes UKE może nałożyć obowiązki niezbędne dla zapewnienia użytkownikom końcowym możliwości komunikowania się, w tym obowiązek połączenia sieci oraz obowiązek zapewnienia interoperacyjności usług na dostawcę usług łączności interpersonalnej niewykorzystujących numerów, które osiągnęły znaczny poziom zasięgu i upowszechnienia wśród użytkowników. Spełnienie przesłanki „znacznego poziomu zasięgu i upowszechnienia” należy do oceny Prezesa UKE. Rzeczony obowiązek może zostać nałożony jedynie wtedy, gdy możliwość komunikowania się między użytkownikami końcowymi jest zagrożona ze względu na interoperacyjność między usługami komunikacji interpersonalnej. Zagrożenia dla łączności typu koniec–koniec między użytkownikami końcowymi na terenie całej Unii lub co najmniej trzech państw członkowskich jest stwierdzone przez Komisję Europejską po konsultacji z BEREC. Rzeczony przepis stanowi transpozycję art. 61 ust. 2 lit. c oraz art. 61 ust. 2 akapit drugi ppkt (i1) EKŁE.

Charakter obowiązków i ich zakres, które mogą zostać nałożone przez Prezesa UKE na podstawie art. 142 ust. 2, określa Komisja Europejska w środkach wykonawczych, o czym stanowi projektowany art. 142 ust. 3. Przepis ten stanowi transpozycję art. 61 ust. 2 akapit drugi ppkt (ii) EKŁE.

Art. 143

Projektowany przepis art. 143 ust. 1 zastrzega, że warunki dostępu ustala się w umowie o dostępie zawartej na piśmie pod rygorem nieważności. Zgodnie z art. 73 § 1 zdanie pierwsze KC, jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej inną formę szczególną, czynność dokonana bez zachowania tej formy jest nieważna.

Wyczerpujące wyliczenie rodzajów postanowień, które muszą być zawarte w umowie o dostępie w zakresie połączenia sieci, zostało zawarte w projektowanym art. 143 ust. 2. Zgodnie z minimalnymi wymogami, umowa ta powinna zawierać postanowienia dotyczące:

- umiejscowienia punktów połączenia sieci telekomunikacyjnych;
- warunków technicznych połączenia sieci telekomunikacyjnych;
- rozliczeń z tytułu zapewnienia dostępu oraz wzajemnego korzystania z sieci; telekomunikacyjnych oraz niewykonania lub nienależytego wykonania świadczonych wzajemnie usług telekomunikacyjnych;
- sposobów wypełniania wymagań w zakresie interoperacyjności usług, integralności sieci, postępowań w sytuacjach szczególnych zagrożeń oraz awarii, zachowania tajemnicy telekomunikacyjnej i ochrony danych w sieci oraz dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej;
- procedur rozstrzygania sporów;
- postępowań w przypadkach zmian treści umowy; badań interoperacyjności usług świadczonych w połączonych sieciach telekomunikacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem badań jakości usług telekomunikacyjnych; przebudowy połączonych sieci telekomunikacyjnych; zmian oferty usług telekomunikacyjnych oraz zmian numeracji;
- warunków rozwiązania umowy, dotyczących w szczególności zachowania ciągłości świadczenia usługi powszechnej, jeżeli jest świadczona w łączonych sieciach telekomunikacyjnych, ochrony interesów użytkowników, a także bezpieczeństwa oraz integralności sieci i usług;
- rodzajów wzajemnie świadczonych usług telekomunikacyjnych.

Art. 144

Obowiązek zapewnienia dostępu do okablowania pomiędzy zakończeniami sieci w obiekcie budowlanym a najbliższym punktem dystrybucji na rzecz przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, jeżeli jego powielenie byłoby ekonomicznie nieefektywne lub technicznie niewykonalne ciąży na właścicielu okablowania zgodnie z projektowanym art. 144 ust. 1. Przepis ten stanowi transpozycję postanowień art. 61 ust. 3 akapit 1 zdanie pierwsze i drugie EKŁE.

Zgodnie z proponowaną treścią art. 144 ust. 2, umowa dotycząca dostępu, o którym mowa w art. 144 ust. 1, powinna być zawarta w terminie 30 dni od dnia wystąpienia wnioskiem o jej zawarcie. Nie zawarcie umowy w rzeczonym terminie skutkuje możliwością złożenia wniosku w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego dostępu przez każdą ze stron na podstawie art. 151 ust. 2 pkt 2 lit. b.

W myśl projektowanego art. 144 ust. 3, w przypadku niezapewnienia dostępu, o którym mowa w ust art. 144 ust. 1, Prezes UKE ma kompetencję do określenia w drodze decyzji warunków dostępu. Warunki te powinny być przejrzyste, niedyskryminujące i obejmować między innymi zasady podziału kosztów dostępu, w szczególności obejmować koszty dostępu, uwzględniające czynniki ryzyka. Rozwiązanie to jest zgodne z art. 61 ust. 3 akapit 1 zdanie trzecie EKŁE.

W kwestii odpłatności dostępu do okablowania pomiędzy zakończeniami sieci w obiekcie budowlanym a najbliższym punktem dystrybucji, proponowany art. 144 ust. 4 przesądza, że jest on nieodpłatny, w przypadku gdy właścicielem tego okablowania jest inny podmiot niż przedsiębiorca telekomunikacyjny.

Natomiast projektowana treść przepisu art. 144 ust. 5 rozstrzyga, że w przypadku gdy okablowanie, o którym mowa w ust. 1 stanowi część składową nieruchomości, do zapewnienia dostępu obowiązany jest właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości.

Zawarte w projektowanym art. 144 ust. 6 odwołanie do odpowiedniego stosowania art. 30 ust. 5b i 5ba ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (dalej „ustawa o wspieraniu rozwoju”)² w sytuacji, o której mowa w art. 144 ust. 5. Zgodnie z art. 30 ust. 5b ustawy o wspieraniu rozwoju w razie zmiany zarządcy nieruchomości, ustania zarządu albo utraty przez dotychczasowego zarządcę uprawnień do zawarcia umowy w sprawie dostępu, o którym mowa w art. 30 ust. 1 ustawy o wspieraniu rozwoju, w jego miejsce wstępuje nowy zarządca nieruchomości, a w przypadku jego braku – właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości. Natomiast w myśl art. 30 ust. 5ba ustawy o wspieraniu rozwoju, w przypadku zmiany właściciela, użytkownika wieczystego lub zarządcy nieruchomości po wystąpieniu z wnioskiem o zawarcie umowy o dostępie, o którym mowa w art. 30 ust. 1, a przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji w sprawie tego dostępu do Prezesa UKE, art. 30 ust. 5b oraz art. 30 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio (dalej „Kpa”)³.

Zgodnie z projektowanym art. 144 ust. 7 strony umowy o dostępie, o którym mowa w art. 144 ust. 1, przekazują tekst umowy Prezesowi UKE w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia.

Koniecznym jest wprowadzenie w projektowanym art. 144 ust. 8 zastrzeżenia przesądzającego, że strony nie mogą objąć tajemnicą handlową rozliczeń z tytułu dostępu do okablowania pomiędzy zakończeniami sieci w obiekcie budowlanym, a najbliższym punktem dystrybucji (o którym mowa w art. 144 ust. 1).

Art. 145

W projektowanym art. 145 ust. 1 przewidziana jest kompetencja Prezesa UKE do określenia obszarów geograficznych, na których obowiązek dostępu do okablowania pomiędzy zakończeniami sieci w obiekcie budowlanym a najbliższym punktem dystrybucji jest rozszerzony o elementy sieci telekomunikacyjnej wraz z powiązаныmi zasobami, poza punktami dystrybucji, które znajdują się najbliżej zakończeń sieci w budynkach, ale nie dalej niż do pierwszego punktu dystrybucji, w którym liczba obsługiwanych zakończeń sieci uzasadnia ubieganie się o dostęp przez efektywnie działającego przedsiębiorcę telekomunikacyjnego. Kompetencja ta, zgodnie z art. 61 ust. 3 akapit 2 EKłE, została zastrzeżona na rzecz krajowego organu regulacyjnego.

Decyzja rozszerzająca obowiązek zapewnienia dostępu, o którym mowa w art. 145 ust. 1, może dotyczyć wyłącznie obszarów, na których obowiązek dostępu do okablowania pomiędzy zakończeniami sieci w obiekcie budowlanym a najbliższym punktem dystrybucji na danym obszarze w niewystarczającym stopniu przyczynia się do usunięcia stałych i wysokich barier inwestycyjnych zagrażających ograniczeniem lub ograniczających korzyści użytkowników końcowych wynikających z konkurencji (art. 145 ust. 2).

Projektowany przepis art. 145 ust. 3 rozstrzyga, jakich podmiotów nie dotyczą decyzje Prezesa UKE nakładające obowiązek udostępniania elementów sieci telekomunikacyjnej wraz z powiązаныmi zasobami, poza punktami dystrybucji, które znajdują się najbliżej zakończeń sieci w budynkach, ale nie dalej niż do pierwszego punktu dystrybucji, w którym liczba

² Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2410).

³ Kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r. (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.).

obsługiwanych zakończeń sieci uzasadnia ubieganie się o dostęp przez efektywnie działającego przedsiębiorcę telekomunikacyjnego. Pierwszą grupę stanowią przedsiębiorstw hurtowe (art. 145 ust. 3 pkt 1), drugą przedsiębiorstwa, których rozmiar lub skala prowadzonej działalności wskazują na to, że rozszerzone obowiązki podważyłyby zasadność realizacji przez tych przedsiębiorców telekomunikacyjnych nowych sieci ze względów ekonomicznych lub finansowych (art. 145 ust. 3 pkt 2). Przepis ten stanowi transpozycję art. 61 ust. 3 akapit 3 lit. a-b EKŁE.

Ponadto, w myśl projektowanego art. 145 ust. 4, Prezes UKE może nałożyć rzeczzone obowiązki również, na podmioty, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy o wspieraniu rozwoju, tj. podmiotu który wykorzystał środki publiczne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ do budowy, przebudowy lub remontu infrastruktury lub sieci telekomunikacyjnej, lub nabycia praw do infrastruktury lub sieci telekomunikacyjnej albo nabył prawa do infrastruktury lub sieci telekomunikacyjnej zbudowanej, przebudowanej lub wyremontowanej przy wykorzystaniu środków publicznych. Przepis ten stanowi transpozycję art. 61 ust. 3 akapit 4 EKŁE.

Zgodnie z projektowanym art. 145 ust. 5, kryteria, które musi spełniać przedsiębiorca telekomunikacyjny aby zostać za podmioty wyłączony spod regulacji na podstawie art. 145 ust. 3 pkt 2 muszą być wskazane w decyzji.

Art. 146

W stosunku do obowiązków, o których mowa w art. 144 lub art. 145, Prezes UKE jest uprawniony, na podstawie projektowanego przepisu art. 146 ust. 1, określić obiektywne, przejrzyste, niedyskryminujące i proporcjonalne warunki, na jakich powinien być zapewniany dostęp, jeżeli przemawia za tym potrzeba zapewnienia skutecznej konkurencji oraz interes użytkowników końcowych. Podmioty zobowiązane do zapewnienia wskazanych rodzajów dostępu, muszą zawierać umowy na warunkach nie gorszych niż określone w decyzji wydanej przez Prezesa UKE (art. 146 ust. 2).

Art. 147

Projektowany art. 147 przewiduje kompetencję Prezesa UKE do nałożenia obowiązku w zakresie kolokacji udostępniania elementów sieci telekomunikacyjnej oraz powiązanych zasobów, które zostały umieszczone na nieruchomości w związku z wykonywaniem uprawnień wynikających z przepisów prawa, wyroku sądu lub decyzji. Przesłanki nałożenia tego obowiązku są opisane poprzez odwołanie do klauzul generalnych – ochrony środowiska, zdrowia publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub z uwagi na realizację celów planowania i zagospodarowania przestrzennego, przy czym nałożenie obowiązku w celu ochrony chociażby jednego z ww. desygnatów interesu publicznego, musi posiadać walor niezbędności.

Art. 148

W projektowanym art. 148, stanowiącym transpozycję art. 61 ust. 4 EKŁE, w ustępie pierwszym przewidziana jest kompetencja do nakładania przez Prezesa UKE na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego, obowiązków:

- zapewnienia dostępu do nieaktywnych elementów sieci telekomunikacyjnej i udogodnień towarzyszących (art. 148 ust. 1 pkt 1);

⁴ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.).

- zapewnienia dostępu do aktywnych elementów sieci telekomunikacyjnych i udogodnień towarzyszących, o ile nałożenie obowiązku, o którym mowa w pkt 1, byłoby niewystarczające w świetle przesłanek, o których mowa w ust. 3 (art. 148 ust. 1 pkt 2);
- negocjowania umów w zakresie roamingu krajowego (art. 148 ust. 1 pkt 2).

Obowiązki, o których mowa w art. 148 ust. 1, zgodnie z projektowanym art. 148 ust. 2, są nakładane przez Prezesa UKE, w przypadku gdy:

- jest to bezpośrednio wymagane do lokalnego świadczenia usług komunikacji elektronicznej, które uzależnione są od wykorzystywania widma radiowego,
- brak jest możliwości świadczenia usług komunikacji elektronicznej użytkownikom końcowym na godziwych i rozsądnych warunkach, oraz
- dostęp ma być zapewniany na obszarze, na którym trudne do pokonania techniczne lub ekonomiczne bariery ograniczają, ze szkodą dla użytkowników końcowych, możliwość realizacji sieci o bardzo dużej przepustowości lub świadczenie usług komunikacji elektronicznej.

Nakładając obowiązki, o którym mowa w art. 148 ust. 1, Prezes UKE jest zobowiązany wziąć pod uwagę:

- potrzebę maksymalizacji zasięgu sieci o bardzo dużej przepustowości w całej Unii Europejskiej, w szczególności wzdłuż głównych szlaków transportowych oraz na obszarach o niższej gęstości zaludnienia;
- możliwość znacznej poprawy sytuacji użytkowników końcowych w zakresie wyboru oraz jakości usług;
- efektywne wykorzystanie widma radiowego;
- techniczną wykonalność współużytkowania lub związanych z tym warunków;
- stan konkurencji infrastrukturalnej, jak i usługowej;
- innowacje technologiczne.

Art. 149

Zgodnie z projektowanym art. 149, przedsiębiorca telekomunikacyjny obowiązany na podstawie art. 176 lub art. 195 projektowanej ustawy Prawo komunikacji elektronicznej oraz podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 81 lit. a, b, d, e, g oraz h ustawy, będący stroną umowy o dostępie, przekazuje tekst tej umowy Prezesowi UKE w terminie 14 dni od dnia jej podpisania. Umowy o dostęp są co do zasady jawne i podlegają, zgodnie z projektowanym art. 149 ust. 2, bezpłatnemu udostępnieniu na wniosek. Ponadto, w art. 149 ust. 3, przewidziana jest kompetencja Prezesa UKE, aby na wniosek strony o dostępie, niektóre postanowienia umowne były wyłączone z obowiązku jawności. Projektowany przepis zawiera zastrzeżenie, że wyłączenie jawności nie może obejmować rozliczeń z tytułu dostępu.

Art. 150

W proponowanym art. 150 zawarta jest instytucja umowy inwestycyjnej, zawarta w art. 139a uchylanego Prawa telekomunikacyjnego. Zgodnie z art. 150 ust. 1, Jeżeli Prezes UKE uzna, że pokrycie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zasięgiem ruchomych sieci telekomunikacyjnych nie jest wystarczające, może zawrzeć z przedsiębiorcą telekomunikacyjnym umowę, zwaną

dalej „umową inwestycyjną”, na mocy której w zamian za obniżenie opłaty, o której mowa w art. 24 ust. 1 lub w art. 25 ust. 1, przedsiębiorca telekomunikacyjny zrealizuje inwestycję zapewniającą pokrycie zasięgiem ruchomych publicznych sieci telekomunikacyjnych na wskazanym przez Prezesa UKE obszarze, na którym takie pokrycie nie jest wystarczające. Zawarcie umowy następuje z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej. Zgodnie z projektowanym art. 152 ust. 2, Prezes UKE ogłasza na stronie podmiotowej BIP UKE komunikat o zamiarze zawarcia umowy inwestycyjnej. Komunikat zawiera co najmniej wskazanie rodzaju inwestycji zapewniającej pokrycie zasięgiem ruchomych publicznych sieci telekomunikacyjnych, określenie obszaru lub obszarów, których ma dotyczyć inwestycja, oraz informację o terminie, w jakim przedsiębiorcy telekomunikacyjni mogą zgłaszać zainteresowanie zawarciem umowy inwestycyjnej. Zawarcie umowy inwestycyjnej nie może nastąpić przed upływem 30 dni od dnia upływu terminu na zgłoszenie zainteresowania jej zawarciem, co przesądza projektowany art. 150 ust. 3. Natomiast art. 150 ust. 4 zawiera przesłanki, które Prezes UKE, bierze pod uwagę zawierając umowę inwestycyjną. Okolicznościami uwzględnianymi przez Prezesa UKE jest potrzeba użytkowników końcowych, potrzeby rynku oraz najnowocześniejsze osiągnięcia techniczne. Projektowany art. 150 ust. 5 zawiera katalog minimalnych postanowień umowy inwestycyjnej. Umowa składa się z postanowień dotyczących:

- rodzaju inwestycji wraz ze wskazaniem obszaru, na którym pokrycie zasięgiem ruchomych publicznych sieci telekomunikacyjnych nie jest wystarczające i którego ma dotyczyć inwestycja;
- sposobu, miejsca i warunków realizacji inwestycji przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego;
- harmonogramu realizacji inwestycji wraz ze wskazaniem terminu, od którego na wyznaczonym obszarze ma być zapewnione pokrycie zasięgiem ruchomych sieci telekomunikacyjnych wynikające z realizacji umowy inwestycyjnej;
- wskazania rodzaju opłat podlegających obniżeniu, kwot obniżenia tych opłat odpowiadających łącznie ustalonej wartości inwestycji oraz okresu, którego to obniżenie dotyczy.

Zgodnie z projektowanym art. 150 ust. 6 jest zawierana pod rygorem nieważności w formie aktu notarialnego, a informacja o zawarciu umowy inwestycyjnej wraz z treścią tej umowy podlega niezwłocznej publikacji na stronie podmiotowej BIP UKE zgodnie z art. 150 ust. 7. W myśl art. 150 ust. 8 do zmiany umowy inwestycyjnej stosuje się przepisy art. 150 ust. 2-7. Ostatni z ustępów art. 150 zawiera delegację ustawową dla ministra właściwego do spraw informatyzacji, który może określić w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy publicznej w ramach umowy inwestycyjnej, kierując się koniecznością zachowania zgodności tych warunków i trybu z rynkiem wewnętrznym.

ROZDZIAŁ 2. Koordynacja dostępu – art. 151-154b

Przepisy projektowanego rozdziału mają zapewnić ujednoczenie przepisów związanych z procedurą rozstrzyganiem sporów o dostęp przez Prezesa UKE, co pozytywnie wpłynie na przejrzystość przepisów.

Należy zauważyć, że na gruncie obecnie obowiązującej regulacji podstawy do rozstrzygnięcia spory o dostęp, których co najmniej jedną stroną jest przedsiębiorca telekomunikacyjny, są rozproszone w ustawie Prawo telekomunikacyjne⁵ oraz w ustawie o wspieraniu rozwoju. Sprawy sporne dotyczą m.in.: dostępu telekomunikacyjnego; dostępu do infrastruktury technicznej, dostępu do infrastruktury lub sieci, które zostały zbudowane, przebudowane lub wyremontowane ze środków publicznych; dostępu do nieruchomości w celu zapewnienia telekomunikacji w tym budynku, czy dostępu do nieruchomości w celu niezwiązanym z zapewnieniem telekomunikacji w budynku znajdującym się na tej nieruchomości.

Art. 151

Projektowany przepis art. 151 ust. 1 przewiduje ogólny, 90-dniowy termin na rozstrzygnięcie sporu przez Prezesa UKE, dotyczy to rozstrzygnięcia sporów pomiędzy przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi lub przedsiębiorcą telekomunikacyjnym a innym podmiotem, gdy jest on zobowiązany do zapewnienia dostępu.

Zgodnie z proponowaną treścią art. 151 ust. 2, wniosek o rozstrzygnięcie sporu może złożyć każda ze stron sporu, jeżeli druga strona odmówiła zapewnienia dostępu lub umowa nie została zawarta w terminie:

- ogólnym, wynoszącym 90 dni (art. 151 ust. 2 pkt 2 lit. a);
- określonym w postanowieniu Prezesa UKE wydanego na podstawie art. 151 ust. 3;
- określonym w przepisach odrębnym.

Art. 151 ust. 3 nadaje kompetencję Prezesowi UKE do określenia, w drodze postanowienia, na wniosek choćby jednej ze stron, krótszego terminu na zawarcie umowy o dostępie. Skrócenie terminu oznacza, że w przypadku niedojścia do porozumienia przez strony, skutecznie skierowanie wniosku do Prezesa UKE o wydanie decyzji rozstrzygającej spór będzie możliwe szybciej.

Projektowany art. 151 ust. 4 zawiera wymogi, jakim musi czynić zadość wniosek o rozstrzygnięcie sporu kierowany do Prezesa UKE. Niezbędne, dla właściwego ukształtowania decyzji wypadkowej co do zachowania terminu – ponieważ wniosek wniesiony przed upływem terminu jest bezprzedmiotowy i zgodnie z art. 61a § 1 Kpa organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania – oraz ustalenia zakresu rozstrzygnięcia Prezesa UKE, jest przedłożenie:

- wniosku w sprawie zawarcia umowy o dostępie;
- potwierdzenia doręczenia drugiej stronie lub potwierdzenie nadania przesyłką poleconą wniosku w sprawie zawarcia umowy o dostępie;
- dokumentów z negocjacji prowadzonych z drugą stroną, o ile druga strona podjęła negocjacje;
- projektu umowy o dostępie, z zaznaczeniem tych części umowy, co do których strony nie doszły do porozumienia;

Zgodnie z projektowanym art. 151 ust. 5, w przypadku gdy spór dotyczy już zawartej umowy o dostępie, do wniosku, o którym mowa w ust. 1 dołącza się jednolity tekst umowy zawierający wszelkie dokonane zmiany.

⁵ Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 2460 ze zm.).

Art. 152

Projektowany art. 152 jest przepisem kompetencyjnym, wskazującym stosowanie zróżnicowanych rodzajów rozstrzygnięć. Prezes UKE może: zmienić umowę lub decyzję o dostępie w całości lub w części (art. 152 pkt 1) zobowiązać strony do zmiany umowy o dostępie (art. 152 pkt 2) albo rozwiązać umowę (art. 152 pkt 3). Projektowany art. 152 ust. 1 *in fine* wyznacza granice rozstrzygnięcia Prezesa UKE. Rozstrzygnięcie musi być zgodne z obowiązkami nałożonymi na strony, a w przypadku sporu pomiędzy przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi także z celami polityki regulacyjnej określonymi w art. 358 ust. 2.

Art. 153-154b

W myśl projektowanego art. 153 Prezes UKE rozstrzygając spór dotyczący dostępu może także nałożyć na stronę, z zachowaniem zasady obiektywności, przejrzystości, proporcjonalności i niedyskryminacji, obowiązki przewidziane Dziale IV. Rozdziale 1, o ile spełnione zostaną przewidziane w przepisach wymogi dla nałożenia tych obowiązków.

Projektowany art. 154 jest przepisem kompetencyjnym, zgodnie z którym, Prezes UKE może, w drodze decyzji wydawanej z urzędu, zmienić umowę lub decyzję o dostępie w przypadkach uzasadnionych potrzebą zapewnienia ochrony interesów użytkowników końcowych, skutecznej konkurencji lub interoperacyjności usług, o ile będzie to zgodne z obowiązkami nałożonymi na strony, a w przypadku, gdy stronami umowy lub decyzji są przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, także z celami polityki regulacyjnej określonymi w art. 358 ust. 2 w zakresie adekwatnym do sprawy.

Skutek prawny zawarcia umowy w zakresie rozstrzygniętym decyzją Prezesa UKE został zastrzeżony w projektowanym art. 154a. Decyzje Prezesa UKE rozstrzygające spór o dostęp wygasają z mocy prawa w części objętej umową. Dotyczy to przypadków, w których zawarcia umowy nastąpiło po wydaniu decyzji.

Projektowany art. 154b jest przepisem informacyjnym, który ma na celu ograniczenie prób dochodzenia ewentualny roszczeń majątkowych z tytułu niewykonania lub nienależnego wykonania obowiązków wynikających z decyzji o dostępie przed Prezesem UKE. Ze względu na zakres kompetencji Prezesa UKE, każda taka próba jest bezskuteczna.

ROZDZIAŁ 3. Decyzje generalne – art. 155-161

Decyzje generalne

Specyfika rynku telekomunikacyjnego pokazuje, że dla skutecznego zaimplementowania określonych rozwiązań regulacyjnych konieczne jest ich jednoczesne wdrożenie przez podmioty dysponujące największymi zasobami lub świadczące usługi dla znacznej liczby abonentów. W aktualnym stanie prawnym powyższe wymusza na Prezesie UKE konieczność jednoczesnego prowadzenia wielu analogicznych postępowań wobec różnych stron, w których podejmowane są w tym samym czasie takie same czynności (np. postępowania w przedmiocie określenia warunków dostępu do kanalizacji kablowej i kanalizacji telekomunikacyjnej budynku, czy postępowania dotyczące określenia warunków zapewnienia dostępu do infrastruktury telekomunikacyjnej w zakresie kabli telekomunikacyjnych w budynkach wielorodzinnych).

Co istotne, Prezes UKE nie ma możliwości równoczesnego prowadzenia analogicznych postępowań wobec wszystkich podmiotów zobowiązanych do zapewnienia dostępu wskazanego w ww. przepisach obecnie obowiązującej ustawy Prawo telekomunikacje lub ustawy o wspieraniu rozwoju (np. wobec wszystkich właścicieli okablowania w budynku). Dla przykładu można wskazać, że do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych (którzy z racji posiadania tego statusu mają obowiązek zapewnienia dostępu do infrastruktury telekomunikacyjnej) wpisanych jest ok. 5000 podmiotów. W związku z powyższymi ograniczeniami i dużą liczbą podmiotów wydając decyzje określające ogólne warunki dostępu do określonych elementów infrastruktury w trybie decyzji indywidualnych, Prezes UKE dokonuje wyboru największych podmiotów tak, aby przyjęty przez Prezesa UKE model regulacji określonego rodzaju dostępu znalazł jak najszersze zastosowanie na rynku telekomunikacyjnym. Dokonanie takiego wyboru przez Prezesa UKE ułatwia zaś adresatom decyzji określających warunki zapewnienia dostępu podniesienie zarzutu dyskryminacji w stosunku do podmiotów, wobec których takie decyzje nie zostały wydane, pomimo że podmioty te także zobowiązane są do zapewnienia dostępu z mocy prawa.

W ocenie projektodawcy zasadnym jest umożliwienie Prezesowi UKE prowadzenie postępowań, które doprowadzą albo do wydania decyzji generalnej albo do wydania decyzji indywidualnej. Problemy związane z zarzutami dotyczącymi dyskryminacji określonych podmiotów rozwiązuje zastosowanie mechanizmu decyzji o charakterze generalnym, bowiem sytuacja wszystkich podmiotów zobowiązanych do zapewnienia określonego rodzaju dostępu jest porównywalna – wiążą ich te same zasady, w tym samym czasie.

Zakres spraw regulowanych w drodze decyzji o charakterze generalnym

Propozycja wprowadzenia do ustawy Prawo komunikacji elektronicznej instytucji decyzji generalnej obejmuje rozstrzyganie tą drogą spraw enumeratywnie określonych w ustawie Prawo komunikacji elektronicznej albo ustawie o wspieraniu rozwoju, tj. postępowań dotyczących:

1. określenia warunków zapewnienia dostępu do okablowania pomiędzy zakończeniami sieci w obiekcie budowlanym a najbliższym punktem dystrybucji (art. 146 w zw. z 144 PKE);
2. rozszerzenia ustawowego obowiązku zapewnienia dostępu do okablowania o okablowanie poza pierwszym punktem dystrybucji (art. 145 PKE);
3. określenia warunków zapewnienia dostępu do okablowania poza pierwszym punktem dystrybucji (art. 146 w zw. z art. 145 PKE);
4. określenia warunków zapewnienia dostępu do infrastruktury technicznej przez operatorów sieci (art. 18 ustawy o wspieraniu rozwoju);
5. określenia warunków zapewnienia dostępu do nieruchomości przez podmioty wskazane w art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy o wspieraniu rozwoju.

Wymienione w pkt 1, 3-5 sprawy mają cechę wspólną – podmioty będące dysponentem określonego dobra (infrastruktury, nieruchomości) z mocy prawa są zobowiązane

do zapewnienia dostępu do tego dobra. Natomiast wydawana przez Prezesa UKE w tych przypadkach decyzja administracyjna (indywidualna) może określić sposób wykonania przez te podmioty ich ustawowego obowiązku (decyzja określająca warunki zapewnienia dostępu). Co warto podkreślić, że ze względu na elastyczność wymaganą do skutecznego rozwiązywania konkretnych problemów rynkowych, możliwość rozstrzygnięcia ww. spraw w drodze decyzji generalnej powinna pozostać instrumentem dodatkowym w stosunku do możliwości rozstrzygnięcia tych spraw w sposób dotychczasowy (decyzje indywidualne wobec każdego dysponenta). Ostateczna decyzja co do skorzystania z określonego mechanizmu załatwienia sprawy (decyzja generalna, czy decyzje indywidualne) będzie należała każdorazowo do Prezesa UKE. Z kolei wskazana w pkt 2 kompetencja odnosi się do nowego instrumentu przewidzianego w EKŁE, którego efektywne zastosowanie, na wzór już funkcjonującego rozwiązania francuskiego, powinno nastąpić w formie aktu o charakterze generalnym, odnoszącego się do wyznaczonych obszarów, na których obowiązki o charakterze symetrycznym (niewynikające z pozycji rynkowej zobowiązanych podmiotów), powinny być rozszerzone ze względu na niemożliwe do pokonania w inny sposób bariery ekonomiczne.

Praktyka europejska

W wielu krajach europejskich przepisy określające ogólne zasady postępowania administracyjnego przewidują możliwość wydawania decyzji o charakterze generalnym, określanymi niekiedy decyzjami regulacyjnymi. Jako przykłady podać można § 2 pkt c i in. norweskiej ustawy o postępowaniu administracyjnym (*Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, LOV-1967-02-10, ze zm.*), § 35 i in. niemieckiej ustawy o postępowaniu administracyjnym (*Verwaltungsverfahrensgesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 23. Januar 2003 (BGBl. I S. 102), ze zm.*), art. 45 i in. hiszpańskiej ustawy o postępowaniu administracyjnym (*Ley 39/2015, de 1 de octubre, del Procedimiento Administrativo Común de las Administraciones Públicas*), art. 97 i nast. portugalskiej ustawy o postępowaniu administracyjnym (*DL n.º 4/2015, de 07 de Janeiro, Código do procedimento administrativo*).

Za wprowadzeniem możliwości rozstrzygnięcia spraw wskazanych powyżej w pkt 2 w drodze decyzji generalnej przemawia fakt, że w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej tego rodzaju regulacje wynikają właśnie z aktów o charakterze generalnym wydawanych przez krajowe organy regulacyjne, np.:

- we Francji – decyzja ARCEP nr 2009-1106 z dnia 22 grudnia 2009 r. określająca zasady dostępu do światłowodowych linii telekomunikacyjnych i umieszczania punktów dostępu na nieruchomościach prywatnych; decyzja ARCEP nr 2010-1312 z dnia 14 grudnia 2010 r. określająca warunki dostępu do bardzo szybkich światłowodowych linii łączności elektronicznej na całym terytorium, z wyjątkiem bardzo gęstych obszarów;
- w Chorwacji – rozporządzenie HAKOM nr OG 75/13 w sprawie sposobu i warunków dostępu i wspólnego korzystania z infrastruktury telekomunikacyjnej oraz udogodnień towarzyszących; rozporządzenie HAKOM nr OG 57/14 w sprawie sieci światłowodowych;

- we Włoszech – uchwała AGCOM nr 538/13/CONS regulująca zapewnienie przez wszystkich operatorów dostępu do kabli światłowodowych na odcinku od lokalu abonenta do pierwszego punktu koncentracji.

Decyzje o charakterze generalnym w prawie polskim i europejskim

Do dnia dzisiejszego, do polskiego porządku prawnego nie wprowadzono ogólnej procedury wydawania decyzji o charakterze generalnym. Niemniej jednak można wskazać na przepisy materialne stanowiące podstawę do wydawania takich decyzji. W kontekście propozycji odnoszących się do regulacji zagadnień telekomunikacyjnych, warto przede wszystkim zwrócić uwagę na kompetencję Komisji Nadzoru Finansowego przewidzianą w art. 23h ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. Decyzje wydawane na tej podstawie kształtują sytuację prawną nieokreślonej liczby podmiotów i odpowiednio stosuje się do nich przepisy Kpa. W odniesieniu do decyzji rozszerzających ustawowy obowiązek zapewnienia dostępu do okablowania o okablowanie poza pierwszym punktem dystrybucji, wynikających z transpozycji art. 61 ust. 3 akapit 2 EKŁE, warto także wskazać na kompetencję przewidzianą w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami do wydania decyzji o wpisie układów urbanistycznych i ruralistycznych, historycznych zespołów budowlanych oraz terenów, na których znajduje się znaczna ilość zabytków archeologicznych, do rejestru zabytków.

W ocenie projektodawców, biorąc pod uwagę aktualny stan procedury administracyjnej, decyzje o charakterze generalnym powinny być wydawane przez Prezesa UKE przy odpowiednim zastosowaniu przepisów Kpa. Jednakże z uwagi na konieczność ochrony interesu stron takich aktów, zasadnym jest dokładniejsze określenie odstępstw i odmienności względem zasad stosowanych przy rozstrzyganiu spraw indywidualnych. Istotnym jest przede wszystkim określenie zasad udziału stron w postępowaniu.

Decyzje generalne a ogólne zezwolenie z EKŁE

Możliwość wydania decyzji stanowiącej źródło konkretnych obowiązków przedsiębiorców telekomunikacyjnych jest nie tylko niesprzeczna z założeniami i przepisami EKŁE, ale stanowi rozwiązanie spójne z charakterem ogólnego zezwolenia.

Zgodnie z art. 13 ust. 1-2 EKŁE:

„1. Ogólne zezwolenie na dostarczanie sieci łączności elektronicznej lub świadczenie usług łączności elektronicznej oraz prawa użytkowania widma radiowego i prawa użytkowania zasobami numeracyjnymi mogą jedynie podlegać warunkom określonym w załączniku I. Warunki te muszą być niedyskryminacyjne, proporcjonalne i przejrzyste. W przypadku praw użytkowania widma radiowego, takie warunki muszą zapewniać jego efektywne i wydajne użytkowanie i być zgodne z art. 45 i 51, a w przypadku prawa użytkowania zasobami numeracyjnymi – zgodne z art. 94.

2. Szczególne obowiązki, które mogą być nałożone na przedsiębiorstwa udostępniające sieci i świadczące usługi łączności elektronicznej na podstawie art. 61 ust. 1 i 5 i art. 62, 68 i 83 lub na podmioty wyznaczone do świadczenia usługi powszechnej na podstawie niniejszej dyrektywy, muszą być prawnie oddzielone od praw i obowiązków wynikających

z ogólnego zezwolenia. Celem zapewnienia przejrzystości, kryteria i procedury nakładania takich szczególnych obowiązków na poszczególne przedsiębiorstwa wskazuje się w ogólnym zezwoleniu.”.

Natomiast zgodnie z załącznikiem I do EKŁE:

„A. Ogólne warunki, którymi mogą zostać obwarowane ogólne zezwolenia

(...)

7. Obowiązki związane z dostępem do sieci inne niż te określone w art. 13, dotyczące przedsiębiorstw udostępniających sieci lub usługi łączności elektronicznej.”.

Oznacza to, że obowiązki związane z zapewnianiem dostępu, z wyjątkiem tych, o których mowa w art. 61 ust. 1 i 5 oraz w art. 62, 68 i 83 EKŁE, nie muszą być nakładane indywidualnie dla każdego z przedsiębiorców telekomunikacyjnych z osobna. Dopuszczalnym jest ukształtowanie pozycji przedsiębiorców telekomunikacyjnych w taki sposób, by już z racji korzystania z ogólnego zezwolenia ciążyły na nich określone obowiązki dostępowe. EKŁE zakłada przy tym, że nałożenie niektórych obowiązków powinno stanowić kompetencję krajowego organu regulacyjnego, realizowaną po spełnieniu szeregu wymogów (np. art. 61 ust. 3 akapit 2 EKŁE).

Wydawanie decyzji o charakterze generalnym jest jedynym dopuszczalnym rozwiązaniem, które pozwala spełnić dwa warunki:

- dotyczy wszystkich adresatów obowiązków, dzięki czemu możliwe jest zrealizowanie zasady niedyskryminacji,
- nakładanie obowiązku stanowi kompetencję Prezesa UKE.

Procedura wydania decyzji generalnej, z uwagi na jej zakres i cechy, z jednej strony, musi wprowadzać odmienności w stosunku do zwykłego postępowania administracyjnego, a z drugiej, pozwalać adresatom decyzji na wyrażenie swojego stanowiska w sprawie, czy zapoznania się z aktami postępowania. W przypadku decyzji generalnych nie jest możliwe prowadzenie klasycznego postępowania wyjaśniającego, gdyż w jego toku musiałby dojść do zidentyfikowania stron postępowania, a pominięcie takiej strony skutkowałoby wadliwością toczącego się postępowania. Postępowanie w sprawie decyzji generalnej zostało skonstruowane w taki sposób, aby wszyscy adresaci decyzji mogli dowiedzieć się o rozpoczęciu prac nad przygotowaniem tego aktu stosowania prawa oraz w odpowiednim terminie przedstawić swoje stanowisko. W tym celu w projekcie ustawy wskazano, odrębny od Kpa, tryb prowadzenia postępowania wyjaśniającego. Prezes UKE zobowiązany jest dokonać obwieszczenia na terenie objętym przyszłą decyzją generalną. W celu zapewnienia zwiększenia transparentności procesu, projekt przewiduje także obowiązek udostępnienia obwieszczenia na stronach BIP gmin i powiatów objętych obszarem decyzji. Powyższa procedura zastępuje (i wyłącza) obowiązki organu zawiadomienia indywidualnego stron, o którym mowa w Kpa. W tym zakresie przepis ten w ocenie projektodawcy stanowi *lex specialis*. Projektodawca także dokona modyfikacji prowadzenia postępowania wyjaśniającego poprzez ograniczenie go do trybu, o którym mowa w projektowanym art. 159, czyniącym zadość wymaganiom w zakresie konsultacji wynikającym z art. 23 EKŁE. Każdy

zainteresowany może złożyć stanowiska w określonym terminie (odbywa się to niezależnie od postępowania konsolidacyjnego). Stanowiska złożone po upływie terminu nie podlegają rozpoznaniu.

Projektowany art. 159 ust. 3 stanowi, iż w uzasadnieniu decyzji generalnej Prezes UKE przedstawia raport ze złożonych stanowisk wskazując główne uwagi zawarte w stanowiskach. Tym samym, Prezes UKE będzie zwolniony z zasady wysłuchania stron z art. 10 Kpa. Przepis ten stanowi w ocenie projektodawcy *lex specialis* w stosunku do przepisów Kpa. Przepisem odrębnym od Kpa jest także projektowany art. 161, który wprost wskazuje odrębny niż przewidziany w Kpa sposób zapoznania adresatów decyzji z jej treścią. Z uwagi na skierowanie decyzji do nieokreślonej liczby adresatów, decyzje generalne podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Przepis art. 161 wyłącza więc tym samym doręczenie indywidualne decyzji stronom postępowania, o którym mowa w Kpa. W przypadku postępowania wydanego w celu wydania decyzji generalnej, Prezes UKE będzie zobowiązany do stosowania zasad postępowania administracyjnego takich jak np. zachowanie prawdy obiektywnej, analizy zebranego materiału dowodowego, itp. Odrębności wynikające z charakteru decyzji generalnej skutkują także w ocenie projektodawcy, wyłączeniem przepisów Kpa w zakresie wznowienia postępowania z uwagi na brak zapewnienia uczestniczenia w postępowaniu. Możliwości wzruszenia decyzji w tym zakresie ograniczają się wyłącznie do kwestionowania formalnych działań Prezesa UKE związanych z publikacją i udostępnianiem obwieszczenia o wszczęciu postępowania. Na etapie prowadzenia postępowania w sprawie wydania decyzji generalnej nie jest bowiem obowiązkiem organu ustalenie katalogu stron.

Mając na uwadze *ratio legis* wprowadzenia decyzji generalnych, projektodawca zdecydował się na wydłużenie czasu na złożenie skargi na decyzję generalną (art. 161 ust. 2). Jednocześnie przepis ten stanowi termin zawity na złożenie skargi. Tym samym, po upływie ww. terminu, skarga winna podlegać odrzuceniu. Rozwiązanie to jest służy zabezpieczeniu adresatów wydanej decyzji przed jej uchynieniem w sytuacji, w której zastosowali się już do jej postanowień m.in. zawierając zobowiązania cywilnoprawne. Późniejsze uchynienie decyzji *ex nunc* decyzji w okresie jej 5 letniego obowiązywania stanowiłoby naruszenie zasady sprawiedliwości i niedyskryminacji.

DZIAŁ IV. Regulowanie rynku komunikacji elektronicznej

ROZDZIAŁ 1. Analiza rynków, nakładanie obowiązków regulacyjnych – art. 162-174

Analiza rynku jest jednym z głównych narzędzi regulowania rynku i należy do kluczowych kompetencji Prezesa UKE jako organu regulacyjnego w dziedzinie komunikacji elektronicznej.

Art. 162

Przepis ten stanowi implementację art. 67 ust. 5 EKŁE, zgodnie z którym krajowe organy regulacyjne przeprowadzają analizę rynku właściwego i powiadamiają o planowanym środku Komisję Europejską w terminach wskazanych w tym przepisie. W stosunku do pakietu dyrektyw z 2002 r. zmienione zostały terminy powiadomienia KE. W związku z tym art. 162 przewiduje nowe wydłużone terminy w zakresie notyfikacji KE o planowanym rozstrzygnięciu

kończącym postępowanie mające na celu określenie rynku właściwego, ustalenie, czy na rynku właściwym występuje przedsiębiorca komunikacji elektronicznej o znaczącej pozycji rynkowej lub przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej zajmujący kolektywną pozycję znaczącą, wyznaczenie takich przedsiębiorców, utrzymanie, zmianę albo uchylenie obowiązków regulacyjnych nałożonych na takich przedsiębiorców.

Art. 163

Przepis dotyczy procedury określania rynków ponadnarodowych i stanowi wdrożenie art. 65 oraz art. 66 ust. 1 EKŁE. Rynkami ponadnarodowymi są, zgodnie z art. 2 pkt 3 EKŁE, rynki zdefiniowane zgodnie z art. 65 obejmujące Unię Europejską lub znaczną jej część, znajdujące się w więcej niż jednym państwie członkowskim. Dotychczasowy pakiet dyrektyw telekomunikacyjnych również zawierał postanowienia w tym zakresie przewidując, że Komisja Europejska po przeprowadzeniu konsultacji oraz uwzględniając opinie BEREC może przyjąć decyzje określającą rynki ponadnarodowe. W takim przypadku organy regulacyjne wspólnie przeprowadzają analizę rynku oraz działając wspólnie podejmują decyzję dotyczącą nałożenia, utrzymania, zmiany lub uchylenia wymogów regulacyjnych. EKŁE do tych postanowień dodało przepis dotyczący wspólnego zgłaszania Komisji, przez krajowe organy regulacyjne, planowanych środków oraz obowiązków regulacyjnych, możliwość wspólnego zgłaszania środków w przypadku niewystępowania rynków ponadnarodowych oraz występowania do BEREC z uzasadnionym wnioskiem o przeprowadzenie analizy popytu ponadnarodowego (gdy istnieje problem związany z popytem na dane produkty lub usługi).

Art. 164

Art. 164 reguluje przeprowadzanie przez Prezesa UKE, po analizie rynku, postępowania w celu określenia rynku właściwego, ustalenia, czy na rynku właściwym występuje przedsiębiorca komunikacji elektronicznej o znaczącej pozycji rynkowej lub przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej zajmujący kolektywną pozycję znaczącą, wyznaczenia takich przedsiębiorców, utrzymania, zmiany albo uchylenia obowiązków regulacyjnych nałożonych na takich przedsiębiorców. Przepis ma na celu wdrożenie art. 64 oraz 67 ust. 1 EKŁE. Są to przepisy odpowiadające dotychczasowym art. 15 i 16 dyrektywy ramowej (wdrożone dotychczas w art. 22 ustawy Pt), jednakże je modyfikujące. Nowymi elementami dodanymi przez EKŁE, mającymi swoje odzwierciedlenie w projektowanym przepisie jest obowiązek wzięcia pod uwagę – przy definiowaniu rynku właściwego – stopnia konkurencji w zakresie infrastruktury na tych obszarach, wyniki analizy geograficznej (przez którą należy rozumieć na gruncie polskich regulacji przeprowadzaną na podstawie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych – inwentaryzację przedstawiającą pokrycie istniejącą infrastrukturą telekomunikacyjną i publicznymi sieciami telekomunikacyjnymi, zapewniającymi lub umożliwiającymi zapewnienie szerokopasmowego dostępu do Internetu). W art. 67 ust. 1 EKŁE wprowadzono kryteria uzasadniające nałożenie obowiązków regulacyjnych, co znalazło swoje odzwierciedlenie w treści projektowanych przepisów.

Art. 165

Przepis stanowi wdrożenie art. 67 ust. 2 EKŁE, który nie miał dotychczas swojego odpowiednika w pakiecie dyrektyw telekomunikacyjnych. Art. 165 reguluje obowiązek Prezesa UKE, badania, w trakcie przeprowadzania analizy rynku, rozwoju sytuacji rynkowej w ujęciu perspektywicznym, przy założeniu, że nie nałożono obowiązków regulacyjnych oraz określa elementy jakie należy brać pod uwagę przy takim badaniu. Celem przepisu będzie

zbadanie m.in. tego czy rynek stanie się konkurencyjny w przyszłości, mimo iż obowiązki regulacyjne nie zostały nałożone.

Art. 166

Art. 166 dotyczy postępowania wszczynanego z urzędu przez Prezesa UKE, które to jest kontynuacją postępowania, o którym mowa w art. 164 ust. 1. W sytuacji bowiem gdy na rynku właściwym nie występuje przedsiębiorca komunikacji elektronicznej o znaczącej pozycji rynkowej lub przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej zajmujący kolektywną pozycję znaczącą, Prezes UKE wydaje decyzję, w której określa rynek właściwy w sposób określony w art. 164 ust. 1 pkt 1, stwierdza, że na tym rynku właściwym występuje skuteczna konkurencja. Prezes UKE może również uchylić nałożone obowiązki regulacyjne, jeżeli na tym rynku właściwym występował przedsiębiorca komunikacji elektronicznej o znaczącej pozycji rynkowej lub przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej zajmujący kolektywną pozycję znaczącą, którzy utracili tę pozycję. Zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 67 ust. 3 akapit 2 EKŁE projekt ustawy wskazuje, iż Prezes UKE uwzględnia nie tylko sytuację działających na rynku przedsiębiorców komunikacji elektronicznej objętych tą decyzją, ale również sytuację użytkowników końcowych, a także zapewnia tym użytkownikom możliwość wyboru usług. Ponadto, Prezes UKE może w decyzji, o której mowa w ust. 1, określić szczegółowe warunki i termin uchylenia obowiązków regulacyjnych w odniesieniu do obowiązujących umów o dostępie. Należy również wskazać, że projekt decyzji, o której mowa w projektowanym art. 166 podlega przepisom o postępowaniu konsultacyjnym, co wynika z art. 67 ust. 5 EKŁE.

Art. 167

Przepis art. 167 dotyczy postępowania toczącego się na podstawie art. 164, w którym Prezes UKE określa czy na rynku występuje przedsiębiorca lub przedsiębiorcy o znaczącej pozycji rynkowej. Prezes UKE prowadzi jedno postępowanie w stosunku do wszystkich przedsiębiorców wykonujących działalność na danym rynku właściwym i w ramach jednej decyzji stwierdza pozycję znaczącą oraz rozstrzyga o obowiązkach regulacyjnych wszystkich przedsiębiorców zajmujących znaczącą pozycję na danym rynku. Przepis ten stanowi implementację art. 68 ust. 4 EKŁE.

Art. 169

Art. 169 projektu dotyczy przedsiębiorstw wyłącznie hurtowych i zawiera regulacje, które dotychczas nie były regulowane ani na gruncie prawa unijnego ani w przepisach krajowych. Przepis ten stanowi implementację art. 80 EKŁE. Regulacja ta daje Prezesowi UKE możliwość nałożenia w drodze decyzji, o której mowa w art. 167 wyłącznie obowiązków, o których mowa w art. 174 i 178 lub obowiązku stosowania niezawyżonych cen na przedsiębiorcę komunikacji elektronicznej o znaczącej pozycji rynkowej, który nie świadczy i nie planuje świadczyć usług komunikacji elektronicznej użytkownikom końcowym na obszarze państw członkowskich UE. Ponadto ust. 1 projektu wskazuje, że przedsiębiorca taki nie może być członkiem grupy kapitałowej, której podmioty świadczą lub planują świadczyć usługi komunikacji elektronicznej użytkownikom końcowym na obszarze państw członkowskich UE oraz nie może być stroną umowy o wyłącznej współpracy z przedsiębiorcą komunikacji elektronicznej świadczącym usługi komunikacji elektronicznej użytkownikom końcowym.

Art. 170

Art. 170 ust. 1 projektu dotyczy sytuacji kiedy przedsiębiorca posiadający znaczącą pozycję rynkową utracił ją, ponieważ taką pozycję osiągnął na tym rynku inny przedsiębiorca. Przepis

ten stanowi dla Prezesa UKE podstawę do uchylecia obowiązków nałożonych na przedsiębiorcę, który utracił pozycję znaczącą. Art. 170 ust. 2 projektu stanowi implementację art. 67 ust. 3 akapit 2 EKŁE, który zobowiązuje państwa członkowskiego do określenia terminu uchylecia obowiązków regulacyjnych i wskazuje na konieczność uwzględnienia sytuacji działających na rynku przedsiębiorców komunikacji elektronicznej objętych decyzją oraz użytkowników końcowych, a także zapewnienia tym użytkownikom możliwości wyboru usług. W związku z tym, że decyzja określająca termin uchylecia obowiązków regulacyjnych może dotyczyć dużej liczby przedsiębiorców niebędących stronami postępowania, to art. 170 ust. 3 przewiduje ogłoszenie tej decyzji na stronie podmiotowej BIP UKE.

Art. 171

Przepis określa zasady ustalania indywidualnej (ust. 1) i kolektywnej znaczącej pozycji rynkowej (ust. 3 i 4) w postępowaniu regulacyjnym i stanowi implementację art. 63 EKŁE. Wyznaczanie przedsiębiorców posiadających znaczącą pozycję rynkową następuje zgodnie z regułami unijnego prawa konkurencji oraz wytycznymi KE w sprawie analizy rynku i oceny znaczącej pozycji rynkowej, ustalonymi po przeprowadzeniu konsultacji z BEREC. Wytyczne w sprawie znaczącej pozycji rynkowej zawierają wskazówki dla krajowych organów regulacyjnych dotyczące zastosowania koncepcji znaczącej pozycji rynkowej w konkretnym kontekście regulacji *ex ante* rynków łączności elektronicznej. Obowiązek uwzględnienia przez Prezesa UKE kryteriów określonych w wytycznych Komisji wynika z art. 4 projektu.

Należy wskazać, że znacząca pozycja rynkowa odpowiada pozycji dominującej określonej w art. 102 TFUE. Zgodnie z projektem znaczącą pozycję rynkową posiada przedsiębiorca, który samodzielnie lub wspólnie z innymi zajmuje pozycje odpowiadającą dominacji, czyli dysponuje siłą ekonomiczną pozwalającą mu na zachowania w znacznym stopniu niezależne od konkurentów i konsumentów.

Art. 172

Przepis dotyczy przenoszenia pozycji znaczącej na rynek powiązany i stanowi implementację art. 63 ust. 3 EKŁE, zgodnie z którym jeżeli przedsiębiorstwo ma znaczącą pozycję na określonym rynku, może także być ono wyznaczone jako posiadające znaczącą pozycję rynkową na rynku blisko z tym rynkiem związanym, w przypadku gdy powiązania między obydwojema rynkami pozwalają na przeniesienie pozycji rynkowej z określonego rynku na ściśle powiązany rynek, tym samym zwiększając pozycję rynkową danego przedsiębiorstwa. Dla stwierdzenia pozycji znaczącej na rynku powiązanym, najpierw musi być ona ustalona na rynku pierwotnym. Należy wskazać, że zarówno EKŁE jak i przepisy projektu dopuszczają zastosowanie środków naprawczych na podstawie art. 69, 70, 71 i 74 EKŁE na ściśle powiązonym rynku, które mają na celu uniemożliwienie takiego przeniesienia. Istotną różnicą w stosunku do poprzednich regulacji krajowych i unijnych jest brak możliwości nałożenia przez Prezesa UKE obowiązków na rynkach detalicznych w przypadku gdy zastosowanie środków naprawczych nie przyniosło zamierzonych skutków.

Art. 173

Przepis jest implementacją art. 67 ust. 6 EKŁE, a jego celem jest uniknięcie opóźnień w zakresie prowadzenia postępowań regulacyjnych. Daje on możliwość zwrócenia się przez regulatora, w przypadku naruszenia terminów związanych z procedurą określania rynków, do BEREC o pomoc w sprawie przygotowania projektu decyzji regulacyjnej. Prezes UKE nie ma obowiązku występowania z wnioskiem o konsultację, a jedynie uprawnienie. W przypadku uzyskania

konsultacji Prezes UKE powinien powiadomić KE o planowanym rozstrzygnięciu w terminie 6 miesięcy od uzyskania wyniku konsultacji od BEREC. Postanowienia przepisu nie wprowadzają nowych rozwiązań, są powieleniem zarówno dotychczasowych przepisów unijnych, jak i krajowych.

Art. 174

Przepis ten stanowi implementację art. 68 ust. 6 EKŁE, który w ramach nakładania, zmiany lub uchylania obowiązków zobowiązuje krajowe organy regulacyjne do uwzględniania wpływu najnowszych zmian sytuacji rynkowej, dotyczących m.in. umów handlowych mających wpływ na dynamikę konkurencji. Projektowany przepis przyznaje Prezesowi UKE możliwość zmiany decyzji określającej przedsiębiorcę o znaczącej pozycji rynkowej poprzez nałożenie lub zmianę obowiązków regulacyjnych, biorąc pod uwagę adekwatność i proporcjonalność danego obowiązku do problemów rynkowych lub uchylenie nałożonych obowiązków regulacyjnych, jeżeli warunki na rynku właściwym uzasadniają uchylenie tych obowiązków.

Przepis jest nowym rozwiązaniem zarówno na gruncie prawa unijnego, jak i krajowego.

ROZDZIAŁ 2. Obowiązki na rynkach hurtowych

Art. 175

Przepis wdraża art. 72 EKŁE dotyczący dostępu do obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Art. 72 EKŁE nie miał swojego odpowiednika w pakiecie dyrektyw telekomunikacyjnych. Umożliwia on krajowemu organowi regulacyjnemu nałożenie na przedsiębiorcę obowiązku uwzględniania uzasadnionych wniosków o dostęp i użytkowanie obiektów inżynierii lądowej i wodnej jeżeli uzna, że m.in. odmowa przyznania dostępu uniemożliwiłaby powstanie trwale konkurencyjnego rynku i nie leżałaby w interesie użytkowników końcowych. Składniki aktywów, których dotyczy obowiązek nie muszą przy tym stanowić elementu rynku właściwego. Przepis przykładowo wymienia obiekty zaliczane do obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Należy uznać, że obiekty te są de facto infrastrukturą pasywną. W projektowanym art. 175 odniesiono się zatem do definicji infrastruktury technicznej oraz uzupełniono o elementy wskazane w dyrektywie, a wykraczające poza definicję infrastruktury technicznej.

Art. 176

Przepis wdraża częściowo art. 73 ust. 1 i 2 EKŁE dotyczący obowiązków związanych z dostępem i użytkowaniem specyficznych elementów sieci i urządzeń towarzyszących.

Art. 176 analogicznie do dotychczas obowiązujących przepisów Pt umożliwia Prezesowi UKE nałożenie obowiązku uwzględnienia wniosków przedsiębiorców komunikacji elektronicznej o zapewnienie dostępu, w tym użytkowania elementów sieci oraz powiązanych zasobów. Przepis ponadto doprecyzowuje na czym może polegać ten obowiązek, wprowadzając nieznaczące modyfikacje w porównaniu do dotychczas obowiązujących regulacji. Przy tym nowym przykładem w/w obowiązku, przewidzianym w EKŁE jest m.in. zapewnienie dostępu do aktywnych lub wirtualnych elementów sieci telekomunikacyjnej i związanych z nimi usług.

Kolejnym nowym przepisem jest przepis nakazujący Prezesowi UKE, aby nakładając obowiązek zapewnienia dostępu wziął pod uwagę to czy m.in. inne, również planowane, formy dostępu

lub obowiązek z art. 175 nie będą wystarczające do rozwiązania problemów rynkowych. W tym zakresie art. 176 Pt stanowi wdrożenie art. 73 ust. 2 akapit 1 EKŁE.

Art. 177

Art. 177 stanowi implementację art. 73 ust. 2 i 3 EKŁE i dotyczy kwestii ustalania przez Prezesa UKE warunków dostępu w zasadniczej części powtarzając brzmienie dotychczasowego art. 35 Pt. EKŁE rozbudowuje katalog elementów jakie organ uwzględnia przy ustalaniu zakresu obowiązku dostępu. Nowym elementem, który wynika z EKŁE, jest obowiązek wzięcia przez organ pod uwagę m.in. inwestycji w sieci o bardzo dużej przepustowości oraz poziomów ryzyka związanych z tymi inwestycjami, prognozowanego rozwoju technologicznego związanego z projektowaniem sieci i zarządzaniem nimi, potrzeby zapewnienia neutralności technologicznej w zakresie projektowania sieci i zarządzania nimi.

Art. 178

Przepis wdraża art. 70 EKŁE dotyczący obowiązku niedyskryminacji.

Zasada niedyskryminacji wyrażona w projektowanym przepisie ma na celu, jak wskazuje motyw (184) EKŁE, zagwarantowanie, że przedsiębiorstwa o znaczącej pozycji rynkowej nie będą zniekształcać konkurencji, a w szczególności w sytuacji, gdy są to zintegrowane pionowo przedsiębiorstwa świadczące usługi innym przedsiębiorstwom, z którymi konkurują na rynkach detalicznych. EKŁE uznaje, iż zasada równoważności produktów stanowi najbardziej niezawodny sposób uzyskania skutecznej ochrony przed dyskryminacją.

Projektowany przepis w ust. 1 powtarza co do zasady treść dotychczasowego art. 36 Pt (który wdrażał w tym zakresie art. 10 dyrektywy o dostępie). EKŁE w porównaniu do dyrektywy o dostępie odnosi się przy tym do obowiązku przedsiębiorstwa, a nie jedynie operatora. Z tego względu należało uwzględnić tę zmianę i odnieść się w projektowanym przepisie do obowiązków przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej.

EKŁE ponadto uregulowało kwestię obowiązków, jakie krajowy organ regulacyjny może nałożyć celem zapewnienia równorzędności dostępu. Fragment ten został wdrożony w projektowanym art. 178 ust. 2.

Art. 179

Przepis wdraża art. 69 ust. 1 i 3 EKŁE dotyczący obowiązku przejrzystości i w tym zakresie w zasadniczej części powtarza treść dotychczasowego art. 179 Pt. Projektowany przepis reguluje zatem możliwość nałożenia przez Prezesa UKE na operatora o znaczącej pozycji rynkowej, w drodze decyzji, obowiązku ogłaszania lub udostępniania informacji w sprawach zapewnienia dostępu. Informacje są publikowane na stronie podmiotowej BIP UKE. Mogą one obejmować m.in. informacje księgowe, specyfikacje techniczne urządzeń i sieci, informacje dotyczące opłat.

Wprowadzenie obowiązku przejrzystości motyw (182) EKŁE uzasadnia to tym, iż jawność zasad i warunków dostępu oraz wzajemnych połączeń, w tym cen, służy przyspieszaniu negocjacji, unikaniu sporów i daje uczestnikom rynku pewność, że usługa nie jest świadczona na dyskryminujących warunkach. Otwartość i jawność technicznych interfejsów może mieć szczególne znaczenie dla zapewnienia interoperacyjności.

Art. 180

Artykuł 180 reguluje ogólne zasady dotyczące nakładania na operatora o znaczącej pozycji rynkowej obowiązku prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz prowadzenia rachunkowości regulacyjnej wraz z odwołaniem do dalszych przepisów w art. 218-223, w tym zapisanych w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 220, które zawierają szczegółowe przepisy dotyczące rachunkowości regulacyjnej.

Zgodnie z ust. 2, podstawą do przygotowania sprawozdań z rachunkowości regulacyjnej stanowi zatwierdzona przez Prezesa UKE szczegółowa instrukcja, zdefiniowana w słowniku w art. 2 pkt 14.

Art. 180 implementuje do polskiego prawa art. 71 z EKŁE, zgodnie z którym regulator ma prawo do nałożenia na przedsiębiorstwo telekomunikacyjne obowiązku rozdzielności księgowej w odniesieniu do niektórych rodzajów czynności związanych z dostępem lub połączeniem sieci. Obowiązek rozdzielności księgowej został określony w polskim prawie jako obowiązek rachunkowości regulacyjnej, zdefiniowany w słowniku w art. 2 pkt 47, dodatkowo art. 218 określa cel oraz sposób prowadzenia rachunkowości regulacyjnej.

Prawidłowe prowadzenie rachunkowości regulacyjnej ma umożliwić regulatorowi skuteczne badanie transferów wewnętrznych w ramach danego przedsiębiorstwa oraz eliminowanie niedozwolonych transferów. Jest to szczególnie istotne dla prawidłowego ustalania cen, ponieważ prawidłowy system rachunkowości regulacyjnej stanowi podstawę kalkulacji kosztów, te zaś są podstawą ustalania opłat.

Art. 181.

Artykuł 181 wdrażający art. 74 EKŁE określa zasady dotyczące nakładania na operatora o znaczącej pozycji rynkowej obowiązków dotyczących kalkulacji kosztów świadczenia dostępu oraz stosowania opłat z tytułu dostępu.

W ust. 1 są wymienione trzy różne obowiązki dotyczące stosowania opłat z tytułu dostępu. Prezes UKE ma możliwość wyboru i nałożenia na operatora jednego z tych obowiązków, w zgodzie z przesłankami z art. 167 ust. 1 pkt 2 lit. a oraz biorąc pod uwagę długookresowe korzyści dla użytkowników końcowych związane z rozwojem sieci nowej generacji, a zwłaszcza sieci o bardzo dużej przepustowości.

Metoda wskazana w pkt 1 w ust. 1 jest to metoda stosowania opłat z tytułu dostępu w oparciu o metodę kalkulacji kosztów precyzyjnie regulowaną poprzez przepisy ustawy, w szczególności definicję w słowniczku w art. 2 pkt 18 oraz art. 222 i 223 ustawy oraz przepisy rozporządzenia, wydawanego na podstawie art. 220.

W decyzji nakładającej ten obowiązek, Prezes UKE wskazuje operatorowi sposób kalkulacji kosztów spośród wymienionych w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 220 oraz sposoby ustalania opłat, które będzie stosował w przypadkach, których mowa w art. 184 ust. 5. Powyższe sposoby ustalania opłat nie są sprecyzowane w ustawie i wynikają z aktualnej praktyki w innych krajach UE oraz zaleceń Komisji Europejskiej. Jednym z często stosowanych sposobów jest wykorzystanie przez organ regulacyjny w tym celu poziomu opłat stosowanych na porównywalnych rynkach konkurencyjnych (*benchmarking*), metoda ta jest zapisana w Dyrektywie w art. 74 ust. 2, czasami stosuje się też metodę „ceny detalicznej minus” (*retail minus*), szczególnie w przypadku konkurencyjnego rynku detalicznego.

Metoda wskazana w pkt 2 w ust. 1 jest metodą mniej restrykcyjnej kontroli opłat w stosunku do metody z pkt 1. Prezes UKE nakłada na operatora o znaczącej pozycji rynkowej obowiązek stosowania opłat z tytułu dostępu, w oparciu o koszty, które ponosi operator, wskazując

jednocześnie sposoby weryfikacji i ustalania tych opłat. Powyższe sposoby, analogicznie jak w pkt 1 nie są sprecyzowane w ustawie i wynikają z aktualnej praktyki w innych krajach UE oraz zaleceń Komisji Europejskiej.

Inaczej niż w przypadku obowiązku z pkt 1 w ust. 1, operator ma sam możliwość wyboru sposobu wyliczenia kosztów, może w tym celu skorzystać ze sposobów kalkulacji kosztów wskazanych w rozporządzeniu, wydawanym na podstawie art. 220.

Metoda wskazana w pkt 3 w ust. 1 nakłada na operatora obowiązek stosowania opłat z tytułu dostępu w wysokości określonej przez Prezesa UKE np. na podstawie przygotowanego przez Prezesa UKE modelu kalkulacji kosztów „bottom - up” (modelowanie oddolne). Korzystanie z powyższego modelu jest zgodne z zaleceniami Komisji Europejskiej oraz praktyką innych krajów Unii Europejskiej. Ponadto, jest to model wskazany przez Komisję do wykorzystania przy ustalaniu opłat za zakańczanie połączenia głosowego w sieciach stacjonarnych lub ruchomych. Powyższa metoda nie wymaga procesu oceny i weryfikacji ani kosztów ani opłat przez regulatora, ponieważ opłaty są ustalone przez regulatora.

Ustęp 2 dotyczy sytuacji, wymienionej w art. 74 EKŁE, związanej z inwestycjami poniesionymi przez operatorów w budowę sieci nowej generacji w szczególności sieci o bardzo dużej przepustowości, które Prezes UKE musi wziąć pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o konieczności nałożenia obowiązków dotyczących kalkulacji kosztów. Powyższy przepis ma zachęcić operatorów do inwestycji w budowę sieci nowej generacji, w szczególności sieci o bardzo dużej przepustowości, które przy odpowiednich warunkach, wymienionych w tym przepisie, mogą doprowadzić do nienakładania lub nieutrzymywania obowiązków regulacyjnych w zakresie opłat w stosunku do danego operatora.

Art. 182

Projektowany przepis reguluje kwestię rozliczeń między przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi związanych z przenoszeniem numerów (ust. 1) oraz wyborem dostawcy usług (ust. 2). Artykuł implementuje art. 106 EKŁE i łączy się z prawem dla abonentów do bezpłatnego przeniesienia numeru oraz wyboru dostawcy usług, zapisanego w art. 271 i art. 273 ustawy.

Przepisy informują tylko, że w przypadku ustanowienia opłat przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych związanych z przenoszeniem numerów lub wyborem dostawcy usług, to te opłaty mają uwzględniać ponoszone koszty związane z tą usługą.

Art. 183

Projektowany przepis dotyczy możliwości nałożenia przez Prezesa UKE na operatora o znaczącej pozycji rynkowej, na którego został nałożony obowiązek równego traktowania, obowiązek przygotowania i przedstawienia oferty ramowej o dostępie. Przepis stanowi wdrożenie art. 69 ust. 2-4 EKŁE, który reguluje kwestie obowiązku przejrzystości.

Projektowany art. 183 częściowo powtarza dotychczasową regulację Pt w tym zakresie, z uwzględnieniem zmian wynikających z EKŁE. Zasadniczą zmianą wynikającą z EKŁE w stosunku do dyrektywy o dostępie jest to, iż EKŁE nie określa już elementów, jakie powinna zawierać oferta ramowa. Elementy te były dotychczas określone w załączniku II do dyrektywy o dostępie. Zamiast tego zgodnie z art. 69 ust. 3 to BEREC określa wytyczne w sprawie minimalnych kryteriów dotyczących oferty ramowej. Z tego względu projektowany przepis również nie zawiera już ustępów odnoszących się do elementów oferty ramowej. Prezes UKE będzie te elementy określał w decyzji dla operatora o znaczącej pozycji rynkowej, a przy tym

w jak największym stopniu będzie obowiązany uwzględniać wytyczne BEREC w sprawie minimalnych kryteriów dotyczących oferty ramowej, o czym stanowi art. 69 ust. 4 EKŁE. Kwestię uwzględniania wytycznych BEREC reguluje przy tym projektowany art. 4 ust. 2.

Art. 184

Artykuł 184, wdrażający art. 74 EKŁE, określa zasady dotyczące weryfikacji kosztów i opłat z tytułu dostępu oraz ustalania opłat z tytułu dostępu.

Zgodnie z ust. 1 operator, na którego został nałożony obowiązek, o którym mowa w art. 181 ust. 1 pkt 2, przedstawia Prezesowi UKE, szczegółowe uzasadnienie wysokości opłat ustalonych w oparciu o koszty, które ponosi operator. Inaczej niż w przypadku obowiązku z pkt 1 w ust. 1, operator ma sam możliwość wyboru sposobu wyliczenia kosztów, może w tym celu skorzystać ze sposobów kalkulacji kosztów wskazanych w rozporządzeniu, wydawanym na podstawie art. 220.

Zgodnie z ust. 2, Prezes UKE sam przeprowadza proces weryfikacji ww. opłat, ale tylko według sposobu wskazanego w decyzji, nakładającej obowiązek z art. 181 ust. 1 pkt 2. Jeżeli wysokość opłat okaże się nieprawidłowa, Prezes UKE sam ustala wysokość opłat z tytułu dostępu lub ich maksymalny albo minimalny poziom, biorąc pod uwagę wytyczne z ust. 3.

Natomiast w przypadku nałożenia na operatora obowiązku, o którym mowa w art. 181 ust. 1 pkt 1, po otrzymaniu wyników kalkulacji kosztów od operatora jest przeprowadzana weryfikacja kosztów poprzez badanie biegłego rewidenta, wskazane w art. 222 ust. 5.

Należy podkreślić, że w przypadku obowiązku kalkulacji kosztów, nałożonego przez Prezesa UKE na operatora, tylko w przypadkach określonych w ust. 4, Prezes UKE sam może ustalić wysokość opłat z tytułu dostępu lub ich maksymalny albo minimalny poziom.

Ustęp 5 dotyczy szczególnej sytuacji, wymienionej w art. 74 EKŁE, związanej z wydatkami poniesionymi przez operatora na nowe przedsięwzięcie inwestycyjne, które Prezes UKE musi wziąć pod uwagę przy ustalaniu opłat z tytułu dostępu. Powyższe przepisy mają na celu zachętę dla operatorów do realizacji nowych przedsięwzięć inwestycyjnych, w tym budowy sieci nowej generacji.

Art. 185

Zgodnie z przepisem Prezes UKE może dokonać kilku czynności w zakresie zatwierdzenia projektu oferty ramowej. Może bowiem zatwierdzić projekt oferty wydając decyzję administracyjną, o której mowa w art. 104 KPA. Przy czym warunkiem zatwierdzenia projektu oferty lub jej zmiany jest to, aby projekt odpowiada przepisom prawa oraz potrzebom rynku wskazanym w decyzji nakładającej obowiązek przygotowania oferty, przepisom dotyczących oferty ramowej i dostępu. Prezes UKE może także zmienić projekt oferty ramowej lub jej zmiany i zatwierdzić projekt. Ponadto możliwe jest także samodzielne ustalenie oferty ramowej przez Prezesa UKE, w przypadku nieprzedstawienia jej w terminie przez operatora.

Należy zwrócić uwagę na możliwość przedstawienia Prezesowi UKE przez operatora projektu zmiany oferty ramowej. To nowe rozwiązanie wynika z orzecznictwa, które pojawiło się na kanwie przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne. NSA w wyroku z dnia 29 stycznia 2019 r. (II GSK 5014/16) wskazał, że w przypadku, gdy operator zwraca się do Prezesa UKE o zatwierdzenie przedłożonego projektu zmiany oferty ramowej, błędem będzie kwalifikacja takiego wniosku, jako wniosku o zobowiązanie tego operatora do przygotowania zmiany do oferty ramowej. Organ zobowiązany jest do oceny przedłożonego projektu zmiany

oferty ramowej przez pryzmat zapotrzebowania na usługi lub zmiany warunków rynkowych i wydać w tym zakresie decyzję.

Prezes UKE obowiązany będzie, tak jak dotychczas na podstawie art. 43 Pt, niezwłocznie publikować zatwierdzone oferty ramowe lub ich zmiany na stronie podmiotowej BIP UKE. Dodatkowo wprowadzono obowiązek publikowania również ujednolicone teksty ofert ramowych. Regulacja ta zapewni większą przejrzystość wprowadzanych zmian w ofercie ramowej.

Art. 186

Projektowany przepis dotyczy ustalania opłat za zakańczanie połączenia głosowego w sieciach stacjonarnych lub ruchomych i stanowi implementację artykułu 75 EKŁE. Zgodnie z przepisami ust. 1, operator stosuje maksymalne opłaty zgodnie z aktem delegowanym przez KE w tym zakresie. W przypadku niewydania przez KE aktu delegowanego określającego maksymalne stawki za zakańczanie połączeń głosowych, zgodnie z projektowanym ust. 2, Prezes UKE może w drodze decyzji, nałożyć na operatora o znaczącej pozycji rynkowej obowiązek stosowania opłaty za zakańczanie połączeń w określonej przez Prezesa UKE wysokości. Prezes UKE, określając opłaty będzie musiał wziąć pod uwagę zasady wymienione w ust. 3, stanowiące implementację zasad określonych w Załączniku nr III do EKŁE.

Ust. 4 reguluje sytuację prawną, która zaistnieje w dniu wydania przez KE aktu delegowanego na podstawie art. 75 ust. 1 EKŁE i zapobiega sytuacji obowiązywania dwóch różnych obowiązków nałożonych na operatora o znaczącej pozycji rynkowej dotyczących stosowania stawek za zakończenie połączenia głosowego, jednego wynikającego z decyzji nałożonej uprzednio przez Prezesa UKE, a drugiego z aktu delegowanego. Zgodnie z tym przepisem, decyzja w części nakładającej obowiązek stosowania opłat za zakańczanie połączeń w wysokości określonej przez Prezesa UKE wygasa z mocy prawa w dniu wydania przez KE aktu delegowanego na podstawie art. 75 ust. 1 EKŁE.

Zgodnie z ust. 5, wdrażającym ust. 3 w art. 75 EKŁE, Prezes UKE ma obowiązek monitorować wysokość opłat za zakańczanie połączeń głosowych w sieciach stacjonarnych lub ruchomych oraz zapewniać ich zgodność z opłatami określonymi w akcie delegowanym, wydawanym na podstawie art. 75 ust. 1 EKŁE. Ustawodawca w celu egzekwowania obowiązku dotyczącego zapewniania zgodności powyższych opłat, przewidział kary w art. 392 pkt 28.

Zgodnie z ust. 6, Prezes UKE jest zobowiązany przedstawiać KE i BEREC sprawozdanie dotyczące stosowania opłat za zakańczanie połączeń głosowych w sieciach stacjonarnych lub ruchomych, co też jest wymogiem wynikającym z ust. 3 w art. 75 EKŁE.

Art. 187

Przepis stanowi implementację art. 68 ust. 3 akapit 2 EKŁE dotyczącego nakładania obowiązków na przedsiębiorstwa wyznaczone jako posiadającą znaczącą pozycję rynkową w wyjątkowych okolicznościach.

Art. 188

Przepis stanowi podobnie jak art. 44 implementację art. 68 ust. 3 akapit 2 EKŁE i nie odbiega od dotychczasowych rozwiązań.

Projektowany przepis dotyczy wystąpienia Prezesa UKE o uzyskanie zgody KE na zastosowanie środków nieprzewidzianych dyrektywami i ustawą. Należy wskazać, że procedura uzyskania zgody nie jest typowym postępowaniem konsolidacyjnym. Zgoda Komisji jest wyrażana w

formie decyzji, która jeśli jest pozytywna uprawnia Prezesa UKE do wydania decyzji nakładającej obowiązki objęte wnioskiem złożonym do Komisji. Prezes UKE może wycofać proponowany środek w trakcie postępowania przed Komisją. Przy czym, zgodnie z przepisem ust. 4 ust. 2, w przypadku wydania decyzji przez Komisję Prezes UKE nakłada obowiązek.

Separacja funkcjonalna – art. 189–194

Przepisy dotyczące separacji funkcjonalnej stanowią element regulacji dotyczącej dostępu. Zostały wprowadzone do Pt na mocy nowelizacji z 2012 r., wdrażającej znowelizowany pakiet dyrektyw telekomunikacyjnych. Dotychczasowy art. 44b-44g Pt wdrażał w tym zakresie art. 13a dyrektywy o dostępie (dotyczący możliwości nałożenia na przedsiębiorcę zintegrowanego pionowo obowiązku rozdziału funkcjonalnego) i art. 13b dyrektywy o dostępie (dotyczący dobrowolnego podziału przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo). EKŁE również reguluje te kwestie w art. 77 (podział funkcjonalny) oraz art. 78 (dobrowolny podział przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo). Art. 77 EKŁE powtarza treść art. 13a dyrektywy o dostępie i nie wprowadza żadnych modyfikacji. Natomiast art. 78 EKŁE będący odpowiednikiem art. 13b dyrektywy o dostępie zawiera szereg zmian.

Podział funkcjonalny

Art. 189

Projektowany przepis stanowi wdrożenie art. 77 ust. 1–3 EKŁE.

Przepis art. 77 EKŁE przewiduje możliwość nałożenia na przedsiębiorcę komunikacji elektronicznej świadczącego usługi na rynku lub rynkach hurtowych oraz na odpowiadającym mu rynku detalicznym lub rynkach detalicznych (przedsiębiorcą zintegrowanym pionowo zintegrowanego pionowo) obowiązku rozdziału funkcjonalnego, w przypadku gdy obowiązki regulacyjne nałożone wcześniej na tego przedsiębiorcę nie zapewniły skutecznej konkurencji oraz gdy istnieją istotne i trwałe problemy konkurencyjne lub niewydolność rynków, związane z hurtowym oferowaniem określonych rynków produktów dostępu. Podział funkcjonalny, zgodnie z przepisem dyrektywy, ma polegać na wyodrębnieniu w ramach przedsiębiorcy zintegrowanego pionowo niezależnie działającej jednostki organizacyjnej, której zostałaby powierzona działalność związana z hurtowym oferowaniem produktów dostępu. Jednostka ta miałaby obowiązek dostarczania produktów i usług dostępu wszystkim przedsiębiorstwom, także innym jednostkom organizacyjnym działającym w ramach spółki dominującej, w takich samych terminach, na tych samych warunkach – dotyczących między innymi poziomów cen i usług – oraz z użyciem tych samych systemów i procesów.

Obowiązek rozdziału funkcjonalnego ma na celu w istotny sposób ograniczyć motywację do dyskryminacji oraz ma być pomocny przy weryfikacji i egzekwowaniu przestrzegania zasady niedyskryminacji. Nałożenie obowiązku rozdziału funkcjonalnego jest środkiem naprawczym, który może być stosowany wyjątkowo – w w/w przypadku. Zgodnie z wymogami EKŁE gdy krajowy organ regulacyjny zamierza nałożyć obowiązek rozdziału funkcjonalnego obowiązany jest przedłożyć wniosek w tym zakresie Komisji Europejskiej. Uprzednie zatwierdzenie wniosków przez Komisję ma na celu zapobieganie zakłóceniom konkurencji na rynku wewnętrznym.

Projektowany przepis nie przewiduje zmian w porównaniu do dotychczas obowiązującego art. 44b Pt.

Art. 190

Projektowany przepis wdraża art. 77 ust. 3 akapit 2 EKŁE, zgodnie z którym po podjęciu przez Komisję decyzji w sprawie proponowanego środka zgodnie z art. 68 ust. 3 EKŁE, krajowy organ regulacyjny przeprowadza skoordynowaną analizę różnych rynków związanych z siecią dostępu. Na podstawie swojej oceny krajowy organ regulacyjny nakłada, utrzymuje, zmienia lub uchyla obowiązki. Przepis ten odnosi się do nakładania obowiązku rozdziału funkcjonalnego.

Projektowany przepis nie przewiduje zmian w porównaniu do dotychczas obowiązującego art. 44c Pt.

Art. 191

Przepis ten stanowi implementację art. 77 ust. 4 EKŁE, który wskazuje, że dla uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, iż nałożenie na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązku podziału funkcjonalnego nie wyklucza możliwości nałożenia na tego przedsiębiorcę innych obowiązków regulacyjnych przewidzianych dla rynków hurtowych.

Projektowany przepis nie przewiduje zmian w porównaniu do dotychczas obowiązującego art. 44d Pt.

Art. 192

Projektowany przepis wprowadza w stosunku do osoby lub osób kierujących wydzieloną jednostką organizacyjną zakaz świadczenia pracy, wykonywania innych zajęć u przedsiębiorcy telekomunikacyjnego zintegrowanego pionowo, na którego nałożono obowiązek rozdziału funkcjonalnego lub w innej wydzielonej jednostce tego przedsiębiorcy, w spółce od niego zależnej, wobec niego dominującej lub z nim powiązanej, a także zakaz pełnienia funkcji w organach lub pełnienia funkcji doradczych na rzecz tych podmiotów.

Art. 193

Projektowany przepis powtarza treść dotychczas obowiązującego art. 44f Pt.

Prezes UKE w decyzji o nałożeniu obowiązku rozdziału funkcjonalnego będzie określał m.in. status prawny wydzielonej jednostki. Przepis ust. 1 wskazuje, że w przypadku gdy formą wydzielonej jednostki nie jest odrębna osoba prawna (mowa tu o spółce kapitałowej), stosuje się do takiego podmiotu przepisy o oddziale. W momencie wprowadzania w 2012 r. do ustawy - Prawo telekomunikacyjne przepisów o separacji funkcjonalnej, jak i w procesie legislacyjnym niniejszego projektu uznano, iż najbardziej optymalną formą wydzielenia jednostki na gruncie prawa polskiego, spełniającą wymogi dyrektywy, jest oddział. Forma oddziału w pełni uwzględnia specyfikę instytucji separacji funkcjonalnej i potrzebę odrębności wyodrębnionej jednostki w stosunku do przedsiębiorcy, na którego jest nakładany przedmiotowy obowiązek.

Należy wskazać, że przepis ten został wprowadzony do Pt gdy obowiązywała ustawa o swobodzie działalności gospodarczej (dalej: usdg). Ustawa ta zawierała w art. 5 pkt 4 definicję oddziału, wskazując, że oddziałem jest wyodrębniona i samodzielna organizacyjnie część działalności gospodarczej, wykonywana przez przedsiębiorcę poza siedzibą przedsiębiorcy lub głównym miejscem wykonywania działalności. Usdg została zastąpiona przez ustawę z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, która nie zawiera już definicji oddziału. Pojęcie to pojawia się natomiast w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jest zdefiniowane w art. 3 pkt 4 w sposób identyczny jak w usdg. Może zatem posłużyć przy interpretacji pojęcia „oddziału” na gruncie Pt.

Zgodnie z art. 38 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, jeżeli przedsiębiorca posiada oddziały, w rejestrze przedsiębiorców obok danych dotyczących przedsiębiorcy powinny być ujawnione także siedziby i adresy jego oddziałów.

Przepisy odnoszące się do oddziału znajdują się w Kodeksie cywilnym:

- 1) art. 43⁶ – firma oddziału osoby prawnej zawiera pełną nazwę tej osoby oraz określenie „oddział” ze wskazaniem miejscowości, w której oddział ma siedzibę,
- 2) art. 109⁵ – prokurę można ograniczyć do zakresu spraw wpisanych do rejestru oddziału przedsiębiorstwa (prokura oddziałowa).

Projektowany przepis reguluje również kwestie z zakresu prawa pracy. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 1974 r. – Kodeks pracy pracodawcą jest jednostka organizacyjna, chociażby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. Możliwość uznania za pracodawcę oddziału spółki handlowej potwierdza orzecznictwo Sądu Najwyższego. SN stwierdził, że każda osoba prawna jest pracodawcą w rozumieniu art. 3 Kodeksu pracy, chyba że dla niektórych pracowników za pracodawcę należy uznać jednostkę organizacyjną stanowiącą jej część składową⁶. Taka jednostka organizacyjna niewyposażona w osobowość prawną, musi być dostatecznie wyodrębniona pod względem organizacyjnym i finansowym oraz być uprawniona do samodzielnego zatrudniania pracowników (nie można jednak uznać za pracodawcę jednostki organizacyjnej, której kierownik przyjmuje i zwalnia pracowników wyłącznie na podstawie upoważnienia)⁷.

Z uwagi na powyższe w projektowanym art. 44f ust. 3 stwierdzono, iż „Wydzielona jednostka organizacyjna jest odrębnym pracodawcą w ramach przedsiębiorstwa przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, o którym mowa w art. 44b ust. 1, za którego uprawnienia i obowiązki pracodawcy wykonuje osoba lub osoby kierujące wydzieloną jednostką organizacyjną.”.

Dobrowolny podział przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo – art. 194

Projektowany przepis stanowi implementację art. 78 EKŁE.

Przepis co do zasady tak jak dotychczasowy art. 44g ust. 1 reguluje obowiązek powiadomienia Prezesa UKE, przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego o znaczącej pozycji rynkowej zintegrowanego pionowo, o planowanym przeniesieniu środków majątkowych lokalnej sieci dostępu lub ich znacznej części na odrębną osobę prawną mającą innego właściciela lub na nowo zawiązany w tym celu podmiot. Zmiana w porównaniu do dotychczas obowiązujących przepisów dotyczy terminu dokonania zawiadomienia. Dotychczas zawiadomienia dokonywało się najpóźniej sześć miesięcy przed planowanym przeniesieniem środków majątkowych. Ze względu jednak na to, że EKŁE w art. 78 ust. 1 wskazuje, że poinformowanie organu powinno nastąpić co najmniej trzy miesiące przed planowanym przeniesieniem aktywów, analogiczną zmianę wprowadzono w projektowanym przepisie.

Nowym elementem wprowadzonym przez EKŁE w art. 78 ust. 1 akapit 3 jest możliwość zobowiązania się przez przedsiębiorcę do stosowania określonych warunków dostępu do sieci w okresie po dokonaniu podziału. Celem tych zobowiązań jest zapewnienie stronom trzecim skutecznego i niedyskryminacyjnego dostępu. Zgodnie z EKŁE organ może przy tym uczynić określone warunki wiążącymi, a zatem zobowiązać przedsiębiorcę do ich stosowania w całości

⁶ wyr. SN z 6.11.1991 r., I PRN 47/91, OSP 1992, Nr 7–8, poz. 151

⁷ Kodeks pracy. Komentarz, red. prof. dr hab. Wojciech Muszalski, Wyd. 12, Warszawa 2019

lub w części. Organ regulacyjny powinien przy tym monitorować wykonanie tych warunków. Regulacje te zawarte w EKŁE znalazły odzwierciedlenie w projektowanym przepisie.

Art. 195

Projektowany przepis powtarza zasadniczo treść dotychczas obowiązującego art. 45 Pt. Przepis dotyczy możliwości nakładania na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego kontrolującego dostęp do użytkowników końcowych obowiązków regulacyjnych niezbędnych do zapewnienia użytkownikom końcowym tego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego komunikowania się z użytkownikami innego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego. Projektowany przepis stanowi wdrożenie art. 61 ust. 2 lit. a EKŁE. Dyrektywa mówi przy tym o obowiązkach, niezbędnych dla zapewnienia możliwości połączenia typu koniec-koniec. Obowiązki, zgodnie z EKŁE, mogą również polegać na zapewnieniu wzajemnych połączeń.

Art. 196

Projektowany przepis wdraża art. 81 EKŁE, który nie miał swojego odpowiednika w pakiecie dyrektyw telekomunikacyjnych. Celem przepisu jest ułatwienie przechodzenia z tradycyjnych sieci miedzianych do sieci nowej generacji. Aby zapewnić nadzór nad tym procesem oraz aby go usprawnić EKŁE nakłada na krajowy organ regulacyjny obowiązek zapewnienia, aby proces wycofania lub zastąpienia elementów sieci obejmował przejrzysty harmonogram oraz warunki migracji, a także, aby przewidywał dostępność alternatywnych produktów o przynajmniej porównywalnej jakości pozwalających uzyskać dostęp do zmodernizowanej infrastruktury sieciowej jeżeli jest to konieczne do ochrony konkurencji i praw użytkowników końcowych. Dyrektywa umożliwia organowi uchylenie obowiązków dotyczących dostępu w odniesieniu do sieci miedzianej z chwilą ustanowienia odpowiedniego procesu migracji oraz zapewnienia zgodności z warunkami, o których powiadomił organ. Ma to na celu uniknięcie nieuzasadnionych opóźnień w migracji.

Powyższe postanowienia znalazły odzwierciedlenie w projektowanym przepisie, który uszczegóławia przy tym procedurę powiadamiania organu (Prezesa UKE) o zamiarze migracji i zatwierdzania powiadomienia.

ROZDZIAŁ 3. Ograniczenia na rynkach detalicznych

Art. 197

Projektowany przepis dotyczy nakładania obowiązków na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego o znaczącej pozycji rynkowej na rynku usług detalicznych i nie odbiega w sposób zasadniczy od dotychczasowej treści art. 46 Pt, z tym że dotyczy obowiązków nakładanych na przedsiębiorcę komunikacji elektronicznej o znaczącej pozycji rynkowej na danym rynku detalicznym. Zakres ten jest zatem szerszy niż dotychczas obowiązujący na gruncie Pt, który obejmował przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Przepis stanowi wdrożenie art. 83 EKŁE. Rynkami detalicznymi są rynki produktów i usług w zakresie usług telekomunikacyjnych dla użytkowników końcowych. Obowiązki mogą być nakładane gdy analiza rynku wykaże, że dany rynek detaliczny nie jest skutecznie konkurencyjny oraz obowiązki dostępowe nie doprowadziłyby do osiągnięcia celów polityki regulacyjnej.

Art. 198

Projektowany przepis jest analogiczny do dotychczasowej regulacji zawartej w Pt, z tą różnicą, iż dotyczy przedsiębiorców komunikacji elektronicznej. Przepis dotyczy przypadku, gdy na podstawie projektowanego art. 46 Prezes UKE nałoży obowiązek przedstawiania do zatwierdzenia cennika lub regulaminu świadczenia usług. Możliwość nałożenia takiego obowiązku wynika z art. 83 ust. 2 EKŁE, który to przepis dotyczy m.in. możliwości zastosowania środków kontroli poszczególnych taryf.

Projektowany przepis uszczegóławia procedurę zatwierdzania przez Prezesa UKE regulaminów i cenników, zakreślając termin przedłożenia planowanych cenników i regulaminów do zatwierdzenia, przewidując możliwość zgłoszenia sprzeciwu przez Prezesa UKE, oraz regulując kwestie publikowania na stronie podmiotowej BIP UKE cenników i regulaminów.

ROZDZIAŁ 4. Szczegółowe warunki inwestowania

Proponowane przepisy Rozdziału 4 „Szczegółowe warunki inwestowania” – art. 199-213 projektu ustawy pke, mają na celu implementację postanowień określonych w art. 79 i 76 oraz motywach 198-201, 206 i 207 Dyrektywy EKŁE. Wspomniane przepisy dyrektywy odnoszą się do możliwości nadania krajowemu organowi regulacyjnemu możliwości zatwierdzania propozycji zobowiązań (sankcjonowania samoregulacji w drodze wydawanych decyzji) przedkładanych przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych o znaczącej pozycji rynkowej (tzw. przedsiębiorców SMP), w zakresie dostępu, czy realizacji w drodze współinwestycji nowych sieci/elementów sieci, czy powiązanych zasobów.

Na wstępie należy zauważyć, że przyjęte przez europejskiego prawodawcę rozwiązania w art. 79 odnoszą się do zakresu wcześniej regulowanego, choć w węższym zakresie, przez art. 8 dyrektywy 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywa o dostępie). Wspomniany wyżej przepis art. 8 dyrektywy o dostępie znalazł swoje odzwierciedlenie na gruncie prawa krajowego w przepisach art. 43a uchylanego Prawa telekomunikacyjnego. Przepisy te były wprowadzone do niej ustawą z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. 2010 nr 229 poz. 1499). Unormowania te upoważniały Prezesa UKE do zatwierdzania w drodze decyzji tzw. szczegółowych warunków regulacyjnych, nakładanych na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego o znaczącej pozycji rynkowej. Szczegółowe warunki regulacyjne, zatwierdzane były przez Prezesa UKE na wniosek zainteresowanego przedsiębiorcy i określały szczegółowe warunki wykonywania obowiązków regulacyjnych wcześniej nałożonych na tego przedsiębiorcę telekomunikacyjnego, jak również innych zobowiązań tego przedsiębiorcy, mogących się przyczynić do skutecznej realizacji obowiązków regulacyjnych nałożonych na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego, rozwoju równoprawnej i skutecznej konkurencji, rozwoju i wykorzystania nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej lub zapewnienia użytkownikom maksymalnych korzyści w zakresie różnorodności, ceny i jakości usług telekomunikacyjnych.

Co się zaś tyczy unormowań art. 76 dyrektywy, które wskazują na możliwość zatwierdzania propozycji zobowiązań odnoszących się do realizacji współinwestycji w sieci o bardzo dużej przepustowości, to do czynienia będziemy mieli z nowymi rozwiązaniami prawnymi. Proponowane rozwiązania mają na celu wprowadzenie mechanizmów prawnych mających na

celu stworzenie m.in. systemu zachęt inwestycyjnych przy jednoczesnym zachowaniu konkurencyjności na rynku. Docelowym efektem wprowadzonej regulacji ma być wywarcie pozytywnego wpływu na uczestników rynku telekomunikacyjnego, skutkującego powstawaniem nowych sieci o bardzo dużej przepustowości, jednocześnie przy obniżaniu kosztów ich budowy oraz zachowaniu zrównoważonego modelu inwestycyjnego związanego z brakiem konieczności powielania infrastruktury.

Decyzje krajowego organu regulacyjnego, wydawane na podstawie przepisów implementujących art. 79 ust. 3 akapit czwarty EKŁE – art. 204 projektu PKE, będą nadawać propozycjom zobowiązań charakter wiążący. Decyzje te podlegają procedurze konsolidacji. Oznacza to, że decyzje Prezesa UKE muszą być notyfikowane zgodnie z projektowanym art. 36. To samo dotyczy się również pozostałych decyzji tego typu, w tym tych o nienakładaniu obowiązków w okresie obowiązywania zobowiązań odnośnie do elementów sieci o bardzo wysokiej przepustowości, które podlegają tym zobowiązaniom.

Projektowane przepisy mają na celu usankcjonowanie możliwości „samoregulacji” przedsiębiorców o znaczącej pozycji rynkowej, poprzez zatwierdzanie propozycji zobowiązań w drodze decyzji Prezesa UKE. Należy wskazać, że dotychczas taka konstrukcja nie funkcjonowała na gruncie przepisów szerokokorozumianego prawa telekomunikacyjnego. Proponowane przepisy mają za zadanie umocowanie Prezesa UKE do zatwierdzania w drodze, objętych postępowaniem konsolidacyjnym, decyzji administracyjnych propozycji zobowiązań dotyczących warunków zapewnienia dostępu do należących do tych przedsiębiorców sieci telekomunikacyjnych lub powiązanych zasobów. Przepisy te sankcjonują zatwierdzanie przez Prezesa UKE również propozycji zobowiązań w zakresie określania zasad włączania się (przyłączania się) do wspólninwestycji, realizowanych przez tych przedsiębiorców o znaczącej pozycji rynkowej. W ślad za regulacją dyrektywy propozycja krajowego przepisu nie zawiera zamkniętego wyliczenia przedmiotu proponowanych do zatwierdzenia samoregulacji, dlatego też wskazuje ich zakres poprzez przykładowe wyliczenie – przepis zawiera sformułowanie „w szczególności”. W tym kontekście, należy podkreślić, że proponowana regulacja bezpośrednio odnosi się w art. 199 ust. 1 pkt 3, w ślad za wskazaniem motywu 206 *in fine*, również do kwestii zobowiązań związanych z *dobrowolnym podziałem przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, które zostało wyznaczone jako posiadające znaczącą pozycję rynkową na co najmniej jednym rynku właściwym, mogą zwiększać przewidywalność i przejrzystość tego procesu dzięki ustanowieniu procedury wdrożenia planowanego podziału, np. w formie harmonogramu wdrażania według jasno określonych kluczowych etapów z podaniem przewidywalnych skutków braku realizacji niektórych etapów.*

Proponowane przepisy art. 199 dokonują implementacji art. 79 ust. 1 akapit pierwszy i lit. a-c EKŁE. Wskazują one w pierwszej kolejności przesłanki podmiotowe, zgodnie z którymi przedsiębiorcy telekomunikacyjni o znaczącej pozycji rynkowej będą mogli skorzystać z nowej instytucji zatwierdzenia propozycji zobowiązań. Przepisy te od strony przedmiotowej wskazują na zakres jaki może być objęty propozycją zobowiązań. Ust. 2 ma na celu sprecyzowanie podstawowego zakresu propozycji zobowiązań. W art. 200 zawarta została implementacja postanowień art. 79 ust. 2 lit. a EKŁE, który określa minimalny zakres postanowień, które mają być zawarte, w przedkładanych do zatwierdzenia, propozycjach zobowiązań. Przepisy wskazują zatem (oprócz przesłanek: *uczciwych, rozsądnych i otwartych na wszystkich uczestników rynku warunków*), jakie kwestie muszą być w tych propozycjach obligatoryjnie uregulowane: zapewnienie dostępu, zapewnienie zrównoważonej konkurencji, wskazanie szczegółowego harmonogramu i zakresu ich wdrażania oraz okresu obowiązywania.

Propozycja przepisów zawarta w art. 200-205 ma na celu określenie toku postępowania związanego z wydawaniem przez Prezesa UKE decyzji zatwierdzających propozycje zobowiązań. Propozycja ta odnosi się również bezpośrednio do wskazań motywu 205 *in medio*, który stanowi, że *należy ustanowić dla przedsiębiorstw procedurę składania zobowiązań, a dla krajowych organów regulacyjnych – procedurę ich oceny, z uwzględnieniem opinii uczestników rynku w drodze testu rynkowego, oraz – w stosownych przypadkach – nadania im mocy wiążącej wobec przedsiębiorstwa i możliwości ich egzekwowania przez krajowy organ regulacyjny.*

Należy zauważyć, że inicjatorem zatwierdzenia propozycji zobowiązań, a także podmiotem proponującym ich treść będzie zawsze poddany regulacji przedsiębiorca telekomunikacyjny. Natomiast na Prezesie UKE będzie spoczywał publicznoprawny obowiązek, związany z tym, by zobowiązania, w razie potrzeby poddane stosownym zmianom lub uzupełnieniom w stosunku do pierwotnej propozycji, były zgodne z przepisami prawa, nakładanymi na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązkami regulacyjnymi, potrzebami rynku telekomunikacyjnego oraz by mogły się przyczyniać do skutecznej realizacji obowiązków regulacyjnych nałożonych na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego, rozwoju równoprawnej i skutecznej konkurencji, rozwoju i wykorzystania nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej lub zapewnienia użytkownikom maksymalnych korzyści w zakresie różnorodności, ceny i jakości usług telekomunikacyjnych.

W myśl przepisów art. 201-204 projektowanej ustawy realizowane są postulaty zawarte w *ab initio* postanowieniach motywu 206 dyrektywy, który stanowi, że *krajowe organy regulacyjne powinny być w stanie uczynić zobowiązania wiążącymi w całości lub w części, na określony czas, który nie powinien być dłuższy niż okres, na który są składane, po przeprowadzeniu testu rynkowego w drodze publicznych konsultacji z zainteresowanymi stronami.* A zatem na mocy projektowanych przepisów art. 201 i n. Prezes UKE będzie mógł, przed przeprowadzeniem testu rynkowego, o którym mowa w dalszych przepisach, odmówić zatwierdzenia propozycji zobowiązań jeżeli z ich analizy wynika, że nie spełniają one przesłanek określonych w art. 200. Przepisy implementowanej dyrektywy wymagają od krajowych organów regulacyjnych prowadzenia „testu rynkowego”. Test ten na gruncie prawa krajowego realizowany będzie w drodze publicznych konsultacji z zainteresowanymi stronami, w ramach których prowadzona będzie analiza stanowisk konsultacyjnych składanych w terminie wyznaczonym przez Prezesa UKE, nie krótszym niż 30 dni.

Dlatego też, aby umożliwić zapoznanie się z propozycjami zobowiązań, i aby umożliwić przeprowadzenie testu rynkowego art. 202 zobowiązuje Prezesa UKE do publikacji projektu propozycji zobowiązań w Biuletynie Informacji Publicznej. W tym zakresie projektowane przepisy dokonują implementacji postanowień art. 79 ust. 2 EKŁE. Procedurę „testu rynkowego” realizują postanowienia projektowanego art. 203 ust. 1, w którym implementowane są dalsze postanowienia art. 79 ust. 2 EKŁE poprzez wskazanie, nie wyłącznych, lecz obligatoryjnych kryteriów oceny szczególnie istotnych w stosunku do propozycji zobowiązań przez Prezesa UKE.

Proponowane przepisy art. 203 ust. 2, doprecyzowują czynności podejmowane przez Prezesa UKE, zobowiązując go do zawiadomienia przedsiębiorcy telekomunikacyjnego o znaczącej pozycji rynkowej o wstępnej ocenie złożonych propozycji zobowiązań, uwzględniającej stanowiska złożone w ramach konsultacji. Stosownie do postanowień ust. 3, jeśli ze wstępnej oceny wynikałoby, że nie zostały spełnione kryteria wskazane w art. 200, Prezes UKE wyznacza co najmniej 14 dniowy termin, na dokonanie zmian w przedłożonej propozycji zobowiązań.

Unormowania zawarte w art. 204 implementują postanowienia zawarte w art. 79 ust. 1, art. 79 ust. 2 akapit drugi, art. 79 ust. 3 akapit czwarty zd. 1. EKŁE. Przepisy ust. 1 umocowują Prezesa UKE do wydawania decyzji zatwierdzających propozycje zobowiązań. W ślad za europejskim prawodawcą propozycja przepisów krajowych art. 204 ust. 2, odnośnie do ram czasowych zatwierdzanej przez Prezesa UKE propozycji samoregulacji, wskazuje minimalny okres siedmiu lat, przy czym dotyczy on do propozycji związanych ze wspólninwestycjami w zakresie sieci o bardzo dużej przepustowości. Proponowany art. 204 ust. 3 potwierdza kompetencje Prezesa UKE związane z funkcją regulatora rynku i realizacją celów polityki regulacyjnej, jednocześnie dokonuje implementacji art. 79 ust.3 i ust. 4 EKŁE.

Regulacja art. 205 uzależnia od zawarcia umowy o wspólninwestycji możliwość zwrócenia się do Prezesa UKE o uchylanie obowiązków regulacyjnych, o ile te odnoszą się do zobowiązań dotyczących wspólninwestycji obejmujących sieci o bardzo dużej przepustowości, i odnoszących się bezpośrednio do związanych z nimi elementów nowej sieci. Powyższa regulacja stanowi zachętę dla stron umowy wspólninwestycji do podjęcia działań związanych z jej zawarciem.

Regulacja art. 205 ust. 2 potwierdza uprawnienie Prezesa UKE do nakładania, uchylania lub zmieniania obowiązków regulacyjnych. Co stanowi realizację wskazań zawartych *in medio* w motywie 205 dyrektywy, zgodnie z którym: *Bez uszczerbku jednak dla przepisów dotyczących traktowania regulacyjnego wspólninwestycji charakter złożonych zobowiązań jako takich nie ogranicza uprawnień dyskrecjonalnych przyznanych krajowemu organowi regulacyjnemu do wprowadzenia środków naprawczych w przedsiębiorstwie wyznaczonym jako posiadające znaczącą pozycję rynkową.*

Podobnie w przypadku tego przepisu, należy pamiętać, że również taka, wydana w stosownych przypadkach, decyzja krajowego organu regulacyjnego podlega procedurze konsolidacji. Oznacza to, że również ona powinna zostać notyfikowana zgodnie z projektowanym art. 36. To samo się tyczy również decyzji o przedłużających okres obowiązywania, jak również tych, które niezależnie od decyzji zatwierdzających propozycje zobowiązań, utrzymują lub zmieniają obowiązki regulacyjne. Zaś proponowany art. 205 ust. 4 potwierdza kompetencje Prezesa UKE związane z funkcją regulatora rynku i realizacją celów polityki regulacyjnej, jednocześnie dokonując implementacji art. 76 ust. 2 akapit 1 i 2 EKŁE. Należy wskazać, że w tym zakresie projektowana regulacja odnosi się bezpośrednio również do postanowień motywu 205 *in fine*, który wskazuje, że w nawet w przypadku podjęcia przez *krajowe organy regulacyjne (...)* wiążących zobowiązań dotyczących wspólninwestycji i decyzji o nienakładaniu obowiązków, *to procedura ta pozostaje bez uszczerbku dla stosowania procedury analizy rynku oraz obowiązku stosowania odpowiednich i proporcjonalnych środków naprawczych służących zaradzeniu stwierdzonym nieprawidłowościom w funkcjonowaniu rynku.*

Proponowane przepisy art. 206-213 stanowią implementację przepisów artykułu 76 EKŁE oraz Załącznika IV do EKŁE. Ww. przepisy EKŁE oraz implementujące je przepisy mają za zadanie określenie warunków, na jakich przedsiębiorstwo posiadające znaczącą pozycję rynkową może skorzystać z możliwości zatwierdzania propozycji zobowiązań (samoregulacji) oraz wynikającej z nich, stanowiącej zachętę inwestycyjną, deregulacji odnoszącej się nowych sieci telekomunikacyjnych o bardzo dużej przepustowości, ich elementów oraz zasobów powiązanych powstających w drodze wspólninwestycji. Konstruowane przepisy i zawarte w nich kryteria oceny postanowień zawartych przedkładanych propozycjach zobowiązań, zawierających oferty wspólninwestycji, oraz wskazane w nich obligatoryjne elementy takich

ofert oraz przyszłych umów, a także związanych z nimi kompetencji Prezesa UKE, mają za zadanie, w ramach realizacji celów polityki regulacyjnej, wyeliminowanie możliwości realizacji „pseudo wspóln inwestycji”. Przez powyższe należy rozumieć eliminowanie pozornych wspóln inwestycji mających służyć wyłącznie możliwości korzystania z deregulacji.

Projektowane przepisy art. 206 dotyczą decyzji wydawanych na podstawie art. 204, ale dotyczących realizacji nowych sieci (ich elementów i zasobów powiązanych). Przepisy te stanowią również odzwierciedlenie wytycznych zawartych w treści motywu 199. *Ab initio* przepis ten ma na celu określenie zakresu przedmiotu wspóln inwestycji oraz umocowanie Prezesa UKE do sformułowania warunków jakie mają spełnić propozycje zobowiązań oraz kryteriów ich oceny. Należy pamiętać, że w przypadku niespełnienia tych warunków, Prezes UKE będzie do zobowiązany nałożyć odpowiednie obowiązki regulacyjne.

Kolejne postanowienia art. 206 formułują kryteria wg których Prezes UKE weryfikuje bądź ocenia propozycje zobowiązań obejmujących swoim zakresem wspóln inwestycje. W pierwszej kolejności zostały określone wymogi formalne, związane z upowszechnieniem informacji o możliwości udziału we wspóln inwestycji oraz wymogi o charakterze gwarancyjnym. Wymogi o charakterze gwarancyjnym dotyczą tych postanowień mają zapewnić możliwość przyłączenia się do wspóln inwestycji, zapewnienie konkurencyjności stronom umowy, równego traktowania stron umowy, traktowania podmiotów trzecich w sposób nie ograniczający konkurencji. Dalsze wymogi, związane z oceną stron przystępujących do umowy, mają na celu zapewnienie możliwości realizacji umowy poprzez wskazanie racjonalnych kryteriów podmiotowych odnoszących się m.in. do zdolności finansowej. Wreszcie przepisy określają zasady formułowania warunków późniejszego przystępowania do umowy wspóln inwestycji, które mają uwzględniać zmieniające się otoczenie inwestycyjne.

Art. 207 w ślad za ustawodawcą europejskim określa przesłanki otwartości (art. 206 pkt 2), wg których Prezes UKE będzie dokonywał oceny propozycji zobowiązań obejmującej ofertę wspóln inwestycji. Podobnie Art. 208 ma na celu doprecyzowanie przesłanek, wg których Prezes UKE będzie dokonywał weryfikacji (art. 206 pkt 3) propozycji zobowiązań obejmującej ofertę wspóln inwestycji, pod względem *możliwości skutecznego i zrównoważonego konkurowania w długiej perspektywie na rynkach detalicznych, na których działa przedsiębiorca telekomunikacyjny posiadający znaczącą pozycję rynkową, innym wspóln inwestującym przedsiębiorcom telekomunikacyjnym*

Przepis art. 209 implementuje postanowienia Załącznika IV EKŁE ust. c, tiret piąte *in fine*. W tym zakresie projektowany przepis ma na celu nałożenie obowiązków na podmiot powołany przez wspóln inwestorów do realizacji inwestycji. Obowiązki związane są z równym traktowaniem stron umowy wspóln inwestycji poprzez określenie zasad udostępniania przedmiotu wspóln inwestycji. W takim przypadku powołana spółka celowej ma obowiązek bezpośrednio lub pośrednio zapewniać dostęp do sieci wszystkim wspóln inwestorom. W ślad za EKŁE przepis ten stanowi, że takie udostępnianie odbywa się na zasadzie równoważności produktów oraz na uczciwych i racjonalnych warunkach, włączając warunki finansowe odzwierciedlające różne poziomy ryzyka zaakceptowanego przez poszczególnych wspóln inwestorów.

Projektowany przepis art. 210 odzwierciedla postanowienia zawarte w ust. C tiret piąte *ab initio* Załącznika IV do EKŁE. Jego adresatem jest podmiot przygotowujący ofertę wspóln inwestycji, dlatego zawarte zostały w wyraźne wskazania odnośnie do postanowień

oferty wspóln inwestycji związanych z kwestiami dostępu do sieci telekomunikacyjnej, elementów sieci i powiązanych zasobów, będących przedmiotem wspóln inwestycji

Przepis art. 211 stanowi implementację wytycznych z Załącznika IV ust. C, tiret czwarte odnośnie do postanowień umownych, ustanawiających zakaz postanowień ograniczających możliwość przenoszenia praw nabytych przez wspóln inwestorów na innych wspóln inwestorów lub inne podmioty gotowe przystąpić do umowy wspóln inwestycji. Przepis wiąże możliwość przeniesienia ww. praw z jednoczesnym przeniesieniem wszystkich obowiązków wynikających z umowy wspóln inwestycji, które wcześniej spoczywały na podmiocie przenoszącym prawa. Konstrukcja ta ma na celu zabezpieczenie interesu pozostałych wspóln inwestorów, nie dopuszczając do sytuacji, w której stroną stosunku umownego wspóln inwestycji byłby podmiot będący wyłącznie beneficjentem umowy, a w szczególności eliminuje sytuacje, w których podmiot zbywający, na którym pozostałyby obowiązki przestałyby być uczestnikiem obrotu gospodarczego.

Przepisy projektowanego przepisu art. 212 potwierdzają kompetencje Prezesa UKE, i mają zastosowanie w przypadku sporu powstałego związanego z umową o wspóln inwestycji, w przypadku niespełnienia warunków określonych w art. 206-208.

Proponowany art. 213 stanowi implementację postanowień art. 76 ust. 3 EKŁE. Dotyczy możliwości nałożenia przez regulatora dodatkowego obowiązku informacyjnego związanego z przekazywaniem informacji na temat dochowania postanowień decyzji zatwierdzającej propozycję zobowiązań. Przepis ten stanowi odrębną, od przepisów implementujących postanowienia art. 20 EKŁE, podstawę prawną dającą uprawnienia do żądania informacji (dot. np. konkretnych danych). W tym przypadku jednakże przepis odnosi się do składania do oświadczeń o zgodności w formie rocznych sprawozdań.

ROZDZIAŁ 5. Rachunkowość regulacyjna i kalkulacja kosztów

Art. 218

Przepis wdraża art. 71 ust. 1 EKŁE i określa cel oraz sposób prowadzenia rachunkowości regulacyjnej.

Ten przepis należy czytać w połączeniu z definicją rachunkowości regulacyjnej ze słownika z art. 2 pkt 47) oraz z rozporządzeniem wydawanym na podstawie art. 220, oraz w przypadku rynku hurtowego – z art.180.

Prowadzenie rachunkowości regulacyjnej powinno doprowadzić do przedstawienia działania poszczególnych działów przedsiębiorcy w taki sposób, jak gdyby działały one jako odrębne części.

Jest to szczególnie ważne w przypadku przedsiębiorców pionowo zintegrowanych. Jeżeli przedsiębiorca świadczy usługi na rynkach hurtowych, w zakresie których jest operatorem o znaczącej pozycji oraz usługi na rynkach detalicznych, gdzie konkuruje z innymi przedsiębiorcami, może mieć tendencje do przypisywania większej ilości kosztów do usług hurtowych, co spowoduje nieuzasadnione zawyżanie opłat hurtowych, a jednocześnie możliwość większej obniżki cen detalicznych przez tego przedsiębiorcę niż jego konkurenci na tym rynku.

Podobny problem może wystąpić w przypadku przedsiębiorców świadczących kilka usług dostępowych lub detalicznych na rynkach o różnym poziomie konkurencyjności.

Przedsiębiorca może wówczas przypisywać większe koszty do tych usług, w zakresie których jest przedsiębiorcą o znaczącej pozycji, tym samym zniekształcając warunki działania na obydwu rynkach.

Art. 219

Przepisy nie ustanawiają nowych praw lub obowiązków a jedynie wskazują przepisy, na podstawie których można nałożyć na przedsiębiorcę komunikacji elektronicznej obowiązek prowadzenia rachunkowości regulacyjnej lub kalkulacji kosztów w ramach regulacji rynków hurtowych i detalicznych. Rachunkowość regulacyjna i kalkulacja kosztów to odrębne obowiązki regulacyjne, które jednak są wzajemnie powiązane i często nakładane razem w celu osiągnięcia odpowiedniego efektu regulacyjnego.

Art. 220

Art. 220 jest upoważnieniem ustawowym do wydania rozporządzenia w sprawie prowadzenia przez przedsiębiorcę komunikacji elektronicznej rachunkowości regulacyjnej i kalkulacji kosztów usług. Przepis wskazuje cel wydania rozporządzenia oraz zagadnienia, które powinny być w nim uregulowane.

Art. 71 EKŁE zaznacza, że krajowi regulatorzy mogą określić format oraz metodologię księgową, jakie mają być stosowane przez przedsiębiorców, które w polskim prawie szczegółowo są zapisane w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 220.

Art. 221

Projektowany przepis wskazuje zasady dotyczące przechowywania dokumentacji związanej z prowadzeniem rachunkowości regulacyjnej lub kalkulacji kosztów przez przedsiębiorców komunikacji elektronicznej poprzez odwołanie do rozdziału 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, który określa zasady przechowywania dokumentacji księgowo-rachunkowej.

Ust. 1 w art. 222 określa przesłanki oraz podmiot właściwy do określenia, w drodze decyzji, wskaźnika zwrotu kosztu zaangażowanego kapitału. Wskaźnik jest ustalany corocznie, odrębnie dla każdego przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej objętego obowiązkiem kalkulacji kosztów, który musi być przez niego stosowany podczas prowadzenia tej kalkulacji.

Wskaźnik zwrotu kosztu zaangażowanego kapitału jest jednym z elementów uwzględnianych w wynikach kalkulacji kosztów, wynika to z przepisu art. 74 ust. 1 EKŁE „jeżeli krajowe organy regulacyjne uznają obowiązek kontroli cen za właściwe rozwiązanie, umożliwiają przedsiębiorstwu uzyskanie zwrotu stosownej części zainwestowanego kapitału, uwzględniając wszelkie ryzyko typowe dla konkretnego nowego przedsięwzięcia inwestycyjnego”. Wysokość wskaźnika zwrotu kosztu zaangażowanego kapitału ma wpływ na wynik kalkulacji kosztów i powinna z jednej strony zachęcać przedsiębiorcę do dokonywania inwestycji, z drugiej zaś strony przeciwdziałać ustanawianiu nadmiernych cen i zakłócaniu konkurencji.

Przepisy ustępu 2 i 3 dotyczą procedury związanej z zatwierdzaniem instrukcji w zakresie rachunkowości regulacyjnej i opisu kalkulacji kosztów oraz odnoszą się bezpośrednio do szczegółowych przepisów zawartych w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 220. Procedura przygotowywania i zatwierdzania instrukcji i opisu kalkulacji w tym obowiązujące terminy, jest jednakowa dla obydwu dokumentów i szczegółowo opisana w ww. rozporządzeniu. Ustawa wskazuje tylko, że zatwierdzanie dokumentów musi odbywać się w

formie decyzji, w której regulator może też dokonać zmian w przedłożonych do zatwierdzenia projektach instrukcji lub opisu kalkulacji kosztów, jeżeli zmian tych nie dokona przedsiębiorca w trybie określonym w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 220.

Powyższe uprawnienie do zmian dokonywanych samodzielnie przez Prezesa UKE w dokumentach umożliwia ich zatwierdzenie we wskazanych terminach i zapobiega powstaniu luki prawnej uniemożliwiającej wykonanie przez przedsiębiorcę obowiązku prowadzenia rachunkowości regulacyjnej i kalkulacji kosztów.

Ust. 4 daje Prezesowi UKE prawo do zasięgnięcia opinii niezależnych biegłych rewidentów lub ekspertów w przypadku wątpliwości dotyczących opracowanej przez przedsiębiorcę instrukcji i opisu kalkulacji kosztów oraz rzetelności i wiarygodności danych zawartych w sprawozdaniach z prowadzonej rachunkowości regulacyjnej i wynikach kalkulacji kosztów, co wynika z konieczności posiadania szczegółowej wiedzy i doświadczenia w zakresie rachunkowości i księgowości, żeby prawidłowo przeprowadzić proces zatwierdzania powyższych dokumentów.

Przepisy ust. 5 -7 regulują procedurę i termin badania rocznego sprawozdania z prowadzonej rachunkowości regulacyjnej oraz wyników kalkulacji kosztów, przeprowadzanego na koszt przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej przez biegłego rewidenta, którego powołuje Prezes UKE oraz ich publikację na stronie podmiotowej BIP UKE. Przepisy dotyczące zakresu i terminów przekazywania Prezesowi UKE sprawozdań z prowadzonej rachunkowości regulacyjnej i wyników kalkulacji kosztów są uregulowane w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 220.

Weryfikacja sprawozdań z rachunkowości regulacyjnej oraz wyników kalkulacji kosztów i publikacja tych dokumentów wraz z opinią z ww. weryfikacji jest wymagana przepisami art. 71 ust. 2 oraz 74 ust. 4 EKŁE i zapewnia zachowanie obowiązku przejrzystości i dostępu do informacji.

Art. 223

Projektowany przepis reguluje przepisy dotyczące publikowania na stronie BIP UKE instrukcji w zakresie rachunkowości regulacyjnej oraz opisu kalkulacji kosztów, te artykuły wdrażają art. 71 ust. 2 oraz 74 ust. 4 EKŁE i zapewniają zachowanie obowiązku przejrzystości i dostępu do informacji.

Dział V. Operator multipleksu i dostęp do multipleksu

Zgodnie z zaprojektowanym art. 224 operator multipleksu będzie ustawowo obowiązany do umieszczania oraz rozpowszechniania w multipleksie programów radiofonicznych i telewizyjnych wskazanych w koncesji, jako przeznaczonych do rozpowszechniania lub rozprowadzania w tym multipleksie, zapewnienia dostępu do multipleksu nadawcy, który uzyskał koncesję na rozpowszechnianie programu radiofonicznego lub telewizyjnego w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną w tym multipleksie, na warunkach równych i niedyskryminujących. Ponadto operator multipleksu powinien zapewnić nieprzerwaną cyfrową transmisję sygnału multipleksu, chyba że przerwa nastąpiła z przyczyn technicznych lub nadawca zaprzestał udostępniania programu.

Warunki uznane zostają za dyskryminujące, jeżeli operator multipleksu oferuje nadawcy tę samą usługę dostępu, na innych warunkach niż uprzednio oferował ją innemu nadawcy i gdy po stronie operatora multipleksu nie zachodzą żadne uzasadnione powody do zmiany oferty. Rozwiązanie to uwzględnia zalecenie CM/Rec(2018)1 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie pluralizmu w mediach i przejrzystości w zakresie własności mediów (przyjęte przez Komitet Ministrów 7 marca 2018 na 1309 spotkaniu Przedstawicieli Ministrów), zgodnie z którym państwa członkowskie powinny zapewnić, że dostawcy zawartości mają uczciwy dostęp do elektronicznych sieci komunikacyjnych.

Warunki dostępu do multipleksu zostaną określone w umowie. Zawarcie umowy powinno zostać poprzedzone negocjacjami. W umowie o dostępie do multipleksu operator multipleksu zobowiązuje się do zapewnienia dostępu do multipleksu za wynagrodzeniem oraz poniesienia wydatków z tytułu świadczenia usługi transmisji sygnału multipleksu, a nadawca zobowiązuje się do współdziałania z operatorem multipleksu, w szczególności poprzez udostępnienie swojego programu telewizyjnego.

Projektowane przepisy określają minimalny zakres postanowień, jakie powinny znaleźć się w umowie o dostępie do multipleksu. Zgodnie z zaprojektowanym przepisem umowa o dostępie do multipleksu powinna zawierać postanowienia dotyczące co najmniej:

- 1) warunków technicznych dostępu do multipleksu;
- 2) rozliczeń z tytułu zapewnienia dostępu do multipleksu;
- 3) postępowania w przypadku zmiany treści umowy;
- 4) warunków rozwiązania umowy;
- 5) okresu obowiązywania umowy;
- 6) sposobu i wysokości wynagrodzenia operatora multipleksu;
- 7) wykazu dokumentów, jakie strony umowy są obowiązane uzyskać lub dostarczyć w celu realizacji umowy wraz z podaniem terminów, w jakich powinno to nastąpić.

Projektowane przepisy ustawy nakładają obowiązki zarówno na operatora multipleksu, jak i nadawców, których programy będą rozprowadzane w multipleksie. Ponadto zapewnienie konsumentom atrakcyjnej oferty programowej wymagać będzie zwłaszcza w pierwszym etapie cyfryzacji przeprowadzenia skutecznych negocjacji między nadawcami prywatnymi a nadawcą publicznym. Przyznaje się Prezesowi UKE kompetencję do określenia terminu zakończenia negocjacji o zawarcie umowy o dostęp do multipleksu. Postanowienie w tym zakresie będzie wydane na pisemny wniosek każdej ze stron negocjacji lub z urzędu. Termin zakończenia negocjacji określony przez Prezesa UKE nie będzie mógł być dłuższy niż 90 dni, licząc od dnia wystąpienia z wnioskiem o zawarcie umowy o dostępie.

Może zaistnieć sytuacja, w której konieczne będzie zastosowanie rozwiązań, które umożliwią skuteczne rozstrzygnięcie kwestii spornych, jak również ustalenie zasad wzajemnej współpracy podmiotów uczestniczących w tym procesie przez niezależny podmiot. Dlatego też w ustawie zawarte zostały regulacje umożliwiające skuteczne i bezstronne rozstrzygnięcie kwestii spornych. Projektowane przepisy przyznają każdej ze stron negocjowanej umowy o dostępie do multipleksu prawo do wystąpienia do Prezesa UKE z wnioskiem o wydanie decyzji w sprawie rozstrzygnięcia kwestii spornych lub określenia warunków współpracy (w przypadku niepodjęcia negocjacji o zawarcie umowy o dostępie do multipleksu, niezawarcia umowy w terminie 90 dni, licząc od dnia wystąpienia z wnioskiem o zawarcie umowy o dostępie,

niezawarcia umowy o dostępie w terminie określonym jako termin zakończenia negocjacji przez Prezesa UKE w drodze postanowienia lub odmowy udzielenia dostępu do multipleksu).

Zasadne jest także określenie, co powinien zawierać wniosek w przedmiocie rozstrzygnięcia kwestii spornych lub ustalenia warunków współpracy. Wniosek ten powinien zawierać projekt umowy o dostępie wraz ze stanowiskami stron, z zaznaczeniem tych części umowy, co do których strony nie doszły do porozumienia. Prezes UKE będzie także uprawniony do wystąpienia z żądaniem przekazania, w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania, stanowisk stron wobec rozbieżności oraz dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku.

Podjęcie przez Prezesa UKE decyzji o dostępie do multipleksu uwarunkowane powinno być następującymi kryteriami:

- 1) charakterem zaistniałych kwestii spornych oraz praktyczną możliwością wdrożenia rozwiązań dotyczących technicznych i ekonomicznych warunków dostępu do multipleksu;
- 2) obowiązkami operatora multipleksu;
- 3) koniecznością zapewnienia:
 - a) niedyskryminujących i równych warunków dostępu do multipleksu,
 - b) rozwoju konkurencyjnego rynku usług medialnych.

Taka decyzja zastępuje umowę o dostępie do multipleksu w zakresie objętym tą decyzją. Ponadto decyzja ta w zakresie obowiązków i zadań przedsiębiorcy w zakresie zawartości programowej, w tym transmisji obowiązkowej, podejmowana jest w porozumieniu z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji, która powinna uwzględnić pozaekonomiczne interesy narodowe dotyczące kultury, języka i pluralizmu mediów. Pojęcie transmisji obowiązkowej, o którym mowa w tym przepisie, należy rozumieć w znaczeniu używanym na gruncie ustawy o radiofonii i telewizji.

W konsekwencji powyższych uregulowań Prezes UKE będzie mógł w drodze decyzji zmienić treść umowy o dostępie do multipleksu lub zobowiązać strony umowy do jej zmiany, w przypadkach uzasadnionych potrzebą zapewnienia dostępu do multipleksu na warunkach równych i niedyskryminujących. Decyzja ta w zakresie zawartości programowej, podejmowana jest w porozumieniu z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji.

Dział VI. Urządzenia telekomunikacyjne i urządzenia radiowe – art. 231-239

Projektowane przepisy działu VI. stanowią w przeważającej mierze powtórzenie przepisów art. 152-158c Pt i mają na celu wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/53/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych i uchylającej dyrektywę 1999/5/WE. Dyrektywa ta określa m.in. wymagania jakie muszą spełniać urządzenia radiowe wprowadzane do obrotu lub oddawane do użytku; obowiązki producentów, importerów; zasady ekspozycji urządzeń radiowych na targach i wystawach; zasady sporządzania dokumentacji, deklaracji zgodności, oznakowania urządzeń. Regulacje te znalazły odzwierciedlenie w projektowanych przepisach, które stanowią *lex specialis* w stosunku do ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (SOZiNR). W zakresie nieuregulowanym w projektowanej ustawie stosuje się przepisy SOZiNR.

Do wymagań dla urządzeń radiowych dyrektywa, jak i projektowane przepisy zaliczają wymagania dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa osób i zwierząt domowych oraz ochrony mienia, wymagania w zakresie efektywnego wykorzystania częstotliwości i zasobów orbitalnych oraz wymagania w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej (które zostały określone w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej). Komisja Europejska w aktach delegowanych może również określić dodatkowe wymagania. Przykładem jest rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/320 z dnia 12 grudnia 2018 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/53/UE (RED), które wprowadza nowe zasadnicze wymaganie dla urządzeń przenośnych (np. smartfonów) odnośnie możliwości udostępniania w trakcie zgłoszeń alarmowych (tel. 112) informacji dotyczących lokalizacji uzyskanych za pomocą WiFi i GNSS (globalny system nawigacji satelitarnej). Urządzenia radiowe podlegają obowiązkowej ocenie zgodności z wymaganiami wskazanymi w projektowanych przepisach, a także przepisach Unii Europejskiej.

W porównaniu do dotychczas obowiązującej regulacji zaktualizowano katalog urządzeń, do których nie stosuje się projektowanych przepisów (i przepisów dyrektywy 2014/53/UE). Przepisami tymi, tak jak dotychczas, nie są objęte m.in. urządzenia przeznaczone do używania wyłącznie w służbie radiokomunikacyjnej amatorskiej, urządzenia wyposażenia radiokomunikacyjnego objętego przepisami o wyposażeniu morskim. Wyłączeniem zostały objęte również określone urządzenia będące wyposażeniem lotniczym - statki powietrzne inne niż bezzałogowe statki powietrzne, a także związane z nimi silniki, śmigła, części i wyposażenie nieinstalowane oraz bezzałogowe statki powietrzne, a także związane z nimi silniki, śmigła, części i wyposażenie nieinstalowane, których projekt jest certyfikowany zgodnie z art. 56 ust. 1 tego rozporządzenia i które są przeznaczone jedynie do działania na częstotliwościach przydzielonych w regulacjach radiowych Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego do celów chronionego użytkowania lotniczego. Wyłączenie to wynika z art. 138 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/912018/1139. Przepis ten zmienia Załącznik I pkt 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/53/UE.

DZIAŁ VII. Usługi

ROZDZIAŁ 1. Prawa użytkowników końcowych

Świadczenie usług użytkownikom końcowym – zakres podmiotowy i przedmiotowy przepisów

W zakresie praw użytkowników końcowych EKŁE przewiduje pełną harmonizację, z wyraźnymi wskazanymi wyjątkami np. art. 102 ust. 7 EKŁE, w których dopuszczono możliwość utrzymania lub wprowadzania przepisów dotyczących aspektów nieuregulowanych w tym artykule, w szczególności aby zająć się nowymi kwestiami. Określony w ten sposób poziom harmonizacji nie oznacza braku możliwości regulowania w przepisach krajowych kwestii nie wynikających wprost z EKŁE. Zasada pełnej harmonizacji oznacza, że państwa członkowskie nie mogą, w zakresie kwestii uregulowanych w EKŁE, wprowadzać mniej lub bardziej rygorystycznych przepisów, co potwierdza brzmienie motywu 257 EKŁE.

Zakres podmiotowy stosowania przepisów dotyczących świadczenia usług użytkownikom końcowym jest zróżnicowany w zależności od rodzaju przewidzianego w przepisach uprawnienia. Niektóre z przepisów regulujących kwestie ochrony użytkowników końcowych (dotyczące przekazywania informacji przedumownych i zwięzłego podsumowania warunków umowy, maksymalnego okresu obowiązywania umowy i usług wiązanych) mają zastosowanie, zgodnie z art. 301 projektowanej ustawy, nie tylko do konsumentów, ale również do mikroprzedsiębiorców, małych przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, 1479, 1629 i 1633) oraz organizacji pozarządowych w rozumieniu art. 3 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688). Z uwagi na zbliżoną pozycję negocjacyjną do konsumentów podmioty te powinny mieć możliwość korzystania z takich samych uprawnień jak konsumenci, chyba że wyraźnie zdecydują się na rezygnację z przyznaných im praw np. gdy wolą negocjować zindywidualizowane warunki umowne z dostawcą usługi.

Przepisy dotyczące ochrony i uprawnień użytkowników końcowych są również zróżnicowane przedmiotowo - w zależności od rodzaju usług, których świadczenia dotyczą. Duża część uprawnień abonentów będzie wyłączona w przypadku świadczenia usług transmisyjnych stosowanych na potrzeby świadczenia usług komunikacji maszyna – maszyna (usługi transmisji na potrzeby M2M), które nie są typowymi usługami abonenckimi. Zasadne jest zatem, aby dostawcy tych usług nie byli związani przepisami, których celem jest wyłącznie ochrona interesów abonentów.

Informacje przedumowne

Artykuł 241 projektowanej ustawy dotyczy obowiązku udzielania konsumentowi określonych informacji przed zawarciem umowy (informacji przedumownych) przez dostawcę usług komunikacji elektronicznej i stanowi implementację art. 102 ust. 1 EKŁE oraz załącznika VIII. Jest to nowy obowiązek niewynikający z dotychczasowych przepisów ustawy Pt. Zgodnie z art. 301 przedmiotowe przepisy mają odpowiednie zastosowanie również do użytkowników końcowych będących mikroprzedsiębiorcami i małymi przedsiębiorcami lub organizacjami pozarządowymi w rozumieniu art. 3 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688). Projektowane przepisy nie mają zastosowania do świadczenia usług transmisji na potrzeby M2M.

Celem udzielania informacji przedumownych jest umożliwienie konsumentowi podjęcia świadomej decyzji co do związania się umową, a tym samym dokonania wyboru najkorzystniejszej dla siebie oferty. Informacje przedumowne powinny być udzielone konsumentowi najpóźniej w chwili wyrażenia przez niego woli związania się umową.

Informacje powinny być udzielone w jasny i zrozumiały sposób (art. 244), co do zasady na trwałym nośniku, z zastrzeżeniem art. 241 ust. 7, dotyczącego braku możliwości doręczenia w danej chwili informacji przedumownych na trwałym nośniku. W takim przypadku dostawca usług udostępnia te informacje w postaci łatwych do pobrania dokumentów, ze wskazaniem ich źródła oraz pouczeniem o konieczności ich pobrania, utrwalenia i późniejszego odtworzenia dla celów dowodowych. Powyższe wyłączenie dotyczy również zawierania umowy o świadczenie usług przedpłaconych. W przypadku tego typu usług, z uwagi na odformalizowany sposób ich nabywania oraz niewielki rozmiar zestawów startowych nie będzie możliwe przekazanie informacji przedumownych na trwałym nośniku np. przez zawarcie wszystkich wymaganych informacji na opakowaniu lub na dołączonych do

opakowania dokumentach. W związku z tym w przypadku usług przedpłaconych konsument powinien zostać poinformowany o tym, gdzie może zapoznać się z informacjami przedumownymi.

Informacje przedumowne na żądanie użytkownika końcowego z niepełnosprawnościami powinny być doręczane w postaci dla niego dostępnej.

Zakres informacji przedumownych jest różny w zależności od rodzaju usług będących przedmiotem umowy. Na katalog informacji przedumownych składają się informacje wskazane w: ust. 1 (ogólny katalog dotyczący wszystkich usług komunikacji elektronicznej), w ust. 2 (dodatkowy katalog informacji dotyczący usług dostępu do internetu i usług komunikacji interpersonalnej), w ust. 3 (dodatkowy katalog informacji dotyczący usług komunikacji interpersonalnej wykorzystujących numery), w ust. 4 (dodatkowy katalog informacji dotyczących wyłącznie usługi dostępu do internetu), w ust. 5 (katalog informacji wynikających z ustawy o prawach konsumenta: z art. 8 - w przypadku umów innych niż umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość i z art. 12 - w przypadku umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość).

W ust. 6 projektowane przepisy regulują kwestię zakresu informacji przedumownych przekazywanych abonentom usług przedpłaconych (pre-paid) poprzez wskazanie na odpowiednie stosowanie przepisów z ust. 1-4 oraz ust. 5 pkt 2.

Podsumowanie warunków umowy

Artykuł 242 stanowi implementację art. 102 ust. 3 EKŁE. Jest to nowy obowiązek niewynikający z dotychczasowych przepisów ustawy Pt. W celu umożliwienia konsumentom łatwego zapoznania się z najważniejszymi warunkami umowy oraz porównywania różnych ofert dostawca usług komunikacji elektronicznej obowiązany jest doręczać im bezpłatnie na trwałym nośniku, związane podsumowanie warunków umowy. Podsumowanie warunków umowy powinno być doręczone przed zawarciem umowy. Jedynie w przypadku, gdy z uwagi na obiektywne przeszkody techniczne nie jest możliwe przedstawienie podsumowania warunków umowy przed jej zawarciem, dostawca usług przedstawia je niezwłocznie, gdy stanie się to możliwe. Umowa staje się skuteczna po otrzymaniu od konsumenta oświadczenia o chęci skorzystania z przedstawionych mu uprzednio warunków. Zastrzeżenie to ma uchronić konsumentów przed związaniem się warunkami umowy innymi niż zostały mu przedstawione przed zawarciem umowy.

Zgodnie z art. 301 przedmiotowe przepisy mają odpowiednie zastosowanie również do użytkowników końcowych będących mikroprzedsiębiorcami i małymi przedsiębiorcami lub organizacjami pozarządowymi w rozumieniu art. 3 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688). Projektowane przepisy nie mają zastosowania do świadczenia usług transmisji na potrzeby M2M.

Wzór podsumowania warunków umowy określony jest w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji Europejskiej (UE) 2019/2243 z dnia 17 grudnia 2019 r. ustanawiającym formularz zawierający podsumowanie warunków umowy, który ma być używany przez dostawców publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 (Dz.U.UE.L.2019.336.274).

W art. 242 ust. 2 wskazany został wyjątek dotyczący przypadku, w którym z obiektywnych powodów technicznych nie jest możliwe przedstawienie podsumowania przed zawarciem umowy. W takiej sytuacji dostawca usług ma obowiązek przedstawić to podsumowanie

niezwłocznie kiedy ustaną przeszkody techniczne. Oświadczenie konsumenta o zawarciu umowy jest skuteczne wyłącznie jeżeli zostało złożone po otrzymaniu podsumowania warunków umowy.

Zgodnie z art. 244 informacje zawarte w podsumowaniu warunków umowy powinny być udzielone w jasny i zrozumiały sposób.

Umowa o świadczenie usług komunikacji elektronicznej

Artykuł 243 ust. 2 dotyczy formy zawarcia umowy o świadczenie usług komunikacji elektronicznej. Umowę zawiera się w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej. Wymóg formy pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej nie dotyczy umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawieranej przez dokonanie czynności faktycznych obejmujących w szczególności umowy o świadczenie usług przedpłaconych w publicznej sieci telekomunikacyjnej (usługi pre paid), publicznie dostępnych usług komunikacji głosowej świadczonych za pomocą aparatu publicznego lub przez wybranie numeru dostępu do sieci dostawcy usług. Konsument ma prawo wyboru preferowanej formy zawarcia umowy, o czym powinien zostać przed zawarciem umowy poinformowany (art. 243 ust. 3).

Artykuł 243 ust. 4 wskazuje katalog obligatoryjnych elementów umowy. Przepis ten stanowi implementację art. 102 ust. 4 EKŁE, który wskazuje, że informacje przedumowne i informacje zawarte w podsumowaniu warunków umowy stają się integralną częścią umowy i nie podlegają zmianie, chyba że strony wyraźnie postanowią inaczej.

Zgodnie z art. 244 informacje zawarte w umowie powinny być przedstawione abonentowi w jasny i zrozumiały sposób.

Artykuł 245 precyzuje, że w przypadku gdy oświadczenia woli składane są w formie dokumentowej dostawca usług ma obowiązek utrwalić i dostarczyć abonentowi na trwałym nośniku treść uzgodnionych warunków umowy oraz oświadczenie abonenta o związaniu się tymi warunkami.

Mając na uwadze art. 102 ust. 4 EKŁE projektowana ustawa w ust. 5 wskazuje, że na umowę o świadczenie usług komunikacji elektronicznej wymagającą formy pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej składają się informacje przedumowne, informacje zawarte w podsumowaniu warunków umowy oraz informacje wynikające wprost z art. 243 ust. 4.

Zakres obligatoryjnych elementów umowy zawieranej z abonentem usług przedpłaconych wskazany został w art. 246 ust. 1 projektowanej ustawy. Ustęp 2 przedmiotowego artykułu wskazuje sposób udostępnienia informacji składających się na umowę o świadczenie usług przedpłaconych z rozróżnieniem na informacje, które powinny być udostępnione na trwałym nośniku oraz informacje udostępniane poprzez wskazanie miejsca, w którym można pobrać zawierające te informacje dokumenty. Co do zasady informacje składające się na umowę o świadczenie usług pre paid są udostępniane w postaci łatwych do pobrania dokumentów, ze wskazaniem ich źródła, z pouczeniem o konieczności ich pobrania i utrwalenia w celu zachowania możliwości ich późniejszego odtworzenia w niezmienionej postaci, do celów dowodowych. Wyjątek stanowi informacja o przydzielonym numerze, która ma charakter zindywidualizowany i nie może być zamieszczona np. na stronie internetowej, stąd projektowane przepisy wprowadzają wymóg udostępnienia tej informacji na trwałym nośniku czyli np. na opakowaniu zestawu startowego pre paid lub w dołączonym dokumencie.

Ustęp 3 przewiduje uprawnienie abonenta pre paid do udostępnienia adresu korespondencyjnego, adresu poczty elektronicznej lub innego środka komunikacji

elektronicznej w celu otrzymywania, w określonych w ustawie przypadkach, informacji i zawiadomień.

W projektowanej ustawie zrezygnowano z regulowania zasad umieszczania informacji umownych w regulaminach świadczenia usług. Z uwagi na fakt, że zakres informacji przedumownych, stanowiących integralną część umowy, wyczerpuje dotychczasowy zakres informacji, które zamieszczane były w regulaminie, utrzymywanie regulacji dotyczących regulaminu nie ma dalszego uzasadnienia.

Rejestracja usług

Artykuł 247 dotyczy obowiązku rejestracji abonentów, wprowadzonego pierwotnie do ustawy Pt przepisami ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. z 2018 r. [poz. 452](#) ze zm.). Obowiązek podania danych w celu rejestracji obejmuje wszystkich abonentów z wyjątkiem abonentów korzystających z usług za pomocą aparatu publicznego, korzystających z usług przez wybranie numeru dostępu do sieci dostawcy usług i abonentów usług przedpłaconych polegających na rozpowszechnianiu lub rozprowadzaniu programów drogą naziemną, kablową lub satelitarną.

W ust. 1 pkt 1 wskazany został zakres danych, które powinny być przekazane w przypadku osób fizycznych tj. imię i nazwisko, numer PESEL albo nazwę, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, a w przypadku cudzoziemca, który nie jest obywatelem państwa członkowskiego albo Konfederacji Szwajcarskiej - numer paszportu lub karty pobytu. W ust. 1 pkt 2 wskazane zostały dane, które są wymagane względem abonentów niebędących osobami fizycznymi tj. nazwa, numer identyfikacyjny REGON lub NIP lub numer w Krajowym Rejestrze Sądowym albo ewidencji działalności gospodarczej, lub innym właściwym rejestrze.

Ustęp 2 wskazuje moment i sposób podania wymaganych danych – w przypadku abonenta będącego stroną umowy zawieranej w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej (abonent post paid) dane powinny być podane bezpośrednio przy zawieraniu umowy, a w przypadku abonenta pre paid dane mogą być podane dostawcy usług również drogą elektroniczną albo w inny sposób określony przez dostawcę tych usług.

Warunkiem rozpoczęcia świadczenia usług jest dokonanie autoryzacji abonenta. Zgodnie z ust. 3 rozpoczęcie świadczenia może nastąpić nie wcześniej niż po potwierdzeniu zgodności podanych przez abonenta danych z danymi zawartymi w dokumencie potwierdzającym tożsamość lub zawartymi we właściwym rejestrze albo po podaniu przez abonenta wymaganych danych i potwierdzeniu ich drogą elektroniczną przy wykorzystaniu:

- a) środków identyfikacji elektronicznej służących do uwierzytelniania w systemie teleinformatycznym banku krajowego,
- b) danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego,
- c) środków identyfikacji elektronicznej służących do uwierzytelniania w systemie teleinformatycznym dostawcy usług telekomunikacyjnych, jeżeli dane abonenta zostały już zweryfikowane w związku z inną umową,
- d) środków identyfikacji elektronicznej służących do uwierzytelniania w systemie teleinformatycznym, który spełnia wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 20a ust. 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2019 r. [poz. 700, 730, 848, 1590, 2294](#)).

Potwierdzenie danych abonenta może nastąpić również za pośrednictwem osoby trzeciej działającej w imieniu dostawcy usług.

Warunki umów

Artykuł 248 ust. 1 stanowi implementację art. 99 EKŁE. Przedmiotowy przepis zakazuje dyskryminacji użytkowników końcowych ze względu na obywatelstwo, miejsce zamieszkania lub miejsce ich siedziby. Wszelkie ewentualne odstępstwa od powyższego zakazu powinny być obiektywnie uzasadnione lub mieć podstawę w obowiązujących przepisach. Ustęp 2 przewiduje zakaz uzależniania zawarcia umowy od niezawierania umowy z innym dostawcą. Celem przedmiotowego przepisu jest nie tylko ochrona interesów użytkowników końcowych, ale również ochrona równowagi konkurencyjnej na rynku. Dodatkowo ust. 6 zakazuje ustanawiania takich warunków umów, które zniechęcają lub uniemożliwiają abonentowi skorzystanie z uprawnienia do zmiany dostawcy usług.

Jednocześnie ust. 3 wskazuje w sposób enumeratywny warunki, od których dostawca usług może uzależniać zawarcie umowy tj. dostarczenie dokumentów potwierdzających możliwość wykonania zobowiązania umownego, pozytywną ocenę wiarygodności płatniczej, zawarcie umowy o realizację przyłącza telekomunikacyjnego, o ile jest to niezbędne do świadczenia usług. W wyniku negatywnej oceny wiarygodności płatniczej dostawca usług może odmówić zawarcia umowy lub zawrzeć ją na warunkach mniej korzystnych dla użytkownika końcowego. W ust. 5 zawarto wyłączenie stosowania ust. 3 i 4 względem umów pre paid. Z uwagi na specyfikę usług przedpłaconych dostawca usług nie ponosi ryzyka związanego z niezapłaconiem przez abonenta za świadczone usługi, tak jak w przypadku usług płatnych okresowo po wykonaniu usługi.

Umowa o realizację przyłącza telekomunikacyjnego

Artykuł 249 przewiduje możliwość zawarcia umowy z użytkownikiem końcowym wyłącznie o realizację przyłącza telekomunikacyjnego do publicznej sieci telekomunikacyjnej. Umowa o realizację przyłącza telekomunikacyjnego nie stanowi umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych i zgodnie z ust. 4 nie obejmuje zapewnienia telekomunikacyjnych urządzeń końcowych. Zgodnie z ust. 2 dostawca usług telekomunikacyjnych na żądanie konsumenta rozkłada na raty opłatę za realizację przyłącza telekomunikacyjnego. W ust. 3 wskazane zostały niezbędne elementy umowy. W przypadku braku realizacji przyłącza telekomunikacyjnego w terminie określonym w umowie, użytkownik końcowy jest uprawniony do wypowiedzenia umowy o realizację przyłącza telekomunikacyjnego oraz związanej z nią umowy o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do sieci (ust. 6). W razie skorzystania z prawa do wypowiedzenia umowy, o którym mowa powyżej, dostawcy usług nie przysługuje określona w umowie opłata przyłączeniowa, a uiszczona do dnia wypowiedzenia umowy część opłaty przyłączeniowej podlega zwrotowi użytkownikowi końcowemu. Warunki świadczenia usług w zakresie realizacji przyłącza telekomunikacyjnego publikowane są na stronie internetowej dostawcy usług.

Publikacja informacji o warunkach usług

Artykuł 250 dotyczy obowiązku publikowania przez dostawcę usługi dostępu do internetu lub publicznie dostępnej usługi komunikacji interpersonalnej aktualnych informacji dotyczących świadczonych przez te podmioty usług. Przepis ten stanowi implementację art. 103 ust. 1 EKŁE. Informacje o warunkach świadczenia usług powinny obejmować katalog wskazany w

przedmiotowym przepisie i powinny być publikowane w jasny, zrozumiały, nadający się do odczytu maszynowego sposób i w formie dostępnej dla użytkowników końcowych z niepełnosprawnościami. Dostęp do informacji o ofertach i usługach ma kluczowe znaczenie dla łatwego porównywania cen i innych warunków świadczenia usług oferowanych na rynku.

Cennik

W art. 251 ust. 1 zawarty został wymóg posługiwania się przez dostawcę publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej cennikiem w relacjach z abonentami. Ustęp 2 zawiera wymóg ustalania cen usług na podstawie przejrzystych kryteriów. Cennik powinien zawierać co najmniej ceny za: przyłączenie do sieci, usługi, obsługę serwisową oraz szczegółową informację o stosowanych pakietach cenowych i ulgach. Zgodnie z ust. 4 dostawca usług jest obowiązany podać cennik do publicznej wiadomości przez publikację na swojej stronie internetowej i doręczać nieodpłatnie abonentowi post paid, najpóźniej wraz z umową, a także na każde jego żądanie. Dostawca doręcza cennik na papierze lub innym trwałym nośniku wybranym przez abonenta spośród oferowanych przez dostawcę usług. Z ust. 5 wynika obowiązek dostawcy usług do przedłożenia cennika Prezesowi UKE, na każde jego żądanie, w określonym przez niego terminie.

Zmiany warunków umowy wynikające ze zmiany stawki podatku VAT

Art. 252 reguluje kwestię zmian warunków umowy wyłącznie na skutek zmiany stawki podatku VAT dla usług telekomunikacyjnych. W przypadku powyższej zmiany, która jest niezależna od dostawcy usług, przewidziany jest odmienny niż wynikający z art. 253, mniej rygorystyczny, sposób informowania abonentów. Informacja o zmianie powinna zostać opublikowana na stronie internetowej dostawcy usług wraz z informacją o: i) terminie wprowadzenia zmian, ii) miejscu gdzie dostępna jest treść zmian, iii) prawie wypowiedzenia umowy przez abonenta w przypadku braku akceptacji tych zmian, iv) o konieczności zapłaty roszczenia, o którym mowa w art. 258 ust. 1, w przypadku skorzystania przez abonenta z prawa do wypowiedzenia umowy.

Ustęp 2 wskazuje przypadki, w którym dopuszczalne jest niezachowanie terminu zawiadomienia, o którym mowa w art. 258 ust. 1, dotyczący sytuacji gdy publikacja aktu prawnego, z którego wynika zmiana stawki podatku VAT, następuje z wyprzedzeniem krótszym niż miesiąc przed wejściem w życie zmiany tej stawki.

Zmiana warunków umowy, w tym cenników

Artykuł 253 reguluje zasady i sposób informowania abonentów o zmianach warunków umów o świadczenie usług komunikacji elektronicznej oraz uprawnienia abonentów w przypadku braku akceptacji wprowadzanych zmian.

Zgodnie z ust. 1 forma informowania abonenta o zmianie warunków umowy, w tym wynikających z cennika, determinowana jest formą zawarcia umowy – obowiązki informacyjne powinny być realizowane w takiej samej formie w jakiej zawarta została umowa. Natomiast w przypadku abonenta usług przedpłaconych informacja o zmianie warunków umowy powinna być doręczona w sposób wskazany przez abonenta – na udostępniony, zgodnie z art. 246 ust. 3, adres korespondencyjny. Niezależnie od powyższego, zgodnie ust. 2, abonent może również złożyć żądanie doręczenia treści zmian we wskazanej przez siebie formie tj. na adres korespondencyjny, adres poczty elektronicznej lub innego środka komunikacji elektronicznej, jeżeli dostawca umożliwi korzystanie z takiego środka. Jednocześnie dostawca usług jest obowiązany do publikowania treści zmian na swojej stronie internetowej.

Powyższe obowiązki informacyjne powinny być realizowane na co najmniej miesiąc przed wprowadzeniem zmian w życie, chyba, że publikacja aktu prawnego, z którego wynika konieczność zmian następuje w terminie krótszym niż miesiąc przed jego wyjściem w życie lub taki okres wynika z decyzji Prezesa UKE. Wraz z informacją o planowanych zmianach abonent powinien otrzymać informację o prawie do wypowiedzenia umowy w przypadku braku akceptacji tych zmian.

Ustęp 3 odnosi się do zasad zwrotu roszczenia, o którym mowa w art. 258 ust. 1, w przypadku wypowiedzenia umowy na skutek braku akceptacji wprowadzanych przez dostawcę usług zmian. Co do zasady skorzystanie w takim wypadku z prawa do wypowiedzenia umowy nie pociąga za sobą negatywnych konsekwencji dla abonenta. Wyjątki od tej zasady wskazane zostały w sposób enumeratywny i obejmują przypadki gdy:

- wprowadzenie zmian nie jest wynikiem decyzji dostawcy usług – konieczność wprowadzenia zmian wynika bezpośrednio ze zmiany przepisów prawa lub decyzji Prezesa UKE; lub
- zaproponowane zmiany są wyłącznie na korzyść użytkowników końcowych lub mają charakter wyłącznie administracyjny, nie powodując negatywnych skutków dla abonentów.

Przepisy ust. 4 i 5 precyzują dodatkowo, że zmiana danych identyfikujących lub kontaktowych przedsiębiorcy nie stanowi zmiany warunków umowy, zatem nie może być podstawą skorzystania z możliwości wypowiedzenia umowy bez konieczności zapłaty roszczenia, o którym mowa w art. 258 ust. 1.

W ust. 6 doprecyzowany został krąg użytkowników końcowych będących adresatami uprawnień z art. 253. Z przepisu tego wynika, że w przypadku usługi transmisji danych używanej do świadczenia usług komunikacji maszyna-maszyna uprawnienia te przysługują użytkownikom końcowym będącym konsumentami, mikroprzedsiębiorcami, małymi przedsiębiorcami lub organizacjami pozarządowymi w rozumieniu art. 3 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688).

Oferty wiązane

Artykuł 254 dotyczy kwestii dotąd nieregulowanych, obejmujących świadczenie usług w ramach ofert wiązanych tzw. ofert pakietowych. Przepisy z art. 254 stanowią implementację art. 107 EKŁE. Należy podkreślić, że projektowane przepisy regulują wyłącznie te oferty pakietowe, które obejmują co najmniej usługę dostępu do internetu lub publicznie dostępną usługę komunikacji interpersonalnej wykorzystującą numery. Umowa może obejmować poza powyżej wskazanymi usługami inne usługi komunikacji elektronicznej, linearne usługi medialne lub urządzenie końcowe. Przedmiotowa regulacja obejmuje świadczenie usług w oparciu o oferty wiązane użytkownikom końcowym będącym konsumentami. Zakres obowiązków dostawcy usług i uprawnień konsumenta został określony poprzez odwołanie do przepisów dotyczących doręczania podsumowania warunków umowy, maksymalnego okresu obowiązywania umowy i jej rozwiązania oraz zmiany dostawcy usługi dostępu do internetu. Wskazane przepisy mają zastosowanie do wszystkich usług objętych umową. W przypadku, gdy abonent zgodnie z art. 322 ust. 2 (rozbieżności między wykonaniem usług a umową) ma prawo do jednostronnego rozwiązania umowy w odniesieniu do którejkolwiek usługi wchodzących w skład pakietu, ma on również prawo do rozwiązania umowy w odniesieniu do wszystkich elementów pakietu.

W ust. 3 projektowane przepisy zawierają zastrzeżenie, że złożenie zamówienia na dodatkowe usługi lub urządzenia, co do zasady, nie może powodować wydłużenia pierwotnego okresu obowiązywania umowy, chyba że konsument wyrazi na to zgodę.

Przepisy z ust. 1 i 2 mają zastosowanie również do użytkowników końcowych będących mikroprzedsiębiorcami, małymi przedsiębiorcami lub organizacjami pozarządowymi w rozumieniu art. 3 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688), chyba że wyraźnie zgodzili się aby te przepisy nie miały do nich zastosowania.

Okres obowiązywania umowy

Artykuł 255 w ust. 1 wskazuje maksymalny okres obowiązywania umowy zawieranej z konsumentem. Przepis ten stanowi implementację art. 105 ust. 1 EKŁE. Termin 24 miesięcy dotyczy usług telekomunikacyjnych innych niż usługi transmisji używane do świadczenia usług maszyna-maszyna. Uprawnienie w zakresie maksymalnego terminu obowiązywania umowy obejmuje również mikroprzedsiębiorców, małych przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r. poz. 646) oraz organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688), chyba że podmioty te wyraźnie zgodziły się, aby przepisy te nie miały w całości lub w części zastosowania do nich.

Jednocześnie w ust. 2 wskazano, że dostawca usług jest obowiązany do umożliwienia użytkownikowi końcowemu zawarcia umowy na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Automatyczne przedłużanie umowy

Artykuł 256 reguluje zasady automatycznego przedłużania umów i stanowi implementację art. 105 ust. 3 EKŁE. Dotychczas kwestia ta nie była przedmiotem regulacji zarówno krajowej jak i unijnej. Przepisy z art. 256 dotyczą umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych innych niż usługi transmisji danych używane do świadczenia usług komunikacji maszyna-maszyna.

W ust. 1 uregulowane zostały zasady i termin wypowiedzenia automatycznie przedłużonej umowy. Użytkownik końcowy może wypowiedzieć taką umowę z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia. W okresie wypowiedzenia abonent zobowiązany jest jedynie do ponoszenia kosztów świadczenia usługi wynikających z umowy. Zastrzeżenie to ma chronić abonenta przed obciążaniem go karą umowną lub opłatami za uruchomienie dodatkowych usług, a także przed wyłączeniem usług, które miał zagwarantowane w dotychczasowej umowie.

Jednocześnie ust. 2 wprowadza ważny wymóg informacyjny wobec abonenta dotyczący zawiadomienia w sposób jasny i zrozumiały na trwałym nośniku, w terminie nie później niż 30 dni przed upływem okresu na jaki umowa została zawarta, o automatycznym przedłużeniu umowy, sposobach jej rozwiązania, a także najkorzystniejszych oferowanych przez siebie pakietach taryfowych. Przepis ten ma za zadanie umożliwić abonentowi świadome podjęcie decyzji czy nadal chce korzystać z usług dotychczasowego dostawcy, a jeśli nie, to rozpocząć odpowiednio wcześniej działania zmierzające do rozwiązania umowy.

Informacje o obowiązujących pakietach taryfowych

Artykuł 257 wprowadza nowy obowiązek dla dostawców usług telekomunikacyjnych innych niż usługi transmisji danych używane do świadczenia usług maszyna-maszyna polegający na informowaniu abonentów, przynajmniej raz do roku, o najkorzystniejszych dla nich pakietach

taryfowych. Obowiązek ten podlega wyłączeniu w przypadku, gdy abonent nie wyraził zgody na otrzymywanie informacji marketingowych. Ustęp 2 przewiduje uprawnienie abonentów do korzystania z połączeń głosowych z konsultantem dostawcy usług.

Przepis z art. 257 stanowi implementację art. 105 ust. 3 EKŁE.

Zwrot roszczenia i koszt urządzenia

Artykuł 258 dotyczy zakresu uprawnień dostawcy usług w przypadku jednostronnego rozwiązania umowy przed końcem okresu jej obowiązywania przez abonenta lub przez tego dostawcę z winy abonenta. W takiej sytuacji dostawca usług może dochodzić roszczeń z tytułu poniesionej szkody na zasadach ogólnych. W ust. 2 wskazane zostało ograniczenie, co do wysokości roszczenia jakie dostawca usług może mieć względem abonenta. Wysokość roszczenia nie może przekroczyć:

1) sumy opłat abonamentowych za cały czas trwania umowy zawartej na czas określony pomniejszonej o wartość ulgi wynikającej z umowy (jeśli taką ulgę umowa przewiduje) oraz o wartość sumy opłat abonamentowych za czas obowiązywania umowy do dnia jej rozwiązania

lub

2) wartości ulgi przyznanej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania

– w zależności, od tego która z tych kwot jest niższa.

Przykład I:

umowa została zawarta na 24 miesiące, wartość usług objętych umową została określona przez dostawcę na kwotę 100 zł, a abonentowi została udzielona ulga przy zawarciu umowy i w rezultacie abonent jest zobowiązany do uiszczania miesięcznych opłat abonamentowych w wysokości 20 zł.

Jeżeli abonent zdecyduje się rozwiązać umowę po upływie 14 miesięcy maksymalna wysokość roszczenia będzie obliczana w następujący sposób:

$$24 \times 100 - 24 \times 80 - 14 \times 20 = 2400 - 1920 - 280 = 200 \text{ zł}$$

lub

$$24 \times 80 - 14 \times 80 = 800 \text{ zł}$$

Zatem w powyższym przykładzie wartość roszczenia nie może przekroczyć 200 zł

Przykład II:

umowa została zawarta na 24 miesiące, wartość usług objętych umową została określona przez dostawcę na kwotę 100 zł, a abonentowi została udzielona ulga przy zawarciu umowy i w rezultacie abonent jest zobowiązany do uiszczania miesięcznych opłat abonamentowych w wysokości 80 zł.

Jeżeli abonent zdecyduje się rozwiązać umowę po upływie 14 miesięcy maksymalna wysokość roszczenia będzie obliczana w następujący sposób:

$$24 \times 100 - 24 \times 20 - 14 \times 80 = 2400 - 480 - 1120 = 800 \text{ zł}$$

lub

$$24 \times 20 - 14 \times 20 = 480 - 280 = 200 \text{ zł}$$

Zatem w powyższym przykładzie wartość roszczenia również nie może przekroczyć 200 zł.

Ustęp 3 odnosi się do sytuacji odmiennej niż określona w ust. 1 tj. takiej, w której abonent, na mocy przepisów, jest uprawniony do rozwiązania umowy bez konieczności zwrotu przyznanej przy zawarciu umowy ulgi tj. w przypadku: jednostronnej zmiany warunków umowy przez dostawcę usług z zastrzeżeniem, automatycznego przedłużenia umowy lub występowania istotnych rozbieżności między wykonaniem umowy a jej przepisami, o którym mowa w rozporządzeniu w sprawie otwartego internetu 2015/2120. W sytuacji, gdy abonent korzystając z uprawnienia do rozwiązania umowy chce zatrzymać urządzenie końcowe wydane w ramach umowy dostawca usług może żądać zapłaty części opłaty abonamentowej stanowiącej koszt urządzenia końcowego lub równowartości roszczenia w wysokości, o której mowa w ust. 2 – w zależności od tego która kwota będzie niższa. Taki sposób uregulowania zakresu roszczeń stanowi kompromis między ochroną uzasadnionych interesów abonentów oraz zapewnieniem dostawcy usług możliwości uzyskania proporcjonalnego zwrotu części kosztu urządzenia.

Jednocześnie ust. 4 wskazuje, że dostawca usług jest zobowiązany do usunięcia ograniczeń w zakresie korzystania z urządzenia końcowego, takich jak blokada SIM lock.

Przepis stanowi implementację art. 105 ust. 6 EKŁE.

Informacje publikowane przez Prezesa UKE

Artykuł 259 dotyczy publikowania przez Prezesa UKE, na swojej stronie, katalogu informacji istotnych z punktu widzenia użytkowników końcowych, dotyczących ich podstawowych praw i obowiązków. Publikacji podlegać będą informacje m.in. o: usłudze powszechnej, standardowych warunkach umów, sposobach ochrony bezpieczeństwa, prywatności i danych osobowych podczas korzystania z usług, sposobach pozasądowego rozwiązywania sporów między konsumentami a przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi. W ust. 2 przyznane zostało Prezesowi UKE uprawnienie do żądania przekazywania przez dostawców usług danych niezbędnych do opracowania ww. informacji. Jednocześnie na mocy ust. 3 Prezes UKE może zobligować dostawców usług do publikowania ww. informacji na ich stronach internetowych lub w punktach obsługi klienta.

Informacja o metodzie pomiaru prędkości usługi dostępu do internetu

Artykuł 260 przewiduje obowiązek informowania Prezesa UKE, na jego żądanie, o metodzie pomiaru prędkości usługi dostępu do internetu. Obowiązek ten dotyczy dostawców usług dostępu do internetu, którzy podają do publicznej wiadomości lub określają w umowie prędkość transmisji danych. Prezes UKE może w terminie 14 dni od dnia przekazania informacji o stosowanej przez dostawcę usługi metodzie pomiaru, zgłosić w formie decyzji sprzeciw co do tej metody, jeżeli uznał, że nie gwarantuje ona użytkownikom końcowym przejrzystych informacji o parametrach usługi lub nie zapewnia rzetelnego pomiaru. W decyzji tej Prezes UKE nakłada obowiązek stosowania określonej metody pomiaru prędkości transmisji danych. Brak sprzeciwu w ww. terminie uznawany jest za akceptację metody pomiaru. W przypadku nieprzekazania informacji o metodzie pomiaru Prezes UKE wydaje decyzję, w której nakłada na przedsiębiorcę obowiązek stosowania określonej metody pomiaru (ust. 6).

Na podstawie ust. 4 Prezes UKE jest uprawniony do przeprowadzania badania, czy prędkość mierzona za pomocą metody, co do której Prezes UKE nie zgłosił sprzeciwu, nie jest mniejsza niż prędkość wynikająca z materiałów promocyjnych lub umów. Jeżeli w wyniku tego badania Prezes UKE ustali, że mierzona prędkość jest mniejsza niż deklarowana przez przedsiębiorcę,

Prezes UKE nakłada w drodze decyzji obowiązek dostosowania tej prędkości, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji (ust.5).

Niezależne narzędzie porównawcze

Artykuł 261 dotyczy nowego uprawnienia dla użytkowników końcowych w postaci możliwości korzystania z niezależnego narzędzia porównawczego. Artykuł ten stanowi implementację art. 103 ust. 2 i 3 EKŁE, który zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia na swoim terytorium, aby użytkownicy końcowi mieli swobodny dostęp do co najmniej jednego takiego narzędzi.

Narzędzie porównawcze ma umożliwiać porównanie warunków świadczenia usług dostępu do internetu oraz publicznie dostępnych usług komunikacji interpersonalnej, w zakresie ceny i jakości – czyli tych parametrów, które z punktu widzenia użytkownika końcowego są najważniejsze i decydujące przy wyborze oferty. Ustęp 2 precyzuje warunki jakie narzędzie porównawcze powinno spełniać. Narzędzie porównawcze powinno być m.in. funkcjonalnie niezależne od dostawców usług, stosować jasne i obiektywne kryteria porównania, zapewniać dokładne i aktualne informacje zapisane prostym i jednoznacznym językiem. Zgodnie z ust. 1 zadaniem Prezesa UKE będzie dokonywanie analizy czy użytkownicy końcowi mają dostęp do przynajmniej jednego narzędzia porównawczego, które spełnia określone ustawowo wymogi. W celu skutecznej realizacji powyższego obowiązku projektowane przepisy w ust. 3 przyznają Prezesowi UKE uprawnienie do żądania od podmiotu udostępniającego na rynku bezpłatne narzędzie służące do porównywania ofert przekazania informacji niezbędnych do oceny tego narzędzia. Wyniki analizy publikowane będą na stronie BIP UKE (ust. 4).

Zgodnie z art. 262 ust. 1 w sytuacji gdy z przeprowadzonej analizy wynika, że brak jest rynkowych narzędzi umożliwiających porównanie ofert lub żadne z rynkowych narzędzi nie spełnia określonych ustawowo kryteriów, wówczas to Prezes UKE zapewnia narzędzie porównawcze w ramach prowadzonego przez siebie systemu teleinformatycznego. Projektowane przepisy w art. 262 ust. 2 zakładają, że obowiązek przekazania danych do narzędzia porównawczego prowadzonego przez Prezesa UKE dotyczył będzie tych dostawców usług, którzy w poprzednim roku kalendarzowym osiągnęli przychód co najmniej 10 mln złotych. W przypadku dostawców usług, których przychód nie przekroczył 10 milionów złotych przekazanie danych do narzędzia porównawczego będzie fakultatywne. Jednocześnie każda zmiana przychodu skutkująca aktualizacją ww. obowiązku obliguje dostawcę do przekazania danych w terminie do dnia 31 marca. Obowiązek dostawcy obejmuje przekazanie aktualnych i kompletnych danych o cenie i jakości dotyczących wszystkich oferowanych przez siebie usług dostępu do internetu oraz publicznie dostępnych usług komunikacji interpersonalnej oraz ich aktualizację najpóźniej w dniu wejścia w życie zmiany tych danych. Dostawcy usług, którzy dotychczas przekazywali dane do narzędzia porównawczego, czy to w związku z ciążącym na nich obowiązkiem czy też dobrowolnie, a których przychód w poprzednim roku nie przekroczył 10 mln złotych mogą wnioskować o usunięcie swoich danych z narzędzia porównawczego (ust. 5).

Uruchomienie narzędzia porównawczego poprzedza obwieszczenie Prezesa UKE, a dostawcy usług objęci obowiązkiem dostarczenia danych do narzędzia porównawczego przekazują te dane w terminie 3 miesięcy od obwieszczenia.

Brak realizacji obowiązku w zakresie przekazania danych lub ich aktualizacji w ustawowym terminie podlega karze.

Projektowane przepisy w art. 263 przewidują również uprawnienie Prezesa UKE do certyfikacji rynkowych narzędzi spełniających wymagania ustawowe, na wniosek dostawcy takiego narzędzia. Jednocześnie ust. 2 stanowi, że osoby trzecie mogą, do celów udostępniania narzędzi porównawczych, korzystać bezpłatnie z informacji publikowanych przez dostawców usług. Wymóg ten oznacza obowiązek udostępniania przez dostawców usług podmiotom prowadzącym narzędzia porównawcze danych niezbędnych do zasilenia narzędzia.

Informowanie o jakości świadczonych usług

Artykuł 264 dotyczy publikowania informacji na temat jakości usług i stanowi implementację art. 104 EKŁE. Informacje o jakości usług mają istotne znaczenie dla użytkowników końcowych, którzy dokonując wyboru usługi i jej dostawcy kierują się m.in. informacjami o jakości usługi. Celem przedmiotowego przepisu jest przyznanie Prezesowi UKE uprawnienia do nakładania wymogu publikacji informacji o jakości usług, jeżeli informacje takie nie są dostępne dla użytkowników końcowych. Zakres podmiotowy przepisu obejmuje dostawców usług dostępu do internetu i publicznie dostępnych usług komunikacji interpersonalnej, którzy kontrolują co najmniej kilka elementów sieci czy to bezpośrednio czy w sposób pośredni w oparciu o stosowną umowę o gwarantowanym poziomie jakości usług. Zgodnie z ust. 3 obowiązek publikacji informacji na temat jakości nakłada Prezes UKE, w drodze decyzji, w której określa termin publikacji informacji. W odniesieniu do usług komunikacji interpersonalnej, których jakość zależy od czynników zewnętrznych np. stosowanej kontroli transmisji sygnału Prezes UKE może w decyzji zobowiązać dostawcę usług do informowania konsumenta o wpływie czynników zewnętrznych na jakość świadczonych przez niego usług (ust. 2). Jednocześnie Prezes UKE może zażądać przekazania, przed opublikowaniem, informacji podlegających publikacji na podstawie decyzji (ust. 3 pkt 2). W ust. 4 przewidziana została fakultatywna delegacja ustawowa dla ministra właściwego do spraw informatyzacji do wydania rozporządzenia określającego wskaźniki jakości, metody pomiaru oraz treść, formę i sposób publikowania informacji o jakości usług.

Narzędzie monitorowania wykorzystania usług

Artykuł 265 stanowi implementację art. 102 ust. 5 EKŁE dotyczącego zapewniania konsumentom narzędzia monitorowania wykorzystania usług. Zakres podmiotowy przepisu obejmuje dostawców usług dostępu do internetu i publicznie dostępnych usług komunikacji interpersonalnej, które są rozliczane w oparciu o czas albo ilość zużytych danych lub jednostek taryfikacyjnych. Dostawca ww. usług obowiązany jest zapewnić konsumentowi narzędzie monitorujące poziom wykorzystania usług oraz powiadamiać go w przypadku osiągnięcia określonych pułapów zużycia (ust. 2). Uprawnienie z art. 265 znajduje zastosowanie również do mikroprzedsiębiorców, małych przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, 1479, 1629 i 1633) oraz organizacji pozarządowych w rozumieniu art. 3 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688).

Usługi dodatkowe dla abonentów

Artykuł 266 dotyczy świadczenia abonentom usług spisu abonentów i biura numerów. Zgodnie z ust. 1 dostawca usług komunikacji interpersonalnej wykorzystujących numery świadczonych w sieci stacjonarnej może udostępniać swoim abonentom spis abonentów z obszaru strefy numeracyjnej, w której znajduje się zakończenie sieci abonenta. Ustęp 2 przedmiotowego przepisu dotyczy świadczenia usługi informacji o numerach. Mając na uwadze fakt, że EKŁE, w porównaniu do dotychczasowego pakietu dyrektyw, nie przewiduje

już w ramach usługi powszechnej obowiązku świadczenia usługi ogólnokrajowej informacji o numerach telefonicznych oraz usługi ogólnokrajowego spisu abonentów oraz mając na uwadze coraz mniejsze zainteresowanie korzystaniem z tych usług, nie jest zasadne utrzymywanie obowiązków oferowania ww. usług. Dostawca usług będzie mógł zdecydować czy chce oferować te usługi.

Artykuł 267 dotyczy obowiązku udostępniania przez dostawcę publicznie dostępnych usług komunikacji interpersonalnej wykorzystujących numery innym przedsiębiorcom telekomunikacyjnym danych niezbędnych dla celów prowadzenia spisów abonentów i informacji o numerach. Udostępnianie danych ma się odbywać z uwzględnieniem przepisów dotyczących umowy o połączeniu sieci, trybu postępowania prowadzącego do ustalenia warunków współpracy w przypadku braku porozumienia między stronami oraz z poszanowaniem przepisów o ochronie danych osobowych.

Zmiana numeru, przeniesienie numeru do innej lokalizacji, przeniesienie numeru w związku ze zmianą dostawcy usług

Artykuł 268 przewiduje uprawnienie abonenta do zmiany przydzielonego numeru w przypadku, gdy dalsze korzystanie z dotychczasowego numeru jest dla niego uciążliwe. Przedmiotowe uprawnienie przysługuje abonentowi, któremu w ramach umowy przydzielony został numer. Szczegółowe warunki korzystania z tego uprawnienia uregulowane są w rozporządzeniu przewidzianym w art. 276

Artykuł 269 reguluje kwestię przeniesienia numeru do nowej lokalizacji w związku ze zmianą przez abonenta miejsca zamieszkania, siedziby lub miejsca wykonywania działalności. Uprawnienie do przeniesienia numeru obejmuje w takim przypadku przeniesienie numeru w ramach istniejącej sieci tego samego operatora na obszarze całego kraju w przypadku numerów niegeograficznych, a w przypadku numerów geograficznych na obszarze o tym samym wskaźniku obszaru geograficznego.

Artykuł 270 dotyczy uprawnienia do zachowania numeru w przypadku zmiany dostawcy usług komunikacji głosowej i stanowi implementację art. 106 ust. 2 EKŁE. Przeniesienie numeru może nastąpić do istniejącej sieci operatora na obszarze geograficznym – w przypadku numerów geograficznych, a w przypadku numerów niegeograficznych – na terenie całego kraju. Uprawnienie to nie obejmuje przenoszenia numerów między sieciami stacjonarnymi i ruchomymi (ust. 3).

Zgodnie z ust. 2 abonent zachowuje prawo do przeniesienia numeru przez okres 1 miesiąca od daty rozwiązania umowy, chyba że zdecyduje się zrzec tego prawa. Jest to nowe uprawnienie wynikające z art. 106 ust. 3 EKŁE. Abonent żądając przeniesienia numeru może rozwiązać umowę z dotychczasowym dostawcą bez zachowania terminów wypowiedzenia określonych w umowie, jednak w takim przypadku dostawcy usług przysługuje roszczenie, o którym mowa w art. 258 ust. 1, z uwzględnieniem ograniczenia wysokości tego roszczenia, o którym mowa w art. 258 ust. 2 (ust. 4).

Proces przenoszenia numerów w zakresie obsługi wniosków o przeniesienie numeru odbywa się drogą elektroniczną za pośrednictwem systemu PLI CBD. W ramach PLI CBD Prezes UKE prowadzi Bazę numerów przeniesionych. Operator publicznej sieci telekomunikacyjnej, który posiada przydział numeracji z Planu Numeracji Krajowej lub któremu udostępniono taką numerację na podstawie umowy ma obowiązek połączenia sieci z PLI CBD i aktualizacji danych dostępnych w bazie. Za przeniesienie numeru nie pobiera się opłat od abonenta (ust. 6).

Artykuł 271 w ust. 1 reguluje kwestię maksymalnego terminu przeniesienia numeru, stanowiąc implementację art. 106 ust. 5 EKŁE. Przeniesienie numeru powinno nastąpić w terminie nie dłuższym niż 1 dzień roboczy od dnia wskazanego w umowie jako dzień rozpoczęcia świadczenia usług przez nowego dostawcę. Ustęp 2 przedmiotowego artykułu wprowadza nową regulację, dotyczącą przypadku nieskutecznego zakończenia procesu przeniesienia numeru. W sytuacji, gdy wnioskowane przez abonenta przeniesienie numeru nie doszło do skutku, dotychczasowy dostawca ma obowiązek wznowić i kontynuować świadczenie usług na dotychczasowych warunkach, do czasu skutecznego przeniesienia numeru. Wznowienie świadczenia usług powinno nastąpić w terminie maksymalnie 1 dnia roboczego od dnia wskazanego w umowie jako termin rozpoczęcia świadczenia usług. Celem tego przepisu jest zagwarantowanie abonentowi ciągłości dostępu do usługi.

W art. 271 ust. 3 wskazane jest uprawnienie abonenta do otrzymania odszkodowania od dotychczasowego dostawcy usług w przypadku, gdy nie został dotrzymany termin przeniesienia numeru lub wznowienia świadczenia usługi. Odszkodowanie w takich wypadkach wynosi $\frac{1}{4}$ sumy opłat miesięcznych liczonych według rachunków z ostatnich 3 miesięcy lub $\frac{1}{4}$ sumy wartości doładowań konta w przypadku usług przedpłaconych. W przypadku gdy naruszenie terminu przeniesienia numeru nastąpiło z przyczyn nieleżących po stronie dotychczasowego dostawcy abonentowi przysługuje zwrot od podmiotu z winy którego nastąpiło opóźnienie (ust. 4). Ustęp 5 odnosi się do uprawnienia do uzyskania od nowego dostawcy usług odszkodowania w przypadku przeniesienia numeru bez zgody abonenta. Wysokość odszkodowania wynosi $\frac{1}{2}$ średniej opłaty miesięcznej liczonej według rachunków z ostatnich 3 okresów rozliczeniowych, a w przypadku usług przedpłaconych - w wysokości $\frac{1}{2}$ sumy wartości doładowań konta z ostatnich 3 miesięcy. Ustęp 6 wskazuje daty graniczne, które należy uwzględniać przy obliczaniu kwoty odszkodowania tj. dzień przeniesienia numeru lub dzień przeniesienia numeru z powrotem do dotychczasowego dostawcy usług albo uzyskania zgody abonenta na świadczenie usług przez nowego dostawcę – w przypadku przeniesienia numeru bez zgody abonenta.

Artykuł 272 wprowadza nowe uprawnienie dla konsumentów korzystających z usług przedpłaconych w postaci możliwości otrzymania zwrotu pozostałych na koncie środków z doładowań w przypadku zmiany dostawcy usług lub w przypadku wygaśnięcia ważności konta pre paid. Przepis ten w zakresie zwrotu środków w przypadku zmiany dostawcy usług stanowi implementację art. 106 ust. 6 EKŁE. Zwrot środków może podlegać opłacie tylko jeżeli wynika to z umowy. Opłata taka powinna być proporcjonalna i współmierna do kosztów zwrotu. Dodatkowo konsument może zdecydować o formie zwrotu tj. złożyć żądanie przekazania środków nowemu dostawcy usług do wykorzystania ich w celu opłacenia korzystania z jego usług, pod warunkiem, że takie przekazanie jest technicznie wykonalne (ust. 3).

Artykuł 273 dotyczy uprawnienia abonenta, który korzysta z dostępu do sieci operatora o znaczącej pozycji rynkowej, do wyboru dostawcy usług. Wybór dostawcy może nastąpić każdorazowo przez wybranie numeru dostępu dostawcy usług (NDS) lub przez stałe zlecenie preselekcji (zlecenie kierowania połączeń do wybranego dostawcy usług). W ust. 2 wskazuje się, że dokonanie wyboru dostawcy usług, skutkujące zmianą dostawcy usług, nie może wiązać się z możliwością występowania przez dostawców usług z roszczeniami wobec abonenta. Co do zasady prawo wyboru dotyczy usług świadczonych w publicznych stacjonarnych sieciach, jednak wyjątkowo przepisy ust. 3 przypisują Prezesowi UKE możliwość rozciągnięcia tego uprawnienia na usługi świadczone w sieciach ruchomych. Obowiązek w powyższym zakresie

może, w drodze decyzji, zostać nałożony na operatora wyznaczonego o znaczącej pozycji na rynku.

Artykuł 274 dotyczy nowych uprawnień abonentów związanych ze zmianą dostawcy usługi internetu i stanowi implementację art. 106 ust. 1 EKŁE. Dotychczasowe przepisy regulowały jedynie przypadek zmiany numeru i przeniesienia numeru do innej lokalizacji lub do innej sieci w związku ze zmianą dostawcy usług głosowych. Mając na uwadze konieczność zagwarantowania ochrony praw abonentów usług dostępu do internetu wprowadza się nowe obowiązki względem dotychczasowego i nowego dostawcy usługi dostępu do internetu. W ustępie 1 wskazane jest uprawnienie abonenta do zachowania ciągłości usługi, za wyjątkiem sytuacji gdy byłoby to technicznie niemożliwe do zrealizowania. Regułą jest obowiązek zapewnienia ciągłości świadczenia usługi, a w przypadku, gdy nie jest możliwe zagwarantowanie nieprzerwanego dostępu do usługi, zaistniała przerwa nie może być dłuższa niż 1 dzień roboczy (ust. 5). Obowiązkiem nowego dostawcy jest aktywowanie usługi w najkrótszym możliwym i uzgodnionym z abonentem terminie. Dla celów dowodowych termin ten powinien być abonentowi potwierdzony na trwałym nośniku. Jest to istotny wymóg z uwagi na uprawnienie abonenta do otrzymania odszkodowania za zaistniałą zwłokę. W ust. 3 przewidziana została sytuacja gdy zmiana dostawcy nie doszła do skutku. W takim przypadku, bez względu na przyczynę, leżącą u podstaw nieskutecznej zmiany dostawcy usług dotychczasowy dostawca usług ma obowiązek wznowić i kontynuować świadczenie usługi na dotychczasowych warunkach do czasu rozpoczęcia świadczenia usług przez nowego dostawcę. Wymóg ten pozostaje w bezpośrednim związku z ust. 1 dotyczącym zapewnienia abonentowi ciągłości świadczenia usługi w całym procesie zmiany dostawcy usług. Jednocześnie mając na uwadze fakt, że na skuteczność procesu zmiany dostawcy usług ma wpływ zarówno dotychczasowy jak i nowy dostawca usług w ust. 4 wskazany został wymóg współpracy tych podmiotów w postaci obowiązku zagwarantowania odpowiednich warunków technicznych i organizacyjnych dla realizacji procesu. Przepis ten uwzględnia sytuacje, w których odpowiedzialność za nieskuteczność procesu można przypisać zarówno dotychczasowemu, jak i nowemu dostawcy usług.

W ustępie 6 przewidziane zostało uprawnienie abonenta rozwiązującego umowę o świadczenie usługi dostępu do internetu do zachowania, na jego żądanie, dostępu przez okres 12 miesięcy do poczty elektronicznej zapewnianej przez dotychczasowego dostawcę usług dostępu do internetu. Uprawnienie to dotyczy sytuacji, gdy abonent korzysta z poczty elektronicznej, której adres związany jest z nazwą handlową lub znakiem towarowym tego dostawcy usług.

W art. 275 wskazane zostały uprawnienia abonenta w zakresie otrzymania odszkodowania w przypadku, gdy nie doszło do zmiany dostawcy usługi dostępu do internetu. Ustęp 1 dotyczy przypadku kiedy nie doszło do zmiany dostawcy usług z przyczyn leżących po stronie dotychczasowego dostawcy, natomiast ust. 2 przypadku gdy wina leży po stronie nowego dostawcy usług. Dodatkowo w ust. 3 przewidziane zostało prawo do uzyskania odszkodowania, w przypadku gdy dotychczasowy dostawca nie wznowił świadczenia usług zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 274 ust. 3, a w konsekwencji abonent doświadczył przerwy w dostępie do usługi dłuższej niż 1 dzień roboczy. W powyższych przypadkach abonentowi przysługuje jednorazowe odszkodowanie za każdy dzień zwłoki w wysokości 1/4 sumy opłat miesięcznych za wszystkie świadczone przez tego dostawcę usługi liczonej według rachunków z ostatnich trzech okresów rozliczeniowych. Ustęp 4 precyzuje zasady obliczania

kwoty odszkodowania wskazując termin końcowy i początkowy okresu, za który odszkodowanie przysługuje.

Artykuł 276 zawiera delegację ustawową dla ministra właściwego do spraw informatyzacji do wydania rozporządzenia określającego warunki korzystania z uprawnień, o których mowa w art. 268-271 i art. 273-275, uwzględniając dostępność publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, możliwości techniczne publicznych sieci telekomunikacyjnych oraz istniejące zasoby numeracji.

Artykuł 277 dotyczy obowiązków w zakresie tworzenia warunków do realizacji uprawnień abonenckich związanych ze zmianą numeru, przeniesieniem numeru do innej lokalizacji lub do innego dostawcy usług oraz zmianą dostawcy internetu. Na wniosek dostawcy usług lub operatora Prezes UKE zawiesić realizację lub ograniczyć zakres realizacji uprawnienia, jeżeli nie pozwalają na to możliwości techniczne. W takim wypadku Prezes UKE w decyzji określa harmonogram przystosowania sieci do realizacji uprawnień (ust. 2). Zgodnie z ust. 3 Prezes UKE może nałożyć karę na dostawcę usług lub operatora, który nie zapewnia możliwości realizacji uprawnień abonenta lub realizuje uprawnienia niezgodnie z wolą abonenta, ustawą lub przepisami rozporządzenia wydawanego na podstawie art. 276.

Artykuł 278 zapewnia użytkownikom usług w publicznych sieci telekomunikacyjnych możliwość wybierania wieloczęstotliwościowego DTMF. W art. 279 określony zostały obowiązek zapewnienia przez operatorów publicznych sieci telekomunikacyjnych przekazywania danych i sygnałów w celu zapewnienia prezentacji linii wywołującej i wybierania wieloczęstotliwościowego DTMF pomiędzy sieciami państw członkowskich.

Lokalizacja wywołań alarmowych

W art. 280 zamieszczono przepisy regulujące sprawy zapewnienia centrom powiadamiania ratunkowego informacji o lokalizacji zakończenia sieci, z którego zostało wykonane połączenie do numeru alarmowego. Ustęp 1 definiuje informację o lokalizacji zakończenia sieci w zależności od jej rodzaju. W przypadku stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej jest to adres zainstalowania zakończenia sieci, natomiast dla publicznych sieci ruchomych jest to geograficzne położenie urządzenia końcowego ustalane w oparciu o dane pochodzące z sieci telekomunikacyjnej oraz w celu zwiększenia dokładności lokalizacji o dane pochodzące z urządzenia końcowego, jeżeli zapewnia ono taką możliwość. Informacja o lokalizacji pochodząca z sieci, zgodnie z ust. 2, powinna być przekazywana przez operatorów do systemu gromadzącego i udostępniającego informacje i dane od przedsiębiorców telekomunikacyjnych (PLI CBD). Natomiast dane o lokalizacji pochodzące z urządzenia końcowego, zgodnie z ust. 3, powinny być przekazywane do systemu powiadamiania ratunkowego.

W ustępie 4 zawarta została delegacja fakultatywna do wydania przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, rozporządzenia zawierającego szczegółowe wymagania dotyczące dokładności i niezawodności informacji o lokalizacji urządzenia końcowego dla sieci ruchomych, mając na uwadze potrzebę dokładnego lokalizowania dla efektywnego niesienia pomocy przez służby ratunkowe.

Artykuł 281 określa wymagania jakie nałożono na operatorów publicznych sieci telekomunikacyjnych w związku z obowiązkiem zapewnienia informacji o lokalizacji przy powiadomieniach alarmowych. W przypadku operatorów sieci ruchomych są to dane lokalizacyjne udostępniane w czasie rzeczywistym, a dla operatorów sieci stacjonarnych -

w trybie wsadowym. W ust. 2 wskazano pozostałe informacje obok lokalizacyjnych, które operatorzy są zobowiązani przekazać do omawianego systemu w celu zapewnienia jego prawidłowego funkcjonowania. Ustęp 3 reguluje sprawy przekazywania informacji lokalizacyjnych do systemu powiadamiania ratunkowego, a w ust. 5 określony został 24 - godzinny termin aktualizacji danych o których mowa w ust. 2 w przypadku pojawienia się zmian.

Ustęp 6 zawiera delegację ustawową do wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia w sprawie systemu gromadzącego i udostępniającego informacje i dane od przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Rozporządzenie określa organizację i funkcjonowanie systemu oraz warunki dla gromadzenia danych związanych z powiadomieniami alarmowymi i udostępnianiem tych danych centrom powiadamiania ratunkowego, a także gromadzonych w celu wsparcia obsługi przenoszenia numerów.

Ustęp 7 zawiera delegację ustawową do wydania przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej rozporządzenia w sprawie organizacji i funkcjonowania centralnego punktu sieci teleinformatycznej obsługującej po stronie służb system powiadamiania ratunkowego.

W sytuacji powiadomień alarmowych zgodnie z art. 281 ust. 8 przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 2 nie wymaga zgody abonenta.

Dostęp do usług

Przepisy art. 282 nakazują operatorom publicznej sieci telekomunikacyjnej zapewnienie użytkownikom własnej sieci oraz użytkownikom z innych państw członkowskich możliwość dostępu do wszystkich numerów w UE, w tym do międzynarodowej sieci bezpłatnych numerów komunikacji głosowej niezależnie od stosowanej technologii i urządzeń oraz możliwość dostępu do usług wykorzystujących numery niegeograficzne. Obowiązek ten jest uzależniony od przesłanki ekonomicznej wykonalności. W ust. 2 zawarte zostało wyłączenie ww. obowiązku obejmujące sytuację, gdy abonent zdecydował się ograniczyć połączenia przychodzące z poszczególnych obszarów geograficznych. Obowiązek z ust. 1 nie ma charakteru bezwzględny, gdyż na wniosek operatora Prezesa UKE może zawiesić realizację lub ograniczyć zakres realizacji obowiązków z uwagi na ograniczenia ekonomiczne po stronie operatora.

Nadużycia telekomunikacyjne

W art. 283 uregulowana została kwestia ochrony użytkowników końcowych przed nadużyciami z wykorzystaniem sieci telekomunikacyjnej poprzez określenie warunków dla zablokowania dostępu do numeru lub usługi, wstrzymania pobierania opłat za połączenia, zaprzestania świadczenia usługi oraz usunięcia informacji promujących numer lub usługę z dodatkowym świadczeniem. Powyższe obowiązki nakładane są w drodze decyzji Prezesa UKE, której nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Dostęp dla osób z niepełnosprawnościami

Artykuł 284 reguluje kwestię warunków dostępu osób z niepełnosprawnościami do usług komunikacji elektronicznej. Podstawowa zmiana względem dotychczasowych przepisów polega na rozszerzeniu zakresu podmiotowego adresatów obowiązków związanych z zapewnieniem dostępności osobom z niepełnosprawnościami na poziomie równoważnym dostępowi do usług z jakiego korzysta większość użytkowników końcowych. Dotychczas obowiązki te adresowane były do dostawców publicznie dostępnych usług telefonicznych,

zgodnie z projektowaną ustawą obowiązki te obejmą wszystkich dostawców usług komunikacji elektronicznej, co odpowiada wymogom z art. 111 EKŁE.

Szczegółowe wymagania i zakres udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami określać będzie akt wykonawczy wydany na podstawie upoważnienia ustawowego z ust. 3.

W ust. 2 przewidziany jest obowiązek Prezesa UKE publikowania na swojej stronie podmiotowej BIP informacji o normach i specyfikacjach publikowanych przez Komisję Europejską w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, dotyczących udogodnień dla użytkowników końcowych z niepełnosprawnościami. Obowiązek ten zastępuje dotychczasowy obowiązek Prezesa UKE dotyczący publikowania informacji o urządzeniach końcowych przystosowanych do wykorzystywania przez osoby z niepełnosprawnościami. Większość dostępnych na rynku urządzeń końcowych typu smartfon jest dostosowanych dla użytkowników z niepełnosprawnościami, gdyż umożliwia indywidualne zmiany ustawień oprogramowania w zakresie dostępności, stąd dotychczasowy obowiązek stał się bezprzedmiotowy.

Usługi z dodatkowym świadczeniem

Artykuł 285 definiuje usługę z dodatkowym świadczeniem oraz wskazuje obowiązki jakie ciążyą na dostawcy takiej usługi. Usługa z dodatkowym świadczeniem to usługa telekomunikacyjna wzbogacona o dodatkowe świadczenie, które może być realizowane przez dostawcę usługi telekomunikacyjnej lub inny podmiot organizacyjnie i funkcjonalnie niezależny od tego dostawcy, niekoniecznie będący przedsiębiorcą telekomunikacyjnym. Dostawcą usługi z dodatkowym świadczeniem jest przedsiębiorca telekomunikacyjny, który świadczy abonentowi tę usługę i ją rozlicza. Usługa z dodatkowym świadczeniem jest świadczona na podstawie umowy zawartej w drodze czynności faktycznych. Dotychczas ustawa Pt posługiwała się pojęciem usługi o podwyższonej opłacie, jednak pojęcie to nie oddaje w pełni istoty tego rodzaju usług, których cechą charakterystyczną jest świadczenie dodatkowe, nie zaś wyższa, względem standardowych usług telekomunikacyjnych, opłata. Na rynku są bowiem dostępne usługi, które choć oferują dodatkowe świadczenie to nie ma ono odzwierciedlenia w cenie końcowej usługi. W związku z tym celem uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych i praktycznych zasadne jest dokonanie powyżej opisanej zmiany definicyjnej.

W ust. 1 wskazany został obowiązek informacyjny względem abonentów dotyczący bezpośredniego przekazywania informacji o usłudze z dodatkowym świadczeniem. W przypadku gdy informacja o numerze usługi jest przekazywana bezpośrednio abonentom, dostawca jest zobowiązany podać również cenę za jednostkę rozliczeniową albo cenę za połączenie (w przypadku usług rozlicznych za całe połączenie) ze wskazaniem ceny brutto oraz nazwę podmiotu realizującego świadczenie dodatkowe. Informacja o cenie jest kluczowa z punktu widzenia abonenta ponieważ usługi z dodatkowym świadczeniem nie są rozliczane w oparciu o cennik usług telekomunikacyjnych obejmujący typowe usługi transmisyjne takie jak połączenie głosowe, SMS czy MMS. Z kolei informacja o nazwie podmiotu realizującego świadczenie dodatkowe jest istotna dla abonenta w przypadku nieprawidłowości w świadczeniu usługi i składania reklamacji. Również w przypadku podawania informacji o usłudze z dodatkowym świadczeniem do publicznej wiadomości jej dostawca zobowiązany jest do podawania obok numeru usługi informacji o cenie i nazwie podmiotu realizującego świadczenie dodatkowe (ust. 3). W przypadku podawania informacji o usłudze o z dodatkowym świadczeniem do publicznej wiadomości w sposób graficzny projektowana

ustawa w ust. 4 przewiduje dodatkowe wymagania dotyczące informacji o cenie odnoszące się do tła takiej informacji, rozmiaru czcionki i czasu jej prezentacji. Celem powyższych wymogów dotyczących wizualnej prezentacji informacji jest zapewnienie abonentowi jasnej i czytelnej informacji o kosztach korzystania z usługi. Dodatkowe wymogi informacyjne zawarte zostały w ust. 5 dotyczącym informowania o cenie każdorazowo przed rozpoczęciem naliczania opłaty oraz w przypadku zmiany ceny w trakcie trwającego połączenia głosowego.

Projektowane przepisy w art. 286 wprowadzają dodatkowe wymagania względem dostawcy usług z dodatkowym świadczeniem świadczonych w sposób powtarzalny na podstawie uprzedniego oświadczenia woli abonenta czyli tzw. subskrypcji. Obok informacji wymaganych na podstawie ust. 1 dostawca usług ma obowiązek podać w sposób przejrzysty i czytelny informację o zasadach korzystania z usługi. Dostawca usługi ma obowiązek uzyskać zgodę abonenta na świadczenie usługi bezpośrednio przed rozpoczęciem jej świadczenia oraz umożliwić łatwą, bezpłatną i skuteczną rezygnację z usługi w każdym czasie, zgodnie z wolą abonenta. Powyższy wymóg stanowi mechanizm ochronny dla abonenta przed nieświadomym uruchomieniem usługi świadczonej na zasadzie subskrypcji.

W celu umożliwienia abonentom lepszej kontroli nad swoim wydatkami ponoszonymi z tytułu korzystania z usług z dodatkowym świadczeniem w art. 287 projektowanej ustawy przewidziana została możliwość określenia progu kwotowego dla tego typu usług, dla każdego okresu rozliczeniowego. W przypadku osiągnięcia wskazanego przez abonenta progu kwotowego dostawca usługi ma obowiązek natychmiast poinformować o tym abonenta oraz zablokować możliwości wykonywania połączeń na numery usług z dodatkowym świadczeniem i odbierania połączeń, które powodują obowiązek zapłaty. Zasady informowania abonenta doprecyzowuje ust. 5 zgodnie z którym w przypadku usług głosowych świadczonych w sieci stacjonarnej obowiązek informacyjny uważa się za zrealizowany, w przypadku gdy dostawca usługi wykonał co najmniej 3 próby połączenia z abonentem w ciągu 24 godzin od osiągnięcia progu kwotowego.

Zgodnie z ust. 2 dostawca usługi ma obowiązek oferowania abonentom co najmniej 4 progów kwotowych w wysokości: 0 (całkowita blokada płatnych usług z dodatkowym świadczeniem), 35, 100, 200 zł. W przypadku, gdy abonent nie określił progu kwotowego, progiem domyślnym będzie próg wynoszący 35 zł. Po osiągnięciu wybranego lub domyślnego progu kwotowego abonent może dalej korzystać z usług o z dodatkowym świadczeniem po określeniu wyższego progu (ust. 4).

Dostawca usługi z dodatkowym świadczeniem informując o cenie ma obowiązek przekazać informację o możliwości nieodpłatnego zablokowania połączeń. Zgodnie z art. 288 blokowanie połączeń odbywa się na żądanie abonenta i może dotyczyć wszystkich połączeń wychodzących lub przychodzących albo poszczególnych rodzajów usług lub też połączeń powyżej maksymalnej ceny jednostkowej określonej przez abonenta. Z powyżej wskazanych uprawnień wynika istotna z punktu widzenia abonenta możliwość zablokowania wszystkich połączeń zarówno wychodzących jak i przychodzących. Taka możliwość jest szczególnie użyteczna w przypadku korzystania z telefonu przez dziecko, ponieważ pozwala uchronić je przed kontaktem z treściami dla niego nieodpowiednimi.

W celu zapewnienia kontroli regulatora nad rynkiem świadczenia usług z dodatkowym świadczeniem w art. 289 wprowadza się instytucję rejestru usług z dodatkowym świadczeniem. Obowiązkiem wpisu do rejestru objęte są podmioty realizujące dodatkowe świadczenie. Rejestr prowadzony jest przez Prezesa UKE i publikowany na stronie BIP UKE.

Informacje, które powinny być zawarte w rejestrze określa ust. 2. Zgłoszenia składane do rejestru powinny zawierać podpisane przez uprawnioną osobę oświadczenie określonej ustawowo treści, składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń (art. 290). Wprowadzenie powyższego wymogu ma charakter dyscyplinujący dla podmiotów realizujących świadczenie dodatkowe. Termin składania oświadczeń wynosi co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem świadczenia usługi. Wyjątek od tej zasady przewidziany został dla usług świadczonych w imieniu organu administracji publicznej lub organizacji pozarządowej lub innego podmiotu prowadzącego działalność pożytku publicznego na cele charytatywne (ust. 3). W takim wypadku zgłoszenie może być przekazane w terminie nie krótszym niż 2 dni robocze przed rozpoczęciem świadczenia. Wpis do rejestru dokonywany jest przez Prezesa UKE w terminie 3 dni roboczych od otrzymania kompletnego zgłoszenia lub zgłoszenia aktualizacyjnego (art. 293 ust. 1). W celu zachowania aktualności rejestru, w przypadku gdy podmiot zobowiązany nie przekazał w zgłoszeniu terminu zakończenia świadczenia usługi, ma obowiązek poinformować Prezesa UKE o terminie zakończenia świadczenia usługi w terminie maksymalnie 7 dni od dnia kiedy to zakończenie nastąpiło (art. 293 ust. 2). Projektowane przepisy przewidują również upoważnienie ustawowe dla ministra właściwego do spraw informatyzacji do wydania rozporządzenia określającego wzór zgłoszenia do rejestru usług oraz wzór zgłoszenia aktualizacyjnego (art. 290 ust. 3).

Projektowane przepisy regulują również wymóg aktualizacji zgłoszeń w przypadku zmian w informacjach podlegających zgłoszeniu (art. 289 ust. 4). W przypadku zgłoszenia aktualizacyjnego termin składania zgłoszeń zależy od rodzaju danych podlegających zmianie i wynosi 7 dni od dnia dokonania zmiany lub 14 dni przed dniem rozpoczęcia świadczenia na nowych warunkach – w przypadku danych mających istotne znaczenie z punktu widzenia abonenta takich jak np. przedmiot świadczenia dodatkowego czy cena. Projektowane przepisy przewidują również procedurę wezwania przez Prezesa UKE do uzupełnienia braków zgłoszenia (art. 290), pozostawienia zgłoszenia bez rozpoznania (art. 292) oraz wykreślenia z rejestru (art. 293 ust. 3).

Przepis z art. 294 w przeciwieństwie do innych przepisów dotyczących świadczenia usług z dodatkowym świadczeniem jest adresowany do operatora, w którego sieci tego rodzaju usługi mogą być świadczone przez dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych. W celu zabezpieczenia interesów abonentów przed nadużyciami występującymi na rynku premium rate przewiduje się, że operator ponosi odpowiedzialność w przypadku, gdy w jego sieci dostępne będą usługi, które nie będą uwidocznione w rejestrze, o którym mowa w art. 289 ust. 1. Oznacza to, że operator będzie obowiązany do zablokowania usług z dodatkowym świadczeniem, jeśli nie będą one zgłoszone do rejestru. W ust. 2 wprowadzono quasi sankcję za naruszenie przepisów regulujących zasady świadczenia usług z dodatkowym świadczeniem. Dostawca usług telekomunikacyjnych (który w świetle przepisów świadczy usługę z dodatkowym świadczeniem i rozlicza się z dostawcą dodatkowego świadczenia), w przypadku braku realizacji ciężących na nim obowiązków nie będzie mógł żądać od abonenta opłat za nieprawidłowo świadczone usługi. Przepis będzie motywował przedsiębiorców telekomunikacyjnych do szczegółowego i zgodnego z prawem i dobrymi obyczajami ustalania zasad współpracy z dostawcami dodatkowych świadczeń, a dla abonenta stanowił będzie zabezpieczenie przed nieprawidłowym świadczeniem usług.

Wykaz wykonanych usług

Artykuł 295 dotyczy uprawnienia abonenta do otrzymania podstawowego wykazu usług i stanowi implementację lit. a części A załącznika VI EKŁE. Obowiązek ten dotyczy dostawców

usług dostępu do internetu i publicznie dostępnych usług komunikacji interpersonalnej wykorzystujących numery. Przedmiotem obowiązku jest nieodpłatne doręczanie z każdą fakturą podstawowego wykazu wykonanych usług obejmującego informację o liczbie jednostek rozliczeniowych odpowiadającej wartości usług wykorzystanych przez abonenta. W wykazie uwzględniane są wyłącznie płatne usługi.

Ustęp 2 reguluje kwestię doręczania wykazu abonentowi usługi przedpłaconej świadczonej w ruchomej publicznej sieci telekomunikacyjnej. Warunkiem otrzymania wykazu, odmiennie niż w przypadku abonentów post paid, jest złożenie żądania oraz udostępnienie danych kontaktowych, o których mowa w art. 246 ust. 3. Obowiązek dotyczy wyłącznie usługi wykonanej po złożeniu żądania. Pierwszy wykaz jest doręczany abonentowi w terminie 14 dni od dnia złożenia przez niego żądania, a każdy kolejny w terminie do 10. dnia miesiąca kalendarzowego.

Ustęp 3 obejmuje obowiązek uwzględniania w podstawowym wykazie wykonanych usług, w odniesieniu do usług świadczonych konsumentom, również informacji o usługach z dodatkowym świadczeniem. Informacje te dotyczą numeru wykorzystywanego do świadczenia usługi, strony BIP UKE, na której zamieszczony jest rejestr usług z dodatkowym świadczeniem, pouczenia o możliwości złożenia żądania zablokowania usług z dodatkowym świadczeniem.

Szczegółowy wykaz wykonanych usług

Art. 296 dotyczy uprawnienia abonenta korzystającego z publicznie dostępnych usług komunikacji interpersonalnej do żądania doręczenia mu szczegółowego wykazu wykonanych usług i stanowi implementację lit. a części A załącznika VI. W przeciwieństwie do wykazu podstawowego, o którym mowa w art. 295, za doręczenie wykazu szczegółowego może być pobierana opłata w wysokości określonej w cenniku. Szczegółowy wykaz wykonanych usług zawiera informację o numerze wywoływanym, dacie oraz godzinie rozpoczęcia realizacji usługi, czasie jej trwania oraz wysokości opłaty za usługę z wyszczególnieniem ceny brutto i netto. Wykaz ten obejmuje wyłącznie płatne usługi.

Ustęp 3 wskazuje jaki zakres czasowy obejmuje obowiązek doręczenia szczegółowego wykazu wykonanych usług, w zależności od tego jakiego rodzaju usług żądanie dotyczy. W przypadku usług post paid zakres ten liczony jest z uwzględnieniem okresów rozliczeniowych, natomiast w przypadku abonentów pre paid z uwzględnieniem miesiąca. Ustęp 4 dotyczy terminu doręczenia wykazu, z rozróżnieniem na abonentów post paid i pre paid.

W ust. 5 uregulowane zostało dodatkowe uprawnienie w postaci możliwości żądania przez abonenta doręczenia szczegółowego wykazu obejmującego wykonane już uprzednio usługi (żądanie o charakterze wstecznym). Termin realizacji takiego żądania wynosi 14 dni. Maksymalny zakres czasowy takiego żądania obejmuje w przypadku usług post paid okresy rozliczeniowe poprzedzające nie więcej niż 12 miesięcy okres rozliczeniowy, w którym abonent złożył żądanie, a w przypadku abonenta pre paid - okres nie dłuższy niż 12 miesięcy poprzedzających termin złożenia przez abonenta żądania.

Usługa fakturowania stron trzecich (direct billing):

Artykuł 297 dotyczy usługi, która dotychczas nie była regulowana w obowiązujących przepisach, stanowiąc jednocześnie implementację załącznika VI część A lit. h EKŁE. Wśród nowych tendencji na rynku usług komunikacji elektronicznej widoczne jest udostępnianie przez dostawców usług możliwości dokonywania płatności za aktywowane w sieci usługi,

poprzez ich bezpośrednie doliczanie do rachunku (tzw. direct billing). Direct billing pozwala zarówno na jednorazowy, jak i cykliczny dostęp do różnego rodzaju płatnych treści czy usług. Taka forma płatności jest dla użytkowników wygodnym rozwiązaniem pod warunkiem, że gwarantuje odpowiedni poziom bezpieczeństwa. W przypadku korzystania z internetu mobilnego zdarza się, że informacja sms o rozpoczęciu korzystaniu z usług direct billing oraz odpłatności za usługi jest wysyłana na numer (kartę SIM), który jest zainstalowany w urządzeniu, które nie odczytuje wiadomości sms. Skutkiem takiej sytuacji jest obciążenie użytkownika kosztami usługi bez jego wiedzy. Mając na uwadze konieczność zabezpieczenia interesów abonentów projektowane przepisy przewidują wprowadzenie mechanizmu opt in dla świadczenia usług direct billing. Oznacza to, że uruchomienie tej usługi możliwe jest jedynie w przypadku wyrażenia przez abonenta uprzedniej zgody na trwałym nośniku. Dodatkowo, w celu umożliwienia abonentom, którzy chcą korzystać z usługi direct billing kontrolowania swoich wydatków ust. 2 przewiduje uprawnienie abonenta do bezpłatnego określenia progu kwotowego nabycia towarów i usług objętych tą usługą dla każdego okresu rozliczeniowego, a w przypadku jego braku - dla każdego miesiąca kalendarzowego. Dostawca usług ma obowiązek zaoferować co najmniej 3 takie progi: 35, 100 i 200 złotych. W przypadku gdy abonent nie określi progu kwotowego wyniesie on 35 złotych. Jednocześnie w momencie osiągnięcia progu kwotowego abonent otrzyma informację o tym fakcie, a możliwość dalszego nabycia towarów i usług, które miałyby być objęte usługą fakturowania zostanie zablokowana. Mechanizm informowania o przekroczeniu progu w przypadku abonentów stacjonarnych usług głosowych został przyjęty na wzór mechanizmu funkcjonującego już w przypadku usług premium rate - obowiązek informowania uważa się za zrealizowany, jeżeli dostawca wykonał co najmniej trzy próby połączenia z abonentem w ciągu 24 godzin od momentu osiągnięcia progu kwotowego. W celu zapewnienia abonentowi informacji o kosztach korzystania z usług nabywanych w drodze direct billing dostawca usług zamieszcza na fakturze informację o wartości nabytych poszczególnych towarów lub usług. Natomiast w celu umożliwienia identyfikacji podmiotu będącego dostawcą nabywanych towarów i usług np. na potrzeby składania reklamacji, na fakturze ma być również wskazana nazwa lub firma podmiotu, od którego abonent nabył towary lub usługi.

Art. 298

Projektowany art. 298 przesądza, iż w przypadku gdy dostęp do publicznej sieci telekomunikacyjnej za pośrednictwem lokalnej sieci radiowej może być świadczony przez dostawcę usługi dostępu do internetu przy użyciu urządzeń zlokalizowanych u tego użytkownika, niezbędna jest uprzednia zgoda tego użytkownika. Przepis ten stanowi transpozycję art. 56 ust. 3 EKŁE.

Art. 299

Zgodnie z projektowanym art. 299, przedsiębiorca telekomunikacyjny nie może ograniczać ani uniemożliwiać, po pierwsze, korzystania z dostępu do publicznej sieci telekomunikacyjnej za pośrednictwem lokalnej sieci radiowej wybranej przez użytkownika końcowego, w przypadku gdy lokalna sieć radiowa została udostępniona. Po drugie, ww. podmiot nie może ograniczać ani umożliwiać udostępnienia lokalnej sieci radiowej na potrzeby korzystania z dostępu do sieci telekomunikacyjnej na rzecz innych użytkowników końcowych. Zakazy te wynikają z art. 56 ust. 4 EKŁE.

Art. 300

Projektowane przepisy w art. 300 zawierają generalne wyłączenie dotyczące adresatów obowiązków wskazanych w rozdziale I. Przywołany przepis stanowi implementację art. 98 EKŁE. Zgodnie z projektowanymi przepisami obowiązki wskazane w rozdziale I (za wyjątkiem obowiązku niedyskryminacji, o którym mowa w art. 248 ust. 1) nie mają zastosowania do przedsiębiorców komunikacji elektronicznej świadczących wyłącznie usługi komunikacji interpersonalnej niewykorzystujące numerów, będących mikroprzedsiębiorcami w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, 1479, 1629 i 1633). Takie podejście regulacyjne uwzględnia zasadę proporcjonalności, tak aby zakres obowiązków odpowiadał ich celowi jakim jest ochrona interesów użytkowników końcowych. Skala działalności mikroprzedsiębiorców świadczących usługi komunikacji interpersonalnej niewykorzystujące numerów jest ograniczona, zatem uzasadnione jest aby zakres zobowiązań nakładanych na takich przedsiębiorców był relatywnie mniejszy. Również specyfika usług komunikacji interpersonalnej niewykorzystujących numerów, które nie są typowymi, samodzielnymi usługami abonenckimi przemawia za ograniczeniem zakresu zobowiązań wobec podmiotów je świadczących. W celu zabezpieczenia interesów użytkowników końcowych mikroprzedsiębiorca ma obowiązek poinformować użytkownika końcowego przed zawarciem umowy o powyższym wyłączeniu, gdyż oznacza ono de facto ograniczenie wielu uprawnień użytkowników końcowych w relacjach z takim dostawcą usług. Naruszenie obowiązku informacyjnego podlega karze nakładanej przez Prezesa UKE.

Art. 301

Artykuł 301 zawiera rozszerzenie podmiotowe katalogu adresatów obowiązków dotyczących uprawnień konsumentów. Wymienione w art. 301 przepisy mają odpowiednie zastosowanie również do użytkowników końcowych będących mikroprzedsiębiorcami i małymi przedsiębiorcami lub organizacjami pozarządowymi w rozumieniu art. 3 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688), chyba, że wyrazili oni zgodę, że przepisy te nie będą miały do nich zastosowania. Uprawnienia, które będą dotyczyć powyższej kategorii podmiotów obejmują: przekazywanie informacji przedumownych, doręczanie zwięzłego podsumowania warunków umowy, uprawnienia dotyczące ofert wiązanych, oferowanie narzędzia monitorowania zużycia usług.

ROZDZIAŁ 2. Usługa powszechna

Usługa powszechna - zakres

Artykuł 302 definiuje usługę powszechną i stanowi implementację art. 84 ust. 1 EKŁE. Zgodnie z tym przepisem usługa powszechna obejmuje zestaw usług kluczowych z punktu widzenia użytkowników końcowych tj. usługę adekwatnego szerokopasmowego dostępu do internetu oraz usługi komunikacji głosowej.

Dostęp do szerokopasmowego internetu ma istotne znaczenie dla społeczeństwa i szeroko rozumianej gospodarki. Stanowi on fundament uczestnictwa w gospodarce cyfrowej i życiu społecznym ze względu na różnorodne usługi świadczone przez internet. Podstawowy dostęp do szerokopasmowego internetu jest masowo wykorzystywany do szerokiego zakresu działalności, w związku z czym jego zapewnienie jest jedną z podstawowych funkcji usługi powszechnej.

Usługi adekwatnego szerokopasmowego dostępu do internetu oraz komunikacji głosowej powinny być dostępne dla wszystkich użytkowników końcowych oraz w cenach przystępnych dla konsumentów. Powyższe rozróżnienie podmiotowe jest konsekwencją przepisów EKŁE,

które osobno regulują kwestię dostępności usług i ich przystępności cenowej. Usługi wchodzące w skład usługi powszechnej obejmują usługi świadczone w stałej lokalizacji z wykorzystaniem dowolnej technologii (przewodowej lub bezprzewodowej) z poszanowaniem reguł neutralności technologicznej.

Definiując usługę powszechną projektowane przepisy precyzują wymóg dobrej jakości usług. Wymóg ten wiąże się z zakresem usług, które adekwatny szerokopasmowy dostęp do internetu powinien zapewniać. W ust. 2 wskazany został minimalny katalog aplikacji, które w ramach korzystania z adekwatnego szerokopasmowego dostępu do internetu powinny być dostępne. Katalog ten obejmuje aplikacje powszechnie wykorzystywane w bieżących sprawach życia codziennego takie jak: zakupy przez internet, poszukiwanie pracy czy bankowość elektroniczna. Jednocześnie mając na uwadze dynamiczne zmiany w sposobach korzystania z internetu warunkowane m.in. dostępnością nowych aplikacji, których wykorzystywanie wymaga coraz to wyższych parametrów usługi zasadnym jest aby ustawodawca miał możliwość definiowania, gdy uzna to za konieczne, minimalnej przepływności łącza dla usługi adekwatnego szerokopasmowego dostępu do internetu. Zgodnie z ust. 5 minister właściwy do spraw informatyzacji może określić w drodze rozporządzenia, wymaganą przepływność łącza dla usługi adekwatnego szerokopasmowego dostępu do internetu, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia konsumentom udziału w życiu społecznym i gospodarczym poprzez możliwość korzystania z aplikacji, o których mowa w ust. 2.

Mając na celu ochronę interesów konsumentów projektowane przepisy w ust. 3 gwarantują możliwość ograniczenia zakresu usług do minimum zgodnego z preferencjami konsumenta. W szczególności konsument ma możliwość ograniczenia usługi powszechnej wyłącznie do usług komunikacji głosowej. W takim wypadku konsument nie jest zobligowany do ponoszenia dodatkowych opłat, ponad te z tytułu świadczenia usług komunikacji głosowej. Jednocześnie projektowane przepisy precyzują skutki finansowe złożenia żądania ograniczenia zakresu usługi powszechnej w trakcie trwającego zobowiązania umownego odsyłając bezpośrednio do art. 258 ust. 3 dotyczącego ograniczenia wysokości roszczenia z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta. Dodatkowy mechanizm ochronny wynika z ust. 4, który obliuguje przedsiębiorcę świadczącego usługę powszechną do określenia warunków świadczenia usług, w tym usług dodatkowych, w taki sposób aby konsument nie miał obowiązku ponoszenia opłat za usługi, które nie są wymagane dla świadczenia zamówionej usługi podstawowej.

Przystępność cenowa usługi powszechnej

Projektowane przepisy kładą szczególny nacisk na zapewnienie konsumentom przystępności cenowej usług wchodzących w skład usługi powszechnej. W związku z tym, zgodnie z art. 304 ust. 1 Prezes UKE analizuje ceny detaliczne usług komunikacji głosowej i adekwatnego szerokopasmowego dostępu do internetu pod względem ich przystępności. Wyniki analizy są konsultowane z zainteresowanymi podmiotami. Dalsze postępowanie Prezesa UKE jest ściśle uzależnione od wyników analizy i konsultacji. Zgodnie z ust. 3 projektowanych przepisów w przypadku gdy w wyniku analizy i konsultacji wykazane zostało, że ceny detaliczne którejkolwiek z usług wchodzących w skład usługi powszechnej nie są przystępne tj. uniemożliwiają konsumentom o niskich dochodach lub szczególnych potrzebach społecznych (np. osoby z niepełnosprawnościami lub zamieszkujące tereny o ograniczonej dostępności usług) korzystanie z tych usług, Prezes UKE nakłada, w drodze decyzji, na wszystkich przedsiębiorców świadczących usługi komunikacji elektronicznej, o których mowa w art. 302

ust. 1, obowiązek oferowania specjalnego pakietu cenowego. Specjalny pakiet cenowy oznacza pakiet cenowy oferowany na warunkach innych niż zwykłe warunki komercyjne np. obejmujący podstawowy zakres usługi dostępnej w niższym abonamencie. Odstępstwo od powyższej procedury przewidziane zostało w ust. 4. W przypadku, gdy nałożenie obowiązku oferowania specjalnego pakietu cenowego na wszystkich przedsiębiorców skutkowałoby nadmiernym obciążeniem administracyjnym lub finansowym dla przedsiębiorców, regulator może wyznaczyć przedsiębiorców do świadczenia usługi powszechnej. Wyznaczenie przedsiębiorców do realizacji obowiązku zapewnienia specjalnych pakietów cenowych odbywa się w trybie, o którym mowa w art. 305 lub art. 306. Przedsiębiorca może być wyznaczony do zapewnienia przystępności cenowej w odniesieniu do pełnego zakresu usługi powszechnej lub jednej z usług wchodzących w jej skład. W decyzji nakładającej obowiązek oferowania specjalnego pakietu cenowego Prezes UKE może dodatkowo zobowiązać jej adresata do stosowania jednolitych cen w ramach specjalnego pakietu cenowego na obszarze geograficznym, na którym usługa objęta pakietem jest świadczona.

Z art. 312 wynika istotne uprawnienie dla konsumentów dotyczące zawarcia umowy o świadczenie usług w oparciu o specjalny pakiet cenowy. Przedsiębiorca zobowiązany, na mocy decyzji Prezesa UKE, do oferowania specjalnego pakietu cenowego nie może odmówić konsumentowi zawarcia umowy po cenach wynikających z tego pakietu, jeżeli spełnia on warunki zawarte w regulaminie świadczenia usługi oraz regulaminie świadczenia specjalnego pakietu cenowego. W celu zagwarantowania realizacji celu wynikającego z obowiązku oferowania specjalnego pakietu cenowego – umożliwienie dostępu do usług osobom, które ze względów finansowych nie mogłyby korzystać z nich na zwykłych warunkach rynkowych, przedsiębiorca jest uprawniony do żądania dokumentów uprawniających korzystanie ze specjalnego pakietu cenowego. Dokumentami takimi są dokumenty potwierdzające niskie dochody lub szczególne potrzeby np. zaświadczenie o niepełnosprawności. Zgodnie z ust. 3 zawarcie umowy powinno nastąpić nie później niż w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku przez konsumenta. Umowa powinna określać termin rozpoczęcia świadczenia usługi.

Dostępność usługi powszechnej

Obok analizy przystępności cenowej usługi powszechnej dla konsumentów Prezes UKE dokonuje również analizy dostępności dla użytkowników końcowych usług wchodzących w skład usługi powszechnej i ich jakości. Zgodnie z art. 303 ust. 1 projektowanych przepisów punktem odniesienia w procesie analizy ma być nie tylko aktualny na chwilę przeprowadzania analizy stan rynku telekomunikacyjnego, ale również stan przyszły tj. planowane i realizowane inwestycje. Takie podejście pozwoli na uwzględnienie również przyszłych inwestycji, które będą mieć wpływ na poprawę dostępności usług na określonym obszarze geograficznym kraju. Podobnie jak w przypadku badania przystępności cenowej również w odniesieniu do badania dostępności usług Prezes UKE jest zobligowany do publikacji wyników analizy, celem skonsultowania ich z zainteresowanymi podmiotami. W przypadku stwierdzenia w wyniku analizy braku dostępności lub braku odpowiedniej jakości którejkolwiek z usług składających się na usługę powszechną Prezes UKE, w drodze decyzji, w trybie, o którym mowa w art. 305 lub art. 306, nakłada na przedsiębiorcę obowiązek świadczenia usługi na wskazanym obszarze. Przedsiębiorca wyznaczony do realizacji obowiązku świadczenia usługi nie może odmówić zawarcia umowy o świadczenie tej usługi, pod warunkiem, że użytkownik końcowy spełnia warunki świadczenia tej usługi (art. 310). Umowa z użytkownikiem końcowym powinna być zawarta najpóźniej w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku i określać termin rozpoczęcia świadczenia usługi.

Zgodnie z art. 313 w przypadku wyznaczenia przedsiębiorcy do realizacji obowiązku świadczenia usługi powszechnej przedsiębiorca ten jest zobligowany do informowania Prezesa UKE o planowanym zbyciu środków majątkowych lokalnej sieci dostępu lub ich znacznej części. Prezes UKE bada wpływ takiej transakcji na zapewnienie i świadczenie usług oraz konieczność nałożenia, zmiany bądź uchylecia obowiązków w zakresie świadczenia usługi powszechnej. Zawiadomienia dokonuje się najpóźniej na sześć miesięcy przed planowanym przeniesieniem środków majątkowych.

Konkurs na przedsiębiorcę wyznaczonego

W przypadku wykazania braku dostępności usługi oraz braku przystępności cenowej usług dla konsumentów, gdy nałożenie obowiązku na wszystkich przedsiębiorców stanowiłoby nadmierne obciążenie (zgodnie z art. 304 ust. 4), Prezes UKE ogłasza konkurs na przedsiębiorcę wyznaczonego do realizacji obowiązku oferowania specjalnego pakietu cenowego lub obowiązku świadczenia usługi. Projektowana ustawa w art. 304a precyzuje, że przez przedsiębiorcę wyznaczonego należy rozumieć tego przedsiębiorcę, który został wyznaczony do świadczenia usługi lub oferowania specjalnego pakietu cenowego, w drodze decyzji, w trybie art. 305 (wybór w ramach konkursu) albo art. 306 (wyznaczenie przez Prezesa UKE).

Zgodnie z art. 305 ust. 2 warunki konkursu określone są z uwzględnieniem stopnia rozwoju usług telekomunikacyjnych, potrzeb użytkowników końcowych oraz potrzeb minimalizacji zniekształceń lub ograniczeń konkurencji na danym obszarze. W ust. 3 określone zostały obligatoryjne elementy ogłoszenia konkursowego tj. wskazanie usługi objętej obowiązkiem świadczenia, ogólnych wymagań i obszaru realizacji obowiązku. Kryteriami wyboru przedsiębiorcy są najniższy prognozowany koszt netto realizacji obowiązku oraz zdolność ekonomiczna i techniczna do realizacji tego obowiązku. Wyznaczenie przedsiębiorcy następuje w drodze decyzji Prezesa UKE. Zakres ogłoszenia, dokumentacji oraz tryb postępowania jest określany w akcie wykonawczym wydanym na podstawie ust. 6.

Wyznaczenie przedsiębiorcy

W pierwszej kolejności, w przypadku gdy zachodzi konieczność nałożenia obowiązku w zakresie dostępności lub przystępności cenowej usługi powszechnej, Prezes UKE przeprowadza konkurs na przedsiębiorcę wyznaczonego. Sposób postępowania w przypadku gdy konkurs nie zakończył się nałożeniem obowiązku określa art. 306. Przepis ten dotyczy sytuacji gdy żaden przedsiębiorca nie przystąpił do konkursu lub żaden z uczestników nie spełnił warunków konkursu lub nie daje rękojmi zapewnienia realizacji obowiązku będącego przedmiotem konkursu. W przypadku zaistnienia powyższych sytuacji Prezes UKE wyznacza przedsiębiorcę w drodze decyzji z uwzględnieniem zdolności tego przedsiębiorcy do realizacji obowiązku na wskazanym obszarze. W przypadku wyznaczenia przez Prezesa UKE przedsiębiorcy przewidziany jest mechanizm zwrotu kosztów wynikających z nieuzasadnionych obciążeń związanych ze świadczeniem usługi powszechnej.

Zgodnie z art. 308 informacja o wyznaczeniu przedsiębiorcy jest niezwłocznie przekazywana przez Prezesa UKE do Komisji Europejskiej oraz publikowana na stronie BIP UKE.

Obowiązki dotyczące regulaminu i cennika usług składających się na usługę powszechną

Zgodnie z art. 309 przedsiębiorca na którego nałożony został obowiązek świadczenia usługi lub oferowania specjalnego pakietu cenowego informuje Prezesa UKE o wejściu w życie cennika oraz warunków świadczenia specjalnego pakietu cenowego i świadczenia usługi,

najpóźniej 7 dni przed ich wejściem w życie. Obowiązek ten dotyczy także zmian warunków świadczenia ww. usług i cenników. Informacja przekazywana przez przedsiębiorcę powinna wskazywać dokładne miejsce publikacji dokumentów. Z powyższym obowiązkiem wiąże się uprawnienie Prezesa UKE wskazane w ust. 2 dotyczące możliwości weryfikacji cennika i warunków świadczenia usług. W przypadku, gdy postanowienia zawarte w warunkach świadczenia usług lub cenniku są sprzeczne z decyzją nakładającą obowiązek świadczenia usługi lub oferowania specjalnego pakietu cenowego Prezes UKE wydaje decyzję wskazując w niej zakres zmian, które powinny być dokonane oraz termin wprowadzenia ich w życie. Decyzja Prezesa UKE ma rygor natychmiastowej wykonalności.

Zbycie środków majątkowych sieci dostępu przez przedsiębiorcę wyznaczonego

Artykuł 313 reguluje sytuację zbycia przez przedsiębiorcę wyznaczonego środków majątkowych lokalnej sieci dostępu lub ich znacznej części, na rzecz odrębnego podmiotu. W takim wypadku przedsiębiorca wyznaczony ma obowiązek zawiadomić Prezesa UKE, najpóźniej na sześć miesięcy przed planowanym zbyciem, o zamiarze zbycia. Powziąwszy informację o zbyciu Prezes UKE może w drodze decyzji nałożyć, zmienić lub uchylić obowiązek świadczenia usługi biorąc pod uwagę wpływ zbycia środków na realizację tego obowiązku, stan rynku telekomunikacyjnego w zakresie dostępności i jakości świadczenia tej usługi, planowane i realizowane przedsięwzięcia inwestycyjne, a także zdolność przedsiębiorcy telekomunikacyjnego do realizacji tego obowiązku na danym obszarze.

Dopłata w zakresie realizacji obowiązków dotyczących usługi powszechnej – art. 314-318

Art. 314 - w projekcie przewiduje się ustanowienie dopłat w zakresie realizacji obowiązków dotyczących świadczenia usług stanowiących usługę powszechną. W projektowanym przepisie przyjęto mechanizm wspólnego finansowania przez określonych przedsiębiorców telekomunikacyjnych kosztu netto realizacji ww. obowiązków. Kalkulacja kosztu netto realizacji obowiązku powinna uwzględniać przychody z tytułu świadczenia usługi objętej obowiązkiem, koszty bezpośrednio związane z jej świadczeniem oraz korzyści pośrednie, jakie uzyskuje przedsiębiorca w związku ze świadczeniem tej usługi. Szczegółowe zasady kalkulacji kosztu netto zostaną określone w rozporządzeniu ministra właściwego ds. informatyzacji. Zasady dotyczące finansowania obowiązku usługi powszechnej stanowią wdrożenie art. 89-91 EKŁE oraz Załącznika VII.

Art. 315 - przedsiębiorca wyznaczony w przypadku wystąpienia kosztu netto związanego ze świadczeniem usługi objętej obowiązkiem, może złożyć wniosek w terminie 6 m-cy od zakończenia roku kalendarzowego, do Prezesa UKE o przyznanie dopłaty do poniesionego kosztu netto. Dopłata może być przyznana wyłącznie w przypadku jeśli realizacja obowiązku

stanowi niesprawiedliwe obciążenie dla przedsiębiorcy. Prezes UKE weryfikuje sposób kalkulacji kosztu netto, na podstawie dostarczonych przez przedsiębiorcę wyznaczonego dokumentów. W tym celu powołuje biegłego. Prezes UKE w drodze decyzji przyznaje ustaloną kwotę dopłaty albo odmawia jej przyznania, w przypadku jeśli zweryfikowany koszt netto nie stanowi nieuzasadnionego obciążenia dla przedsiębiorcy wyznaczonego.

Art. 316 - zgodnie z projektowanym przepisem, do finansowania dopłaty do poniesionego przez przedsiębiorcę wyznaczonego kosztu netto zobligowani będą przedsiębiorcy telekomunikacyjni, których przychód w danym roku przekroczy 10 mln złotych. Określenie progu dochodowego ma na celu zwolnienie przedsiębiorców, których skala prowadzonej działalności jest nieduża.

Art. 317 - projektowany przepis reguluje sposób pozyskiwania środków finansowych w celu sfinansowania kosztu netto. Prezes UKE w drodze decyzji określa przedsiębiorców obowiązanych do udziału w finansowaniu dopłaty związanej z realizacją obowiązku w zakresie usługi powszechnej oraz jednolity wskaźnik procentowy udziału w finansowaniu kosztu netto. Stronami w prowadzonym przez Prezesa UKE postępowaniu administracyjnym jest każdy przedsiębiorca telekomunikacyjny obowiązany do wniesienia dopłaty. Wysokość udziału danego przedsiębiorcy w pokryciu dopłaty nie może przekraczać 1% jego przychodów. Wskazanie ograniczenia udziału danego przedsiębiorcy w dopłacie ma stanowić zapewnienie jak najmniejszego zakłócania rynku, niedyskryminacji oraz proporcjonalności stosowanego środka. Wysokość kwoty dopłaty dla poszczególnego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego określana będzie przez Prezesa UKE w zaświadczeniu. W przypadku zmiany lub uchylecia w całości bądź w części decyzji dotyczącej określenia przedsiębiorców obowiązanych do dopłaty, traci moc wydane przez Prezesa UKE zaświadczenie. Należności z tytułu dopłat do kosztu netto podlegają egzekucji zgodnie z przepisami ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 318 - Prezes UKE gromadzi środki na dopłatę do kosztu netto na wyodrębnionym rachunku. Przekazanie środków następuje również z wyodrębnionego rachunku Prezesa UKE. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni zobowiązani do dopłaty wpłacają należności w terminie 1 miesiąca od daty otrzymania zaświadczenia określającego kwotę dopłaty. Zgodnie z ust. 2, przedsiębiorca uprawniony do otrzymania dopłaty nie uczestniczy w procesie przekazywania środków na rachunek UKE. Otrzymywana przez niego dopłata jest pomniejszona o kwotę wynikającą z udziału tego przedsiębiorcy w finansowaniu kosztu netto. Zgodnie z obowiązkiem zapewnienia przejrzystości procesu finansowania usługi powszechnej, nakłada się na Prezesa UKE obowiązki w zakresie sprawozdawczości dotyczącej procesu ustalania oraz przyznawania dopłaty do kosztu netto realizacji obowiązku w zakresie świadczenia usługi powszechnej. W terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UKE dotyczącej wyznaczenia przedsiębiorców obowiązanych do dopłaty, Prezes UKE zamieszcza na stronie BIP UKE sprawozdanie zawierające następujące elementy:

- wysokość kosztu netto,
- badanie dokumentacji,
- wysokość udziału przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązanych do pokrycia dopłaty;
- wysokość przekazanej dopłaty przedsiębiorcy wyznaczonemu;
- wycenę korzyści niematerialnych dla przedsiębiorców wyznaczonych, wynikających ze świadczenia usługi powszechnej.

Przerwanie, ograniczenie lub zaprzestanie świadczenia usługi przez przedsiębiorcę wyznaczonego

Zgodnie z art. 319 przedsiębiorca wyznaczony może przerwać albo w istotnym zakresie ograniczyć realizację obowiązku świadczenia usługi lub oferowania specjalnego pakietu cenowego lub zmienić warunki realizacji tego obowiązku jedynie w przypadkach wskazanych w ustawie. Dotyczą one sytuacji gdy zachodzą uzasadnione okoliczności uniemożliwiające spełnienie wymagań dotyczących zachowania ciągłości świadczenia usług w przypadku awarii

sieci lub w sytuacjach szczególnego zagrożenia, zachowania ochrony integralności sieci, interoperacyjności usług, zachowania tajemnicy telekomunikacyjnej lub ochrony danych w sieci, spełniania wymagań dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej. O zaistnieniu powyższych okoliczności i czasie ich trwania przedsiębiorca obowiązany jest poinformować Prezesa UKE.

Artykuł 320 reguluje sytuację kiedy przedsiębiorca wyznaczony z przyczyn od siebie niezależnych nie może realizować obowiązku świadczenia usługi lub oferowania specjalnego pakietu cenowego. W takim wypadku przedsiębiorca ma obowiązek poinformować Prezesa UKE o zamiarze zaprzestania świadczenia usługi, wskazując jednocześnie jakie działania podejmie w celu zapewnienia ciągłości świadczenia usługi. Mając na uwadze konieczność ochrony abonentów przed nagłym odłączeniem ich od usług przedsiębiorca wyznaczony nie może zaprzestać realizacji nałożonego na niego obowiązku do czasu przejęcia tego obowiązku przez innego wyznaczonego przedsiębiorcę.

Internet dla jednostek uprawnionych

Artykuł 321 dotyczy obowiązku przedsiębiorcy wyznaczonego do realizacji obowiązku świadczenia usługi polegającego na zapewnieniu przyłączenia do sieci w celu korzystania z usługi szerokopasmowego dostępu do internetu jednostkom uprawnionym wskazanym w ust 1. W ustępie 2 zawarte jest upoważnienie dla ministra właściwego do spraw informatyzacji do określenia, w drodze rozporządzenia, przepływności łącza dla jednostek uprawnionych.

ROZDZIAŁ 3. Odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług komunikacji elektronicznej

Artykuł 322 dotyczy kwestii odpowiedzialności przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usługi. Odpowiedzialność ta jest uregulowana odrębnie w stosunku do usług wchodzących w skład usługi powszechnej i w stosunku do innych usług. Zgodnie z ust. 1 w odniesieniu do usług innych niż wchodzące w skład usługi powszechnej stosuje się ogólne zasady odpowiedzialności kontraktowej wynikające z przepisów Kodeksu cywilnego, z zastrzeżeniem ust. 5 oraz art. 325, który uzależnia możliwość dochodzenia roszczeń na drodze sądowej lub pozasądowej, o której mowa w art. 330, od wyczerpania drogi postępowania reklamacyjnego.

Ustęp 2 przewiduje szczególny zakres odpowiedzialności w przypadku świadczenia usług konsumentom. Występowanie znaczących, stałych lub częstych rozbieżności między rzeczywistym wykonaniem usługi telekomunikacyjnej a warunkami określonymi w umowie, uprawnia konsumenta, poza możliwością dochodzenia roszczeń na zasadach ogólnych, do wypowiedzenia umowy, bez konieczności zapłaty roszczenia, o którym mowa w art. 258 ust. 1. Uprawnienie to nie ma zastosowania w przypadku usług dostępu do internetu. Przepis ten stanowi implementację art. 105 ust. 5 EKŁE.

W przypadku usług wchodzących w skład usługi powszechnej do odpowiedzialności przedsiębiorcy zastosowanie mają jedynie zasady wskazane w projektowanej ustawie, z wyłączeniem zasad ogólnych wynikających z przepisów Kodeksu cywilnego. Ustęp 4 przewiduje jednak wyjątek od powyższego ograniczenia odpowiedzialności w przypadku, gdy niewykonanie lub nienależyte wykonanie usługi wchodzącej w skład usługi powszechnej nastąpiło w wyniku umyślnej winy, rażącego niedbalstwa lub było następstwem czynu niedozwolonego.

Odszkodowanie przy usłudze powszechnej

Artykuł 323 określa zasady wypłaty odszkodowania i jego wysokość w przypadku przerwy w świadczeniu usługi powszechnej lub usługi, o której mowa w art. 321 ust. 1. Odszkodowanie przysługuje za każdy dzień przerwy w wysokości 1/15 średniej opłaty miesięcznej liczonej według rachunków z ostatnich trzech okresów rozliczeniowych, jednak za okres nie dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy. Wypłata odszkodowania nie jest możliwa w przypadku, gdy w danym okresie rozliczeniowym łączny czas przerw nie przekroczył 36 godzin. Ustęp 3 obok odszkodowania przewiduje również zwrot opłaty abonamentowej w przypadkach, gdy przerwa trwała dłużej niż 12 godzin. W takim wypadku abonent za każdy dzień przerwy jest uprawniony do otrzymania zwrotu 1/30 miesięcznej opłaty abonamentowej.

Zgodnie z ust. 4 odszkodowanie przysługuje również abonentowi, któremu przedsiębiorca wyznaczony z własnej winy nie rozpoczął świadczenia usługi. Przepis ten dotyczy dwóch sytuacji: gdy nie doszło do zawarcia umowy w terminie wynikającym z art. 311 lub 312 ust. 2 (termin 30 dni od złożenia przez abonenta wniosku o zawarcie umowy) oraz gdy nie rozpoczęto świadczenia usług w terminie określonym w umowie o świadczenie usługi powszechnej lub usługi, o której mowa w art. 321 ust. 1. W powyższych wypadkach za każdy dzień przekroczenia terminu użytkownikowi końcowemu przysługuje odszkodowanie w wysokości 1/30 określonej w umowie miesięcznej opłaty abonamentowej.

Reklamacje

Artykuł 324 reguluje w sposób ogólny uprawnienie abonenta do dochodzenia roszczeń na drodze postępowania reklamacyjnego. Tryb postępowania reklamacyjnego oraz warunki jakim powinna odpowiadać reklamacja zostały określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie delegacji ustawowej zawartej w ust. 4. W ustępie 2 wskazany został termin rozpatrzenia reklamacji oraz sformułowane zostało ważne dla abonenta domniemanie, z którego wynika, że brak rozpatrzenia reklamacji w terminie 30 dni uważany jest za jej uwzględnienie. Przyjęcie powyższego założenia chroni abonenta przed skutkami nadmiernie długotrwałego rozpatrywania reklamacji przez dostawcę usług. Celem uniknięcia wątpliwości dotyczących zaistnienia domniemania ust. 2 precyzuje, że przez rozpatrzenie reklamacji rozumie się wysłanie przed upływem tego terminu przez dostawcę usług odpowiedzi o uwzględnieniu lub nieuwzględnieniu reklamacji. W przypadku gdy reklamacja zostaje uwzględniona abonent otrzymuje zwrot opłaty poniesionej z tytułu doręczenia szczegółowego wykazu wykonanych usług telekomunikacyjnych.

Dochodzenie roszczeń

Artykuł 325 wprowadza obowiązek wyczerpania drogi postępowania reklamacyjnego przez użytkownika końcowego przed dochodzeniem roszczeń na drodze postępowania sądowego lub postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich prowadzonego przez Prezesa UKE. W celu uniknięcia wątpliwości czy i kiedy użytkownik końcowy może skorzystać z powyższych sposobów dochodzenia roszczeń ustęp 2 precyzuje jak należy rozumieć wyczerpanie drogi postępowania reklamacyjnego. Wyczerpanie drogi postępowania reklamacyjnego oznacza nieuwzględnienie reklamacji lub w przypadku uwzględnienia reklamacji brak zapłaty dochodzonej należności w terminie 30 dni od dnia jej uwzględnienia (art. 325 ust. 2).

Przedawnienie roszczeń

Artykuł 326 ust. 1 dotyczy kwestii przedawnienia roszczeń w zakresie usługi powszechnej oraz usługi dostępu szerokopasmowego dla jednostek uprawnionych. Przepis ten ma charakter szczególny wobec przepisów ogólnych dotyczących przedawnienia roszczeń zawartych w Kodeksie cywilnym, zatem wyłącza ich stosowanie. Roszczenia dochodzone na podstawie art. 323 przedawniają się z upływem 12 miesięcy od końca okresu rozliczeniowego, w którym zakończyła się przerwa w świadczeniu usługi, albo od dnia, w którym usługa została nienależycie wykonana lub miała być wykonana. Ustęp 2 dookreśla zasady obliczania terminu przedawnienia wskazując warunki w jakich termin ten ulega zawieszeniu, tj. w przypadku wniesienia reklamacji – od dnia jej wniesienia do dnia udzielenia odpowiedzi, w granicach ustawowego terminu rozpatrzenia reklamacji.

Zaprzestanie świadczenia usług

Artykuł 327 reguluje kwestię niepłacenia przez abonentów rachunków oraz warunków zaprzestania w takim przypadku świadczenia usług przez dostawcę usług telekomunikacyjnych. Artykuł ten stanowi implementację litery e części A załącznika VI do EKŁE. Dostawca usług w przypadku zwłoki abonenta z zapłatą obowiązany jest w pierwszej kolejności do powiadamia tego abonenta o zamiarze zaprzestania świadczenia usługi, jeżeli abonent ten nie ureguluje zaległych należności w terminie 14 dni od dnia otrzymania tego powiadomienia. Powiadomienie doręcza się na trwałym nośniku w postaci odpowiadającej formie, w jakiej zawarta została umowa. Regulacja taka ma chronić abonenta przed nagłą i niespodziewaną utratą usługi. Dopiero po bezskutecznym upływie wyżej wskazanego terminu dostawca usług może zaprzestać świadczenia usługi (ust. 2). W przypadku uregulowania zaległości z tytułu świadczenia usług przez abonenta dostawca usług ma obowiązek niezwłocznie wznowić świadczenie usług (ust. 3). Ustęp 4 odnosi się do sytuacji zaistnienia sporu co do wysokości należności. W takim wypadku zaprzestanie świadczenia usługi nie może nastąpić do czasu rozstrzygnięcia sporu, pod warunkiem, że abonent ureguluje bieżące, niebędące przedmiotem sporu, należności.

Artykuł 328 reguluje sytuację uporczywego naruszenia regulaminu i możliwości zaprzestania w takim wypadku świadczenia usługi przez jej dostawcę. Dostawca usług telekomunikacyjnych, którego abonent uporczywie narusza warunki świadczenia usług albo podejmuje działania utrudniające lub uniemożliwiające świadczenie lub korzystanie z usług telekomunikacyjnych, powiadamia tego abonenta o zamiarze zaprzestania świadczenia usług po upływie 14 dni od doręczenia powiadomienia. Powiadomienie doręcza się na trwałym nośniku w postaci odpowiadającej formie, w jakiej zawarta została umowa.

Artykuł 329 dotyczy jednostronnego rozwiązania umowy przez dostawcę usług telekomunikacyjnych z wyłącznej winy abonenta i pozostaje w związku z art. 327 i art. 328 regulującymi kwestię zaprzestania świadczenia usług. W przypadku gdy abonent, któremu dostawca usług zaprzestał świadczenia usług nie uregulował w terminie 14 dni zaległych należności lub nie zaprzestał uporczywego naruszenia warunków umowy lub podejmowania działań utrudniających bądź uniemożliwiających świadczenie usług, wówczas dostawca usług może jednostronnie rozwiązać z nim umowę, jednak najpierw ma obowiązek powiadomić go o tym. Jednostronne rozwiązanie umowy nie może nastąpić wcześniej niż 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Postępowanie w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich

Artykuł 330 reguluje postępowanie w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich (postępowanie ADR). Postępowanie ADR może być wszczęte w przypadku

zaistnienia sporu cywilnoprawnego między konsumentem a dostawcą usług telekomunikacyjnych. Celem postępowania jest polubowne zakończenie sporu.

Postępowanie ADR prowadzi Prezes UKE, który w tym zakresie jest podmiotem uprawnionym do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich w rozumieniu ustawy z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich (Dz.U. poz. 1823). Do postępowania ADR stosuje się w zakresie nieuregulowanym ustawą przepisy ustawy z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich. Zgodnie z ust. 4 postępowanie może być wszczęte na wniosek konsumenta albo z urzędu, jeżeli wymaga tego ochrona interesu konsumenta. Niezbędne elementy wniosku określone zostały w art. 33 ust. 2 ustawy o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich, z tym zastrzeżeniem, że wnioskodawca może wnosić o przedstawienie stronom propozycji rozwiązania sporu (ust. 5). Prezes UKE ma obowiązek odmówić rozpatrzenia sporu w przypadku, gdy jego przedmiot wykracza poza kategorie sporów objęte właściwością Prezesa UKE (ust. 7). Jednocześnie ust. 8 wskazuje katalog przypadków kiedy Prezes UKE może odmówić rozpatrzenia sporu, a więc pozostawia się regulatorowi pewien margines swobody w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania. W ust. 9, 10 i 11 uregulowane zostały kwestie dotyczące przebiegu postępowania, upoważnienia pracownika do prowadzenia postępowań oraz warunków cofnięcia takiego upoważnienia.

W ust. 12 zawarta jest delegacja ustawowa do wydania rozporządzenia określającego tryb postępowania, wysokość progu finansowego wartości przedmiotu sporu, sposób wnoszenia wniosków o wszczęcie postępowania, sposób wymiany informacji między stronami postępowania, szczegółowe kwalifikacje osób prowadzących postępowania, termin na wyrażenie przez strony zgody na przedstawioną propozycję rozwiązania sporu lub na zastosowanie się do niej.

ROZDZIAŁ 4. Tajemnica komunikacji elektronicznej

Art. 331

Artykuł jest implementacją art. 5 dyrektywy 58/2002/WE. W przepisie tym jest mowa o poufności komunikacji i związanych z nią danych o ruchu za pośrednictwem publicznie dostępnej sieci łączności i publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej. Konsekwentnie, przepisy powinny chronić komunikację elektroniczną. Tajemnica telekomunikacyjna odnosi się nie tylko do usług świadczonych przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych, ale również przez dostawców usług komunikacji interpersonalnej niewykorzystującej numeracji.

Tajemnica komunikacji elektronicznej obejmuje dane użytkownika, treść indywidualnych komunikatów, dane transmisyjne, dane o lokalizacji oraz, jeżeli dotyczy, dane o próbach połączenia. Co do zasady, ujawnianie lub przetwarzanie treści albo danych objętych tajemnicą komunikacji elektronicznej narusza obowiązek zachowania tajemnicy komunikacji elektronicznej, chyba że przepisy szczególne, w tym ustawy, wskazują inaczej.

Przepisy dotyczące tajemnicy telekomunikacyjnej nie mają zastosowania do informacji ze swej istoty jawnych.

Art. 332

W art. 332 ustawy wskazano podmioty zobowiązane do zachowania tajemnicy komunikacji elektronicznej. Są to wszystkie podmioty uczestniczące w świadczeniu usług komunikacji elektronicznej. Katalog ten nie jest ograniczony do przedsiębiorców komunikacji elektronicznej, lecz rozszerzony o wszystkie podmioty z nimi współpracujące.

W przepisie wprowadzone zostało wyłączenie naruszenia tajemnicy telekomunikacyjnej, jeżeli komunikat został uzyskany w celu dokumentowania naruszenia ustawy.

Wyłączenie odpowiedzialności podmiotu, o którym mowa w art. 5 ust. 3, za treści przesyłane z i do publicznej sieci telekomunikacyjnej w przypadku gdy podmiot ten nie jest inicjatorem przekazu tych danych (nie podejmuje decyzji o rozpoczęciu transmisji danych), nie wybiera odbiorców lub nie wybiera lub nie przekształca określonej informacji, która jest zawarta w przekazie, jest przewidziane treścią art. 323 ust. 5. Przepis ten stanowi transpozycję art. 56 ust. 2 EKŁE, który odwołuje się do stosowania art. 12 dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym).

Art. 333

Art. 333 ust. 1 jest implementacją art. 5 ust. 1 zd. 3 dyrektywy 58/2002. Zgodnie z tym przepisem, przetwarzanie danych objętych tajemnicą komunikacji elektronicznej, w tym danych osobowych, jest dopuszczalne wyłącznie w sytuacji, w której przetwarzanie dotyczy świadczonej usługi lub jest niezbędne do jej wykonania.

Art. 333 ust. 2 jest implementacją art. 5 ust. 3 dyrektywy 58/200. Wskazane zostało, że przetwarzanie danych osobowych użytkownika, innych niż objętych tajemnicą komunikacji elektronicznej (z wyłączeniem samych danych bezpośrednio identyfikujących użytkownika), odbywa się z uwzględnieniem przepisów ochrony danych osobowych.

Art. 333 ust. 2 jest implementacją art. 9 ust. 2 dyrektywy 58/2002. W przepisie tym zostały wskazane dane (numer konta bankowego, numer karty płatniczej, dane kontaktowe), których przetwarzanie przez dostawców usług komunikacji elektronicznej (lub podmioty działające na ich zlecenie) może odbywać się wyłącznie na podstawie zgody (art. 6 ust. 1 lit. a RODO). Ustalenie podstawy prawnej przetwarzania innych danych osobowych wymaga analizy kategorii danych oraz celów przetwarzania przez administratora.

Art. 334

W art. 334 ust. 1 wskazano, że przedsiębiorca komunikacji elektronicznej, dysponujący danymi objętymi tajemnicą komunikacji elektronicznej, jest odpowiedzialny za jej ewentualne naruszenie tajemnicy przez podmioty działającego w jego imieniu, niezależnie od winy w wyborze. W ust. 2 wskazano, że przedsiębiorca komunikacji elektronicznej świadczący usługi na rzecz innego przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej jest uprawniony do przetwarzania danych użytkownika tego innego przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej, lecz tylko w zakresie w jakim jest to niezbędne do świadczonych przez niego usług.

Art. 335

W przedmiotowym przepisie wskazano, iż dane użytkowników końcowych mogą być przetwarzane przez przedsiębiorcę komunikacji elektronicznej wyłącznie przez obowiązywania umowy. Po jej zakończeniu mogą być one przetwarzane wyłącznie w celu

ochrony przed roszczeniami lub wykonywania przez tych przedsiębiorców obowiązków wskazanych w przepisach prawa.

Art. 336

Przepisy art. 336 są implementacją art. 6 dyrektywy 58/2002. Wskazane w nim zostały zasady, na jakich przedsiębiorca komunikacji elektronicznej może przetwarzać dane transmisyjne. W szczególności dostawca usług komunikacji elektronicznej jest obowiązany do informowania użytkowników o celu przetwarzania danych transmisyjnych, jak również o zakresie tego przetwarzania. Zgodnie z ust. 3 należy również poinformować o okresie przetwarzania, jeżeli dane mają być przetwarzane dla celów marketingu usług komunikacji elektronicznej lub świadczenia usług o wartości wzbożonej, niezbędna jest zgoda użytkownika. W tym ostatnim przypadku podstawą prawną przetwarzania jest zgoda użytkownika. W ust. 5 ograniczony został katalog podmiotów, jakie mogą przetwarzać dane w imieniu dostawców usług komunikacji elektronicznej.

Art. 337

Art. 337 jest implementacją art. 9 dyrektywy 58/2002. W przepisie tym uregulowano zasady przetwarzania danych o lokalizacji przez dostawców usług komunikacji elektronicznej. Aby przetwarzać dane o lokalizacji, przedsiębiorca komunikacji elektronicznej jest obowiązany uzyskać zgodę użytkownika. Niezależnie od zgody, dopuszczalne jest przetwarzanie danych zanonimizowanych. W związku z podwyższonym poziomem prywatności danych lokalizacyjnych, przedmiotowe przetwarzanie związane jest z szczególnymi obowiązkami informacyjnymi. Dane lokalizacyjne mogą być przetwarzane wyłącznie w celu świadczenia usług o wartości wzbożonej.

Art. 338

Przedmiotowa regulacja uprawnia podmioty działające w imieniu przedsiębiorców komunikacji elektronicznej do włączenia się do trwających połączeń, jeżeli jest to niezbędne do usunięcia awarii, zakłóceń lub w innym celu związanym z utrzymaniem sieci telekomunikacyjnej lub świadczeniem usługi komunikacji elektronicznej. Podmiot włączający się do połączenia jest obowiązany – w momencie włączenia – do poinformowania o tym fakcie osoby biorące udział w komunikacji.

Art. 339

W art. 339 ust. 1 wskazano obowiązek dostawców publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej do rejestracji i przetwarzania danych o świadczonych usługach komunikacji elektronicznej, jeżeli jest to niezbędne do rozliczenia płatności za te usługi lub rozpatrzenia reklamacji. Okres retencji przedmiotowych danych został ustalony na 12 miesięcy.

Art. 340

Przepisy dotyczące spisu abonentów są implementacją art. 12 dyrektywy 58/2002. Są one również implementacją art. 112 EKŁE oraz postanowień Załącznika VII pkt 2 EKŁE.

Dane przetwarzane przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego w celu umieszczenia ich w publicznie dostępnym spisie abonentów. Ze względu na ochronę prywatności, zamieszczenie danych abonenta w spisie może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu zgody od tego abonenta.

Art. 341

Przepis wprowadza uprawnienie przedsiębiorcy telekomunikacyjnego do prowadzenia biura numerów. Prowadzenie biura numerów może zostać powierzone innemu podmiotowi, który nie musi być przedsiębiorcą telekomunikacyjnym.

Art. 343

Postanowienia art. 343 stanowią o ochronie użytkowników końcowych przed nękaniami w związku z marketingiem bezpośrednim lub przesyłaniem niezamówionej informacji handlowej. Przepisy nie stanowią znaczącej modyfikacji dotychczas obowiązujących regulacji z art. 10 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz art. 172 Pt. Wraz z wprowadzeniem art. 343 uchylany jest art. 10 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

Automatyczne systemy wywołujące są to zautomatyzowane połączenia komunikacji głosowej, które łączą się z użytkownikiem końcowym i przekazują przygotowane uprzednio nagranie. Analogicznie mogą to być inne komunikaty.

Marketing bezpośredni oraz przesyłanie niezamówionej informacji handlowej mogą odbywać się w różnej formie, w szczególności: wiadomości poczty elektronicznej, telefony do użytkowników końcowych, wiadomości SMS lub MMS, jak również wszelkie inne formy komunikacji.

Co do zasady, zakazany jest marketing bezpośredni oraz przesyłanie niezamówionej informacji handlowej. Regulacja dotyczy wszystkich, nie tylko przedsiębiorców komunikacji elektronicznej. Marketing elektroniczny lub przesyłanie niezamówionej informacji handlowej są dopuszczalne, jeżeli użytkownik wyraził zgodę na ich otrzymywanie. Zgoda może nie być wyraźna, jeżeli użytkownik końcowy udostępnił w ww. celach identyfikujący go adres elektroniczny. Komunikacja nie może odbywać się na użytkownika końcowego.

Art. 344

W art. 344 regulowane jest pozyskiwanie informacji z urządzeń końcowych. Pozyskiwanie informacji oraz uzyskiwanie dostępu do informacji przechowywanej na urządzeniach końcowych jest dopuszczalne po uprzednim przekazaniu informacji do użytkownika końcowego oraz pozyskaniu zgody na takie działania. Zgoda może być wyrażona przez odpowiednie ustawienia oprogramowania na urządzeniu końcowym.

Przepis przewiduje wyjątek, tj. jeżeli przechowywanie lub uzyskanie informacji jest niezbędne do świadczenia transmisji komunikatu za pośrednictwem publicznej sieci telekomunikacyjnej lub świadczenia usług komunikacji elektronicznej.

Art. 345

Zgodnie z ogólną regulacją, do zgód o których mowa w Rozdziale 4 „Tajemnica komunikacji elektronicznej” stosuje się przepisy RODO, a w szczególności art. 7 RODO. Oznacza to w szczególności, że każda zgoda musi być konkretna, dobrowolna, świadoma i jednoznaczna. Podmiotowi wyrażającemu przysługuje również prawo do odwołania zgody. Podmiot zbierający zgody jest obowiązany do zapewnienia rozliczalności.

Art. 346

Art. 346 jest implementacją art. 4 ust. 1a dyrektywy 58/2002. Wskazane zostały, ponad wymogi określone w Rozporządzeniu RODO, środki, jakie powinni wdrożyć dostawcy publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej.

Art. 347, Art. 348, Art. 349

Art. 346 jest implementacją art. 4 dyrektywy 58/2002 oraz uzupełnia regulacje rozporządzenie Komisji (UE) Nr 611/2013 z 24.6.2013 r. w sprawie środków mających zastosowanie przy powiadamianiu o przypadkach naruszenia danych osobowych, na mocy dyrektywy 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady o prywatności i łączności elektronicznej. Wskazana została procedura obowiązująca dostawców usług komunikacji elektronicznej w przypadku naruszenia ochrony danych osobowych. W art. 349 wskazane zostało, że Prezes UODO kierując do dostawcy powszechnie dostępnych usług komunikacji elektronicznej wystąpienia zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony danych osobowych uwzględnia wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące realizacji obowiązku powiadomienia użytkownika końcowego będącego osobą fizyczną o naruszeniu jego danych osobowych i wskazuje okoliczności, formę i sposób takiego powiadomienia.

Art. 350

Art. 350 jest implementacją art. 4 ust. 4 zdanie ostatnie dyrektywy 58/2002. Wskazany został szczególny, niezależny od postanowień Rozporządzenia RODO, obowiązek prowadzenia przez dostawców publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej rejestru naruszeń ochrony danych osobowych, wraz z jego minimalnym zakresem. Nie można wykluczyć sytuacji, że rozszerzony rejestr prowadzony przez dostawców na podstawie Rozporządzenia RODO spełnia wymagania art. 350. Powierzenie prowadzenia rejestru może zostać powierzone innemu podmiotowi, w szczególności prowadzącemu profesjonalne usługi w przedmiotowym zakresie.

ROZDZIAŁ 5. Cyfrowe transmisje radiofoniczne i telewizyjne

Radiodyfuzja cyfrowa

Przepisy art. 351 projektowanej ustawy regulują zagadnienia związane z telewizją i radiofonią cyfrową i są one konsekwencją szczegółowych wymagań zawartych w EKŁE. Zgodnie z ust. 1, który stanowi implementację art. 113 ust. 3 EKŁE, konieczne jest zapewnienie pełnej interoperacyjności poprzez wyposażenie cyfrowych odbiorników telewizyjnych w złącza zdolne do przesyłania wszystkich koniecznych składników sygnału cyfrowego, włączając strumienie audio i wideo, informacje o dostępie warunkowym, informacje o API.

Ustęp 2 stanowi implementację art. 113 EKŁE, w którym zobowiązuje się dostawców usług telewizji cyfrowej do zapewnienia możliwości bezpłatnego zwrotu sprzętu po zakończonej umowie pod warunkiem, iż nie jest on w pełni interpretacyjny z usługami telewizji cyfrowej innych dostawców, w tym tych, na które przeszedł użytkownik końcowy.

W odniesieniu do szerokoekranowej telewizji cyfrowej, o której mowa w ust. 3 współczynnik 16:9 jest formatem odniesienia dla usług i programów telewizji szerokoformatowej i jest obecnie stosowany na rynkach państw członkowskich. Zatem użytkownicy usług i programów telewizji szerokoekranowej zachowują możliwość odbierania takich programów w formacie, w jakim są one transmitowane.

W ust. 3, który stanowi implementację art. 113 EKŁE, wskazano, że odbiorniki telewizyjne i pozostałe urządzenia używane do odbioru transmisji cyfrowych powinny umożliwiać odbiór niekodowanych cyfrowych transmisji telewizyjnych. Drugi wymóg dotyczy przystosowania odbiorników do dekodowania transmisji za pomocą jednolitego algorytmu kodowania

(skramblowania), określonego w przepisach wykonawczych. Algorytm ten jest oparty na odpowiednim raporcie technicznym ETSI. Stosowanie jednolitego systemu kodowania ma zapobiegać wytworzeniu różnych systemów kodowania sygnału, które mogłyby zagrozić jednolitości rynku telewizyjnego. System kodowania ma stanowić podstawowe zabezpieczenie transmisji przed nieuprawnionym dostępem.

Ustęp 4 stanowi implementację art. 113 EKŁE. W ustępie tym określono, że użytkownicy końcowi powinni mieć możliwość korzystania z gwarancji interoperacyjności wszelkiego sprzętu do odbioru sygnału radiowego w nowych pojazdach kategorii M. Zgodnie z EKŁE odbiorniki samochodowe, w które wyposażane są pojazdy kategorii M udostępniane na rynku do sprzedaży lub wynajmu w Unii od dnia 21 grudnia 2020 r., powinny umożliwiać co najmniej odbiór niekodowanych transmisji radiofonicznych. Niemniej przepisy nie stoją na przeszkodzie, by samochodowe urządzenia radiowe w nowych pojazdach kategorii M były w stanie odbierać i odtwarzać usługi radiowe świadczone za pomocą analogowych naziemnych programów radiowych. Kontrolę przystosowania odbiorników samochodowych do odbioru cyfrowych transmisji będzie prowadził Prezes UKE. Nabywcy wewnątrzspółnotowi, jak również najemcy pojazdów kategorii M oferujący najem długoterminowy, którzy nie będą przestrzegać powyższego obowiązku, obciążeni zostaną przez Prezesa UKE karą pieniężną w wysokości do 3% uzyskanego przychodu.

Projektowane przepisy uwzględniają delegacje zmierzające do wydania wymagań technicznych dotyczących sprzętu naziemnej telewizji cyfrowej oraz naziemnej radiofonii cyfrowej, tak aby przygotować konsumentów do nowej techniki nadawania naziemnego oraz uniknąć podaży sprzętu, który nie byłby zgodny z wymaganiami technicznymi, które mają zostać wprowadzone.

Systemy warunkowego dostępu

Stosowanie systemów dostępu warunkowego zostało uregulowane w EKŁE i oznacza jakiegokolwiek środki techniczne, które powodują, że dostęp do chronionych usług nadawania radiowego lub telewizyjnego w formie zrozumiałej jest uwarunkowany posiadaniem abonamentu lub innego, uprzednio uzyskanego indywidualnego zezwolenia. Innymi słowy, system warunkowego dostępu pozwala na pobieranie opłaty za dostęp do odkodowanego przekazu audiowizualnego. Usługa dostępu warunkowego obejmuje z reguły obsługę systemu uprawnień abonentów, kodowanie przekazu i obsługę urządzeń abonenckich pozwalających na odbiór.

W art. 352, który stanowi implementację art. 62 ust. 2 EKŁE, wskazano, iż po dokonaniu analizy wymogów dotyczących warunkowego dostępu do usług transmisji telewizji cyfrowej Prezes UKE może znieść albo zmienić wymogi nałożone na przedsiębiorstwa, które nie posiadają znaczącej pozycji na danym rynku. Takie zniesienie wymogów albo ich zmiana nie powinny negatywnie oddziaływać na dostęp użytkowników końcowych do takich usług ani na perspektywę efektywnej konkurencji.

Artykuł 354 implementuje art. 62 ust. 1 EKŁE i określa obowiązki skierowane do dysponentów praw własności przemysłowej do systemów dostępu warunkowego i usług świadczonych za ich pomocą. Rozróżnienie odnosi się do systemu warunkowego dostępu oraz usług polegających na dostępie warunkowym.

W art. 354 ust. 2, stanowiącym implementację art. 62 ust. 1 EKŁE, określono warunki przyznawania licencji producentom sprzętu konsumenckiego w odniesieniu do wspólnego

interfejsu pozwalającego na połączenie wielu innych systemów dostępu, lub środków charakterystycznych dla innego systemu dostępu, pod warunkiem że licencjobiorca spełnia odpowiednie i uzasadnione wymogi, zapewniając, w zakresie, w jakim go to dotyczy, bezpieczeństwo transakcji operatorów systemów warunkowego dostępu.

Art. 355 implementuje art. 61 ust. 2 lit. d EKŁE i przewiduje możliwość rozszerzenia obowiązku zapewniania dostępu na inne udogodnienia towarzyszące w dziedzinie cyfrowej radiofonii i telewizji. Interfejs programowania aplikacji (API) i elektroniczny przewodnik po programach (EPG) zapewnia użytkownikom końcowym dostęp do cyfrowych usług radiowych i telewizyjnych, ale również do powiązanych usług uzupełniających. Takie usługi uzupełniające powinny mieć możliwość obejmowania usług powiązanych z programami, które zostały zaprojektowane z myślą o poprawie dostępności dla użytkowników końcowych z niepełnosprawnościami.

Dział VIII. Organy właściwe w sprawach komunikacji elektronicznej i poczty, szczególne uprawnienia Prezesa UKE oraz postępowanie przed Prezesem UKE

ROZDZIAŁ 1. Organy właściwe w sprawach komunikacji elektronicznej i poczty.

Projektowane przepisy utrzymują dotychczasowe regulacje w zakresie struktury instytucjonalnej. Organami właściwymi w sprawach telekomunikacji pozostaje minister właściwy do spraw informatyzacji i Prezes UKE. Przepisy uwzględniają zmiany wynikające z EKŁE odnoszące się do krajowych organów regulacyjnych (Prezesa UKE). W tym zakresie projektowane przepisy stanowią wdrożenie art. 5-11 EKŁE, a ponadto w zakresie celów polityki regulacyjnej stanowią wdrożenie art. 3 EKŁE.

W porównaniu do dotychczasowej regulacji doprecyzowano katalog informacji jakie Prezes UKE powinien zawrzeć w corocznym sprawozdaniu ze swojej działalności regulacyjnej (dodano informacje na temat stanu rynku, decyzji wydanych przez Prezesa, zasobów ludzkich, finansowych i sposobu ich rozdysponowania oraz przyszłych planów). Nowością wynikająca z EKŁE jest konieczność zapewnienia, aby decyzja o odwołaniu Prezesa UKE podlegała kontroli sądowej w zakresie stanu faktycznego, jak i kwestii prawnych. Art. 7 ust. 3 in fine, który dotyczy tej kwestii został wdrożony poprzez umożliwienie Prezesowi UKE odwołania się do sądu pracy w przypadku odwołania Prezesa UKE przed upływem kadencji. Zamknięty katalog przyczyn odwołania Prezesa UKE pozostał przy tym niezmieniony.

Przepisy tego rozdziału regulują również zakres działania Prezesa UKE. Jednakże katalog zadań i czynności objętych tym zakresem nie ma charakteru wyczerpującego. Dotyczy on m.in. działań regulacyjnych i kontrolnych prowadzonych w odniesieniu do rynków usług telekomunikacyjnych, gospodarowania zasobami telekomunikacyjnymi i kontroli kompatybilności elektromagnetycznej. Na podstawie bowiem art. 21 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej Prezes UKE jest organem uprawnionym do przeprowadzania kontroli spełniania przez urządzenia wymagań dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej. Ponadto Prezes UKE wykonuje zadania z zakresu regulacji działalności pocztowej, określonych w ustawie z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe oraz określonych w ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (w sprawach warunków prowadzenia inwestycji telekomunikacyjnych), z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (w sprawach związanych z budową i udostępnianiem kanałów technologicznych wzdłuż dróg publicznych), z dnia 27

marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w sprawach współdziałania przy wydawaniu decyzji dotyczących ograniczania sposobu korzystania z nieruchomości przez udzielenie zezwolenia na zakładanie i przeprowadzenie na nieruchomości urządzeń łączności publicznej, jeżeli właściciel nie wyraża na to zgody) oraz z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (w sprawach opiniowania projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania, a także występowania w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej).

Art. 366

Przepis zawiera delegacje ustawowe do wydania fakultatywnych rozporządzeń określających szczegółowe warunki (zasady) prowadzenia działalności telekomunikacyjnej, które mogą zawierać odstępstwa od uregulowań ustawowych, m.in. dla jednostek podległych MON, jednostek sił zbrojnych państw obcych oraz jednostek organizacyjnych innych zagranicznych organów państwowych, jednostek organizacyjnych ABW i AW, komórek wywiadu skarbowego oraz jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Działalność kontrola Prezesa UKE – Dział VIII. Rozdział 2.

Projektowane przepisy regulują kwestie weryfikacji przez Prezesa UKE przestrzegania przepisów, decyzji oraz postanowień z zakresu telekomunikacji lub spełniania wymagań dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej. Zaproponowane regulacje nie odbiegają w sposób zasadniczy od dotychczasowych rozwiązań przyjętych w ustawie – Prawo telekomunikacyjne. Dla większej jasności i przejrzystości projektowana ustawa wymienia przykładowe działania jakie w ramach w/w weryfikacji Prezes UKE może podejmować. Należy wymienić tu oprócz prowadzenia kontroli oraz postępowania kontrolnego, również monitorowanie widma radiowego oraz lokalizowanie źródła zakłóceń, które to działania są odrębne od postępowania kontrolnego i pokontrolnego. Należy tu wskazać, że kontrola jest skierowana przeciwko konkretnej osobie/podmiotowi, podczas gdy monitorowanie widma następuje w sytuacji, gdy nie jest jeszcze wiadome czy doszło w ogóle do naruszenia przepisów i pracownicy UKE badają (np. podczas objazdów samochodowych przy wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu) czy na danym obszarze doszło do używania urządzeń radiowych, wykorzystania widma i następnie porównania wyników z wydanymi pozwoleńiami, decyzjami.

Art. 367-378

Prezes UKE jest również organem uprawnionym do kontroli znajdujących się w obrocie lub oddanych do użytku wyrobów. Projektowana ustawa wymienia tu rozporządzenia Komisji Europejskiej, w zakresie których właściwy jest Prezes UKE i które stanowią środek wykonawczy do dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lipca 2005 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów wykorzystujących energię oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. Prezes UKE posiada również kompetencje w zakresie kontroli produktów wykorzystujących energię i znakowania efektywności energetycznej, a także kontroli aparatury. Projektowane przepisy w powyższym zakresie zawierają aktualizację katalogu aktów unijnych, w odniesieniu do których Prezes UKE posiada uprawnienia kontrolne.

W celu zapewnienia pewności prawnej i rzetelności przeprowadzenia kontroli utrzymano regulacje wymagające, aby kontrole przeprowadzali co do zasady pracownicy UKE (a zatem osoby pozostające w stosunku pracy) po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi przy tym wzór legitymacji. Projektowana ustawa będzie zawierała również regulacje dotyczące, wymagającej podjęcia niezwłocznych działań, kontroli u osoby fizycznej. W takich sytuacjach bowiem powinno być dopuszczalne rozpoczęcie kontroli jedynie po okazaniu legitymacji służbowej, natomiast upoważnienie do przeprowadzenia kontroli będzie można doręczyć w terminie trzech dni od podjęcia kontroli. Określono również elementy upoważnienia do przeprowadzenia kontroli osoby fizycznej wzorowane na analogicznym katalogu z art. 49 ust. 7 ustawy – Prawo przedsiębiorców.

Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy będzie, tak jak dotychczas, stosowany rozdział 5 ustawy – Prawo przedsiębiorców dotyczący ograniczeń kontroli. Rozdział ten określa m.in. prawo do odszkodowania za szkodę na skutek przeprowadzenia czynności kontrolnych z naruszeniem przepisów, reguły planowania kontroli, reguły uprzedniego powiadomienia przedsiębiorcy o kontroli. W tym ostatnim aspekcie należy wskazać, że art. 48 ust. 11 ustawy – Prawo przedsiębiorców wymienione zostały przypadki, do których obowiązku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli nie dokonuje się. Zasadne jest wyłączenie tego obowiązku również w przypadku kontroli przeprowadzanej przez Prezesa UKE, tak aby umożliwić sprawne przeprowadzanie kontroli. Wyłączenie to znajdzie się w ustawie wprowadzającej przepisy niniejszej ustawy.

Ze względu na potrzebę zapewnienia efektywności, sprawności przeprowadzania kontroli, w szczególności w przypadku czynności wymagających eksperckiej wiedzy, utrzymano regulację dopuszczającą udział w czynnościach kontrolnych również innych osób – posiadających wiedzę specjalistyczną, które nie są pracownikami UKE. Osoby takie będą musiały również dysponować upoważnieniem udzielonym przez Prezesa UKE. Ponadto, w dalszym ciągu możliwa będzie współpraca Prezesa UKE z innymi organami kontrolnymi i wspólne prowadzenie kontroli. Takie rozwiązanie umożliwia wykorzystanie ustaleń z kontroli prowadzonej w szczególności przez Inspekcję Handlową, czy organy inspekcji ochrony środowiska. Każdy z organów przeprowadza jednak czynności kontrolne w ramach swojej właściwości.

Projektowane przepisy na wzór dotychczasowych regulacji zawierają katalog czynności, do których przeprowadzający kontrolę jest upoważniony. Są to uprawnienia w szczególności dotyczące dostępu do materiałów, dokumentów, wstępu do obiektów, nieruchomości, nieodpłatnego pobierania próbek, wykonywania czynności kontrolno-pomiarowych. Z kontroli sporządza się protokół.

Co do zasady kontrola może dotyczyć każdego podmiotu, który jest zobowiązany do przestrzegania przepisów, decyzji i postanowień z zakresu telekomunikacji. Kontrolę i postępowanie pokontrolne Prezes UKE wszczyna z urzędu.

Do kontroli oraz zaleceń pokontrolnych stosuje się przepisy art. 42-47 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeksu postępowania administracyjnego. W ten sposób możliwe będzie korzystanie z przyjętych na gruncie kpa rozwiązań dotyczących doręczeń.

Art. 379

Projektowane przepisy określają również skutki stwierdzenia nieprawidłowości w następstwie przeprowadzonej kontroli, tj. możliwość nałożenia kary lub wydanie zaleceń pokontrolnych. W zaleceniach pokontrolnych Prezes wzywa podmiot kontrolowany do usunięcia nieprawidłowości lub udzielenia wyjaśnień oraz informuje o możliwości przedstawienia stanowiska odnośnie do stwierdzonych naruszeń. Dotychczas obowiązujące przepisy ustawy Prawo telekomunikacyjne nie zawierały analogicznego przepisu dotyczącego przedstawienia stanowisk. Projektowana ustawa pke w tym zakresie wdraża art. 30 ust. 2 EKłE, z którego to przepisu wynika, że właściwy organ, w przypadku gdy stwierdzi że dane przedsiębiorstwo nie spełnia obowiązków (wynikających z wpisu do rejestru przedsiębiorców, prawa użytkowania widma, zasobów numeracyjnych lub innych szczególnych obowiązków wynikających z EKłE) powiadamia o tym przedsiębiorstwo i zapewnia mu możliwość wypowiedzenia się w tej kwestii w rozsądnym terminie.

Zasadne jest utrzymanie dotychczasowej regulacji, tak, aby możliwe było nałożenie kary na podstawie wyników kontroli, a nie dopiero po wydaniu zaleceń pokontrolnych (i braku usunięcia nieprawidłowości wskazanych w zaleceniu). Przeciwna regulacja mogłaby stanowić zachętę do nieprzestrzegania przepisów, gdyż kara groziłaby dopiero za nieusunięcie nieprawidłowości wykazanych w zaleceniu pokontrolnym. Nie zdecydowano się jednak na automatyczne nakładanie kary po stwierdzeniu naruszenia, pozostawiając wybór środka – nałożenie kary lub wydanie zaleceń pokontrolnych - do decyzji Prezesa UKE. Należy przy tym podkreślić, iż Prezes UKE może również nakładać kary – w przypadku gdy nie przeprowadzono kontroli a naruszenie wykazano w inny sposób.

Projektowane przepisy wskazują, iż Prezes UKE w zaleceniach pokontrolnych będzie wskazywał termin na usunięcie nieprawidłowości lub udzielenie wyjaśnień, który co do zasady nie może być krótszy niż 30 dni (wyjątkiem są sytuacje gdy podmiot kontrolowany wyraził zgodę lub gdy naruszenia wskazane w zaleceniach pokontrolnych powtarzały się w przeszłości). Prezes UKE ustalając termin powinien w praktyce brać pod uwagę wszystkie czynniki, które wpływają na możliwość wykonania zaleceń, takie jak m.in. rodzaj i stopień naruszeń. Projekt przewiduje regulacje o charakterze dyscyplinującym podmiot kontrolowany w sytuacji niewykonania zaleceń. W takiej sytuacji Prezes UKE może wydać decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. A w przypadku gdy nieprawidłowości występowały w przeszłości lub mają poważny charakter, a podmiot kontrolowany nie zastosował się do decyzji, Prezes UKE, na podstawie projektowanych przepisów będzie mógł, w drodze decyzji, zakazać podmiotowi kontrolowanemu wykonywania działalności telekomunikacyjnej, zmienić lub cofnąć rezerwację częstotliwości, zasobów orbitalnych lub przydział numeracji. W tym zakresie przeniesione zostały do projektowanej ustawy rozwiązania zawarte wcześniej w ustawie Prawo telekomunikacyjne. Decyzja ta stanowić będzie podstawę do wykreślenia podmiotu kontrolowanego z rejestru przedsiębiorców.

Art. 380

Projektowany przepis zawiera analogiczne do dotychczas obowiązujących przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne regulacje odnośnie do stwierdzonych w wyniku kontroli naruszeń obowiązków w ten sposób, że powoduje to zagrożenie dla obronności, bezpieczeństwa państwa, życia lub zdrowia ludzi lub zagrożenie wywołania poważnej szkody majątkowej, poważnych utrudnień w funkcjonowaniu sieci telekomunikacyjnej lub usług komunikacji elektronicznej.

Art. 381

Projektowane przepisy regulują kwestie używania urządzenia radiowego bez pozwolenia, a także bez określonych decyzji, wpisu do rejestru urządzeń radiowych używanych bez pozwolenia oraz przez osobę nieuprawnioną. Przepisy będą odnosiły się zatem również do używania urządzeń radiowych bez uzyskania decyzji Prezesa UKE dopuszczającej czasowe używanie urządzenia radiowego w celu zapewnienia przekazu informacji na okres nieprzekraczający 30 dni lub decyzji zezwalającej na czasowe używanie urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego w celu przeprowadzenia badań, testów lub eksperymentów. Regulacje w tym zakresie nie odbiegają od tych zawartych dotychczas w Pt.

Projektowane przepisy określą przysługujące Prezesowi UKE kompetencje mające na celu zakazanie bezprawnego używania urządzeń radiowych a także zabezpieczenie urządzeń przed dalszym ich używaniem czy obsługą oraz przyjęcie urządzeń do depozytu. W powyższych kwestiach Prezes UKE wydaje decyzje administracyjne. Decyzje odnoszą się ściśle do wskazanych w przepisie form bezprawnego używania czy obsługiwanie urządzeń, nie dotyczą innych sytuacji, w szczególności naruszeń warunków wykorzystania częstotliwości, zalegania z opłatami.

Prezes UKE, aby podjąć decyzję zakazującą bezprawne używanie urządzeń radiowych musi wykazać, iż faktycznie zaistniał ten bezprawny stan. Może to nastąpić w ramach kontroli lub monitorowania widma.

Art. 382-383

Projektowane przepisy przenoszą treść dotychczas obowiązującego art. 204 i 204a ustawy Prawo telekomunikacyjne i regulują kwestie wystąpienia lub możliwego wystąpienia szkodliwych zakłóceń pracy urządzenia powodowanych przez inne urządzenie wytwarzające pole elektromagnetyczne.

Przepisy odnoszą się do urządzeń w rozumieniu ustawy o kompatybilności elektromagnetycznej. Ustawa ta dotyczy urządzeń, w tym aparatury, instalacji stacjonarnej, komponentu oraz instalacji ruchomej w kontekście ich zdolności do zadowalającego działania w określonym środowisku elektromagnetycznym bez wprowadzania do tego środowiska niedopuszczalnych zaburzeń elektromagnetycznych (kompatybilność elektromagnetyczna). Urządzenia powinny być kompatybilne elektromagnetycznie. W zakresie zakłócanych urządzeń projektowane przepisy odnoszą się wyłącznie do tych urządzeń, które spełniają zasadnicze wymagania określone w ustawie o kompatybilności elektromagnetycznej. Są to wymagania dotyczące niewywoływania w swoim środowisku zaburzeń elektromagnetycznych o wartościach przekraczających odporność na te zaburzenia innego urządzenia występującego w tym środowisku oraz posiadania wymaganej odporności na zaburzenia elektromagnetyczne. Przez odporność na zaburzenia elektromagnetyczne należy rozumieć zdolność urządzeń do działania zgodnie z przeznaczeniem bez ograniczania wykonywanych funkcji w przypadku wystąpienia zaburzeń elektromagnetycznych. Zaburzeniem elektromagnetycznym jest natomiast dowolne zjawisko elektromagnetyczne, które może obniżyć jakość działania urządzeń albo niekorzystnie wpłynąć na materię żywą i nieżywą. Należy zatem ustalić czy zakłócanie urządzenie spełnia powyższe warunki i posiada odporność na zaburzenia elektromagnetyczne. Jeżeli urządzenie to nie spełnia wymagań wówczas nie podlega ochronie przed szkodliwymi zakłóceniami przewidzianej w projektowanych przepisach. Przepis nie wskazuje, iż urządzenie zakłócające musi również spełniać zasadnicze wymagania, co podyktowane jest tym, że przepis ma na celu ochronę urządzeń zakłócanych.

Projektowany art. 382 odnosi się do sytuacji stwierdzenia występowania szkodliwych zakłóceń. W takim przypadku Prezes UKE może wydać decyzję o, m.in. czasowym wstrzymaniu używania urządzenia powodującego szkodliwe zakłócenia, zmianie sposobu używania urządzenia, zastosowaniu środków technicznych, czasowym zajęciu urządzenia celem przeprowadzenia badań. Projektowany art. 383 dotyczy natomiast sytuacji, gdy Prezes UKE stwierdzi, że urządzenie może powodować szkodliwe zakłócenia i wymienia możliwe uprawnienia prezesa UKE w tym zakresie.

O podjętych działaniach na podstawie projektowanych przepisów Prezes UKE jest obowiązany powiadomić Komisję Europejską i państwa członkowskie Unii Europejskiej, co wynika z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE z 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do kompatybilności elektromagnetycznej.

Art. 383

Projektowany przepis analogicznie do dotychczas obowiązujących rozwiązań w ustawie Prawo telekomunikacyjne wyłącza zasadniczo stosowanie przepisów dotyczących kontroli w odniesieniu do użytkowników rządowych, co podyktowane jest specyfiką ich funkcjonowania. Projektowany ust. 2 zawiera upoważnienie do wydania dla wskazanych w nim użytkowników rządowych rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie usuwania zakłóceń powodowanych przez urządzenia używane przez tych użytkowników. Ponadto w ust. 3 zawarto upoważnienie do wydania przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji rozporządzenia określającego sposób przeprowadzania postępowania kontrolnego i pokontrolnego przez Prezesa UKE wobec jednostek organizacyjnych Służby Więziennej.

ROZDZIAŁ 3. Postępowanie przed Prezesem UKE

Projektowane przepisy bazują na rozwiązaniach wypracowanych już na gruncie obowiązującej dotychczas ustawy - Prawo telekomunikacyjne.

Art. 386

Zgodnie z proponowanym przepisem postępowanie przed Prezesem UKE co do zasady toczy się na podstawie przepisów kpa. Odstępstwa od stosowania tej zasady będą wynikać z projektowanej ustawy pke lub z ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych. Są to w szczególności przepisy dotyczące postępowania konsultacyjnego i konsolidacyjnego, odrębny tryb zaskarżania określonych decyzji Prezesa UKE.

Projektowany przepis jest konsekwencją brzmienia art. 31 EKLE, który reguluje prawo odwołania się. Zgodnie z tym przepisem państwa członkowskie zapewniają, aby na poziomie krajowym istniały skuteczne mechanizmy umożliwiające użytkownikom lub przedsiębiorstwom udostępniającym sieci lub świadczącym usługi łączności elektronicznej lub udostępniającym urządzenia towarzyszące, których dotyczy dana decyzja wydana przez właściwy organ, korzystanie z prawa odwołania się od takiej decyzji do organu odwoławczego niezależnego od zaangażowanych stron oraz od wszelkiej zewnętrznej interwencji lub presji politycznej, która mogłaby przeszkodzić mu w niezależnej ocenie zawisłych przed nim spraw.

Organ taki, który może być sądem, dysponuje odpowiednią wiedzą specjalistyczną pozwalającą mu na skuteczne wypełnianie swoich funkcji. Jeżeli organ odwoławczy nie jest organem sądowym, musi on zawsze sporządzić na piśmie uzasadnienie swojej decyzji. Ponadto w takim przypadku decyzja takiego organu musi podlegać kontroli przez organ sądowy. Państwa członkowskie mają obowiązek zagwarantowania istnienia skutecznych środków odwoławczych.

Projektowany przepis przenosi w zakresie procedury odwoławczej regulacje zawarte w ustawie Prawo telekomunikacyjne, zatem można wyróżnić dwa tryby odwoławczego od decyzji Prezesa UKE. Pierwszy to tryb wynikający ze stosowania przepisów kpa oraz ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. W trybie tym stronie, niezadowolonej z rozstrzygnięcia Prezesa UKE przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Prezesa UKE lub wniesienie skargi wprost do sądu administracyjnego. Na decyzję wydaną w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy stronie przysługuje skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Drugi tryb stanowi odstępstwo od zasad przewidzianych w kpa i jak wskazuje projektowany przepis od decyzji wymienionych w tym przepisie służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Przepis dotyczy decyzji o ustaleniu znaczącej pozycji rynkowej, w sprawie nałożenia, zniesienia, zmiany lub uchylecia obowiązków regulacyjnych, w sprawie nałożenia kar, wydawanych w sprawach spornych. Rozpatrywanie tych spraw przez SOKiK wynika z ich specyfiki, potrzeby zagwarantowania, że odwołanie zostanie rozpatrzone również merytorycznie przez organ odwoławczy w rozumieniu przepisów EKŁE. Postępowania w sprawach odwołań, o których mowa w ust. 2, toczą się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach z zakresu regulacji telekomunikacji i poczty (479⁵⁷–479⁶⁷ kpc).

Art. 387

Przepis stanowi wdrożenie art. 31 ust. 3 EKŁE, który dotyczy obowiązku państw członkowskich gromadzenia informacji na temat ogólnego przedmiotu odwołań, liczby wniosków odwoławczych, czasu trwania postępowań odwoławczych oraz liczby wydanych decyzji o zastosowaniu środków tymczasowych. EKŁE wskazuje również, iż państwa członkowskie powinny na uzasadniony wniosek Komisji oraz BEREC przekazywać powyższe informacje oraz decyzje i orzeczenia. Obowiązki te znalazły odzwierciedlenie w projektowanym przepisie, którego adresatem jest Prezes UKE.

Art. 388

Projektowany przepis reguluje kwestie ograniczeń wglądu do akt w sytuacjach gdy udostępnienie materiału dowodowego grozi ujawnieniem tajemnicy przedsiębiorstwa lub innych tajemnic prawnie chronionych. Przepis odnosi się do postępowań, które dotyczą spraw spornych i w których zachodzi potrzeba uniemożliwienia dostępu pozostałym stronom do wszystkich zgromadzonych w postępowaniu materiałów. Regulacja ta uzupełnia ogólne regulacje zawarte w ustawie – Kodeks postępowania administracyjnego odnoszące się, m.in. do ograniczenia zasady jawności postępowania dla stron w odniesieniu do akt sprawy zawierających informacje niejawne o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne”, a także do innych akt, które organ administracji publicznej wyłączy ze względu na ważny interes państwowy. Ograniczenie dostępu strony do akt ze względu na potrzebę zapewnienia ochrony pozostałym tajemnic, w tym tajemnicy telekomunikacyjnej czy tajemnic zawodowych odbywać się będzie w oparciu o projektowany przepis.

Ograniczenie wglądu do akt będzie następowało na wniosek lub z urzędu, przy czym działanie Prezesa UKE z urzędu dotyczy tajemnic, których obowiązek ochrony wynika z innych przepisów. W przypadku natomiast, złożenia wniosku o ograniczenie, strona wnioskująca powinna również przedłożyć wersję dokumentu niezawierającą informacji objętych ograniczeniem, która zostanie udostępniona stronom. Ograniczenie wglądu do materiały dowodowego następuje w drodze postanowienia.

Projektowany przepis umożliwi również zastrzeżenie informacji, dokumentów lub ich części zawierających tajemnicę przedsiębiorstwa, przedstawianych Prezesowi UKE.

Art. 389

Projektowany przepis reguluje kwestie odstępstwa od przewidzianego w kpa sposobu doręczania decyzji czy informowania o innych czynnościach. W przypadku postępowań prowadzonych w sprawach dotyczących pozwoleń radiowych, rezerwacji częstotliwości oraz czasowego używania urządzenia radiowego w celu zapewnienia przekazu informacji zawiadomienia można dokonać poprzez obwieszczenie na stronie podmiotowej BIP UKE. Dokonywanie obwieszczenia zamiast doręczania stronie decyzji czy innych zawiadomień uzasadnione jest w sytuacjach gdy niezbędne jest przyspieszenie postępowań, np. w przypadku organizacji dużych imprez masowych, na potrzeby których wydawane są m.in. pozwolenia radiowe, czy decyzje w sprawie czasowego używania urządzenia radiowego.

Warunkiem zastosowania takiego trybu zawiadamiania stron jest wystąpienie o to przez stronę albo wyrażenie przez stronę zgody na taki sposób zawiadamiania. W sytuacji gdy warunek ten jest spełniony, domniemywa się, że doręczenie pisma zostało dokonane z dniem opublikowania na stronie podmiotowej BIP UKE obwieszczenia.

Dział IX. Przepisy karne i kary pieniężne

Art. 390

Projektowany przepis w ust. 1 wskazuje, że używanie urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego bez wymaganego pozwolenia, o którym mowa w ust. 143 PKE, stanowi wykroczenie. Przepis nie obejmuje swą dyspozycją przypadków, gdy do używania urządzenia nie jest wymagane pozwolenie np. urządzeń odbiorczych. W porównaniu do sankcji przewidzianych w dotychczas obowiązującej ustawie Prawo telekomunikacyjne, tj. kary grzywny w wysokości do 1000 złotych, projektowana ustawa przewiduje surowszą karę grzywny wynoszącą do 5000 złotych. Wyższa od obecnej górna granica kary grzywny podyktowane jest tym, aby kara ta była wystarczająco odstrasżająca. Przepis ten chroni również podmioty, które same używają urządzenia radiowe w sposób legalny. Orzekanie w tych sprawach będzie następowało, tak jak i obecnie, w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Projektowane przepisy w ust. 3 przewidują również, na wzór obecnych regulacji zawartych w Prawie telekomunikacyjnym, karę grzywny, ograniczenia wolności czy pozbawienia wolności do lat 2 w przypadku działania w sposób uporczywy.

Podobnie jak dotychczas, w ust. 4 i 5 wprowadzono zasadę przepadku urządzeń przeznaczonych lub służących do popełnienia czynu zabronionego, o którym mowa w ust. 1 i 3. Przedmiot objęty przepadkiem przechodzi na własność Skarbu Państwa z chwilą uprawomocnienia się wyroku. Zasada stosuje się również do przedmiotów nie stanowiących własności sprawcy mając na celu zabezpieczenie przed ich ponownym użyciem. Orzeczenie

przeypadku przedmiotów jest fakultatywne, chyba że wystąpią dodatkowe okoliczności wymienione w ust. 5.

Nowością tego przepisu, jest ust. 2, który penalizuje uniemożliwianie dostępu do materiałów, dokumentów oraz innych danych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli. Czyn ten również jest zagrożony karą w wysokości 5000 złotych.

Art. 391

Projektowany przepis powtarza treść dotychczas obowiązującego art. 24 ustawy o świadczeniu usług komunikacji elektronicznej, który zostanie z tej ustawy usunięty. Przepis ustanawia sankcję za przesyłanie niezamówionych informacji handlowych oraz dodatkowo za wykorzystywanie telekomunikacyjnych urządzeń końcowych lub automatycznych systemów wywołujących w celu marketingu bezpośredniego – bez zgody abonenta lub użytkownika końcowego. Wymienione wyżej czyny stanowią wykroczenie zagrożone karą grzywny. Ściganie tych wykroczeń będzie następowało na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 392

EKŁE zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia sankcji za naruszenia przepisów prawa krajowego. W art. 392 ust. 1 projektu zawarte zostały sankcje mające na celu zabezpieczenie wykonania obowiązków ciążących na przedsiębiorcach komunikacji elektronicznej oraz na innych podmiotach, które dopuściły się naruszeń. Dotyczą one m. in. naruszenia obowiązków w zakresie wpisu do rejestru, warunków dostępu, przekazywania Prezesowi UKE informacji, używania urządzenia radiowego bez wymaganego wpisu do rejestru urządzeń, niewykorzystywania częstotliwości przyznaných w rezerwacji częstotliwości czy wykorzystywania zasobów numeracji niezgodnie z przeznaczeniem. Projektowane przepisy upoważniają Prezesa UKE do nakładania w stosownych przypadkach odstraszcających sankcji finansowych. Postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej odbywa się w trybie administracyjnym i na Prezesie UKE ciąży obowiązek wykazania, że doszło do naruszenia przepisów prawa. Nałożone kary podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 393

W niniejszym przepisie zostały uregulowane kwestie dotyczące nakładania kar pieniężnych na przedsiębiorców komunikacji elektronicznej, którzy wbrew przepisom ustawy nie stosują się do nakazów i zakazów w niej określonych. Prezes UKE nakłada karę w formie decyzji administracyjnej. Jej wysokość nie może przekroczyć 3% przychodu ukaranego podmiotu, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym, przy czym ustawa nie przewiduje dolnej granicy kary pieniężnej określonej w art. 392.

Jeżeli podmiot w poprzednim roku kalendarzowym nie osiągnął przychodu lub osiągnął przychód w wysokości nieprzekraczającej 500 000 zł, Prezes UKE nakładając karę ustala przychód stanowiący podstawę wymiaru kary wg średniego przychodu podmiotu w trzech kolejnych latach kalendarzowych, poprzedzających rok nałożenia kary. Jeżeli zaś tak ustalony przychód nie przekroczy 500 000 zł, Prezes UKE będzie mógł wymierzyć karę do wysokości 15 000 zł.

Prezes UKE ustalając wysokość kary pieniężnej musi wziąć pod uwagę okoliczności określone w ust. 7. W celu umożliwienia ustalenia kary, Prezes UKE może żądać przekazania odpowiednich danych od podmiotu będącego stroną postępowania o nałożenie kary pieniężnej. 30 dniowy termin do wykonania obowiązku dostarczenia danych określony ustawą

i nie może być skracany przez Prezesa UKE. W przypadku odmowy dostarczenia danych, niedostarczenia ich w ustalonym terminie lub braku możliwości ustalenia podstawy wymiaru kary pieniężnej na podstawie dostarczonych danych, Prezes UKE jest uprawniony do szacunkowego ustalenia podstawy wymiaru kary pieniężnej. Przepis ust. 8 ustala minimalną wysokość przychodu przedsiębiorstwa od którego wymierzana jest kara pieniężna na 500 000 złotych.

Ust. 9 dotyczy określenia szczególnej wysokości podstawy wymiaru kary. W przypadku podmiotu działającego na rynku przez niepełny rok kalendarzowy przyjmuje się kwotę 500 000 złotych. Natomiast w przypadku czynów określonych w art. 391 ust. 1 pkt. 77, jeżeli podmiot nie osiągnął przychodu w poprzednim roku kalendarzowym, za podstawę wymiaru kary przyjmuje się kwotę 10 000 złotych.

Przepisy ust. 10 i 11 podobnie jak przepisy, które miały wejść w życie 1 stycznia 2021 r. w ramach ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1815) dookreślają, że administracyjne kary pieniężne, nakładane przez Prezesa UKE, stanowią przychód Funduszu Szerokopasmowego, a nie jak dotychczas dochód budżetu państwa.

Art. 394

Przepis stanowi powtórzenie regulacji zawartej w art. 210a Pt i reguluje kwestię sankcji za naruszenie obowiązków dotyczących bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, w tym wdrożenia technicznych i organizacyjnych środków ochrony, obowiązków informacyjnych względem Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz użytkownika (w przypadku naruszenia danych osobowych), a także obowiązków dotyczących prowadzenia rejestru naruszeń danych osobowych. Obowiązki te zostały nałożone na podstawie projektowanych art. 346, 347 pke na dostawcę publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej. Organem uprawnionym do nakładania kar jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Zastosowanie znajdują tu odpowiednio przepis dotyczące nakładania kar przez Prezesa UKE (art. 392 ust. 3-5 oraz art. 393). Obowiązki, których dotyczy kara pieniężna przewidziana w projektowanym przepisie oraz obowiązek ustanowienia sankcji wynika z wdrożenia rozporządzenia Komisji (UE) nr 611/2013 z dnia 24 czerwca 2013 r. w sprawie środków mających zastosowanie przy powiadamianiu o przypadkach naruszenia danych osobowych, na mocy dyrektywy 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady o prywatności i łączności elektronicznej oraz dyrektywy 2002/58/WE o prywatności.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 362).

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. Ogłoszona w Dzienniku Ustaw ustawa zostanie przekazana do Komisji Europejskiej jako krajowy środek wykonawczy.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1024 oraz z 2018 r. poz. 114 i 278), zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.